

JSTE NADĚJÍ CÍRKVE

promluvy a poselství papeže Benedikta XVI. mládeži

Zoláštní příloha studijních textů časopisu Budoucnost církve

JSTE NADĚJÍ CÍRKVE
promluvy a poselství papeže Benedikta XVI. mládeži

---

sestavili
a doprovodným textem opatřili
P. Vít Zatloukal
a
P. Jan Balík

Velké poděkování patří české sekci Vatikánského rozhlasu za jejich práci, z níž jsme především čerpali pro shromáždění promluv a poselství Svatého otce. Většina promluv byla zveřejněna na www.radiovaticana.cz v překladech P. Josefa Kolářka a P. Milana Glasera, kterým patří zvláštní dík. Poděkování patří také dalším, kteří se podíleli na překladech ostatních promluv Svatého otce a na redakční a jazykové úpravě.

Soubor těchto textů vychází za laskavé podpory

*Nadace Konrada Adenauera
a
České biskupské konference*

*Vydala Sekce pro mládež České biskupské konference
jako zvláštní přílohu studijních textů
časopisu *Budoucnost církve*
Thákurova 3, Praha 6 - Dejvice*

*Registrace MK ČR E 18746.
ISSN 1803-8158*

ÚVOD

Nový papež Benedikt XVI. ještě jako kardinál napsal povzbudivá slova. Jsou v duchu Jana Pavla II. a jeho vnitřního důvodu, proč se s takovou důvěrou obracel na mladé lidi:

„Sice na církvi vidím množství starých, odumírajících větví, které pomalu, tu tiše, tu s lomozem, opadávají. Ale především vidím její mladost. Smím potkávat bezpočet mladých lidí ze všech koutů světa, smím se setkávat s novými hnutími, s entuziasmem víry, který je znovu patrný. A tímto entuziasmem neotřese ani veškerá kritika církve (která tu ostatně bude vždycky), protože radost z Krista je větší. V tomto smyslu mám pozici (jako prefekt kongregace pro nauku víry), která je namáhavá, ale zato bohatá na setkání s tím, že církev je mladá a že může utěšeně kráčet do budoucnosti, protože Pán ji zcela jistě neopustí.“

(Citováno z knihy: „Bůh a svět“ – rozhovory)

Den po svém zvolení 20. dubna 2005 Benedikt XVI. oslovil při proní mši s kardinály v Sixtinské kapli mladé lidi a potvrdil svou účast v Kolíně:

„Myslím zvlášť na mladé. Byli privilegovanými partnery papeže Jana Pavla II. Jim posílám vroucí objetí a očekávám, jestli se to bude líbit Bohu, že se s nimi setkám v Kolíně u příležitosti nastávajícího Světového dne mládeže. S vámi, drazí mladí, budoucnosti a naděje církve a lidstva, budu i nadále vést dialog a naslouchat vašim očekáváním, abych vám mohl pomáhat ke stále hlubšímu setkání s živým Kristem, který je mladý navěky.“

Během audience německých poutníků do Říma vyjádřil papež Benedikt XVI. znovu radost ze Světového dne mládeže 2005 v Kolíně (25. dubna 2005):

"Velice se těším na Kolín. Společně vytvoříme něco velkolepého. Věřím, že Bůh nám naše úsilí požehná"

Slova papeže Benedikta XVI. při zahajovací mši sovaté, Náměstí sv. Petra, 24. dubna 2005:

„V této chvíli se mé vzpomínky vracejí ke 22. říjnu 1978, když Jan Pavel II. začal svou službu zde na náměstí svatého Petra. Ještě, ba stále mi znějí v uších jeho tehdejší slova: „*Nemějte strach! Otevřete, ba dokořán rozevřete brány Kristu!*“

Papež mluvil k mocným a silným světa, kteří měli strach, že by Kristus mohl odnést něco z jejich moci, kdyby ho nechali vstoupit a kdyby připustili svobodu víry. Ano, něco by jim jistě odebral: vládu korupce, pošlapávání práva, zvlůli. Ale neodebral by nic, co patří ke svobodě člověka, k jeho důstojnosti, k budování spravedlivé společnosti.

Papež kromě toho mluvil ke všem lidem, především k mladým.

Což snad všichni nemáme nějakým způsobem strach - necháme-li Krista zcela vstoupit do svého nitra, otevřeme-li se mu naprosto - strach, že by mohl odnést něco z našeho života? Nemáme snad strach zřící se něčeho velikého, jedinečného, co dělá život tak krásný?

A ještě jednou papež chtěl říci:

Ne! Kdo nechá vstoupit Krista, neztrácí nic - nic - absolutně nic z toho, co činí život svobodným, krásným a velkým.

Ne! Jen v tomto přátelství se otevírají dokořán brány života.

Pouze v tomto přátelství se skutečně otevrou velké možnosti lidské bytosti.

Pouze v tomto přátelství zakoušíme, co je krásné a co osvobozuje.

Také bych dnes rád, velmi silně a s velkým přesvědčením, na základě zkušenosti dlouhého osobního života, chtěl říci vám, drazí mladí: Nemějte strach z Krista! On nic neodnímá a dává všechno. Kdo se dá Jemu, dostane stonásobně. Ano, otevřete, dokořán rozevřete brány Kristu - a najdete pravý život. Amen.“

1. Světové dny mladých (WYD) a poselství

XX. světový den mládeže - Kolín nad Rýnem

Dejte slovo Kristu

Promluva k mladým lidem z lodi na řece Rýn, Kolín,

18. srpna 2005

Drazí mladí,

těší mě, že se s vámi setkávám tady v Kolíně, na břehu Rýna! Přišli jste z různých částí Německa, Evropy, světa, jako poutníci následující Tři krále. V jejich stopách chcete objevit Ježíše. Sami jste se rozhodli vyjít na cestu a dojít každý za sebe, a zároveň ve společenství, ke kontemplaci tváře Boha, kterou odhalil jako tvář dítěte v jeslích. Tak jako vy, i já jsem se vydal na cestu spolu s vámi, abych poklekl před bílou proměněnou hostií, v níž oči víry rozpoznávají reálnou přítomnost Spasitele světa. Společně budeme i nadále rozjímat nad tématem tohoto Světového dne mládeže „*Přišli jsme se mu poklonit*“ (Mt 2,2).

Drazí mladí, přišli jste zblízka i zdaleka po cestách světa a cestách vašeho života. S nesmírnou radostí vás zdravím a vítám vás. Zvláštní pozdrav patří těm, kdo přišli „z Východu“ stejně jako Tři králové. Jste zástupci bezpočetného zástupu našich bratří a sester v lidství, kteří – aniž to vědí – čekají, až se na jejich nebi objeví hvězda, která je povede ke Kristu, Světlu národů, aby v NĚm našli odpověď, jež uhasí žízeň jejich srdcí. S láskou zdravím také ty mezi vámi, kteří nejsou pokřtěni, kteří ještě neznají Krista nebo se nehlásí k církvi. Právě vám adresoval papež Jan Pavel II. zvláštní pozvání na toto setkání. Děkuji vám, že jste se rozhodli přijet do Kolína. Někteří z vás se možná ztotožňují se slovy Edith Stein, jimiž popisovala své dospívání, ona, která pak žila na Karmelu v Kolíně: „Vědomě a z vlastního rozhodnutí jsem ztratila zvyk modlit se.“ Během těchto dnů budete moci učinit vnitřní zkušenost modlitby jako dialogu s Bohem, o němž víme, že nás miluje, a kterého chceme milovat i my. Všem bych chtěl se vši naléhavostí říci: Otevřete svá srdce Bohu, nechte se překvapit Kristem! Dejte mu slovo, „právo mluvit k vám“ v těchto dnech! Otevřete brány své svobody jeho milosrdné lásce! Předložte své radosti a bolesti Kristu a dovolte, aby svým světlem osvětlil vaši mysl a svou milostí se dotkl vašeho srdce. V těchto po-

žehnaných dnech vzájemného sdílení a radosti zakuste osvobozující zkušenost církve jako místa milosrdenství a Boží náklonnosti k lidem. V církvi a skrze církve dojdete ke Kristu, který na vás čeká.

Po dnešním příjezdu do Kolína, kde se spolu s vámi účastním XX. světového dne mládeže, s dojetím a s vděčností nemohu nepřipomenout Božího služebníka Jana Pavla II., kterého máme všichni tolik rádi a který přišel s onou osvícenou myšlenkou povolat mladé lidi z celého světa, aby společně oslavovali Krista, jediného Vykupitele lidstva. Díky hlubokému dialogu, který se rozvinul během více než dvaceti let mezi papežem a mladými lidmi, mnozí dostali příležitost prohloubit svou víru, posílit soudržnost společenství, nadchnout se pro radostnou zprávu o spáse v Kristu a hlásat ji v mnoha částech světa. Tento velký papež porozuměl výzvám, které stojí před mladými dnešní doby, choval k nim velkou důvěru a neváhal je povzbuzovat, aby byli odvážnými hlasateli evangelia a statečnými staviteli civilizace pravdy, lásky a pokoje.

Dnes je na mně, abych se chopil tohoto mimořádného duchovního dědictví, které nám papež Jan Pavel II. odkázal. On vás miloval, vy jste to pochopili a dávali jste mu to najevo s rozletem vlastním vašemu věku. Nyní máme všichni společně za úkol uvádět do života jeho učení. Právě proto jsme tady v Kolíně jako poutníci ve stopách Tří králů. Podle tradice jejich jména řecky zněla: Melichar, Kašpar a Baltazar. Matouš ve svém evangeliu zaznamenává otázku, která hořela v srdcích svatých Tří králů: „*Kde je ten právě narozený král Židů?*“ (Mt 2,2) Jeho hledání bylo důvodem, proč se vydali na dlouhou cestu až do Jeruzaléma. Museli kvůli tomu snášet obtíže a nepohodlí, nepodlehnout malomyslnosti a pokušení vrátit se, kudy přišli. A když už byli blízko cíli, neměli žádnou jinou otázku než právě tuto. Také my jsme přišli do Kolína, protože jsme v srdci pocítili stejně naléhavou otázku, i když třeba jinak formulovanou, stejnou jako tu, která pobízela ony muže z Východu, aby se vydali na cestu. Pravda, my už dnes nehledáme krále, ale máme obavy o situaci na světě a ptáme se: „*Kde mám hledat kritéria pro svůj život, kde najít kritéria pro zodpovědnou spolupráci na budování přítomnosti a budoucnosti našeho světa? Komu mohu důvěřovat, komu se mohu svěřit? Kde je Ten, kdo mi může nabídnout odpověď, která by uspokojila očekávání mého srdce?*“ Když si klademe podobné otázky, znamená to především poznání, že cesta není u konce, do-

kud jsme nepotkali Toho, který má moc obnovit univerzální království spravedlnosti a míru, po němž lidé touží, ale nedokáží ho vybudovat sami. Když si klademe takové otázky, znamená to, že hledáme Někoho, kdo neklame a nemůže klamat, a proto je s to nabídnout jistotu natolik pevnou, že stojí za to pro ni žít nebo, je-li to potřeba, i zemřít.

Když se na obzoru naší existence objeví podobná odpověď, musíme, draží přátelé, umět učinit nezbytnou volbu. Je to stejné, jako když se ocitneme na rozcestí a rozhodujeme se, jakou cestou se vydáme. Tu, kterou nám vemlouvají naše vášně, nebo onu, kterou ukazuje hvězda zářící v našem svědomí? Králové uslyšeli odpověď: „*V judském Betlémě, neboť tak je psáno u proroka*“ (Mt 2,5) a rozhodli se pokračovat v cestě, ve světle tohoto slova vytrvat až do konce. Z Jeruzaléma šli do Betléma, neboli se řídili tím slovem, které jim ukazovalo, kde je Král Židů, jehož hledali, až se nakonec setkali s oním Králem, který je zároveň Beránkem Božím, který snímá hříchy světa. Tato slova jsou adresována také nám. Také my musíme učinit svou volbu. Ve skutečnosti nemusíme chodit daleko. Právě toto je zkušenost, kterou máme při účasti na každé Eucharistii. Při každé mši nás totiž setkání s Božím slovem uvádí k eucharistickému stolu, ke společenství s Kristem. Na oltáři je přítomen Ten, kterého Tři králové spatřili položeného na slámě: Kristus, živý chléb, který sestoupil z nebes, aby dal život světu, pravý Beránek, který dává svůj život za spásu lidstva. Osvíceni Slovem, právě v Betlémě – tedy v „domě chleba“ – můžeme prožít vzrušující setkání s nepředstavitelnou velikostí Boha, který se snížil natolik, že se nám ukázal v chlévě a dal se nám jako pokrm na oltáři.

Není těžké představit si údiv králů před oním Nemluvnětem! Jedině víra jim dovolila rozpoznat v tomto dítěti Krále, kterého hledali, Boha, za nímž je vedla hvězda. V Něm byla překlenuta propast mezi konečným a nekonečným, mezi viditelným a neviditelným, Věčný vstoupil do času, Tajemství se dalo poznat a svěřilo se nám v podobě křehkého malého dítěte. „*Králové jsou naplněni úžasem před tím, co vidí; nebe na zemi a země v nebesích; člověk v Bohu a Bůh v člověku; v drobném tělíčku vidí toho, jehož nemůže obsáhnout celý svět*“ (Sv. Petr Chrysolog, *Sermone* 160, 2). V těchto dnech, v tomto „Roce eucharistie“, hledíme se stejným úžasem ke Kristu přítomnému ve svatostánku milosrdenství: v Nejsvětější svátosti.

Drazí mladí, štěstí, které hledáte, štěstí, které máte právo zakusit, má jméno a má tvář – Ježíše Nazaretského, skrytého v Eucharistii. Jedině on dává lidstvu plnost života! Spolu s Marií řekněte své „ano“ tomuto Bohu, který vám chce dát sebe sama. Opakuji vám dnes to, co jsem řekl na začátku svého pontifikátu: „*Kdo dovolí Kristu, aby vstoupil do jeho života, nic neztrácí, nic – vůbec nic z toho, co činí život svobodným, krásným a velkým. Jedině v tomto přátelství se dokořán rozevírají brány života. Jedině v tomto přátelství se uvolňují skutečně veliké možnosti člověka. Jedině v tomto přátelství zakoušíme to, co je krásné a co osvobozuje*“ (Homilie u příležitosti zahájení služby Nejvyššího pastýře, 24. dubna 2005). Můžete si být zcela jisti: Kristus nebere nic z toho, co v sobě nesete krásného a velkého, naopak všechno to dovádí k dokonalosti pro slávu Boží, pro štěstí člověka a pro spásu světa. Vybízím vás, abyste v těchto dnech nešetřili síly a nasadili se bezvýhradně pro službu Kristu, ať to stojí, co to stojí. Setkání s Ježíšem Kristem vám dovolí zakusit vnitřní radost z jeho živé a oživující přítomnosti, abyste o ní pak mohli svědčit ve svém okolí. Ať se vaše přítomnost v tomto městě stane prvním znamením hlásání evangelia skrze svědectví vašeho jednání a vaší radosti ze života. Ať se z našich srdcí zvedne hymnus chvály a díkuvzdání Otci za všechno dobré, co nám udělil, a za dar víry, kterou společně slavíme, a ukazujeme světu z této země uprostřed Evropy, která za mnohé vděčí evangeliu a jeho svědkům v minulých stoletích.

Nyní se vydám jako poutník do kolínské katedrály, abych tam uctil relikvie svatých Tří králů, kteří se rozhodli všechno opustit a vydat se za hvězdou, jež je vedla ke Spasiteli lidstva. Také vy, drazí mladí, jste už měli – nebo budete mít – příležitost učinit tuto pouť. Jejich relikvie jsou pouze křehkým a ubohým znamením toho, kým byli a co prožili před mnoha staletími. Relikvie ukazují k Bohu samému: je to totiž On, kdo silou své milosti dává křehkým bytostem odvalu, aby o něm svědčily před světem. Když nás církev vybízí k úctě k tělesným pozůstatkům mučedníků a svatých, nezapomíná, že ve skutečnosti jde sice jen o ubohé lidské kosti, ale že jsou to kosti osobností, které navštívila všechno přesahující Boží moc. Relikvie svatých jsou stopami oné neviditelné, ale reálné přítomnosti, jež osvěcuje temnoty světa a ukazuje nebeské království, které je v našem nitru. Proto volají s námi a za nás: „Maranatha!“ – „Přijď Pane Ježíši!“ Drazí, těmito slovy vás zdravím a těším se na setkání s vámi na vigilií v sobotu večer. Na viděnou!

4LIFE:

Jsi hledač štěstí, sepiš si, co všechno tě naplňuje pocitem štěstí.

Odpověz si, jestli počítáš ve svém dni s pravidelnou modlitbou.

Měj odvahu být v tichu kostela před svatostánkem v tiché adoraci.

Ježíš nás zve nás na vnitřní pouť, kterou je adorace

Promluva na sobotní vigílii, Marienfeld, Kolín,

20. srpna 2005

Drazí mladí!

Na pouti s tajemnými králi z Východu jsme dospěli k okamžiku, který sv. Matouš ve svém evangeliu popisuje takto: „*Vešli do domu (nad kterým se hvězda zastavila) a uviděli dítě s Marií, jeho matkou; padli na zem a klaněli se mu“ (Mt 2,11)*. Vnější cesta oněch mužů skončila. Dorazili k cíli. V té chvíli ale pro ně začíná nová cesta, vnitřní pouť, která změní celý jejich život. Určitě si totiž představovali toho nově narozeného Krále úplně jinak. Zastavili se dokonce v Jeruzalémě, aby získali u místního krále zprávy o onom zaslíbeném Králi, který se narodil. Věděli, že svět je v nepořádku, proto bylo jejich srdce plné nekľidu. Byli si jisti, že Bůh existuje a že je to Bůh spravedlivý a dobrotivý. A snad zaslechli také něco o velkých proroctvích, jimiž izraelsí proroci ohlašovali Krále, který má být ve vnitřním souladu s Bohem a který má jeho jménem a s jeho pomocí obnovit řád světa. Vydali se na cestu, aby našli tohoto Krále, z hloubi srdce hledali právo a spravedlnost, která měla přijít od Boha, a chtěli tomu Králi sloužit, poklonit se u jeho nohou a v jeho službě se osobně podílet na obnově světa. Patřili mezi lidi, kteří „*hladovějí a žízní po spravedlnosti“ (Mt 5,6)*. Tímto hladem a touto žízní se nechali vést po dobu své pouti – stali se poutníky hledajícími spravedlnost, kterou očekávali od Boha, aby se mohli nabídnout do jejich služeb.

Přestože je ti, kteří zůstali doma, možná považovali za utopisty a snílky, byli ve skutečnosti lidmi s nohama na zemi a věděli, že kdo chce změnit svět, musí mít moc. Proto nemohli hledat zaslíbené dítě nikde jinde než v královském paláci. Nyní se ale sklánějí před dítětem chudých lidí a velmi brzy se mají dozvědět, že Herodes – ten král, u kterého se sami zastavili – bude svou mocí ukládat o jeho život a že rodině ne-

zbyde nic jiného než útěk a vyhnanství. Nový Král, před kterým padli na zem a klaněli se mu, se velmi lišil od jejich očekávání. Dozvěděli se tedy, že Bůh je jiný, než si ho obvykle představujeme. Tady začala jejich vnitřní cesta. Začala právě v té chvíli, kdy padli na zem před tímto dítětem a poznali v něm prislíbeného Krále. Tato radostná gesta se teprve měla dotknout jejich nitra.

Museli změnit své představy o moci, o Bohu a o člověku, a spolu s tím také změnit sebe sama. Nyní viděli, že Boží moc je jiná než mocných tohoto světa. Způsob, jakým Bůh jedná, je jiný, než si představujeme i jiný, než se ho snažíme podsouvat Jemu. Bůh se v našem světě nesaží konkurovat pozemským formám moci. Nepřidává svá rozdělení k jiným rozdělením. Ježíšovi v Olivové zahradě Bůh neposílá dvanáct legií andělů, aby mu pomohli (*srov. Mt 26,53*). Proti halasně a svévolně moci tohoto světa staví bezbrannou moc lásky, která se na kříži – a pak vždy znovu v běhu dějin – stává obětí, a přece tvoří nové věci, božské, jež se staví na odpor nespravedlnosti a nastolují Boží království. Bůh je jiný – to nyní poznávají. A znamená to, že se teď i oni sami musejí stát jinými, musejí se učit Božímu stylu.

Přišli, aby se dali do služeb tohoto Krále, aby se ve svém kralování inspirovali jeho vládou. To byl význam jejich pocty, jejich klanění. K tomu patřily i jejich dary – zlato, kadidlo a myrha – dary, jaké se přinášely Králi, který byl považován za božského. Klanění tedy cosi obsahuje a patří k němu také darování. Skrze tento projev úcty chtěli muži z Východu uznat dítě za svého Krále a dát mu k dispozici svou vlastní moc a své schopnosti – a v tom byli jistě na správné cestě. Chtěli mu sloužit a následovat ho, a tak spolu s ním sloužit dobru a spravedlnosti na světě. V tom měli pravdu. Nyní se ale musí učit, že toho nemohou dosáhnout jednoduše tak, že budou shora, z trůnu vydávat rozkazy. Nyní se musí učit dávat sebe sama – žádný menší dar by tomuto Králi nestačil. Nyní se musí učit, že jejich životy mají být v souladu s tímto božským způsobem vykonávání moci, se způsobem bytí, který je vlastní Bohu. Musí se stávat lidmi pravdy, spravedlnosti, dobroty, odpuštění a milosrdenství. Nebudou se už ptát: „K čemu mi tohle může být?“ Nýbrž budou se ptát: „Jak já mohu sloužit Boží přítomnosti ve světě?“ Musí se učit ztrácet svůj život, a tak jej znovu nalézat. Potom, co opustili Jeruzalém, musí zůstat na cestě, kterou před nimi vyznačil pravý Král, následovat Krista.

Milí přátelé, ptáme se, co to všechno pro nás znamená. Protože to, co

jsme právě řekli o odlišné přirozenosti Boha, který má orientovat náš život, zní sice krásně, ale zůstává to neurčité a mlhavé. Proto nám Bůh dal příklady. Králové z Východu jsou jen prvními v dlouhém zástupu mužů a žen, kteří svým životem nepřestávali vyhlížet Boží hvězdu, kterou hledali, toho Boha, který nám, lidským bytostem, je nablízku a ukazuje nám cestu. Je to velký zástup svatých, známých i neznámých, skrze něž Pán před námi v dějinách otevírá evangelium a listuje jeho stranami; a to se děje i nyní. V jejich životech se jako ve velké ilustrované knize odhaluje bohatství evangelia. Oni jsou světelnou brázdou Boží, kterou on sám v dějinách vyznačil a stále vyznačuje. Můj ctihodný předchůdce papež Jan Pavel II. blahorečil a svatořečil velký zástup osobností z dávných i nedávných dob. Na těchto postavách nám chtěl ukázat, jak být křesťany, jak správně vést vlastní život, abychom žili Božím způsobem. Blahoslavení a svatí byli lidmi, kteří nehledali zarputile vlastní štěstí, ale chtěli prostě dávat sebe sama, protože byli zasaženi Kristovým světlem. A tak nám ukazují cestu ke štěstí, ukazují, jak se stát opravdu lidskými osobami. Právě oni byli pravými reformátory v kolísavém běhu dějin, kteří je mnohokrát pozvedali z temných údolí; z oněch proláclin, jež stále znovu hrozí pádem; právě oni je vždy znovu osvěcovali, když bylo potřeba, aby umožnili přijmout – mnohdy i v bolesti – slovo, které Bůh vyslovil na konci svého stvořitelského díla: „A bylo to dobré“. Stačí vzpomenout na postavy jako svatý Benedikt, svatý František z Assisi, svatá Terezie z Avily, svatý Ignác z Loyoly, svatý Karel Boromejský, na zakladatele řeholních řádů z 19. století, kteří podporovali a udávali směr sociálnímu hnutí, nebo na světce naší doby – Maxmiliána Kolbeho, Editu Steinovou, Matku Terezu nebo otce Pia. Když se zamýšlíme nad těmito postavami, učíme se, co znamená „klanět se“ a co znamená žít podle měřítka betlémského dítěte, podle měřítka Ježíše Krista a samotného Boha.

Svatí, jak jsme řekli, jsou pravými reformátory. Nyní bych to chtěl vyjádřit ještě radikálněji: jedině od svatých, jedině od Boha přichází pravá revoluce, podstatná změna světa. V minulém století jsme zažili revoluce, jejichž společným programem bylo nečekat už nic od Boha, vzít osud světa zcela do vlastních rukou. A tak se stalo, jak jsme viděli, že se lidská a částečná hlediska stala absolutním měřítkem orientace. Absolutizace toho, co není absolutní, nýbrž relativní, se nazývá totalitarismus. Neosvobozuje člověka, naopak bere mu jeho důstojnost a zotročuje ho.

Svět nemohou zachránit ideologie, ale jedině obrácení k živému Bohu, který je naším Stvořitelem, zárukou naší svobody, zárukou toho, co je opravdu dobré a pravdivé. Pravá revoluce spočívá jedině v radikálním obrácení k Bohu, který je měřítkem spravedlnosti a zároveň je věčnou láskou. Co jiného než láska by nás mohlo zachránit?

Milí přátelé! Dovolte mi dodat ještě dvě krátké myšlenky. O Bohu mluví leckdo; ve jménu Božím se hlásá i nenávist a páchá násilí. Proto je důležité objevovat pravou Boží tvář. Králové z Východu ji našli, když padli na zem před dítětem v Betlémě. „*Kdo vidí mě, vidí Otce,*“ říkal Ježíš Filipovi (*Jan 14,9*). V Ježíši Kristu, který dovolil, aby jeho srdce bylo kvůli nám probodeno, v Něm se ukázala pravá tvář Boha. Budeme ho následovat spolu s velkým zástupem těch, kdo nás předešli. A tak půjdeme po správné cestě.

Znamená to, že si nekonstruujeme nějakého soukromého Boha, soukromého Ježíše, ale věříme, že se klaníme před Ježíšem, kterého nám ukazují posvátná Písma a který se zjevuje jako živý ve velkém zástupu věřících, zvaném církev; je stále s námi a zároveň vždy před námi. Církev můžeme hodně kritizovat. Víme o tom a řekl nám o tom i samotný Pán: církev je síť s dobrými rybami i se špatnými, pole, na němž roste pšenice i plevel. Papež Jan Pavel II., který nám v mnoha blahoslavených a svatých ukazoval pravou tvář církve, také neváhal požádat o odpuštění za to, co špatného se stalo v dějinách kvůli jednání a slovům lidí církve. Tak i nám ukazuje náš pravý obraz a povzbuzuje nás, abychom se – se všemi svými nedokonalostmi a slabostmi – připojili k průvodu svatých, který má počátek ve Třech králích z Východu. Konec konců skutečnost, že v církvi existuje i plevel, je utěšující. Díky tomu můžeme navzdory všem svým nedokonalostem doufat, že stále ještě následujeme Ježíše, který povolal právě hříšníky. Církev je jako lidská rodina, ale je zároveň také velkou rodinou Boží, skrze kterou On vytváří prostor společenství a jednoty napříč všemi kontinenty, kulturami a národy. Proto se radujeme z toho, že patříme k této velké rodině; radujeme se, že máme bratry a přátele po celém světě. Právě tady v Kolíně zakoušíme, jak je pěkné patřit k rodině široké jako svět, která zahrnuje nebe a zemi, minulost, přítomnost i budoucnost a všechny části země. V této velké společnosti poutníků kráčíme spolu s Kristem, jdeme s hvězdou, která osvětluje dějiny.

„Vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou; padli na zem a klaně-

li se mu“ (Mt 2,11). Milí přátelé, to není vzdálený, dávno minulý příběh. To je přítomnost. Tady ve Svaté Hostii je On před námi a mezi námi. Stejně jako tenkrát je tajemně obestřen svatým mlčením a právě jako tenkrát, odkrývá pravou Boží tvář. On se kvůli nám stal zrnem, které padá do země, umírá a přináší plody až do konce světa (srov. Jan 12,24). On je přítomen jako tenkrát v Betlémě. Zve nás na vnitřní pouť, která se nazývá adorace. Vydejme se nyní na cestu, na tuto pouť a prosme ho, aby nás vedl. Amen.

4LIFE:

Klanění v sobě obsahuje ochotu darovat. Co má být tvým darem Ježíši? Toužíš po změně? Jak se to projeví v tvém osobním obrácení? V jakém konkrétním společenství se uskutečňuje tvůj život v Církvi?

Ve večeřadle začíná proces proměn, které přetvoří celý svět

*Homilie při závěrečné mši svaté XX. WYD, Marienfeld, Kolín,
21. srpna 2005*

Drazí mladí!

Před Svatou Hostií, v níž se Ježíš pro nás stal chlebem, který vnitřně drží a sytí náš život (srov. Jan 6,35), jsme včera zahájili vnitřní cestu adorace. V eucharistii se adorace má stát jednotou. Při eucharistické slavnosti se ocitáme v té „hodině“, o níž mluví Janovo evangelium. Skrze eucharistii se tato jeho „hodina“ stává naší hodinou, jeho přítomností mezi námi. On spolu s učedníky slavil paschální večeři Izraele na památku osvobozujícího činu Boha, který vyvedl Izrael z otroctví ke svobodě. Ježíš následuje obřady Izraele. Modlí se nad chlebem modlitbu chvály a požehnání. Pak ale přichází něco nového. Ježíš děkuje Bohu nejen za velké činy minulosti, děkuje mu za své vlastní oslavení, které se uskutečnil skrze kříž a vzkříšení, a promlouvá k učedníkům slovy, v nichž je obsaženo shrnutí Zákona a Proroků: „Toto je mé Tělo, které se za vás obětuje. Tento kalich je Nová smlouva zpečetěná mou Krví.“ A pak rozděljuje chléb a podává kalich, a zároveň jim dává za úkol, aby to, co právě řekl a učinil, stále znovu na jeho památku říkali a činili.

Co se to děje? Jak může Ježíš rozdělovat své Tělo a svou Krev? Tím, že učinil z chleba své Tělo a z vína svou Krev, předjímá svou smrt, přijímá

ji do svého nitra a proměňuje ji v čin lásky. To, co je po vnější stránce brutálním násilím, se v nitru stává aktem lásky, která se cele dává. To je podstatná proměna, která se uskutečnila ve večeřadle a která měla vyvolat proces proměn, jehož posledním cílem je proměna světa k oné podobě, ve které Bůh bude všechno ve všem (*srov. 1Kor 15,28*). Odedávna všichni lidé ve svém srdci očekávají jakousi změnu, proměnu světa. Nyní přichází tento ústřední akt proměny, který jediný může skutečně obnovit svět: násilí se proměňuje v lásku, a tedy smrt v život. Neboť tento čin přetváří smrt v lásku, smrt jako taková je už překonána, už v ní je přítomno vzkříšení. Smrt je takřikajíc hluboce zraněna, natolik, že už nemůže mít poslední slovo. Je to, abychom použili dnes dobře známý obraz, „nukleární štěpení“ přenesené do hloubi bytí – vítězství lásky nad nenávisť, vítězství lásky nad smrtí. Jedině tato vnitřní exploze dobra, které vítězí nad zlem, může vyvolat řetězovou reakci proměn, které postupně přetvoří svět. Všechny jiné změny zůstávají povrchní a nepřinášejí záchranu. Proto mluvíme o vykoupení: to, co bylo vnitřně nezbytné, se stalo a my můžeme vstoupit do tohoto procesu. Ježíš může rozdělovat své Tělo, protože skutečně dává sebe sama.

Tato první základní proměna násilí v lásku, smrti v život pak s sebou nese další proměny. Chléb a víno se stávají Tělem a Krví. Proměna se ale nemůže zastavit tady, naopak, musí teprve naplno začít. Tělo a Krev Krista nám jsou dávány, abychom my sami byli proměněni. My sami se musíme stát Kristovým Tělem, jeho vlastním tělem a krví. Všichni jíme stejný chléb, to tedy znamená, že my sami se stáváme jedním. Tak se adorace, jak už jsme řekli, stává jednotou. Bůh už není pouze před námi, jako Ten zcela jiný. Je v nás a my jsme v něm. Jeho dynamika nás prostupuje a od nás se chce šířit k ostatním do celého světa, aby se jeho láska stala převládajícím měřítkem světa. Velmi krásný odkaz na tento nový krok, který nám dala Poslední večeře, vidím v různých smyslech, jaké má slovo „adorace“ v řečtině a v latině. Řecké slovo zní *proskynesis*. Znamená gesto podřízení, uznání Boha za naši pravou míru, za normu, kterou jsme se rozhodli přijmout. Říká, že svoboda neznamena užívat si života, považovat se za naprosto autonomní, nýbrž řídit se podle měřítek pravdy a dobra, abychom se tak sami stali pravými a dobrými. Toto gesto je nezbytné, i když naše touha po svobodě nejprve vzdoruje. Zcela ji vzít za svou bude možné až při druhém kroku, který nám předkládá Poslední večeře. Latinské slovo pro adoraci je „ad-oratio“ – přitisknutí

úst k ústům, polibek, objetí, tedy v posledku láska. Podřízení se stává jednotou, protože ten, jemuž se podřizujeme je Láska. Podřízenost tak získává smysl, protože nám nevnučuje vnější věci, ale osvobozuje nás z hloubi našeho bytí.

Vrátíme se nyní k Poslední večeři. To nové, co se při ní uskutečnilo, spočívá v novém prohloubení pradávnej izraelské modlitby pozhánání, která se od té chvíle stává slovem proměnění a dává nám účast na Kristově „hodině“. Vstupujeme do ní ve slovech, která vycházejí z posvátné moci konsekrace – je to proměna, která se uskutečňuje skrze modlitbu chvály, která nás staví do kontinuity Izraele a celých dějin spásy a zároveň nám dává novost, k níž tato modlitba ve své nejhlubší přirozenosti směřuje. Tato modlitba, kterou církev nazývá „eucharistická modlitba“, ustanovuje Eucharistii. Je to mocné slovo proměňující dary země zcela novým způsobem v sebedarování Boha a zapojující nás do tohoto procesu proměny. Proto nazýváme tuto událost eucharistie, což je překlad hebrejského slova *beracha* – díkyvzdání, chvála, pozhánání a tedy proměna vycházející od Pána, přítomnost jeho „hodiny“. Hodina Ježíšova je hodinou, v níž vítězí láska. Jinými slovy: je to Bůh, kdo zvítězil, protože On je Láska. Ježíšova hodina se chce stát naší hodinou a stane se jí, pokud se my, skrze slavení eucharistie, necháme vtáhnout do procesu proměn, které Pán připravil. Eucharistie se musí stát středem našeho života. Není to pozitivismus nebo touha po moci, když nám církev říká, že eucharistie je součástí neděle. O velikonočním ránu dostaly nejprve ženy a pak učedníci milost uvidět Pána. Od té chvíle věděli, že první den týdne, neděle, má být jeho dnem, dnem Kristovým. Den počátku stvoření se stává dnem obnovy stvoření. Stvoření a vykoupení jdou společně. Proto je neděle tolik důležitá. Je krásné, že dnes je v mnoha kulturách neděle volným dnem nebo - spolu se sobotou - tvoří dokonce tzv. volný „víkend“. Tento volný čas nicméně zůstává prázdný, pokud v něm není Bůh. Milí přátelé! Někdy se v prvním okamžiku může zdát nepříjemné zahrnout do nedělního programu také mši svatou. Ale když přijmete tento úkol za svůj, zjistíte, že právě toto dává správné těžiště volnému času. Nedejte se odradit od účasti na nedělní eucharistii a pomáhejte také ostatním, aby ji objevili. Jistě, aby z ní vyzářovala radost, kterou potřebujeme, musíme se učit stále lépe jí rozumět v její hloubce, musíme se učit ji milovat. Nasadme se v tomto smyslu – stojí to za to! Objevíme tak hluboké bohatství liturgie církve

a její skutečnou velikost: není to totiž tak, že bychom si pořádali slavnost sami pro sebe, nýbrž živý Bůh připravuje slavnost pro nás. S láskou k eucharistii objevíte znovu také svátost smíření, ve které milosrdná Boží dobrota dává našemu životu stále nový začátek.

Kdo objevil Krista, musí k němu vést také ostatní. Velkou radost nemůže člověk uchovávat jen pro sebe. Je třeba ji předávat. Na mnoha místech světa se dnes objevuje podivné zapomenutí na Boha. Zdá se, že všechno jde docela dobře i bez Něho. Zároveň se ale objevuje také pocit frustrace, nespokojenosti všech se vším. Až by se chtělo volat: „To přece nemůže být pravý život!“ Vskutku ne. A tak spolu se zapomenutím na Boha existuje také náboženský boom. Nechci diskreditovat všechno, co se vynořuje v tomto kontextu. Může to být také upřímná radost z objevu. Abych pravdu řekl, nezřídka se však náboženství stává téměř konzumním produktem. Vybírá se to, co se líbí, a někteří z toho umějí profitovat. Ale náboženství na způsob „udělej si sám“ nám nakonec nepomůže. Je pohodlné, ale v okamžiku krize nás nechává sobě samým. Pomáhejte lidem objevit pravou hvězdu, která ukazuje cestu: Ježíše Krista! Snažme se my sami poznávat ho stále lépe, abychom k němu mohli přesvědčivě vést také ostatní. Proto je tak důležitá láska k Písmu svatému a v důsledku je také důležité znát víru církve, která nám otvírá smysl Písma. Je to Duch Svátý, který vede Církev v růstu její víry, dovoloval jí a dovoluje jí nořit se stále hlouběji do pravdy (*srov. Jan 16,13*). Papež Jan Pavel II. nám dal úžasné dílo, ve kterém je víra vyznáváná po staletí souhrnně vysvětlena: *Katechismus katolické církve*. Já sám jsem nedávno mohl představit *Kompendium* tohoto katechismu, které bylo vypracováno na žádost zesnulého papeže. To jsou dvě základní knihy, které bych vám všem chtěl doporučit.

Samotné knihy ale samozřejmě nestačí. Vytvářejte společenství založená na víře! V posledních desetiletích vznikla hnutí a komunity, ve kterých se síla evangelia projevuje v celé své životnosti. Hledejte společenství víry jako přátele na cestě, kteří společně pokračují na velké pouti, kterou nám králové z Východu ukázali jako první. Spontánnost nových komunit je důležitá, ale důležité je také zachovat společenství s papežem a s biskupy. Oni mají být zárukou toho, že nehledáme soukromé stezky, že žijeme v oné velké Boží rodině, kterou Pán založil na dvanácti apoštolech.

Ještě jednou se musím vrátit k Eucharistii. *“Protože je to je-*

den chléb, tvoříme jedno tělo, i když je nás mnoho“, říká sv. Pavel (1Kor 10,17). Tím chce říct: „Protože přijímáme téhož Pána, on nás přijímá a přitahuje k sobě, proto jsme jedno také my.“ To se musí projevat v životě. To se musí projevat ve schopnosti odpouštět. Musí se to projevat v pozornosti k potřebám druhého, v připravenosti sdílet se, musí se to projevit v našem nasazení pro bližního, blízkého i navenek vzdáleného, který se nás ovšem vždy dotýká zblízka. Dnes existují různé druhy voluntariátu, vzory vzájemné služby, kterou naše společnost naléhavě potřebuje. Nesmíme například nechávat staré lidi jejich samotě, nesmíme přecházet bez povšimnutí kolem trpících. Když myslíme a žijeme v síle společenství s Kristem, otevírají se nám oči. Tehdy se nebudeme už přizpůsobovat živoření, které se stará jen o sebe sama, ale uvidíme, kde a jak jsme zapotřebí. Budeme-li takto žít a jednat, brzy si všimneme, že je daleko krásnější být užitečnými a být k dispozici druhým než se starat jen o pohodlí, které se nám nabízí. Víím, že vy mladí, toužíte po velkých věcech, že se chcete zasazovat za lepší svět. Ukažte to lidem, ukažte to světu, který očekává právě toto svědectví od učedníků Ježíše Krista, a který – zejména skrze vaši lásku – bude moci objevit hvězdu, kterou následujeme. Pokračujme spolu s Kristem a žijme svůj život jako ti, kdo vpravdě uctívají Boha! Amen.

4LIFE:

Přijímání. Znamená to skutečně se setkat s tím, který bezvýhradně dává sebe. Setkáváš se pravidelně s Ježíšem v eucharistii, aby rostla tvá láska? Dobře poznat Ježíše Krista můžeš pouze v církvi - začni číst Kompendium KKC. Kde uskutečňuješ svůj život ve službě bez nároků na odměnu?

K Bohu vystupuje naše vděčnost za toto nezapomenutelné setkání

*Modlitba Anděl Páně, Marienfeld, Kolín,
21.srpna 2005*

Drazí přátelé,

došli jsme na závěr této úžasné slavnosti a také XX. světového dne mládeže. V mém srdci silně zaznívá jedno slovo: „Děkuji“! Jsem si jistý, že toto slovo nachází silnou odezvu v každém z vás. Je to Bůh sám, který ho vtiskl do našich srdcí a poznamenal jím tuto eucharistii, jež znamená právě „díkůvzdání“. Ano, drazí mladí, slovo vděčnosti, které se rodí z víry, nachází vyjádření ve zpěvu chvály Jemu, Otci i Synu i Duchu

Svatému, který nám dal svědectví své nesmírné lásky.

Naše „děkuji“ za dar tohoto nezapomenutelného setkání vystupuje k Bohu a patří také všem, kteří se podíleli na organizaci a přípravě. Znovu zvláště děkuji Papežské radě pro laiky, které předsedá arcibiskup Stanislav Ryško, jemuž pomáhá sekretář Mons. Josef Clemens, a spolubratřím německého episkopátu, v první řadě arcibiskupovi Kolína, kardinálovi Joachimovi Meisnerovi. Děkuji politickým a administrativním autoritám, které se zasloužily, že tyto dny proběhly v klidu. Děkuji všem dobrovolníkům, jak z německých diecézí, tak z různých národů. Srdečné poděkování patří také mnoha kontemplativním klášterům, které Světový den mládeže doprovázely svou modlitbou.

V této chvíli, kdy živá přítomnost vzkríšeného Krista v nás živí víru a naději, vám s radostí oznamuji, že příští světové setkání mládeže bude v Sydney v Austrálii v roce 2008. Svěřme mateřské ochraně Panny Marie cestu mladých celého světa.

Angelus Domini...

Benedikt XVI. o XX. světovém dni mládeže

Generální audience 24. srpna 2005

Drazí bratři a sestry!

Tak jako to dělával po každé apoštolské cestě milovaný Jan Pavel II., tak také já bych se dnes chtěl spolu s vámi vrátit k událostem, které jsem prožil v Kolíně u příležitosti světového dne mládeže. Boží Prozřetelnost chtěla, že moje první pastorační cesta mimo Itálii vedla právě do mé rodné země a uskutečnila se u příležitosti velkého setkání mladých celého světa již po dvacáté od ustanovení světových dnů mládeže, které si přál s prorockou intuící můj nezapomenutelný předchůdce. Neustále děkuji Bohu za dar této pouti, na kterou budu vděčně vzpomínat.

Můj dialog s mladými účastníky světových dnů mládeže začal již od mého příletu na kolínské letiště a pokračoval během mé cesty po Rýně od mola Rodenkirchenerbrücke až po Kolín, kdy jsme byli doprovázeni dalšími pěti loďmi, které symbolizovaly pět kontinentů. Strhující pak byla zastávka před molem Poller Rheinwiesen, kde čekaly tisíce a tisíce mladých, se kterými jsem měl první oficiální setkání, jež bylo vhodně nazváno „Slavnost přijetí“ a jehož mottem byla slova Králů: „*Kde je ten narozený židovský král?*“ (Mt 2,2a). Byli to právě Mudrcové, kteří byli vůdci mladých poutníků za Kristem. Jak je významné, že toto všechno

se odehrálo v blížícím se závěru eucharistického roku, který ustanovil Jan Pavel II.! „Přišli jsme se mu poklonit“ – to je téma setkání, které bylo pro mladé výzvou, aby následovali Mudrce a spolu s nimi dosáhli vnitřní cesty obrácení k Emanueli, k Bohu, který je s námi, aby ho poznali, adorovali a poté, co se s ním setkali a klaněli se mu, si odnesli zpět do svých zemí jeho světlo a jeho radost. V Kolíně měli mladí mnoho příležitostí prohloubit tato duchovní témata a cítili se podněcováni Duchem Svatým, aby byli svědky Krista, který slíbil, že v Eucharistii bude reálně přítomný mezi námi až do konce světa. Znovu myslím na různé chvíle, které jsem s radostí s nimi sdílel, zvláště o sobotní vigílii a během závěrečné mše svaté v neděli. K těmto podmanivým projevům víry se přidaly milióny dalších mladých ze všech koutů světa, díky prozřetelnostním přenosům v rozhlase a v televizi.

Drazí bratři a sestry, ze srdce „staré Evropy“, která v minulém století poznala hrozné konflikty a nelidské režimy, mladí poslali dnešnímu lidstvu vzkaz naděje, jež nezklame, protože se zakládá na slově Boha, který se stal člověkem v Ježíši Kristu, který zemřel a byl vzkříšen pro naši spásu. V Kolíně se mladí setkali s Emanueleem a klaněli se mu v tajemství Eucharistie a lépe pochopili, že církev je velkou rodinou, skrze kterou Bůh vytváří prostor sdílení a jednoty mezi všemi kontinenty, kulturami a rasami, veliké „společenství poutníků“, které vede Kristus, zářící hvězda osvětlující dějiny. Ježíš je v eucharistii naším průvodcem na cestě a v eucharistii – řekl jsem v homilii závěrečné slavnosti, když jsem si vypůjčil z fyziky známý obraz – přináší v hloubi bytí „nukleární štěpení“. Jedině tato skrytá exploze dobra, která vítězí nad zlem, může dát život dalším změnám potřebným pro změnu světa. Modleme se nyní, aby mladí z Kolína nesli sebou světlo Krista, který je pravda a láska, a šířili ho všude okolo sebe. A tak se můžeme přičinit o jaro naděje v Německu, v Evropě a na celém světě.

4LIFE:

Vděčnost. Přemýšlej, jestli nepřijímáš vše naprosto samozřejmě a zda umíš projevit vděčnost.

Dialog. Pros o odvahu a uč se vyjadřovat k důležitým tématům ve společnosti i v církvi.

Skrze modlitbu a život ze svátostí, zvláště eucharistie, se připravuj k akčnímu životu, který bude proměňovat svět k dobru, jež vítězí nad zlem.

XXI. světový den mládeže - diecézní slavení

**„Svítilnou mým nohám je tvé slovo,
světlem mé stezce.“ (Ž 118[119],105)**

*Poselství ke XXI. WYD (9. dubna 2006), Vatikán,
22. února 2006, svátek Stolce svatého apoštola Petra.*

Milí mladí přátelé!

S radostí se na vás obracím v době, ve které se připravujete na XXI. světový den mládeže. Neustále je v mé duši živá vzpomínka na velmi bohaté zážitky ze srpna minulého roku v Německu. Letošní Světový den mládeže budeme slavit v mnoha místních církvích a stane se nám vhodnou příležitostí k tomu, abychom znovu oživili plamen nadšení zapálený v Kolíně. Řada z vás ho donesla až domů ke svým rodinám, do svých farností, sdružení či hnutí. Rovněž to bude velmi příhodný okamžik, abyste na duchovní cestu nových generací za Kristem pozvali i své přátele.

Téma, které vám předkládám k úvahám, je verš ze žalmu 118 [119]: „Svítilnou mým nohám je tvé slovo, světlem mé stezce.“ (v. 105) Tato slova žalmu nám drahý Jan Pavel II. komentoval takto: „Žalmista s velkým zalíbením chválí zákon Boží, chápe se ho jak svítilny, aby svým krokům posvětil na své, často potemnělé životní pouti“ (*Generální audience, 14. 11. 2001*). Bůh se zjevuje v dějinách, promlouvá k lidem a jeho slovo přitom stále zůstává tvůrčím. Hebrejský pojem „*dabar*“, obvykle překládaný jako „slovo“, ve skutečnosti označuje jak *slovo*, tak *čin*. Bůh hovoří o tom, co činí, a činí to, co říká. Ve Starém zákoně ohlašuje synům Izraele příchod Mesiáše a znovuzřízení „nové“ smlouvy; ve vtěleném Slovu pak své přísliby naplňuje. Katechismus katolické církve to objasňuje takto: „Kristus, Boží Syn, který se stal člověkem, je jedinečným, dokonalým a definitivním Slovem Otce, který v něm říká všechno, a nebude už jiné slovo než toto“ (*KKC, 65*). Duch Svätý, který vedl vyvolený národ, inspiroval autory Písem svatých, nyní otevírá srdce věřících k poznání toho, co je v Písmech uloženo. Tentýž Duch je činně přítomný ve slavení eucharistie, kdy kněz – „*v osobě Krista*“ – pronáší slova proměňování, takže se chléb a víno stávají Tělem a Krví Kristovými, aby byly duchovním pokrmem věřících. Abychom na své pozemské pouti směřovali do nebeské vlasti, potřebujeme se všichni živit slovem a chlebem věčného života, které nelze od sebe oddělovat!

Apoštolové přijali slovo spásy a svým nástupcům ho předali jako vzácný šperk, střežený v bezpečné schránce Církve: bez Církve této perle hrozí, že se ztratí nebo roztrhne. Milí mladí přátelé, zamilujte si Boží slovo a milujte církev, která vám nejen zpřístupňuje tak vzácný poklad, ale současně vás vede k ocenění jeho bohatství. Milujte a následujte církev, která od svého Zakladatele přijala poslání, aby lidem ukazovala cestu k pravému štěstí. Není jednoduché poznat a najít opravdové štěstí ve světě, ve kterém žijeme, kde je člověk bohužel často zajatcem názorových proudů, podle nichž si může myslet, že je „svobodný“, ale bloudí a ztrácí se v omylech a iluzích scestných ideologií. Velmi naléhavou se stává potřeba „osvobodit svobodu“ (srov. *Veritatis splendor*, 86), osvětit temnoty, ve kterých lidstvo tápe. Ježíš sám ukazuje, jak je to možné: „Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí“ (Jan 8,31-32). Vtělené Slovo, Slovo pravdy, nás osvobozuje a řídí naši svobodu k dobrému. Milí mladí přátelé, často rozjímejte nad Božím slovem a nechte Ducha Svatého, ať je vám on sám učitelem. Pak zjistíte, že Boží myšlení opravdu není myšlení lidské; octnete se v kontemplaci (nazírání) pravého Boha a budete pak číst události dějin jeho očima; v plnosti budete okoušet radost, jež se rodí z pravdy. Na své životní cestě, která není ani jednoduchá ani bez nástrah, určitě narazíte na obtíže a utrpení a někdy budete i v pokušení vykřiknout společně se žalmistou: „*Jsem unaven utrpením*“ (Ž 118 [119],107). Nezapomínejte pak společně s ním dodat: „*Hospodine, podle svého slova mi zachovej život (...) ustavičně dávám v sázku svůj život, nezapomínám však na tvůj zákon*“ (tamtéž, vv. 107.109). Láskyplná přítomnost Boží v jeho slově je svítilnou, která zahání temnoty strachu a osvětluje cestu i v těch nejtěžších okamžicích.

Autor listu Židům píše: „Boží slovo je živé, mocné a ostřejší než jakýkoliv dvojsečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku, a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce“ (Žid 4,12). Je třeba vzít vážně Boží slovo a považovat ho za nepostradatelnou „zbraň“ v duchovním boji; vždyť slovo Boží působí účinně a přináší své plody, takže když se naučíme mu *naslouchat*, budeme ho pak též *poslouchat*. Katechismus katolické církve vysvětluje: „Poslouchat (lat. *ob-audire*) ve víře znamená svobodně se podřídit slyšenému slovu, protože jeho pravdivost zaručuje Bůh, který je pravda sama“ (KKC, 144). Postava Abraháma je nám vzorem takového naslouchání, které se stává

poslušností, u Šalamouna zase objevujeme zanícené hledání moudrosti ukryté ve slově. Když se na něho Bůh obrátí s návrhem: „*Žádej, co ti mám dát,*“ moudrý Šalomoun odpovídá: „*Daruj svému služebníku vnímavé srdce*“ (1 Kr 3,5.9). Tajemstvím „*vnímavého srdce*“ je utváření srdce schopného *naslouchat*. K tomu lze dospět tak, že ustavičně meditujeme Boží slovo a usilujeme o to, stále lépe ho poznávat, a tak v něm nalézáme neustále pevnější zakotvenost.

Milí mladí přátelé, povzbuzuji vás, aby vám Boží slovo bylo velmi důvěrně známé, abyste ho měli vždy po ruce a bylo pro vás kompasem, ukazujícím vám cestu, po které se máte vydat. Když se do něho začtete, naučíte se poznávat Krista. K tomu poznamenává sv. Jeroným: „*Neznalost Písma je neznalostí Krista*“ (PL 24,17; *srov. Dei Verbum, 25*). Velmi osvědčenou cestou k prohloubení a okoušení Božího slova je *lectio divina*, což je skutečný *duchovní itinerář*, umožňující sledovat jeho jednotlivé kroky. *Lectio* je první krok a spočívá v tom, že si vybraný úryvek Písma přečtu a zastavím se u něho, postihnu v něm to opravdu nejzákladnější; pak přejdu ke kroku druhému – *meditatio*, což je jakési vnitřní zastavení, v němž se duše obrací k Bohu a snaží se pochopit, čím to slovo promlouvá dnes do konkrétního života. Následuje další krok – *oratio*, který můžeme charakterizovat jako setrvání v přímém rozhovoru s Bohem, až dojdeme ke *contemplatio*, krok, který nám umožňuje zachovat srdce pozorné ke Kristově přítomnosti, jehož slovo „*je svící, svítící v temném místě, dokud se nerozžehne den a jitřenka vám nevzejde v srdci*“ (2Pt 1,19). Četba, studium a meditace Písma pak mají ústít do života, v němž poctivě přilnu ke Kristu a jeho učení.

Svatý Jakub nás upozorňuje: „*Podle slova však také jednejte, nebuďte jen posluchači – to byste klamali sami sebe. Vždyť kdo slovo jen slyší a nejedná podle něho, ten se podobá muži, který v zrcadle pozoruje svůj vzhled; podívá se na sebe, odejde a hned zapomene, jak vypadá. Kdo se však důkladně zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, takže není zapomnětlivý posluchač, nýbrž také jedná, ten bude blahoslavený pro své skutky*“ (Jak 1,22-25). Kdo Boží slovo poslouchá a stále se na něj odkazuje, založil svou existenci na pevném základě. „*Kdo slyší tato má slova a plní je,*“ říká Ježíš, „*bude podoben rozvážnému muži, který postavil svůj dům na skále*“ (Mt 7,24): a nezřítí se, když se přizene bouře.

Vystavět život na Kristu tím, že přijmu s radostí Boží slovo a jedním podle jeho učení: to je program pro vás, mladé třetího tisíciletí! Je nut-

né, aby vzešla nová generace apoštolů, zakotvených v Kristově slovu, schopných odpovídat na výzvy dneška a připravených přinášet Evangelium úplně všude. To po vás chce Pán, k tomu vás zve Církev, to od vás očekává svět – aniž by o tom věděl. A když vás Ježíš volá, odložte stranou strach a odpovězte mu s velkodušností, zvláště když vás volá, abyste ho následovali v zasvěceném životě nebo jako kněží. Nemějte strach, spolehněte se na něj a nebudete zklamáni.

Drazí mladí přátelé, na XXI. světovém dni mládeže, který oslavíme 9. dubna na Květnou neděli, se vydáme na duchovní pouť, která nás dovede až na světové setkání mládeže, konané v Sydney v červenci 2008. Postupně se budeme na tento veliký okamžik připravovat a společně budeme promýšlet téma *Duch Svatý a poslání*. Tento rok se naše pozornost soustředí na Ducha Svatého, *Ducha pravdy*, který zjevuje Krista, vtělené Slovo a současně otevírá srdce každého pro slovo spásy; tak nás uvádí do celé pravdy. Příští rok, 2007, budeme meditovat nad veršem z Janova evangelia: „*Jako já jsem miloval vás, tak i vy se milujte navzájem*“ (Jan 13,34). Budeme moci ještě hlouběji objevit, že Duch Svatý je *Duchem lásky*, který nám vlévá Boží lásku a činí nás vnímavými pro hmotné i duchovní potřeby bratří a sester. Na svém putování nakonec dospějeme až na světové setkání v roce 2008, jehož téma zní: „*Dostanete sílu Ducha Svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky*“ (Sk 1,8).

Už nyní, v atmosféře neustálého naslouchání Božímu slovu, vzývejte, drazí mladí přátelé, Ducha Svatého, *Ducha odvahy a svědeckví*, aby vám dal sílu bez bázně hlásat Evangelium až na konec světa. Maria, která ve Večeřadle společně s apoštoly očekávala den Letnic, ať vám je matkou i průvodkyní. Ať vás naučí slovo Boží přijmout, uchovávat a meditovat ho ve svém srdci (*srov. Lk 2,19*), jak to ona během celého svého života dělala. Ať vás povzbuzuje, abyste ve svém životě Pánu v „poslušnosti víry“ řekli „ano“. Ať vám pomáhá, abyste zůstali pevní ve víře, vytrvalí v naději, stáli v lásce, stále poslušní Božímu slovu. Jsem s vámi spojen v modlitbě a ze srdce vám žehnám.

4LIFE:

Máš svou osobní Bibli? Jak často si z ní čteš?

Zkuste ve farnosti nebo ve společenství připravit biblickou hodinku formou Lectio divina. Popros o pomoc zkušenější, např. kněze své farnosti.

Boží slovo tě volá k životu. Dokážeš být velkorysý/á v odpovědi skutků života?

Vždy ve čtvrtek před Květnou nedělí, která je slavena jako Světový den mládeže, probíhá v bazilice sv. Petra a na svatopetrském náměstí setkání papeže s mládeží římské diecéze. Jeho centrálním bodem v tomto roce byly papežovy odpovědi na dotazy připravené mladými lidmi. Na dotazy pěti studentů a studentek Benedikt XVI. odpovídal spatra. Na konci setkání se společně s mladými papež vydal k modlitbě u hrobu Jana Pavla II.

Rozhovor Benedikta XVI. s mladými

Náměstí sv. Petra, Vatikán,

6. dubna 2006

1) *Svatosti, jsem Simone z farnosti sv. Bartoloměje; je mi 21 let a studuji chemii na univerzitě „La Sapienza“ v Římě.*

Především vám děkuji za vaše poselství k XXI. světovému dni mládeže na téma Boží slovo, které osvěcuje životní kroky člověka. Před různými úzkostmi, nejistou budoucností anebo když mě normálně zachová každodenní rutina, i já cítím potřebu žít se Božím slovem a lépe poznávat Krista, abych nacházel odpovědi na své otázky. Často se ptám, co by dělal Ježíš, kdyby byl na mém místě v určité dané situaci, ale ne vždy pochopím, co mi říká Bible. Kromě toho vím, že biblické knihy byly napsány různými lidmi, v různých dobách od nás vzdálených. Jak mohu poznat, že to, co čtu, je přece jen Boží slovo, které mne v mém životě oslovuje? Díky.

Ve své odpovědi zdůrazním nejprve první bod. Především je třeba říci, že Písmo svaté se nemá číst jako jakákoli jiná historická kniha, jako čteme např. Homéra, Ovidia, Horatia, ale je třeba ho číst jako skutečné Boží slovo a začít přitom rozhovor s Bohem. Je třeba se předtím pomodlit, hovořit s Pánem: „Otevři mi dveře.“ Je to cosi, co často říká ve svých kázáních sv. Augustin: „Bušil jsem na dveře Slova, abych konečně našel to, co mi Pán chce říci.“ To se mi zdá být důležitý bod. Písmo se nečte s akademickým přístupem, ale s modlitbou a prosbou k Pánu: „Pomoz mi pochopit tvé slovo a to, co mi chceš teď na této stránce říci.“

Druhý bod: Písmo svaté nás uvádí do společenství s Boží rodinou. Nemůžeme tedy číst Písmo svaté sami. Je jisté vždy důležité číst Bibli způsobem velmi osobním, v osobním rozhovoru s Bohem, ale zároveň je důležité ji číst ve společenství lidí, s nimiž kráčíme. Nechme si pomáhat velkými učiteli „Lectio divina“. Máme mnoho pěkných knih např. od kardinála Martiniho, skutečného učitele „Lectio divina“, který nám pomáhá živě vstupovat do Písma svatého. On zná dobře všechny his-

torické okolnosti a všechny charakteristické prvky minulosti a snaží se vždy otevírat dveře, aby ukázal, že slova zdánlivě z minulosti jsou též slovy přítomnými. Tito učitelé nám pomáhají lépe chápat a také se lépe učit způsobu, jak dobře číst Písmo svaté. Ve všeobecnosti je pak vhodné číst ho také ve společenství s přáteli, kteří jsou se mnou na cestě a spolu se mnou se snaží žít s Kristem a hledají život, který nám přichází z Božího slova.

Třetí bod: jestliže je důležité číst Písmo svaté za pomoci učitelů a v doprovodu přátel a společníků na cestě, je obzvlášť důležité číst ho ve velkém společenství putujícího Božího lidu, to znamená v církvi. Písmo svaté má dva subjekty. Především subjekt božský – je to Bůh, kdo hovoří. Ale Bůh zahrnul do svého slova i člověka. Zatímco muslimové jsou přesvědčeni, že Korán je doslovně inspirován Bohem, my věříme, že pro Písmo svaté je charakteristická – jak říkají teologové – „synergie“, spolupráce Boha s člověkem. On zahrnuje svůj lid do svého slova a pak ten druhý subjekt – prvním subjektem, jak jsem řekl, je Bůh – je lidský. Jsou tu jednotliví spisovatelé, ale je tu kontinuita trvalého subjektu, jímž je Boží lid, který kráčí s Božím slovem a vede rozhovor s Bohem. Nasloucháním Bohu se učíme naslouchat Božímu slovu a také ho interpretovat. A tak se Boží slovo zpřítomňuje, protože jednotliví lidé umírají, ale životně důležitý subjekt, jímž je Boží lid, je stále živý a je v průběhu tisíciletí identický; je to stále tentýž živoucí subjekt, v němž žije slovo.

Tím se vysvětlují i mnohé struktury v Písmu svatém, především tzv. „opakovaná čtení“. Starý text se opakuje znovu v jiné knize, řekněme o sto let později, a tehdy je pochopen do takové hloubky, jaká v předchozím okamžiku ještě nebyla myslitelná, i když už tam byl předchozí text obsažen. A v následující době se čte znovu a opět se pochopí jiné aspekty a jiné dimenze Písma. A tak v tomto stále opakovaném čtení a přepisování v kontextu hluboké kontinuity a v časech stálého očekávání, vyrostlo Písmo svaté. Konečně s Kristovým příchodem a díky zkušenosti apoštolů se slovo stalo definitivním, takže už ho nelze přepsat, avšak je potřeba ho stále znova a hlouběji chápat. Pán řekl: „Duch Svatý vás uvede do takové hloubky, kterou teď nemůžete snést.“

Společenství církve je tedy živým subjektem Písma. Ale i nyní je hlavním subjektem samotný Pán, který i nadále hovoří v Písmu, jež je v našich rukou. Myslím, že se musíme naučit těmto třem prvkům: číst v osobním rozhovoru s Pánem; číst v doprovodu učitelů, kteří mají zku-

šenost víry a vstoupili do Písma svatého; číst ve velkém společenství církve, v jejíž liturgii se tyto události stále znova zpřítomňují a v níž Pán hovoří nyní k nám; tak postupně stále více vstupujeme do Písma svatého, v němž Bůh reálně s námi dnes hovoří.

2) *Svatý otče, jsem Anna, je mi 19 let, studuji filozofii a patřím do farnosti Panny Marie Karmelské.*

Jeden z problémů, s nímž se nejčastěji setkáváme, se týká citovosti. Často je pro nás těžké milovat. Ano, těžké, protože je snadné zaměnit lásku se sobectvím, především dnes, kdy nám většina sdělovacích prostředků téměř vnucuje individualistický a sekularizovaný pohled na sexualitu, kde se zdá být vše dovoleno ve jménu svobody a svědomí jednotlivců. Rodina založená na manželství se zdá být něčím jako vynálezem církve; a to ani nehovořím o předmanželském styku, jehož zákaz se jeví dokonce i mnohým z nás věřících něčím nesrozumitelným a zastaralým... S vědomím toho, že mnozí z nás se snaží žít svou citovost zodpovědně, můžete nám dokumentovat, co nám k tomu může říci Boží slovo? Děkuji.

Jedná se o závažnou otázku a určitě nebude možné odpovědět na ni za pár minut, ale budu se snažit něco říci. Samotná Anna už odpověděla, když řekla, že láska je dnes často chápána špatně, protože se představuje jako egoistická zkušenost, zatímco ve skutečnosti znamená sebeodevzdání, jímž člověk nachází sám sebe. Rovněž řekla, že konzumistická kultura klame náš život relativismem, který nám zdánlivě dává všechno, ale ve skutečnosti nás vyprazdňuje. Poslechněme si tedy, co k tomu říká Boží slovo, jak správně chtěla vědět Anna. Pro mne je velmi krásné zjištění, že už na prvních stránkách Písma svatého, hned po zprávě o stvoření člověka, nacházíme definici lásky a manželství. Svato-pisec nám říká: „Muž opustí otce a matku, bude následovat ženu, oba se stanou jedním tělem, jedinou existencí.“ Jsme jen na začátku a už jsme dostali proroctví o tom, co je to manželství; a tato definice zůstane stejná i v Novém zákoně. Manželství znamená následovat druhého v lásce, stát se jedinou existencí, jedním tělem, a proto zůstat nerozlučitelní. Z tohoto společenství lásky, která spojuje a tak vytváří budoucnost, se rodí nová existence. Středověcí teologové interpretovali tento výrok, který se nachází na začátku Písma, v tom smyslu, že mezi sedmi svátostmi je manželství jako první ustanovené Bohem, protože bylo ustanoveno už v okamžiku stvoření v ráji, na počátku historie a ještě před

začátkem historie člověka. Je to svátost Stvořitele vesmíru, vepsaná v samotném lidském bytí, které se orientuje na tuto cestu, na níž člověk opouští rodiče a připojuje se ke své ženě, aby vytvořili jedno jediné tělo, aby ti dva se stali jednou existencí. Svátost manželství tedy není vynálezem církve. Ve skutečnosti je „spolu-stvořena“ s člověkem jako takovým, jako plod dynamismu lásky, kde muž a žena se nacházejí navzájem, a tak nacházejí i Stvořitele, který je povolal k lásce. Je pravda, že člověk padl a byl vyhnán z ráje, anebo - řečeno jinak, modernějšími slovy - je pravda, že všechny kultury byly znečištěny hříchem a omyly člověka během jeho dějin, a proto prvotní záměr vepsaný do naší přirozenosti zůstává zatemněn. V kulturách skutečně nacházíme takovéto zatemnění původního Božího záměru. Když však pozorujeme jednotlivé kultury a celé kulturní dějiny lidstva, zjišťujeme, že člověk nikdy nemoohl úplně zapomenout na tento záměr, který existuje v hloubce jeho bytí. A tak u kultur, především u velkých kultur, stále znova vidíme, jak se orientují k této skutečnosti, k monogamii, k tomu, aby muž a žena byli jedním tělem. V této věrnosti může vyrůstat nová generace, může se utvářet kulturní tradice, obnovovat se a v kontinuitě utvářet autentický pokrok.

Když Pán o tom hovořil jazykem izraelských proroků a zmiňoval se, že Mojžíš povolil rozvod, řekl: „Pro tvrdost vašich srdcí“. Po hříchu srdce „ztvrdlo“, avšak takový nebyl záměr Stvořitele, a proroci s rostoucí jasností trvali na původním záměru. Pro obnovu člověka navazuje Pán na prorocké hlasy, které vždy vedly Izrael k jasné monogamii. Spolu s Ezechielem poznává, že pro život tohoto povolání máme zapotřebí nového srdce; místo srdce kamenného, jak říká Ezechiel, potřebujeme srdce z masa, srdce skutečně lidské. Pán do nás „vkládá“ toto nové srdce při křtu prostřednictvím víry. Není to nějaká fyzická transplantace, ale možná si můžeme posloužit právě tímto přirovnáním. Po transplantaci potřebuje organismus péči, potřebuje příslušné léky, aby mohl žít s novým srdcem, aby se stalo „jeho srdcem“ a nikoli srdcem „někoho jiného“. Tím spíše v této „duchovní transplantaci“, kdy Pán do nás vkládá nové srdce, srdce otevřené pro Stvořitele, k Božímu povolání. Abychom mohli žít s tímto novým srdcem, potřebujeme příslušnou péči, potřebujeme užívat vhodné léky, aby se stalo skutečně „naším srdcem“. Když žijeme ve společenství s Kristem a s jeho církví, nové srdce se stává skutečně „naším srdcem“ a umožňuje manželství. Výlučná láska mezi

jedním mužem a jednou ženou, Stvořitelem zamýšlený život ve dvou se stává možným, i když prostředí našeho světa ho tolik ztěžuje, až ho dokonce ukazuje jako nemožný.

Pán nám dává nové srdce a my máme s tímto novým srdcem žít. Máme přitom používat vhodné terapie, aby bylo skutečně „naše“. Tak žijeme to, co nám dal Stvořitel, a to vytváří skutečně šťastný život. Můžeme ho vidět i v tomto světě, bez ohledu na mnohé odlišné životní modely. Je mnoho křesťanských rodin, které věrně a radostně žijí život a lásku, jak jim to ukázal Stvořitel, a tím roste nové lidstvo.

A nakonec bych dodal toto: Všichni víme, že pro dosažení cíle ve sportu nebo v zaměstnání je zapotřebí disciplíny a sebezáporu, které jsou potom korunovány úspěchem a dosažením žádaného cíle. Stejně tak i samotný život, to znamená stávat se lidmi podle Ježíšova záměru, si vyžaduje sebezáporu. Ty však nejsou něčím negativním, ale naopak, napomáhají tomu, abychom žili jako lidé s novým srdcem, abychom žili život skutečně lidský a šťastný. Protože existuje konzumistická kultura, která nám chce zabránit, abychom žili podle Stvořitelova záměru, musíme mít odvahu k vytváření ostrovů a oáz a potom velkých oblastí katolické kultury, kde se podle Stvořitelova záměru žije.

3) *Svatý otče, jsem Inelida, je mi 17 let, pracuji jako pomocná vedoucí „vlčet“ ve skautu ve farnosti sv. Řehoře Barbariga a studuji na uměleckém gymnáziu „Mario Mafai“.*

Ve svém poselství k XXI. světovému dni mládeže jste nám řekl, že „je naléhavě potřebné, aby se zrodila nová generace apoštolů zakořeněných v Kristově slově.“ Jsou to silná a náročná slova, až téměř nahánějí strach. I my bychom jistě chtěli být novými apoštoly. Mohl byste nám vysvětlit, jaké jsou podle vás největší výzvy, jimž máme čelit v naší době, a jak si tyto nové apoštoly představujete? Jinými slovy: Svatosti, co od nás očekáváte?

Všichni se ptáme, co od nás očekává Pán. Zdá se mi, že největší výzvou naší doby – to mi říkají i biskupové při návštěvě „ad limina“, např. afričtí – je sekularismus. To znamená žít a představovat svět způsobem „*si Deus non daretur*“, tj. jako by Bůh neexistoval. Je tu snaha vtěsnat Boha do soukromé sféry, redukovat ho na pocit, jako by nebyl objektivní skutečností, a tak si každý vytváří svůj vlastní životní projekt. Tento pohled se prezentuje jako vědecký a přijímá jako platné jen to, co se dá

ověřit bezprostředním experimentem. Končí však u toho, že rozpolcuje i společnost. Vyplývá z něj totiž, že každý si vytváří svůj vlastní projekt a nakonec jsou všichni proti všem. A jak vidíme, je to situace, v níž se rozhodně nedá žít. Musíme v našich společnostech znovu zpřítomnit Boha. Zdá se mi, že první potřeba je toto: aby Bůh byl v našem životě znovu přítomen, abychom nežili jako autonomní a mysleli si, že je nám dovoleno objevovat, co je to svoboda a život. Musíme si uvědomit, že jsme tvorové, vědět, že je tu Bůh, který nás stvořil, a že být v jeho vůli neznamena závislost, ale dar lásky, který nám umožňuje žít.

Prvním bodem je tedy poznávat Boha. Poznávat ho stále více, poznávat, že v mém životě Bůh je a že tam má místo. Druhý bod – pokud poznáme, že Bůh je a že naše svoboda je svobodou sdílenou s ostatními a že tu musí být společný parametr pro vytváření společné skutečnosti – pak druhý bod znamená otázku: jaký Bůh? Existuje totiž tolik falešných obrazů Boha, např. násilný Bůh atd.

Druhá otázka tedy je tato: poznávat Boha, který nám v Ježíšovi ukázal svou tvář, který pro nás trpěl, který nás miloval až po smrt, a tak zvítězil nad násilím. Je třeba především v našem „vlastním“ životě zpřítomňovat živého Boha, Boha, který není neznámý, ne nějakého vymyšleného boha, boha v představách, ale Boha, který se ukázal, ukázal sám sebe a svoji tvář. Jedině tak se náš život stane pravým, autenticky lidským, a tak se i kritéria autentického humanismu zpřítomní ve společnosti. I zde platí, jak jsem již řekl v první odpovědi, že při vytváření tohoto spravedlivého a správného života nemůžeme být sami, ale musíme kráčet ve společenství spravedlivých a správných přátel, společníků, s nimiž můžeme udělat zkušenost, že Bůh existuje a že kráčet s Bohem je krásné. Znamená to kráčet ve velkém společenství církve, která nám v průběhu staletí zpřítomňuje Boha, jenž hovoří, koná a připojuje se k nám. Řekl bych tedy: nacházet Boha; nacházet Boha, který se zjevil v Ježíši Kristu; kráčet ve společenství jeho velké rodiny, s našimi bratry a sestrami, kteří jsou Boží rodinou. To se mi zdá být základním obsahem apoštolátu, o němž jsem hovořil.

4) *Svatosti, jmenuji se Vittorio, jsem z farnosti sv. Jana Bosca v Cinecittà. Je mi 20 let a studuji pedagogiku na univerzitě Tor Vergata.*

Ve svém poselství nás také vyzýváte k tomu, abychom neměli strach velkodušně odpovídat Pánu, zvláště když nás vyzývá následovat jej

v zasvěceném nebo kněžském životě. Říkáte nám, abychom neměli strach, svěřili se mu a že nebudeme zklamáni. Jsem přesvědčen o tom, že mnozí z nás zde přítomných nebo těch, co nás sledují v televizi, uvažují o následování Ježíše v životě zvláštního zasvěcení, ale není vždy snadné pochopit, zda tato cesta bude ta správná. Můžete nám říci, jak jste vy pochopil své povolání? Můžete nám poradit, abychom lépe pochopili, zda nás Pán volá k následování v zasvěceném nebo kněžském životě? Děkuji vám.

Pokud jde o mne, vyrostl jsem ve světě velmi odlišném od současného, i když nakonec se situace podobají. Na jedné straně to ještě byla situace „křesťanskosti“, při níž bylo normální chodit do kostela a přijímat víru jako Boží zjevení ve snaze podle tohoto zjevení žít. Na druhé straně tu byl nacistický režim, který nahlas prohlašoval: „V novém Německu už nebudou kněží, už nebude zasvěcený život, tyto lidi už nebudeme potřebovat; hledejte si jiné zaměstnání.“ Ale právě, když jsem slyšel tyto „silné“ hlasy a v konfrontaci s brutalitou onoho systému s nelidskou tvář, jsem pochopil, že je tu velká potřeba kněží. Tento kontrast a pohled na nelidskou kulturu mne utvrdil v přesvědčení, že Pán, evangelium a víra nám ukazují správnou cestu a my se máme nasazovat pro to, aby tato cesta přežila. V této situaci vyrostlo povolání ke kněžství téměř přirozeně spolu se mnou a bez události velké konverze. Kromě toho mi na této cestě pomohly dvě věci: už jako chlapec jsem za pomoci rodičů a faráře objevil krásu liturgie a miloval jsem ji stále více, protože jsem cítil, že se v ní ukazuje božská krása a otevírá se nebe; tím druhým prvkem byl objev krásy poznávání, poznávání Boha, Písma svatého, díky němuž je možné vstoupit do velkého dobrodružství dialogu s Bohem, jímž je teologie. Byla to velká radost vstoupit do této tisícileté teologické práce, do slavení liturgie, při níž je Bůh s námi a slaví spolu s námi.

Těžkosti samozřejmě nechyběly. Ptal jsem se, zda dokážu žít celý život v celibátu. Protože jsem člověk spíše teoretického než praktického zaměření, věděl jsem, že pro to, abych byl dobrým knězem, nestačí mít rád teologii, ale že je třeba být stále k dispozici pro mladé, pro staré, nemocné a chudé; je potřebné být jednoduchý s jednoduchými. Teologie je krásná, ale je potřebná i jednoduchost slova a křesťanského života. A tak jsem se ptal, zda budu schopen žít toto všechno a nejen být jednostranným teologem atd.? Ale Pán mi pomohl a především mi pomohlo společenství přátel, dobrých kněží a učitelů.

Abych se vrátil k otázce, myslím, že je důležité být pozorný na Pánova znamení na naší cestě. On k nám hovoří prostřednictvím událostí, lidí, setkání; je třeba být pozorný na to všechno. A potom druhý bod: vstoupit skutečně do přátelství s Ježíšem, do osobního vztahu s ním a nedozvídat se, kdo je Ježíš, jen od ostatních a z knih, ale žít s Ježíšem ve stále hlubším vztahu a osobním přátelství. Tak můžeme začít chápat, co On od nás žádá. A potom dávat pozor na to, kdo jsem, na moje možnosti; na jedné straně mít odvalu a na druhé straně pokoru, důvěru a otevřenost, také za pomoci přátel, církevní autority i kněží a rodin. Co Pán ode mne chce? Jistě to zůstane velkým dobrodružstvím, ale život se může vydařit jen tehdy, když mám odvalu k dobrodružství a důvěru, že Pán mne nikdy nenechá samotného, že Pán mne bude doprovázet a bude mi pomáhat.

5) *Svatý otče, jsem Giovanni, je mi 17 let, studuji na vědecko-technickém gymnáziu „Giovanni Giorgi“ v Římě a patřím do farnosti Panny Marie, Matky milosrdenství.*

Prosím, abyste nám pomohl lépe pochopit, jak při poznávání pravdy může konvergovat biblické zjevení a vědecké teorie. Často jsme vedeni k tomu, abychom věřili, že mezi vírou a vědou je nepřátelství; že věda a technika jsou stejnou věcí, že matematická logika objevila všechno, že svět je výsledkem náhody a že matematika neobjevila vzorec Boha, protože Bůh jednoduše neexistuje. Především když studujeme, není vždy jednoduché vše dovést k Božímu plánu, který je vložen do přírody a do lidských dějin. Proto se víra často otřásá anebo se redukuje na pouhý akt citu. I já, Svatej otče, jako všichni mladí, mám žízeň po Pravdě; ale co mám dělat, abych sladil vědu a víru?

Velký Galileo řekl, že Bůh napsal knihu přírody v podobě matematického jazyka. Byl přesvědčen, že Bůh nám dal dvě knihy: knihu Písma svatého a knihu přírody. A podle jeho přesvědčení jazykem přírody je matematika, která je jazykem Boha, Stvořitele. Uvažujme o tom, co je to matematika. V podstatě je to abstraktní systém, vynález lidského ducha, který jako takový ve své čisté podobě neexistuje. Vždy se realizuje aproximativně, ale jako takový je to intelektuální systém a velký geniální vynález lidského ducha. Překvapující je, že tento vynález naší lidské mysli je skutečně klíčem k pochopení přírody, že příroda je skutečně strukturována matematickým způsobem a naše matematika, vynalezená lidským duchem, je skutečně ná-

strojem pro to, abychom mohli s přírodou pracovat, abychom ji mohli dát do našich služeb a využívat ji prostřednictvím techniky.

Zdá se mi téměř neuvěřitelné, že vynález lidského intelektu a struktura vesmíru se shodují. Námí vynalezená matematika nám poskytuje reálný přístup k povaze vesmíru a činí ho pro nás využitelným. Intelektuální struktura lidského subjektu a objektivní struktura reality se shodují. Subjektivní rozum a rozum objektivizovaný v přírodě jsou totožné. Myslím, že tato shoda mezi tím, co jsme mysleli a jak se to uskutečňuje a jak se chová příroda, je velká záhada a výzva, protože vidíme, že nakonec je tu „jeden“ rozum, který oba spojuje. Náš rozum by nemohl objevit ten druhý, kdyby nad oběma nebyl rozum totožný.

V tomto smyslu se mi zdá správné, že matematika – v níž se Bůh jako takový nemůže projevit – nám ukazuje inteligentní strukturu vesmíru. Nyní existují i teorie chaosu, ale jsou omezené, protože kdyby chaos nabyl převahy, veškerá technika by byla nemožná. Jen proto, že naše matematika je věrohodná, je věrohodná i technika. Naše věda, která nám nakonec dovoluje pracovat s energií přírody, předpokládá věrohodnou a inteligentní strukturu hmoty. A tak vidíme, že je subjektivní racionalita a racionalita objektivizovaná v hmotě, které se shodují. Samozřejmě teď nikdo nemůže dokázat – tak jako se experimentálně dokazují technické zákony, že obě mají skutečně původ v jedné jediné inteligenci, ale zdá se mi, že tato jednota inteligence za oběma inteligencemi se v našem světě reálně projevuje. A čím více dokážeme využívat svět svou inteligencí, tím více se ukazuje záměr stvoření.

Nakonec, abychom došli k podstatě otázky, bych řekl: Bůh buď je, nebo není. Jsou jen dvě možnosti. Buď se uzná priorita rozumu, Rozumu stvořitelského, který stojí na začátku všeho a je principem všeho – priorita rozumu je také prioritou svobody, anebo se podporuje priorita iracionálního, a proto vše, co funguje na naší zemi a v našem životě, by bylo jen náhodné, okrajové, produkt iracionálního – rozum by byl produktem iracionality. Nemůžeme definitivně „dokázat“ jeden nebo druhý názor, ale velkou volbou křesťanství je volba pro racionalitu a pro prioritu rozumu. Zdá se mi to jako optimální volba, která nám ukazuje, že za vším je velká Inteligence, v níž můžeme důvěřovat.

Avšak skutečným problémem proti víře je existence zla ve světě. Ptáme se, jak se slučuje s touto racionalitou Stvořitele. A tady opravdu potřebujeme Boha, který se stal tělem a ukazuje nám, že On není jen mate-

matickým rozumem, ale že tento původní rozum je také Lásky. Pokud hledíme na velké volby, křesťanská volba je i dnes tou nejracionalnější a nejlidštější. Proto můžeme s důvěrou vypracovat filosofii, pohled na svět, který by byl založen na této prioritě rozumu, na důvěře, že stvořitelský Rozum je láska a že tato láska je Bůh.

***

Na konci slavení odevzdal papež skupině mladých Písmo svaté a vyslovil následující slova:

Kéž mu pozorně nasloucháte a stává se stále více svítlnou pro vaše kroky a světlem na vaší cestě. Drazí mladí, milujte Boží slovo a milujte církve, která vám umožňuje přistupovat k pokladu tak vysoké ceny a vede vás k ocenění jeho bohatství. Zůstávejte věrní slovu, které vám dnes církev prostřednictvím Petrova nástupce znovu odevzdává, a buďte si jisti tím, co nám říká evangelista Jan: „*Když vytrváte v mém slovu, budete opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu, a pravda vás osvobodí*“ (Jan 8,31-32).

***

Poté, co papež udělil požehnání, zakončil těmito slovy:

Nyní, na konci tohoto našeho setkání, drazí přátelé, si společně znovu připomeňme velkého svědka Božího slova, mého ctěného předchůdce, Božího služebníka Jana Pavla II. Pamětliví toho, k čemu nás vyzývá list Židům, i my si v něm chceme připomenout naši hlavu, která nám hlásala Boží slovo, a s pozorným pohledem na jeho ryzí život se nasazujeme pro to, abychom napodobovali jeho víru. S některými z vás se zastavím u jeho hrobu, kam přinese Kříž Svatého roku, který nám odevzdal na počátku světových dní mládeže, a ikonu Nejsvětější Panny Marie, Salus Populi Romani. Prosím vás, abyste mne na této pouti doprovázeli a připojili se k mé modlitbě. Prosme Pána, aby odměnil papeže Jana Pavla II. za jeho velké dílo vykonané při šíření evangelia ve světě, a pro nás si vyprošujeme stejné apoštolské nasazení, aby se slovo spásy díky církvi šířilo do každého prostředí a dospělo ke každému člověku až do posledních končin země.

4LIFE:

Nemáš srdce tvrdé hříchem ve vztahu ke své sexualitě a k intimitě mezi mužem a ženou? Pros o obnovu srdce k citlivosti a pravdivé lásce.

Nežiješ v některých okamžicích svého života „jako by Bůh nebyl“?

V úvodu slavnosti Květné neděle

Benedikt XVI. oslovil mládež těmito slovy:

Milovaní bratři a sestry, mladí zde přítomní a mladí na celém světě. Tímto liturgickým shromážděním vstupujeme do Svatého týdne, abychom prožívali utrpení, smrt a zmrtvýchvstání Pána Ježíše Krista. Tak jako učedníci vítali Ježíše jako Mesiáše, který přichází ve jménu Páně, i my mu s radostí zpíváme a vyznáváme svou víru. On je jediným a konečným Slovem Boha Otce, On je Slovem, které se stalo tělem, On nám ukázal neviditelného Boha. Milovaní mladí, pouze díky vytrvalosti v Božím slově se naučíte milovat Ježíše Krista, jen v něm poznáte pravdu a svobodu, jen účastí na jeho Velikonocích dáte smysl a naději svému životu.

Kříž je znamením života

*Homilie při mši svaté XXI. WYD, Náměstí sv. Petra, Vatikán,
9. dubna 2006*

Díky papeži Janu Pavlu II. se Květná neděle již po dvacet let stává dnem mládeže – dnem, kdy mladí celého světa jdou vstříc Kristu a chtějí ho doprovázet do svých měst a do svých zemí, aby žil mezi námi a mohl ve světě nastolit svůj mír. Chceme-li jít Ježíši vstříc a pak spolu s Ním jít jeho cestou, musíme se ptát: Jakou cestou nás chce Ježíš vést? Co od něho očekáváme? A co očekává od nás On?

Abychom správně pochopili události Květné neděle a byli je schopni interpretovat jak vzhledem k dobovému kontextu, tak všeobecně, je třeba si povšimnout jednoho detailu, který se i pro Ježíšovy učedníky, jež se po Velikonocích snažili na právě prožité bouřlivé dny pohlédnout novými očima, stává klíčem k pochopení této události. Ježíš vstupuje do Svatého města v sedle osla, zvířete chovaného prostými venkovskými lidmi; navíc jde o osla, který mu nepatří, kterého si k této příležitosti vypůjčil. Nepřijíždí v přepychovém královském kočáru ani na koni, jak je zvykem pro vládce tohoto světa, nýbrž na vypůjčeném oslu. Teprve po Velikonocích si učedníci uvědomují, že se tak vyplnily předpovědi proroků, že Ježíšovo jednání vyvěrá z Božího slova a stává se jeho naplněním. Jak říká Jan, vzpomínají, že v knize proroka Zachariáše je psáno: „*Neboj se, siónská dcero! Hle, tvůj král přichází, sedí na oslátku*“ (Jan 12,15; srov. Zach 9,9). K pochopení významu tohoto proroctví, a tak i Ježíšova jednání, je třeba se vrátit k Zachariášovu proroctví: „*Vymýtím vozy z Ef-*

raimu a z Jeruzaléma koně. Válečný luk bude vymýcen. Vyhlásí národům pokoj. Jeho vláda bude od moře k moři, od Řeky až do končin země“ (zv. 9-10). Tím nám prorok o budoucím králi sděluje tři věci:

Za prvé říká, že to bude král chudých, chudý mezi chudými. Chudoba se v tomto případě míní ve smyslu *anawim Izraele*, oněch věřících a pokorných duší, s nimiž se setkáváme ve společnosti Ježíše – v souvislosti s prvním blahoslavenstvím při Horském kázání. Člověk může být hmotně chudý, ale může mít srdce plné dychtivosti po bohatství a moci, která je s ním spojena. To, že žije v závisti a chamtivosti, ukazuje, že ve svém srdci patří mezi bohaté. Chce, aby se situace obrátila a on se stal bohatým místo těch, co jsou jimi nyní. Chudoba v Ježíšově smyslu – ve smyslu proroků – předpokládá především vnitřní osvobození se od dychtivosti po vlastnění majetku a nezřízené touhy po moci. Jde o záležitost mnohem závažnější než je prosté přerozdělení majetku, jež se týká pouze hmotné oblasti a učinila by srdce ještě tvrdšími. Jde především o očistění srdce, díky němuž je vlastnictví chápáno jako zodpovědnost, jako závazek vůči druhým, jako vůle stanout před Bohem a nechat se vést Kristem, který, jsa bohatý, stal se pro nás chudým (*srov. 2Kor 8,9*). Vnitřní svoboda je předpokladem pro překonání korupce a chamtivosti, jež pustoší současný svět. Takovou svobodu může člověk najít pouze tehdy, když se jeho bohatstvím stane Bůh. Lze ji najít pouze v trpělivosti denního odříkání, díky němuž se stává opravdovou svobodou. Dnes, na Květnou neděli, provoláváme slávu Králi Ježíši, který nám k tomuto cíli ukazuje cestu, a žádáme ho, aby nás po ní vedl.

Za druhé prorok prohlašuje, že tento král bude králem pokoje – nechá zmizet válečné vozy a bitevní koně, zláme luky a ohlásí mír. To vše je v postavě Ježíše symbolizováno skrze znamení kříže – je zlomeným lukem, jakousi novou a pravou Boží duhou, jež spojuje nebe a zemi a přemostňuje propasti mezi světadíly. Kříž – znamení smíření a lásky, znamení silnější než smrt – je novou zbraní, kterou nám Ježíš dává do rukou. Kdykoliv se křížujeme, připomeňme si, že na nespravedlnost nemáme reagovat jinou nespravedlností, na násilí jiným násilím, že zlo lze přemoci pouze dobrem a nikdy tím, že bude opláceno zlem.

Třetí tvrzení proroka je předpověď o univerzálnosti. Zachariáš tvrdí, že království krále pokoje se rozprostírá „od moře k moři... až do končin země“. Někdejší příslib země, učiněný Abrahámovi a otcům, je nahrazen novou vizí – mesiášovým prostorem již není určitá země, která by se

nutně musela oddělit od zemí jiných, čímž by se nevyhnutelně postavila proti nim. Jeho zemí je celý svět. Překonává všechny hranice, sjednocuje kultury i s jejich odlišnostmi. Upřeme-li svůj pohled přes oblaka dějin, jež dělila proroka od Ježíše, vidíme, jak se z tohoto proroctví vynořuje síť eucharistických společenství, která objímá celý svět, síť komunit, jež tvoří Ježíšovo „království pokoje“ od moře k moři, až do končin země. On je přítomen všude, ve všech kulturách, ve všech částech světa, jak v ubohých chatrčích a chudých krajích, tak v nádherách katedrál. Všude je stejný, jediný, a tak jsou všichni modlící se lidé ve společenství s Ním i mezi sebou spojeni v jedno tělo. Kristus vládne tím, že se sám stává naším chlebem a že se nám dává. Takto buduje své království.

Tato spojitost se stává naprosto jasnou i v jiném starozákonním slově, které charakterizuje a vysvětluje událost Květné neděle – zástupy Ježíši provolávají slávu slovy: „*Hosanna! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně*“ (Mk 11,9). Tato slova jsou součástí obřadu svátku stánků, během něhož věřící obcházejí oltář a nesou v ruce palmové, myrtové či vrbové ratolesti. Jsou provolávána na počest Ježíše, v němž lid vidí Toho, který přichází ve jménu Páně. Pojmenování „Ten, který přichází ve jménu Páně“, je totiž odnepaměti označením Mesiáše. Ježíš je považován za Toho, který opravdu přichází ve jménu Páně a přináší s sebou přítomnost Boha. Takto vyjádřená naděje Izraele, toto provolávání slávy Ježíši během jeho vjezdu do Jeruzaléma, se plným právem v celé církvi stala provoláváním slávy Tomu, jenž nám v eucharistii přichází vstříc novým způsobem. Zvoláním Hosanna! zdravíme Toho, jenž tělem i krví přinesl na zem slávu Boží. Zdravíme Toho, který přišel, a přesto vždy zůstane Tím, který má přijít. Zdravíme Toho, který k nám vždy znovu přichází ve jménu Páně v eucharistii a spojuje tak v Božím míru všechny kouty světa. Tento aspekt univerzálnosti je nedílnou součástí eucharistie. Přichází-li Pán, opouštíme náš malý svět a stáváme se součástí velkého světa společenství všech, kdo slaví tuto svátost. Vstupujeme do jeho království pokoje a v Ném zdravíme jistým způsobem také všechny své bratry a sestry, k nimž přichází, abychom se opravdu stali součástí království pokoje v tomto trýznivém světě.

Všechny tři charakteristické rysy Mesiáše vyslovené prorokem – chudoba, pokoj, univerzálnost – se odrážejí ve znamení kříže. Proto se kříž plným právem stal symbolem Světových dnů mládeže. Prošli jsme jedním údobím, a ještě není zcela překonáno, v němž bylo křesťanství odmítá-

no právě kvůli kříži. Kříž totiž, jak se říkávalo, symbolizuje oběť, kříž je znamením popření života. My ale chceme celý život bez omezení a bez odříkání. Chceme žít a nic jiného než žít. Nenecháme se omezovat příkázáními a zákazy. My chceme bohatství a plnost – tak se to říkalo a říká dodnes. To všechno zní přesvědčivě a svůdně – je to jazyk hada, který nám říká: „Nedejte se zastrašit. Klidně jezte ze všech stromů zahrady!“ Květná neděle nám však sděluje, že právě KŘÍŽ je velkým ANO, že právě KŘÍŽ je pravým stromem života. Život nenajdeme, když se ho zmocníme, nýbrž když jej budeme dávat. Láska, to je dávat sám sebe, a proto je cesta pravého života symbolizována křížem. Dnes bude kříž, který byl poslední symbolem Světového dne mládeže v Kolíně nad Rýnem, předán zvláštní delegaci, aby začal svou pouť do Sydney, kde se roku 2008 mládež znovu shromáždí kolem Krista, aby spolu s Ním budovala království pokoje. Z Kolína nad Rýnem do Sydney – putování napříč světadíly a kulturami, pouť skrz rozervaný svět trýzněný násilím! Je to symbolické putování, o němž mluvil prorok, putování od moře k moři, od řeky až do končin země. Je to cesta Toho, který nám ve znamení Kříže dává pokoj a ustanovuje nás nositeli smíření a jeho pokoje. Děkuji mladým, jež nyní ponosou ulicemi světa tento kříž, díky němuž se můžeme téměř dotknout Ježíšova tajemství. Prosme ho, aby se On zároveň dotkl nás a aby nám otevřel oči, abychom se, následující jeho kříž, stali posly jeho lásky a jeho pokoje.

4LIFE:

Uč se žít skorně. Cestou k tomu může být tvá úvaha, které věci opravdu potřebuješ a které jsou v tvém životě jen pro pocit spokojenosti nebo kvůli lidem kolem tebe.

Smíření přináší pokoj. S kým se nesnášíš, kdo v tvém životě hraje negativní roli? Neboj se požádat o rozhovor a nabídni mu smíření, i když to bude nepříjemné. Děkuj za společenství církve napříč dějinami i napříč světadíly. Uvědom si, jak velký dar nám byl dán ve společenství bratří a sester. Modli se za misie.

Předání Kříže světových dnů mládeže

9. dubna 2006

„Tento Kříž a tato Ikona, ať jsou nástroji pokoje a smíření mezi lidmi a národy“ – s těmito slovy Benedikt XVI. vyzval k dalšímu putování kříže Světových dnů mládeže a mariánské ikony, které mladí Němci z Kolína nad Rýnem předali svým vrstevníkům z australského Sydney v závěru slavnostní bohoslužby na Náměstí Svatého Petra.

Dále Benedikt XVI. před modlitbou Anděl Páně připomněl:

„Je to Kříž, který milovaný Jan Pavel II. svěřil mladým v roce 1984, aby ho nesli do světa jako znamení Kristovy lásky k lidstvu. Předávání Kříže po každém světovém setkání, se stalo „tradicí“ - traditio v pravém smyslu slova. Je to hluboce symbolické předání, které má být prožíváno s velkou vírou a odhodlaností vydat se na cestu obrácení v Ježíšových stopách.

Ikona, která doprovází mladé, je reprodukcí obrazu Salus Populi Romani, uctívaného v bazilice Santa Maria Maggiore, nejstarší bazilice zasvěcené Panně Marii na Západě.

Kříž a Ikona putovaly nejprve po afrických zemích a od února 2007 po Oceánii a Austrálii, aby nakonec v červenci 2008 dorazily do Sydney.

XXII. světový den mládeže - diecézní slavení

**„Jako jsem já miloval vás, tak se vy milujte navzájem“
(Jan 13,34)**

*Poselství ke XXII. WYD (1. dubna 2007), Vatikán,
27. ledna 2007*

Drazí mladí,

u příležitosti XXII. světového dne mládeže, který se bude slavit v jednotlivých diecézích na Květnou neděli, bych vám chtěl nabídnout k rozjímání Ježíšova slova: „*Jako jsem já miloval vás, tak se vy milujte navzájem*“ (Jan 13,34).

Je možné milovat?

Každý člověk touží milovat a být milován. A přece je tak nesnadné milovat! Ke kolika chybám a pádům v lásce dochází! Někdo dokonce podléhá pochybnosti, zda je láska vůbec možná. Přestože citová vyprahlost či citová zklamání mohou vyvolat dojem, že láska je utopie, nedosažitelný sen, máme se jí proto zřeknout? Ne! Láska je možná a cílem tohoto poselství je přispět k tomu, že u každého z vás, kteří jste budoucností a nadějí lidstva, bude oživena víra v pravou, věrnou a mocnou lásku; lásku, která plodí pokoj a radost; lásku, která lidi spojuje a umožňuje jim zakoušet vlastní svobodu a vzájemný respekt. Dovolte mi tedy, abych spolu s vámi šel cestou „objevování“ lásky v jejích třech aspektech.

Bůh, zdroj lásky

První aspekt se týká zdroje pravé lásky, který je jediný: je to Bůh. To zdůrazňuje svatý Jan, když tvrdí, že „Bůh je láska“ (1Jan 4,8.16); nechce tím říci pouze to, že Bůh nás miluje, ale že samotné bytí Boha je láska. Stojíme tu před nejzářivějším zjevením zdroje lásky, kterým je trojiční tajemství: v jediném a trojičním Bohu existuje věčné sdílení lásky mezi osobami Otce a Syna, a tato láska není energie či sentiment, ale osoba – je to Duch Svatý.

Kříž Kristův zjevuje lásku Boží v plnosti

Jak se nám ukazuje Bůh - Láska? Jsme u druhého aspektu naší cesty. I když jasná znamení božské lásky jsou patrná již ve stvoření, dochází k plnému zjevení niterného tajemství Boha ve Vtělení, kdy se Bůh stává

člověkem. V Kristu, pravém Bohu a pravém člověku, jsme poznali lásku v celé její velikosti. „Skutečná novost Nového zákona – jak jsem napsal v encyklice *Deus caritas est* – nespočívá v nových myšlenkách, nýbrž v samotné postavě Krista, jenž slově propůjčuje tělo a krev, což je naprosto neslýchaný realismus“ (*Deus caritas est*, 12). Úplný a dokonalý projev božské lásky je v kříži, kde „*Bůh dokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus umřel za nás, když jsme ještě byli hříšníky*“ (Řím 5,8), jak tvrdí svatý Pavel. Každý z nás proto může říci bez obavy, že se zmýlí: „*Kristus mne miloval a zcela vydal sebe za mne*“ (srov. Ef 5,2). Žádný lidský život, vykoupený jeho krví, není zbytečný nebo bezcenný, protože všichni jsme milováni Jím osobně vášnivou, věrnou a bezmeznou láskou. Kříž, bláznovství pro svět, pohoršení pro mnohé věřící, je však „moudrostí Boží“ pro ty, kteří se jím nechají dotknout v hloubi svého bytí, „*neboť pošetilá Boží věc je moudřejší než lidé a slabá Boží věc je silnější než lidé*“ (srov. 1 Kor 1,24-25). Ukřižovaný, který po zmrtvýchvstání nese navždy znaky svého utrpení, totiž vynáší na světlo „falešnosti“ a lži o Bohu, zaobalené násilím, pomstou a nepřijetím. Kristus je Beránek Boží, který bere na sebe hřích světa a vytrhává nenávisť ze srdce člověka. Toto je opravdová „revoluce“, kterou přináší: láska.

Milovat bližního jako nás miluje Kristus

A jsme u třetího aspektu naší reflexe. Na kříži Kristus volá: „*Žízním*“ (Jan 19,28). Zjevuje tak palčivou žízeň po lásce a po tom, aby byl každým z nás milován. Pouze tehdy, zakusíme-li hloubku a intenzitu tohoto tajemství, uvědomíme si nezbytnost a naléhavost milovat ho tak, „jako“ On miloval nás. To zahrnuje závazek nasadit s Jeho podporou i vlastní život pro bratry, je-li to nutné. Již ve Starém zákoně Bůh řekl: „*Budeš milovat bližního svého jako sebe sama*“ (Lv 19,18), ale novost Krista spočívá ve faktu, že milovat tak, jako On miloval nás, znamená milovat všechny bez rozdílu, i nepřátele, „*až do konce*“ (srov. Jan 13,1).

Svědci Kristovy lásky

Chtěl bych se pozastavit nad třemi oblastmi každodenního života, v nichž jste zejména vy, drazí mladí, povoláni projevovat lásku Boží. První oblastí je Církev, která je naší duchovní rodinou, tvořenou všemi Kristovými učedníky. Pamětlivi jeho slov: „*Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem*“ (Jan 13,35), oživte

svým nadšením a láskou činnost farností, komunit, církevních hnutí a skupin mládeže, do nichž patříte. Buďte pohotoví při hledání dobra druhého a věrní přijatým závazkům. Neváhejte se s radostí zříkat svých zábav a přijímejte s chutí nezbytné oběti. Dosvědčujte svou lásku k Ježíši a hlásejte jeho Evangelium zejména svým vrstevníkům.

Příprava na budoucnost

Druhou oblastí, v níž jste povoláni vyjadřovat lásku a růst v ní, je vaše příprava na budoucnost, která vás čeká. Jste-li zasnoubeni, má pro vás Bůh svůj plán jako pro budoucí manžele a rodinu a je tedy nutné, abyste jej objevovali za pomoci Církve, osvobození od rozšířeného předsudku, že křesťanství svými příkazy a zákazy klade překážky radosti z lásky a brání zejména zakoušení onoho štěstí, které muž a žena hledají ve vzájemné lásce. Láska muže a ženy je v počátcích lidské rodiny a manželství, vytvářené mužem a ženou, má svůj základ v originálním Božím plánu (*srov. Gen 2,18-25*). Naučit se milovat se jako manželé je podivuhodná cesta, která však vyžaduje náročnou přípravu. Období známosti je zásadní k tomu, aby mohlo vzniknout manželství, a zároveň je časem zkoušky a očekávání, který je třeba prožít v určité zdrženlivosti gest i slov. Toto období dovoluje lásce zrát v péči a pozornosti k druhému, pomáhá při sebeovládání, rozvíjí respekt k druhému a všechny charakteristické vlastnosti pravé lásky, která nehledá na prvním místě své uspokojení a vlastní blaho. Ve společné modlitbě proste Pána, aby vaši lásku chránil, dal jí růst a očišťoval ji od každého sobectví. Neváhejte odpovědět velkodušně na Pánovo povolání, protože křesťanské manželství je v pravém a vlastním smyslu povoláním v Církvi. Stejně tak, draží mladí, chlapci a děvčata, buďte připraveni říci „ano“, povolá-li vás Pán k následování cestou služebného kněžství nebo zasvěceného života. Váš příklad bude povzbuzením pro mnohé jiné vaše vrstevníky, kteří hledají opravdové štěstí.

Růst v lásce každý den

Třetí oblastí závazku, který je zahrnut v lásce, je každodenní život v jeho nejrůznějších souvislostech. Mám na mysli zejména rodinu, školu, práci a volný čas. Draží mladí, pěstujte svoje talenty nejen proto, abyste dosáhli společenského postavení, ale také abyste pomáhali „růst“ druhým. Rozvíjejte svoje schopnosti nejen proto, abyste se stali

„konkurence schopnými“ a „produktivními“, ale abyste byli „svědky lásky“. Odbornou formaci spojujte s úsilím osvojit si náboženské poznatky užitečné k odpovědnému plnění vašeho poslání. Vybízím vás zejména k prohloubení sociálního učení Církve, aby byla vaše činnost ve světě inspirována a osvícena jeho principy. Duch Svätý dá vaši lásce invenci, abyste vytrvali v závazcích, které přijmete, a odvalu k iniciativám, abyste mohli nabízet svůj přínos k budování „civilizace lásky“. Horizont lásky je skutečně neomezený: je to celý svět!

„Mějte odvahu milovat“ podle příkladu svatých

Drazí mladí, chtěl bych vás vybídnout k odvaze milovat a netoužit ve svém životě po ničem menším než po silné a krásné lásce, schopné vytvořit z celé vaší existence radostný dar vás samotných Bohu a bratřím podle příkladu Toho, který prostřednictvím lásky navždy přemohl nenávisť a smrt (srov. Sk 5,13). Láska je jediná síla schopná změnit srdce člověka i celé lidstvo a učinit plodnými vztahy mezi muži a ženami, mezi bohatými a chudými, mezi kulturami a civilizacemi. Dosvědčují to životy svatých, kteří jako praví přátelé Boží přivádějí a odrážejí tuto původní lásku. Snažte se je lépe poznat, svěřte se jejich přímluvě, snažte se žít jako oni. Zmíním jen Matku Terezu, která pohotově odpověděla na Kristovo volání „Žízním“, jež se jí hluboce dotklo, a začala v Indii na ulicích Kalkaty sbírat umírající. Od té doby bylo její jedinou touhou tišit žízeň Ježíšovy lásky nikoli slovy, ale konkrétními skutky tím, že rozpoznávala jeho znetvořenou, žíznící tvář ve tvářích těch nejchudších mezi chudými. Blahoslavená Tereza uvedla do praxe Pánovo učení: „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali“ (srov. Mt 25,40). A poselství této pokorné svědkyně božské lásky se rozšířilo na celý svět.

Tajemství lásky

Každému z nás, drazí přátelé, je dáno dosáhnout tohoto stupně lásky, ale jedině za pomoci nezbytné podpory božské Milosti. Pouze Pánova pomoc nám totiž umožní uniknout před rezignací na mimořádnost úkolu, který je třeba splnit, a vlije nám odvahu uskutečnit to, co je lidsky nemyslitelné. Zejména Eucharistie je velkou školou lásky. Pravidelná zbožná účast na mši svaté a následující okamžiky adorace strávené v eucharistickém Ježíšově společenství umožní snadněji pochopit, co je

to délka, šířka, výška a hloubka jeho lásky, která překračuje každé poznání (*srov. Ef 3,17-18*). Účast na eucharistickém chlebě spolu s bratřími v církevním společenství pak umožňuje, jak to učinila Nejsvětější Panna s Alžbětou, tlumočit „ihned“ Kristovu lásku do velkodušné služby bratřím.

Na cestě k setkání v Sydney

Inspirovající je v této věci pobídka apoštola Jana: „*Děti, nemilujme jen slovem a jazykem, ale činem, doopravdy. Podle toho poznáme, že jsme z pravdy.*“ (*1Jan 3,18-19*). Drazí mladí, v tomto duchu vás zvu k prožití Světového dne mládeže spolu s vašimi biskupy ve vašich jednotlivých diecézích. Je to jedna z důležitých etap na cestě k setkání v Sydney, jehož tématem bude: „*Dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky*“ (*Sk 1,8*). Matka Boží, Matka Krista a Církve, kéž vám pomáhá dát všude zazníť volání, které změnilo svět: „*Bůh je láska!*“ Provázím vás svou modlitbou a ze srdce vám žehnám.

4LIFE:

Kdy pocítuješ citovou vyprahlost? Uvědom si, že i na poušti citů je s tebou Bůh. Růst v lásce dne co den! Uvědom si, že láska nemá hranice, že je pouze možné „milovat do krajnosti“. Je možné rozhodnout se z lásky pro hrdinství? V čem? Modli se za poznání svého životního povolání a za odvahu jít Božími cestami.

Slavení svátosti pokání s mladými římské diecéze

bazilika sv. Petra , Vatikán,

29. března 2007

Drazí přátelé!

Dnes večer se setkáváme u příležitosti blížícího se XXII. světového dne mládeže, jehož tématem je, jak víte, nové přikázání, které nám Ježíš zanechal v noci, kdy byl zrazen: „*Jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem*“ (*Jan 13,34*). Srdečně zdravím vás všechny, kteří jsme přišli z různých římských farností. Zdravím kardinála vikáře, pomocné biskupy, přítomné kněze a zvláště myslím na zpovědníky, kteří vám za okamžik budou k dispozici. Jak již předeslala vaše mluvčí, které děkuji za slova, s nimiž se na mne obrátila vašim jménem na začátku dnešního slavení, toto setkání má hluboký a velký význam. Je to setkání okolo kříže, oslava Božího milosrdenství, které může každý z vás zakusit osobně v svátosti smíření.

V srdci každého člověka, který úpěnlivě prosí o lásku, je žízeň po lásce. Můj milovaný předchůdce Boží služebník Jan Pavel II. napsal ve své první encyklice *Redemptor hominis*: „Člověk nemůže žít bez lásky. Je sám sobě nepochopitelnou bytostí a jeho životu chybí smysl, nepozná-li lásku, nesetká-li se s ní, nezakusí-li ji, nepřivlastní-li si ji nějak a neprokazuje-li ji sám aktivně druhým.“ (*Redemptor hominis*, 10) Tím spíše nemůže žít bez lásky křesťan. Pokud se nesetká s pravou láskou, tak se dokonce ani nemůže plně nazývat křesťanem, protože, jak jsem napsal v encyklice *Deus caritas est*, „na počátku křesťanského života není určité etické rozhodnutí nebo nějaká velká idea, nýbrž setkání s událostí, s Osobou, která otevírá před životem nový obzor a dává mu rozhodující zaměření“ (*Deus caritas est*, 1). Boží láska k nám, která začala stvořením, se zviditelnila v tajemství kříže, v té kenozi Boha pro nás - v onom vyprázdnění a pokořujícím ponížení Božího Syna, o němž jsme slyšeli v prvním čtení od sv. Pavla v nádherném hymnu na Krista z prvního listu k Filipánům. Ano, kříž odhaluje plnost Boží lásky k nám; ukřižované lásky, která se nezastaví u velkopátečního pohoršení, ale vrcholí radostí ze zmrtvýchvstání a nanebevstoupení a v daru Ducha Svatého, Ducha lásky, jehož prostřednictvím i dnes večer budou prominuty hříchy a bude uděleno odpuštění a pokoj.

Boží láska k člověku, která se plně vyjadřuje křížem, se dá popsat slovem agapé, čili jako „darující láska, která hledá výlučně dobro druhého“, ale i termínem erós. Zatímco láska nabízí člověku všechno to, čím je Bůh, jak jsem na to upozornil v poselství k letošní postní době, existuje také láska, kde „Všemohoucí očekává od svých tvorů jejich ‚ano‘, tak jako ženich očekává ‚ano‘ od své nevěsty.“ Bohužel „už od počátku se lidstvo svedené klamy zlého uzavíralo před Boží láskou do iluze soběstačnosti, která je však nemožná (srov. Gn 3,1-7)“ (*Poselství k postní době 2007*). Avšak v oběti kříže Bůh i nadále dává za člověka svou lásku a své utrpení takovou silou, která podle výrazu Pseudodionýsia „nedovoluje milujícímu, aby zůstal sám v sobě, ale nutí ho, aby se spojil s milovaným“ (*De divinis nominibus*, IV, 13.; PG 3, 712) a přichází „žebrot“ o lásku svého tvora. Když dnes večer přistoupíte ke svátosti smíření, můžete udělat zkušenost, protože „Kristova milost je nezasloužený dar, který nám Bůh dává ze svého života vlitého do naší duše Duchem Svatým, aby ji vyléčil z hříchu a posvětil“ (KKC, 1999), abychom se ve spojení s Kristem stali „novými stvořeními“ (srov. 2Kor 5, 17-18).

Drazí mladí z římské diecéze! Křtem jste se již narodili k novému životu v síle Boží milosti. Aby však tento nový život nebyl potlačený slabostí lidské přirozenosti ani náklonností k hříchu, nabízí se možnost přistoupit ke svaté zpovědi. Vždy, když ji konáte s vírou a zbožností, Boží láska a milosrdenství po pozorném zpytování svědomí obrací vaše srdce ke Kristovu služebníku. Jemu - a stejně tak jako samotnému Kristu - vyjádříte bolest ze spáchaných hříchů s pevným předsevzetím v budoucnosti už nehřešit a s připraveností přijmout v radosti skutky pokání, které vám uloží pro nápravu škody způsobené hříchem. Zakušíte tak účinky svátosti pokání, kterými jsou „odpuštění hříchů, smíření s církví; znovunabytí stavu milosti, jestliže byl ztracen; prominutí věčného trestu, který si člověk zasloužil smrtelnými hříchy, a alespoň částečné prominutí časných trestů, jež jsou následky hříchu; pokoj, klid svědomí a duchovní útěcha; vzrůst duchovní síly pro křesťanský boj“ (*Kompendium KKC*, 310). Svátostnou koupelí pokání se nám znovu dostává plného společenství s Bohem a s církví, která je hodnověrným společenstvím, protože je „všeobecnou svátostí spásy“ (*Gaudium et Spes*, 48).

V druhé části nového přikázání Pán říká: „*I vy se milujte navzájem*“ (*Jan 13,34*). On jistě očekává, že se necháme přitáhnout jeho láskou a zakusíme celou její velikost a krásu, ale to nestačí! Kristus nás přitahuje k sobě, aby se sjednocoval s každým z nás a my sami se potom naučili milovat bratry jeho láskou, tak jako On miloval nás. Dnes, stejně jako vždycky, je tu velká potřeba nové schopnosti milovat bratry. Až odejdete z této slavnosti se srdcem naplněným zkušeností Boží lásky, buďte připraveni k tomu, abyste se „odvážili“ milovat ve svých rodinách, ve vztazích se svými přáteli a také milovat ty, kdo vás urazili. Buďte připraveni k autenticky křesťanskému svědectví v prostředí studia a práce, k angažovanosti ve farních společenstvích, ve skupinách, v hnutích, ve sdruženích a v každém společenském prostředí.

Vy mladí snoubenci, prožívejte zasnoubení v pravé lásce, která v sobě zahrnuje čistou a zodpovědnou vzájemnou úctu. Pokud Pán některé z vás, milí mladí přátelé z Říma, volá k životu zvláštního zasvěcení, buďte připraveni odpovědět velkorysým a nekompromisním „ano“. Když se darujete Bohu a bratřím, zakusíte radost někoho, kdo se neuzavírá sám do sebe v přílišném a často skličujícím egoismu. Ale to vše má samozřejmě svoji cenu, tu cenu, kterou zaplatil Kristus jako první a kterou musí zaplatit každý jeho učedník, i když v menší míře, než za-

platil Mistr: je to cena oběti a sebezapírání, cena věrnosti a vytrvalosti, bez níž není a nemůže být skutečná láska, která je plně svobodná a je zdrojem radosti. Drazí chlapci a děvčata, svět očekává váš příspěvek k vytváření „civilizace lásky“. „Horizont lásky je skutečně neomezený: je to celý svět“ (*Poselství k XXII. světovému dni mládeže*). Kněží, kteří vás doprovázejí, a vaši vychovatelé si jsou jistí, že díky Boží milosti a za trvalé pomoci jeho božského milosrdenství dokážete zůstat na výši tvrdého úkolu, k němuž vás Pán volá. Neklesejte na duchu a mějte stále důvěru v Krista a v jeho církev! Papež je vám nablízku a ujišťuje vás každodenní modlitbou. Svěřuje vás zvláště Panně Marii, Matce milosrdenství, aby vás doprovázela a stále podporovala. Amen!

4LIFE:

*Svatost smíření - dar milosrdenství. Víš, že ve svátosti smíření se ti dává
Láska, která hledá výhradně tvé štěstí?*

*Jak často slavíš svátost smíření? Je to pro tebe jen povinnost nebo příležitost?
Proměna srdce, kterou ti nabízí Ježíš, se projevuje ve vztahu ke konkrétním
lidem. Ke kterým přijdeš ty a nabídněš smíření?*

Následování Krista vyžaduje existenciální proměnu

*Homilie na Květnou neděli - XXII. WYD, Náměstí sv. Petra,
1. dubna 2007*

Drazí bratři a sestry,

na Květnou neděli se v procesí připojujeme k zástupu učedníků, kteří s radostnou náladou provázejí Pána při jeho vstupu do Jeruzaléma. Stejně jako oni chválíme mocným hlasem Pána za všechny jeho divy, které jsme viděli. Ano, také my jsme viděli a ještě uvidíme divy Kristovy: jak přivádí muže a ženy k tomu, aby se zřekli pohodlí vlastního života a dali se cele do služeb trpícím, jak dodává mužům i ženám odvalu odporovat násilí i lži a vytvářet ve světě místo pro pravdu; jak ve skrytu přivádí muže i ženy k tomu, aby činili dobře druhým a přičiňovali se o smíření tam, kde byla nenávisť, a vytvářeli pokoj tam, kde kralovalo nepřátelství.

Procesí je především radostným svědectvím, které vydáváme Kristu, v němž se nám stala viditelnou Tvář Boží a díky němuž je nám všem otevřeno srdce Boha. Vyprávění Lukášova evangelia o tom, jak byl za-

hájen průvod u bran Jeruzaléma, je zčásti literárně pojat jako obřad korunovace, kterým je podle první knihy královské Šalomoun oděn jako dědic Davidova království (*srov. 1Král 1,33-35*). Procesí palmových ratolestí je také procesím Krista Krále: vyznáváme královskou hodnost Ježíše Krista, uznáváme Ježíše za Davidova Syna, pravého Šalomouna – Krále pokoje a spravedlnosti. Uznat jej za Krále znamená přijmout jej jako Toho, který nám ukazuje cestu, kterému důvěřujeme a kterého následujeme. Znamená to, že v Něm spatřujeme autoritu, které se podřizujeme. Podřizujeme se mu, protože jeho autorita je autoritou pravdy.

Procesí s ratolestmi je – stejně jako kdysi pro apoštoly – především výrazem radosti, že můžeme poznat Ježíše, že nás činí svými přáteli a že nám daroval klíč k životu. Tato počáteční radost je však také vyjádřením našeho „ano“ Ježíši a naší ochoty jít s ním, kamkoli nás povede. Úvodní pobídka naší liturgie tedy správně vykládá procesí také jako symbolický obraz toho, co nazýváme „následováním Krista“. Řekli jsme: „prosme o milost jej následovat“. Výraz „následovat Krista“ je všeobecným popisem celé křesťanské existence. V čem spočívá? Co konkrétně znamená „následování Krista“?

V počátcích, mezi prvními učedníky, byl tento smysl velmi prostý a bezprostřední: znamenalo to, že tyto osoby se rozhodly zanechat svou profesi, svoje záležitosti, celý svůj život, aby šly s Ježíšem. Znamenalo to přijmout novou profesi: profesi učedníka. Základním obsahem této profese bylo jít s mistrem, cele se svěřit jeho vedení. Následování tak bylo vnější a současně velice niternou záležitostí. Zvenčí to vypadalo jako kráčení za Ježíšem při jeho cestách Palestinou, uvnitř to byla nová existenciální orientace, jejímiž opěrnými body už nebyly záležitosti řemesla, které dávalo živobytí podle osobní vůle, ale naprostá oddanost vůli Jiného. Být Mu k dispozici je důvodem života. Jaké zřeknutí a jaké sebezapření to obnášelo, můžeme z některých scén evangelia poznat velice jasně.

Tím se však stává zjevným, co znamená následování také pro nás a co je jeho pravou podstatou: jde o vnitřní proměnu existence. Ta si žádá, abych už nebyl uzavřen do vlastního já a nepovažoval svou seberealizaci za hlavní důvod svého života. Žádá si, abych se svobodně daroval Jinému - pravdě, lásce, Bohu, který mne v Ježíši Kristu předchází a ukazuje mi cestu. Jde o základní rozhodnutí: nepovažovat již užitek a výdělek, kariéru a úspěch za poslední smysl svého života, nýbrž přijmout za

autentická kritéria pravdu a lásku. Jde o volbu, zda žít pouze pro sebe sama, anebo se darovat – něčemu většímu. Mějme dobře v patrnosti, že pravda a láska nejsou abstraktní hodnoty. V Ježíši Kristu se staly osobou. Následují-li Jeho, vstupují do služeb pravdy a lásky. Ztratím-li se, naleznu se.

Vraťme se k liturgii a k procesím s ratolestmi. Liturgie při něm užívá Žalmu 24 (23), který byl i v Izraeli zpěvem do průvodu a používal se při výstupu na chrámovou horu. Žalm podává tento výstup jako niterný, jehož je ten vnější obrazem, a vysvětluje nám tak znovu, co znamená vystoupit s Kristem. „*Kdo vystoupí na horu Páně?*“ ptá se žalmista a ukazuje dvě podstatné podmínky. Ti, kteří vystupují a opravdu chtějí dojít nahoru, dostat se až do pravé výše, musejí být osobami, které se ptají po Bohu. Osobami, které pátrají kolem sebe a hledají Boha, hledají jeho tvář.

Drazí mladí přátelé, jak je dnes důležité právě toto: nenechat se jednoduše unášet životem sem a tam, nespokojit se s tím, co si všichni myslí, říkají a dělají. Pátrat kolem sebe při hledání Boha. Nedopustit, aby se z našich duší vytratila otázka po Bohu. Touha po tom, co je větší. Touha poznat Jeho – jeho tvář...

Další velmi konkrétní podmínkou tohoto výstupu je toto: na svatém místě může stanout ten, „*kdo má nevinné ruce a čisté srdce*“. Nevinné ruce – to jsou ruce, které nejsou užívány ke skutkům násilí. Jsou to ruce, které nejsou špinavé od korupce a úplatků. Čisté srdce – kdy je srdce čisté? Čisté srdce je to, které nepředstírá a nešpiní se lží a přetvářkou, ale které zůstává průhledné jako pramenitá voda, protože nezná dvojakost. Čisté srdce je takové, které se neodcizuje opojením z rozkoší, srdce, jehož láska je pravá a nikoli jen momentální vášeň. Nevinné ruce a čisté srdce: kráčíme-li s Ježíšem, vystupujeme a nacházíme očištění, které nás doveđe opravdu k oné výši, ke které je člověk určen: k přátelství se samotným Bohem.

Žalm 24 (23), který hovoří o výstupu, končí liturgií vstupu do bran chrámu: „*Zdvihněte, brány, své klenby, zvyšte se prastaré vchody, ať vejde král slávy.*“ Ve staré liturgii Květné neděle přišel kněz před kostel a žerdí procesního kříže silně zaklepal na dosud zavřenou bránu, která se po tomto zaklepaní otevřela. Byl to krásný obraz tajemství samotného Ježíše Krista, který dřevem svého kříže, silou své darující se lásky, klepe ze světa na bránu Boha; ze strany světa, který nedokázal najít vstup

k Bohu. Ježíš otevřel bránu Boha křížem, bránu mezi Bohem a lidmi. Nyní je otevřena. Avšak Pán klepe i z druhé strany svým křížem: klepe na brány světa, na brány našich srdcí, která jsou tak často a v tak velkém počtu před Bohem uzavřena. A mluví k nám více méně takto: pokud ti důkazy, které ti Bůh ve stvoření dává o své existenci, nestačí k tomu, aby ses mu otevřel; pokud tě slovo Boží a poselství Církve nechávají lhostejným – pak pohleď na mne, na Boha, který se pro tebe stal trpícím, který osobně trpí s tebou – pohleď, že já trpím z lásky k tobě a otevři se mně i Bohu Otci.

Toto je výzva, kterou nyní necháme proniknout do našeho srdce. Kéž nám Pán pomůže otevřít bránu srdce, bránu světa, aby On, živý Bůh, mohl ve svém Synu vstoupit do této naší doby, vejít do našeho života. Amen.

4LIFE:

Co pro tebe znamená následovat Krista? V čem je tvůj kříž?

Zahleď se na obraz Ježíše, zahleď se na kříž... Přemýšlej, medituuj, rozjímej o Ježíšových očích, o jeho láskyplném pohledu, úsměvu, o jeho tváři. Poznáš v něm tvář bezpodmínečně milující osoby?

Čisté srdce. O čem smýšlíš bezelstně a v čem se skrýváš sám před sebou? I tobě patří otázka: „Adame (človče!), kde jsi?“ Jednej upřímně a smiř se s Bohem!

XXIII. světový den mládeže - Sydney

**„Dostanete sílu Ducha Svatého,
který na vás sestoupí, a budete mi svědky“ (Sk 1,8)**

*Poselství ke XXIII. WYD (2008), Lorenzago,
20. července 2007*

Drazí mladí lidé!

1. XXIII. světový den mládeže

Stále rád vzpomínám na mnoho různých okamžiků, které jsme společně prožili v srpnu 2005 v Kolíně nad Rýnem. Tehdy jsem vás na závěr setkání, které se stalo nezapomenutelným projevem víry a nadšení a které v mé duši i v mém srdci zůstává nesmazatelně vryto, pozval na další setkání do Sydney v roce 2008. Jedná se již o XXIII. světový den mládeže, jehož téma zní: „Dostanete sílu Ducha Svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky“ (Sk 1,8). Vodítkem k duchovní přípravě na setkání v Sydney je Duch Svatý a poslání. Jestliže v roce 2006 jsme rozjímali o Duchu Svatém jako o *Duchu pravdy*, v roce 2007 se ho snažíme objevit jako *Ducha lásky*, abychom pak do Sydney mohli směřovat s úvahami o *Duchu odvahy a svědectví*, který nás obdarovává statečností, tolik potřebnou k tomu, abychom mohli žít a odhodlaně hlásat evangelium. Na každého z vás tak čeká základní úkol, abyste ve svém společenství a s těmi, kdo vás vedou, rozjímali o tom, kdo je hlavní osobou dějin spásy, totiž o Duchu Svatém či Duchu Ježíšově, a tak abyste dosáhli vysokých cílů: poznat pravou totožnost Ducha, v naslouchání Božím slovu, v němž se nám zjevuje Bůh; velmi jasně si uvědomit jeho přetrvávající, činnou přítomnost v životě církve - zvláště je třeba znovu objevit Ducha Svatého jako „duši“, jako životodárný dech křesťanského života, který působí díky svátostem křesťanské iniciace: křtu, biřmování a eucharistii; dozrát do schopnosti stále hlubšího a radostnějšího pochopení Ježíše, které se úzce pojí s účinným působením evangelia na úsvitu třetího tisíciletí. Tímto poselstvím vám velmi rád nabízím základní osnovu meditace, kterou každý z vás bude moci prohloubit v tomto přípravném roce a na které si budete moci prověřit kvalitu vaší víry v Ducha Svatého. Možná ji bude moci znovu nalézt ten, kdo ji ztratil, posílit ji tam, kde zeslábla, zakoušet ji jako milou společnost Otce a Syna, Ježíše Krista, díky ničím nenahraditelnému jednání Ducha Svatého. Nezapomínejte na to, že církev i lidstvo,

nejen v současnosti, ale též v budoucnosti od vás mnoho očekává, protože v sobě uchováváte Otcův největší dar, Ježíšova Ducha.

2. *Příslib Ducha Svatého v Písmu*

Pokud se zaposloucháme do Božího slova a budeme pozorní k tajemství a jednání Ducha Svatého, naše mysl se otevře velkému a velmi podnětnému poznání, které shrnuji v následujících bodech.

Krátce před nanebevstoupením řekl Ježíš učedníkům: „*Hle, sesílám na vás, co slíbil můj Otec*“ (Lk 24,49). To se uskutečnilo v den Letnic, když byli učedníci shromážděni ve večeradle při modlitbě spolu s Pannou Marií. Vylitím Ducha Svatého na rodící se církve se naplnil jeden velmi dávný příslib Boží, zvěstovaný a připravovaný během celého Starého zákona.

Už od svých prvních stránek Písmo nazývá Ducha Božího *vanutím*, které „se vznáší nad vodami“ (srov. Gn 1,2), a dále upřesňuje, že Bůh *vdechl* do chřipí člověka *dech* života (srov. Gn 2,7), takže ho probudil k životu. Po prvotním hříchu se oživující Duch Boží zjevoval opakovaně v lidských dějinách, když vzbuzoval ve vyvoleném národě proroky, kteří jej nabádali k tomu, aby se vždy znovu vracel k Bohu a věrně zachovával přikázání. V Ezechielově známém vidění Bůh svým duchem dává život izraelskému národu, který je zde znázorněn v podobě „suchých kostí“ (srov. Ez 37,1-14). Joel prorokuje „vylití ducha“ na celý národ, přičemž nikdo nebude vyloučen: „*I stane se potom: - píše svatopisec - Vyleji svého ducha na každé tělo. ... Rovněž na otroky a otrokyně vyleji v oněch dnech svého ducha*“ (Jl 3,1-2).

V plnosti času (srov. Gal 4,4) anděl Páně zvěstuje Panně z Nazareta, že Duch Svatý, „moc z výsosti“, sestoupí na ni a zastíní ji. Ten, kterého porodí, bude svatý a bude se nazývat Božím Synem (srov. Lk 1,35). Podle Izaiášova vyjádření spočine na Mesiáši Duch Páně (srov. Iz 11,1-2; 42,1). Na toto proroctví Ježíš navázal na začátku svého veřejného působení v nazaretské synagóze, když k velikému úžasu všech kolemstojících prohlásil: „*Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy*“ (Lk 4,18-19; srov. Iz 61,1-2). Pak se obrátil přímo na přítomné židy a vztáhl prorocká slova na sebe: „*Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli*“ (Lk 4,21). A pak znovu, před svou smrtí na kříži, bude několikrát ohlašovat učedníkům příchod Ducha Svatého-

ho, „Utěšitele“, jenž bude poslán, aby o něm svědčil a staral se o věřící, když je bude učit a uvádět do celé pravdy (srov. Jan 14,16-17.25-26; 15,26; 16,13).

3. Letnice, počátek poslání církve

Večer v den svého vzkříšení se Ježíš zjevil učedníkům, „*dechl na ně a řekl jim: Přijměte Ducha Svatého*“ (Jan 20,22). S ještě větší silou sestoupil Duch Svatý na apoštoly v den Letnic, jak čteme ve Skutcích apoštolů: „*Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchř, a naplnil celý dům, kde byli. A ukázaly se jim jakoby ohnivě jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden*“ (Sk 2,2-3).

Duch Svatý *vnitřně obnovil* apoštoly a udělil jim sílu k odvážnému a nebojácnému hlásání zvěsti: „Kristus zemřel a vstal z mrtvých!“ Zbaveni jakékoliv obavy začali mluvit *otevřeně a odvážně* (srov. Sk 2,29; 4,13; 4,29.31). Z ustrašených rybářů se tak stali odvážní hlasatelé evangelia. Dokonce i jejich nepřátelé nechápali, kde se v lidech tak „neučených a prostých“ (srov. Sk 4,13) bere taková odvaha a schopnost snášet s radostí protivenství, utrpení a pronásledování. Nic je nemohlo zastavit. Těm, kdo je chtěli umlčet, odpověděli: „*O tom, co jsme viděli a slyšeli, nemůžeme mlčet*“ (Sk 4,20). Tak se zrodila církev, která od tehdejších Letnic nepřestává vyzařovat radostnou zvěst „*až na sám konec země*“ (Sk 1,8).

4. Duch Svatý jako duše církve a princip společenství

K pochopení poslání církve je třeba, abychom se vrátili do večeradla, kde učedníci zůstávali společně (srov. Lk 24,49) a modlili se spolu s Marií, „Matkou“, v očekávání zaslíbeného Ducha. Touto ikonou rodící se církve se má stále inspirovat každé křesťanské společenství. Apoštolská a misijní plodnost není na prvním místě výsledkem pastoračních programů a metod, jakkoli moudře vypracovaných a jakkoli „účinných“, ale je především plodem vytrvalé modlitby ve společenství (srov. Pavel VI., *Evangelii nuntiandi*, 75). Misijní účinnost totiž předpokládá, že jednotlivá společenství jsou sjednocená, že mají „jedno srdce a jednu duši“ (srov. Sk 4,32) a že jsou připravená svědčit o lásce a radosti, kterou Duch Svatý oživuje v srdcích věřících (srov. Sk 2,42). Služebník Boží Jan Pavel II. napsal, že poslání církve je – ještě před tím, než se stane činností – svědectvím a vyzařováním (srov. *Redemptoris missio*, 26). A v začátcích křesťanství se tak skutečně dělo, když se pohané – jak píše Tertulián – obraceli na víru, protože

viděli lásku, která panovala mezi křesťany: „Pohled', říkají, jak se mezi sebou milují“ (srov. *Apologeticus*, 39).

Na závěr tohoto stručného pohledu do Božího slova v Písmu vás zvu k tomu, abyste si povšimli, že Duch Svatý je nevyšší dar, který Bůh člověku dává, dále je nejvyšším svědectvím jeho lásky k nám, která je konkrétně vyjádřena jako „ano k životu“, jímž Bůh chce obdarovat každé stvoření. Toto „ano k životu“ získává svou plnou podobu v Ježíši z Nazareta a v jeho díle vykoupení, jímž navždy zvítězil nad zlem. Nikdy nezapomínejme, že Ježíšovo evangelium se právě v síle Ducha nikdy neredukuje na pouhé slovní konstatování, ale chce se stávat „radostnou zvěstí pro chudé, propuštěním pro zajatce, navrácením zraku slepým...“. A to se stalo v den Letnic, kdy se evangelium stalo milostí a úkolem církve pro svět, jejím prvořadým posláním.

I my sami jsme ovocem tohoto poslání církve, které se naplňuje dílem Ducha Svatého. Každý si uvnitř neseme pečeť lásky Otcovy, nám darované v Ježíši Kristu, a touto pečeti je Duch Svatý. Nikdy na to nezapomínejme, protože je to Duch Páně, který stále pamatuje na každého a chce – obzvláště skrze vás mladé – ve světě vyvolat vanutí a oheň nových Letnic.

5. Duch Svatý jako „vnitřní učitel“

Milí mladí lidé, Duch Svatý se v církvi i dnes stále projevuje svou mocí a jeho plody jsou bohaté úměrně tomu, nakolik jsme schopni se otevřít jeho obnovující síle. Proto je důležité, aby ho každý z nás znal, navázal s ním vztah a nechal se jím vést. Zde přirozeně vyvstává otázka: Kým je pro mě Duch Svatý? I nadále pro nemalou řadu křesťanů zůstává Duch Svatý stále jen „velkou neznámou“. Proto jsem vás chtěl pozvat, abyste v rámci příprav na tento Světový den mládeže prohloubili osobní poznání Ducha Svatého. Ve vyznání víry vyznáváme: „Věřím v Ducha Svatého, Pána a Dárce života, který z Otce i Syna vychází“ (*Nicejsko-cařihradské vyznání víry*). Duch Svatý, Duch lásky Otce i Syna, je pramenem života, v němž jsme posvěcováni, „neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán“ (Ř 5,5). A přece nestačí ho jen znát; je třeba ho přijmout a oddat se ve své duši jeho vedení jako „vnitřnímu učiteli“, který nás uvádí do tajemství Nejsvětější Trojice: on jediný nás může otevřít víře a dovolit nám, abychom v ní každý den žili naplno. On nás jakoby nutí do vztahů s druhými, zapaluje v nás plamen lásky a uschopňuje nás, abychom mohli působit jako misionáři Boží lásky.

Vím velmi dobře, jak vážnou úctu a lásku vy, mladí lidé, chováte ve svém srdci k Ježíši, jak moc se s ním toužíte setkat a mluvit s ním. Proto si dobře pamatujte, že je to právě přítomnost Ducha v nás, která nám dosvědčuje, že naše osoba je ustanovena a utvářena podle osoby Ježíše ukřižovaného a zmrtvýchvstalého. Mějme důvěrný vztah s Duchem Svatým, abychom mohli mít takový vztah s Ježíšem.

6. Svátosti biřmování a eucharistie

Ale – řeknete mi – jak se můžeme nechat obnovit Duchem Svatým a růst v duchovním životě? Odpověď znáte: je to možné skrze svátosti, protože víra se v nás rodí a sílí díky svátostem, především svátostem křesťanské iniciace, jimiž jsou křest, biřmování a eucharistie, které jsou neoddělitelné jedna od druhé a navzájem se doplňují (*srov. KKC, 1285*). Tato pravda o třech svátostech stojících na počátku našeho křesťanského bytí, je možná v životě nemála křesťanů opomíjena, takže pro ně tyto svátosti představují často jen bohoslužebné úkony, které se udály někdy v minulosti a které nemají žádný vliv na současnost, jako by šlo o kořeny bez životodárné mízy. Stává se, že řada mladých lidí se přijetím svátosti biřmování vzdává života z víry. A jsou i takoví, kteří ani tuto svátost nepřijmou. A přitom právě skrze svátosti křtu, biřmování a pak, ve spojení s nimi, skrze eucharistii z nás Duch Svatý vytváří děti Otce, sourozence Ježíše a členy jeho církve, kteří jsou schopni v pravdě vydávat svědectví evangeliu a okoušet radost plynoucí z víry.

Pouvažujte nad tím, co vám nyní píšu. Dnes je zvláště důležité, aby svátost biřmování byla znovu objevena a aby byla znovu nalezena její hodnota pro duchovní růst. Kdo přijal svátosti křtu a biřmování, ať nezapomíná na to, že se stal „chrámem Ducha“: Bůh v něm přebývá. Ať si je toho stále velmi dobře vědom a usiluje o to, aby poklad, který je v něm ukrytý, nesl plody svatosti. Kdo je pokřtěný, ale dosud nepřijal svátost biřmování, ať se připraví k jejímu přijetí s vědomím, že se tak stane „dospělým“ křesťanem, neboť biřmování zdokonaluje milost křtu (*srov. KKC, 1302-1304*).

Biřmování uděluje *zvláštní sílu* k tomu, abychom celým svým životem mohli vydávat svědectví o Bohu a oslavovat ho (*srov. Ř 12,1*); niterně si tak uvědomujeme, že patříme k církvi, „Tělu Kristovu“, jehož je každý z nás živým údem, ve vzájemném vztahu jedni k druhým (*srov. 1Kor, 12,12-25*). Každý pokřtěný, který se nechá vést Duchem, může svým jedinečným způsobem přispět k budování církve

ve díky charismatům, která udílí Duch, neboť „*každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu*“ (1Kor 12,7). Když jedná Duch svatý, přináší do duše věřícího své plody, jimiž jsou „*láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání*“ (Gal 5,22). Srdečně zvú ty z vás, kteří jste ještě nepřijali svátost biřmování, abyste se v přípravě na její přijetí obrátili o pomoc na své kněze. Jde o zvláštní příležitost milosti, kterou vám Pán nabízí. Nenechte si ji ujít!

Rád bych přidal několik slov o eucharistii. K růstu v křesťanském životě je nutné žít se pokrmem Kristova těla a jeho krve; jsme totiž pokřtění a biřmováni vzhledem k eucharistii (srov. KKC, 1322; *Sacramentum caritatis*, 17). Eucharistie, jako „pramen a vrchol“ života církve, se stává „ustavičnými Letnicemi“, neboť pokaždé, když slavíme mši svatou, přijímáme Ducha Svatého, který nás hluboce sjednocuje s Kristem a v něm nás proměňuje. Milí mladí přátelé, pokud se budete často účastnit slavení eucharistie a pokud obětujete trochu ze svého času adoraci před Nejsvětější svátostí, pramenem lásky, jímž eucharistie je, získáte radostné odhodlání zasvětit svůj život následování evangelia. Současně zakusíte, že tam, kde se nám nedostává vlastních sil, nás Duch Svatý sám proměňuje, naplňuje svou silou a činí z nás svědky zmrtvýchvstalého Krista, plné misijního zápalu.

7. Neodkladnost a naléhavost misijního poslání

Mnozí mladí lidé se dívají na svůj život s obavami a nad svou vlastní budoucností spatřují příliš mnoho otazníků. Se znepokojením se ptají: Jak se zapojit do světa, poznamenaného mnohým vážným utrpením a nespravedlností? Jak reagovat na egoismus a násilí, jež budí dojem, že se nakonec vždy prosadí a získají převahu? Jak dát životu smysl? Co udělat proto, aby výše zmiňované plody Ducha „*láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání*“ (č. 6) prostoupily tento zraněný a křehký svět, svět patřící především mladým lidem? Za jakých podmínek se může stát životodárný Duch prvního stvoření a především druhého stvoření, neboli vykoupení, novou duší lidstva? Nezapomínejme, že čím větší dar Boží je (a dar Ducha Ježíšova je darem největším), tím větší má svět potřebu tento dar přijmout a tím větší a vášnivější je i misijní nasazení církve o něm vydat důvěryhodné svědectví. Vy, mladí přátelé, na tomto Světovém dni mládeže svědčíte o tom, že se na tomto poslání chcete podílet. Chci vám v této souvislosti připomenout několik zásadních pravd, o kterých je dobré

rozjímat. Ještě jednou opakuji, že jen Kristus může naplnit nejniternější tužby lidského srdce; jen on je schopen polidštit lidstvo a dovést ho k jeho „zbožštění“. Mocí svého Ducha v nás oživuje Boží lásku, která nás uschopňuje k tomu, abychom milovali své bližní a byli připraveni jim sloužit. Duch Svatý ve zjevování ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Krista osvěcuje, ukazuje nám cestu, na níž se mu připodobňujeme, abychom byli „výrazem a nástrojem lásky, která z něho vyzařuje“ (srov. *Deus caritas est*, 33). Kdo se nechá vést Duchem, pochopí, že dát se do služeb evangelia není jen nějaké nepovinné rozhodnutí, neboť předávání radostné zprávy druhým je věc skutečně neodkladná. I přesto znovu opakuji, že můžeme být Kristovými svědky jen tehdy, když se necháme vést Duchem Svatým, který je „hlavním činitelem evangelizace“ (srov. *Evangelii nuntiandi*, 75), je „hlavní osobou misie“ (srov. *Redemptoris missio*, 21).

Drazí mladí přátelé, jak už zdůrazňovali moji úctyhodní předchůdci Pavel VI. a Jan Pavel II., je dnes potřebnější než kdy jindy, aby evangelium bylo hlášáno a víra aby se opírala o svědectví (srov. *Redemptoris missio*, 1). Někdo se může domnívat, že předkládat vzácný poklad víry osobám, které víru nesdílejí, znamená být k nim netolerantní, ale není tomu tak, protože přinášet Krista neznámá ho vnucovat (srov. *Evangelii nuntiandi*, 80). Je tomu již dva tisíce let, kdy dvanáct apoštolů dalo svůj život za to, aby byl Kristus poznán a milován. Od té doby se evangelium stále šíří díky mužům a ženám, vedeným tímtež misijním zápallem. Proto i dnešek potřebuje takové učedníky Kristovy, kteří nebudou ve službě evangeliu šetřit ani časem, ani energií. Potřebujeme takové mladé lidi, kteří v sobě nechají hořet Boží lásku a velkoryse odpoví na Boží naléhavé volání, jak ostatně učinila řada mladých blahoslavených a svatých z minulosti dávné i blízké. Chci vás zvláště ubezpečit, že Duch Ježíšův vás mladé volá k tomu, abyste Ježíšovu radostnou zprávu přinášeli svým vrstevníkům. To, že dospělí lidé často jen s velkými obtížemi chápou svět mladých, může být pokyn, jímž vás Duch pobízí k tomu, abyste se úkolu přinášet evangelium mladým ujalí vy. Vy totiž znáte nejlépe myšlenkový svět, mluvu, zranění i očekávání a zároveň hlubokou touhu po dobru u svých vrstevníků. Tak se otevírá rozsáhlý svět citů, práce, vzdělání, svět očekávání i útrap mládí ... Kéž každý z vás najde odvahu a slíbí Duchu Svatému, že přivede k Ježíši Kristu jednoho mladého člověka způsobem,

jaký považuje za nejlepší, s vědomím toho, jak „odpovědět každému, kdo se ptá po důvodech vaší naděje, ovšem s jemností a skromností“ (srov. 1Petr 3,15).

K dosažení tohoto cíle, milí mladí přátelé, buďte svatí, buďte misionáři, neboť není možné oddělovat *svatost* od *poslání* (srov. *Redemptoris missio*, 90). Nebojte se stát svatými misionáři jako sv. František Xaverský, který při hlásání radostné zvěsti prošel celý Dálný východ a došel až na hranici svých sil, nebo jako svatá Terezie od Dítěte Ježíše, která byla misionářkou, byť nikdy neopustila Karmel; oba jsou „patrony misí.“ Buďte připraveni zcela nasadit svůj život proto, aby svět mohl být osvícen světlem Kristovy pravdy; aby na nenávisť a neúctu k životu bylo odpovězeno láskou; aby byla hlášána naděje o zmrtvýchvstalém Kristu na každém místě na zemi.

8. Vyprosit „nové Letnice“ pro svět

Milí mladí přátelé, očekávám vás v hojném počtu v červenci 2008 v Sydney. Bude to příležitost, daná Boží prozřetelností, zakusit naplno moc Ducha Svatého. Přijďte v co největším počtu, abyste se stali znamením naděje a podpořili společenství církve v Austrálii, která se již připravuje, aby vás mohla přijmout. Pro mladé lidi země, jež nás bude hostit, to bude výborná příležitost, jak zvěstovat krásu a radost evangelia ve společnosti v mnoha směrech sekularizované. Austrálie, podobně jako Oceánie, potřebuje znovuobjevit své křesťanské kořeny. V posynodální exhortaci *Ecclesia in Oceania* Jan Pavel II. napsal: „V moci Ducha Svatého se církev v Oceánii připravuje na novou evangelizaci národů, které dnes hladoví po Kristu ... Nová evangelizace je prioritou pro církev v Oceánii“ (*Ecclesia in Oceania*, 18).

Na tomto posledním úseku cesty, která nás dovede až k XXIII. světovému dni mládeže, věnujme čas modlitbě a duchovní formaci, abychom v Sydney mohli obnovit závazky spojené s křtem a biřmováním. Společně budeme vzývat Ducha svatého a s důvěrou budeme prosit, aby Bůh udělil církvi a lidstvu třetího tisíciletí dar obnovených Letnic.

Ať vás Maria, v modlitbě sjednocená s učedníky ve večeřadle, provází v těchto měsících a vyprosí všem mladým křesťanům nové vylití Ducha Svatého, který zapálí jejich srdce. Pamatujte: církev vám důvěřuje! Zvláště my pastýři se modlíme, abyste milovali Krista stále více, k jeho lásce přiváděli ostatní a abyste ho věrně následovali. V tomto smýšlení vám všem s velkou láskou žehnám.

4LIFE:

Do tvých obav a strachů má vstoupit moc Ducha Svatého. Modlitba za uzdravení, přímluvná modlitba společenství ti pomůže otevřít a odevzdat své srdce. Ve tvém srdci je pramen modlitby, života, je zde pramen Ducha. Neboj se. Pokud jsi biřmovaný/á můžeš prožít obnovu této svátosti. Pokud nejsi, zjisti si, kdy se bude udílet a dobře se na její přijetí připrav. Biřmování tě posiluje ke svědectví - kde je tvé místo svědectví o Ježíši? Jaký způsob, jaká služba je tvým podílem na evangelizaci?

Hled'te na Kříž

*Podvečerní kající bohoslužba pro mládež římské diecéze, bazilika sv. Petra
13. března 2008*

Také Duch Svatý, který stojí na počátku stvoření a díky tajemství Velikonoc sestoupil v den Letnic v hojnosti na Marii a apoštoly, není zjevný vnějšímu zraku. Zda prostupuje osobou anebo nikoli, to nelze vidět ani dokázat. Mění však a obnovuje celou perspektivu lidské existence. Duch Svatý nemění vnější životní situaci, ale vnitřní. Když se po Velikonocích Ježíš ukázal učedníkům „dechl na ně a řekl: „Přijměte Ducha Svatého“ (Jan 20,22). Ještě zřetelněji pak Duch sestoupil na apoštoly v den Letnic - jako silný vítr a jako jazyky z ohně. I tento večer Duch sestoupí do našich srdcí, aby odpustil hříchy, vnitřně nás obnovil a oděl silou, která stejně jako apoštoly i nás vybaví smělostí hlásat, že „Kristus zemřel a vstal z mrtvých“.

Draží přátelé, připravme se tedy upřímným zpytováním svědomí, abychom stanuli před těmi, kterým Kristus svěřil službu smíření. Se zkroušenou duší vyznejme naše hříchy a učiňme seriózní předsevzetí neopakovat je už více. Tak zakusíme opravdovou radost: takovou, která vychází z Božího milosrdenství, vlévá se do našich srdcí a smiřuje nás s Ním. Tato radost je nakažlivá! „Až na vás sestoupí Duch Svatý, dostane te moc a budete mými svědky“ (Sk 1,8) - praví biblický verš zvolený jako téma XXIII. světového dne mládeže. Tuto radost, která vychází z přijetí darů Ducha Svatého, roznášejte, a svými životy vydávejte svědectví o plodech Ducha: „lásce, radosti, pokoji, shovívavosti, vlídnosti, dobrotě, věrnosti, tichosti a zdrženlivosti“ (Gal 5,22).

Stále si připomínejte, že jste „chrámem Ducha“, dovolte mu, aby ve vás přebýval a chápavě poslouchajte jeho příkazy, abyste přispívali k budování církve (srov. 1Kor 12,7) a rozlišovali k jakému typu povolání

vás Pán volá. Svět i dnes potřebuje kněze, muže i ženy žijící zasvěceným životem a křesťanské manžele. V odpovědi na jedno z těchto povolání buďte velkodušní a během svého putování si jakožto důslední křesťané pomáhejte přistupováním ke svátosti zpovědi a praxí duchovního vedení. Snažte se otevírat především svá srdce Pánu Ježíši, abyste mu dali své bezpodmínečné „ano“.

Drazí mladí, město Řím je ve vašich rukou. Vaším úkolem je učinit jej krásným také duchovně svým svědectvím života žitého v milosti Boží daleko od hříchu a v přijetí toho, k čemu vás Duch Svatý volá, abyste v církvi i ve světě byli. Učiňte viditelnou milost překypujícího milosrdenství Kristova, prýstícího z jeho boku probodnutého pro nás na kříži. Pán Ježíš nás omývá z hříchů, uzdravuje nás z vin a posiluje nás, abychom neumdléváli v boji proti hříchu a při dosvědčování jeho lásky.

Před dvaceti pěti lety milovaný Boží služebník Jan Pavel II. otevřel nedaleko této baziliky Mezinárodní centrum mládeže sv. Vavřince: duchovní iniciativa, která se pojí s mnoha jinými, jež v římské diecézi probíhají, aby usnadňovali mládeži přijetí, výměnu zkušeností a svědectví víry, a zejména modlitbu, která nám umožňuje objevovat lásku Boží. Jan Pavel II. při této příležitosti řekl: „Kdo se nechá naplnit touto láskou – láskou Boha, nemůže dlouho popírat svou vlastní vinu. Ztráta smyslu pro hřích se totiž v posledku odvíjí od hlubší a skrytější ztráty smyslu pro Boha“ (*Homilie při inauguraci Mezinárodního centra mládeže „San Lorenzo“, 13. března 1983*). A dodal: „Kam jít s hříchem a s vinou v tomto světě bez Kříže? Kříž přebírá celou bídu světa, jež pochází z hříchu. Zjevuje se jako znamení milosti. Shrnuje naši solidaritu a povzbuzuje nás obětovat se pro druhé“ (*tamtéž*).

Drazí mladí, ať se tato zkušenost dnes u vás obnoví: hleďte na Kříž, přijměte lásku Boží, kterou dává Duch Svatý a „staňte se vy sami, vykupiteli mládeže světa“ (*tamtéž*), jak řekl papež Jan Pavel II.

Božské Srdce Ježíšovo, z něhož prýští krev a voda jako zdroj milosrdenství pro nás, důvěřujeme Ti. Amen.“

4LIFE:

Jaký význam má v tvém životě svátost smíření?

Pro zpytování svědomí si vyhrad' dostatečně dlouhou dobu, aby ses dobře připravil/a co nejupřímnější lítostí na přijetí svátosti smíření.

S pohledem na Ježíšův kříž přiznej svůj hřích, rozhodni se pro smíření a pro oběť z lásky k Ježíši a ke svým bližním.

Pozdrav mládeži n Květnou neděli 2008:

WYD se pojí s Květnou nedělí; v této souvislosti Benedikt XVI. řekl:

A nyní, drazí bratři a sestry, znovu srdečně zdravím zvláště mládež, která přišla z mnoha zemí světa u příležitosti WYD, který milovaný služebník Boží Jan Pavel II. spojil právě s Květnou nedělí. Myslím nyní na Sydney v Austrálii, kde jsou v plném proudu přípravy na velké setkání, které tam budu mít s mládeží celého světa ve dnech 15. – 20. července. Děkuji Australské biskupské konferenci, zejména kardinálu Pellovi, arcibiskupovi Sydney a jeho spolupracovníkům za veškerou práci, kterou s velkým úsilím konají, a jsem rovněž vděčný australským představitelům, jak federálním, tak státním za velkodušnou podporu, kterou poskytli této důležité iniciativě. Na shledanou v Sydney!

Naše srdce touží po království lásky

Promluva k mladým lidem na Barangaroo, Sydney

17. července 2008

Drazí mladí,

jaká radost, že vás mohu pozdravit tady na Barangaroo na březích nádherné Sydneyské zátoky a jejího slavného mostu a budovy Opery! Mnozí z vás pocházejí odtud, z vnitrozemí nebo z dynamických multikulturních komunit australských měst. Jiní přišli z roztroušených ostrovů Oceánie, další z Asie, ze Středního Východu, Afriky a z Ameriky. Jistý počet z vás však přišel ze stejné dálavy jako já, až z Evropy! Ať už jste ale přišli odkudkoli, nyní jsme konečně tady v Sydney! A sešli jsme se v tomto našem světě jako rodina Boží, jako Kristovi učedníci, abychom byli přede všemi svědky jeho lásky a jeho pravdy.

Rád bych poděkoval především Starším z domorodců, kteří mne vítali těsně před tím, než jsem vystoupil na loď v Rose Bay. Jsem hluboce dojat tím, že se nacházím ve vaší zemi. Víím o utrpení a nespravedlnostech, které jste museli snášet, ale jsou mi známy i probíhající kroky k ozdravení, naděje i oprávněná hrdost všech australských občanů. Mladým domorodcům, obyvatelům ostrovů v Torresově průlivu a ostrovů Tokelau, srdečně děkuji za dojemné přivítání. Vaším prostřednictvím srdečně zdravím i vaše obce.

Pane kardinále Pelle a pane arcibiskupe Wilsoně, děkuji vám za vaše vřelá slova na uvítanou. Víím, že vaše pocity jsou ozvěnou pocitů srdcí mladých, kteří se tady dnes večer sešli, a proto děkuji vám všem. Před sebou vidím působivý obraz univerzální církve. Rozmanitost národů

a kultur, z nichž pocházíte, dokazuje, že Kristova dobrá zvěst je pro všechny a pro každého a že dosáhla všech konců země. Vím však také, že nemálo z vás svou duchovní vlast dosud hledá. Naprosto jsou vítáni ti z vás, kteří nejsou katolíky či křesťany. Jiní z vás se možná pohybují na hranicích života farnosti a církve. Vás bych rád povzbudil: vstupte do láskyplného objetí Krista, uznejte církev za svůj domov. Nikdo není nucen zůstat mimo, poněvadž dnem Letnic je církev jedna a univerzální.

Tento večer bych sem rád zahrnul i ty, kteří mezi námi nejsou. Mám na mysli zejména nemocné a psychicky handicapované, mládež ve vězení, ty, kteří se ocitli na okraji společnosti, a ty, kteří se z nějakého důvodu cítí odcizeni církví. Jim pravím: Ježíš ti je nablízku! Okus jeho objetí, které uzdravuje, jeho soucit, jeho milosrdenství!

Před téměř dvěma tisíci lety apoštolé, shromážděni v horní místnosti domu spolu s Marií (srov. Sk 1,14) a dalšími ženami, byli naplněni Duchem Svatým (srov. Sk 2,4). V této mimořádné chvíli, která poznamenala zrod církve, se neklid a strach, jimiž byli Kristovi učedníci blokováni, proměnil na mohutné přesvědčení a vědomí jediného cíle. Cítili se pohnuti mluvit o svém setkání se vzkříšeným Ježíšem, jehož nyní láskyplně nazývali Pánem. Apoštolé byli z mnoha hledisek normálními lidmi. Nikdo nemohl tvrdit, že je dokonalým učedníkem. Nerozpoznali Krista (srov. Lk 24,13-32), zastyděli se za své ambice (srov. Lk 22,24-27) a také jej zapřeli (srov. Lk 22,54-62). Ale jakmile je naplnil Duch Svatý, byli proniknuti pravdou Kristova evangelia a inspirováni k jeho nebojácnému hlásání. Osmělí volali: obraťte se, dejte se pokřtít a dostane se vám Ducha Svatého (srov. Sk 2,37-38)! Mladé křesťanské společenství, založené na učení apoštolů, na náklonnosti k nim, na lámání chleba a na modlitbě (srov. Sk 2,42), se vydalo vpřed, aby čelilo zvrácené kultuře, jež je obklopovala (srov. Sk 2,40), aby se ujalo svých vlastních členů (srov. Sk 2,44-47), aby bránilo vlastní víru v Ježíše před protivenstvími (srov. Sk 4,33) a aby uzdravovalo nemocné (srov. Sk 5,12-16). A plněním příkázání samotného Krista se vydali na cestu, aby dosvědčovali největší událost všech dob: že se Bůh stal jedním z nás, že božství vstoupilo do lidských dějin, aby je mohlo přetvořit, a že jsme povoláni ponořit se do spásonosné lásky Krista, která triumfuje na zlem a smrti. Ve své známé promluvě na areopagu uvedl svatý Pavel toto poselství takto: „*Bůh dává všechno, včetně života a dechu každému, takže všechny národy mohou hledat Boha a sledovat své cesty k němu, aby jej našli. Vždyť není od nikoho z nás*

daleko, poněvadž v něm žijeme, hýbáme se a jsme“ (srov. Sk 17,23-34).

Od té doby se muži i ženy vydávají na cestu, aby předávali totéž, dosvědčovali Kristovu lásku a pravdu a přispívali k misijnímu poslání církve. Dnes vzpomínáme na ony pionýry – kněze, sestry a řeholníky, kteří přišli na toto pobřeží a další místa Pacifiku z Irska, Francie, Velké Británie a z dalších částí Evropy. Většinou byli mladí, některým z nich dokonce nebylo ani dvacet, a když se naposledy loučili s rodiči, bratry, sestrami a přáteli, dobře věděli, že bude obtížné se někdy vůbec vrátit. Jejich život byl křesťanským svědectvím oproštěným od sobeckých zájmů. Stali se pokornými, ale houževnatými budovateli velkého sociálního a duchovního odkazu, který dodnes těmto národům přináší dobro, soucit a smysl. Byli schopni inspirovat další generace. V mysli se bezprostředně vybavuje víra, která byla oporou bl. Mary McKillop v jejím mocném odhodlání vychovávat zejména chudé a bl. Peteru To Rot s jeho pevným přesvědčením, že vláda společnosti se musí stále odvolávat k evangeliu. Pomyslete i na vaše prarodiče a na vaše rodiče, vaše první učitele víry. I oni obětovali spoustu času a energie z lásky k vám. Za podpory kněží a učitelů vaší farnosti mají ne vždy snadné, ale vysoce útešné poslání vést vás ke všemu, co je dobré a pravdivé, svým osobní příkladem, způsobem sdílení a života křesťanské víry.

Dnes je řada na mně. Některým z nás se může zdát, že jsme na konci světa. Pro lidi vašeho věku je každý let vzrušující, pro mne však byl poněkud vyčerpávající. Nicméně pohled na naši planetu shůry byl vskutku velkolepý. Třpyt Středomoří, nezměrnost severoafrické pouště, bujná asijská vegetace, bezmeznost Pacifiku, horizont, na kterém slunce vychází i zapadá, majestátní záře přírodních krás Austrálie, z nichž jsem se mohl po dva dny těšit – to všechno vzbuzuje uctívou bázeň. Je to jako pohled vržený zběžně na dějiny stvoření, jak jsou podány v Genezi: světlo a temnoty, slunce a měsíc, vody a země, živí tvorové. To všechno je v očích Božích „dobré“ (srov. Gn 1,1-2,4). Jsme-li ponořeni do této krásy, jak nezaslechnout ozvěnu slov žalmisty, který chválí Stvořitele: „*Jak podivuhodné je tvé jméno po celé zemi*“ (Žl 8,1)? Ale je tu ještě víc - něco, co lze z nebeské výše těžko zahlédnout: muže a ženy, stvořené k ničemu menšímu než k obrazu a podobě Boha (srov. Gn 1,26). V srdci zázraku stvoření jsme vy i já lidská rodina „*ověňčená slávou a ctí*“ (srov. Žl 8,5). Jak obdivuhodné! Spolu s žalmistou vzdechneme: „*Co je člověk, že na něho myslíš*“ (srov. Žl 8,4)? Uvedeni do mlčení, uvažujeme v duchu vděčnosti a síle svatosti.

Co objevíme? Možná se zdráháním připustíme, že existují také zranění, jež poznamenávají zemský povrch: eroze, odlesňování, plýtvání pozemskými a mořskými zdroji kvůli nenasytnému konzumismu. Někteří z vás přicházejí z ostrovních států, jejichž samotná existence je ohrožena zvyšováním hladiny moří, jiní ze zemí, které trpí devastujícími následky sucha. Podivuhodné Boží stvoření je někdy svými správci vnímáno jako téměř nepřátelská skutečnost, dokonce jako něco nebezpečného. Jak se může to, co je „dobré“, jevit tak nebezpečným?

A je tu ještě víc. Co říci o člověku, vrcholu Božího stvoření? Každý den se setkáváme s géniem lidských výtvarných - od pokroku lékařských věd a moudré aplikace technologií až ke kreativě, která se odráží v umění. Mnoha způsoby roste kvalita i spokojenost lidského života. I mezi vámi existuje ochotná připravenost přijmout hojně příležitosti, jež se nabízejí. Někteří z vás vynikají ve studiích, ve sportu, v hudbě nebo tanci a divadle, jiní z vás mají smysl pro sociální spravedlnost a etiku a mnozí z vás přijímají závazky služby a voluntariátu. My všichni, staří i mladí máme chvíle, v nichž nás dobrotu vlastní lidské osobě a vnímatelná již v gestu malého dítěte nebo v ochotě dospělého odpustit naplňuje hlubokou radostí a vděčností.

A přece tyto chvíle netrvají dlouho. Proto znovu uvažujme. Zjistíme, že nejenom prostředí přírodní, ale také sociální - habitus, který si vytváříme my sami - má své jizvy, zranění, která ukazují, že něco není v pořádku. I tady v našich osobních životech a v našich komunitách můžeme potkat protivenství, někdy i nebezpečí; jed, kterým koroduje to, co je dobré, přetváří to, čím jsme, a překrucuje smysl, pro který jsme stvořeni. Příkladů je hodně, jak sami víte. Mezi těmi nejjevidentnějšími jsou alkohol, drogy, oslava násilí a degradace sexu, vyskytující se často v televizi a na internetu jako zábava. Kladu si otázku, jak by asi někdo, kdo by stanul tváří v tvář lidem, kteří trpí momentálním násilím a sexuálním zneužíváním, vysvětloval tyto virtuálně reprodukováné tragédie, jež jsou vydávány za pouhou „zábavu“.

Je zde tedy něco neblahého, co vychází z faktu, že svoboda a tolerance jsou velmi často odděleny od pravdy. To je živeno - dnes široce rozšířenou - ideou, že neexistuje absolutní pravda, která vede naše životy. Relativismus tím, že prakticky bez rozdílu všemu přikládá hodnotu, činí „zkušenost“ důležitější nad všechno ostatní. Avšak zkušenosti odtržené od jakékoli úvahy o tom, co je dobré či pravdivé, mohou vést nikoli

k ryzí svobodě, nýbrž k morálnímu a intelektuálnímu chaosu, k poklesu morální úrovně, ke ztrátě sebeúcty, ba dokonce k zoufalství.

Drazí přátelé, život není ovládán osudem, není nahodilý. Vaše osobní existence je Bohem chtěná, Jím byla požehnána a obdařena smyslem (*srov. Gn 1,28*)! Život není jednoduchým sledem faktů a zkušeností, třebaže mnohé z nich mohou být užitečné. Je hledáním pravdy, dobra a krásy. Právě proto přijímáme naše rozhodnutí, uplatňujeme naši svobodu a v tom, tzn. v pravdě, v dobru a v kráse, nacházíme štěstí a radost. Nenechte se oklamat těmi, kteří ve vás vidí pouhé konzumenty na trhu nerozlišených možností, kde se volba sama o sobě stává dobrem, novost je vydávána za krásu a subjektivní zkušenost vytlačuje pravdu.

Kristus nabízí víc, ba dokonce všechno! Jenom On, který je Pravda, může být Cestou a proto také Životem. „Cestou“, kterou se vydali apoštolé až na konec země, je život v Kristu. Je to život církve. A vstupem do tohoto života, do křesťanského života je křest.

Proto bych tento večer, ještě před pozitřejší úvahou o Duchu Svatém, rád stručně připomněl něco z našeho chápání křtu. V den křtu vás Bůh uvedl do své svatosti (*srov. 2Petr 1,4*). Byli jste adoptováni jako synové a dcery Otce a přivtěleni ke Kristu. Stali jste se příbytkem jeho Ducha (*srov. 1Kor 6,19*). Křest není dovršením ani odměnou: je to milost, dílo Boží. Proto na se konci obřadu křtu kněz obracel k vašim rodičům a přítomným, nazval vás jménem a řekl: „Stal jsi se novým stvořením“ (*Obřad křtu, 99*).

Drazí přátelé, doma ve škole, na univerzitě, v místech práce i zába-
vy – zde všude si připomínejte, že jste novým stvořením. Nestůjte jen plni úžasu před Stvořitelem v radosti z jeho děl, ale mějte na paměti, že bezpečný základ lidské solidarity spočívá ve společném původu každého člověka, vrcholu stvořitelského plánu Boha se světem. Jako křesťané jste v tomto světě těmi, kdo vědí, že Bůh má lidskou tvář Ježíše Krista, jenž je „cestou“, která uspokojuje každou lidskou touhu, „životem“, o němž jsme povoláni svědčit a neustále přitom kráčet v jeho světle (*srov. tamtéž 100*).

Poslání svědka není snadné. Jsou dnes mnozí, kteří mají za to, že Bůh má být ponechán na okraji a že náboženství a víra, vhodné pro jednotlivce, mají být vyloučeny z veřejného života nebo užívány jen k dosažení omezených pragmatických cílů. Tato sekularizovaná vize se pokouší vysvětlit lidský život a vytvářet společnost s nemnoha nebo žádnými

odkazy na Stvořitele. Presentuje se jako neutrální, nestranná síla, jež každého respektuje. Ve skutečnosti však (jako každá ideologie) vnucuje sekularismus globální vizi. Je-li Bůh irelevantní ve veřejném životě, pak může být společnost utvářena podle obrazu, který postrádá Boha, a debata i politika, jednající o obecném dobru, budou vedeny spíše světle následků než principů zakořeněných v pravdě. Zkušenost nicméně ukazuje, že odstoupení od plánu Boha Stvořitele způsobuje chaos, což má nevyhnutelné důsledky na ostatní stvoření (*srov. poselství k V. světovému dni mládeže 1990, 5*). Je-li zatemňován Bůh i naše schopnost poznat přirozený řád, začne se ztrácet smysl i dobro. Co bylo křiklavě prosazováno jako lidský důvtip, projeví se brzy jako bláznovství, chtivost a sobecké zneužívání. Tváří v tvář delikátní složitosti Božího světa vnímáme stále více potřebu pokory.

A co říci o našem sociálním prostředí? Jsme stejně bdělí k příznakům našeho otáčení se zády k morální struktuře, kterou Bůh vybavil lidstvo (*srov. poselství pro Světový den míru 2007, 8*)? Umíme uznat, že vrozená důstojnost každého lidského individua stojí na hlubší totožnosti, kterou je obraz Stvořitele, a že tedy lidská práva jsou univerzální, založená na přirozeném zákoně a nikoli něčím, co závisí na dohodě, na odkazu anebo ještě hůře na kompromisu? A to nás přivádí k zamyšlení nad tím, jaké místo mají v našich společnostech chudí, staří, imigranti a ti, co nemají hlas. Jak je možné, že tolik matek a dětí trpí domácím násilím? Jak je možné, že nejkrásnější a nejposvátnější lidský prostor, mateřské lůno, se stalo místem nevyslovitelného násilí?

Drazí přátelé, Boží stvoření je jediné a dobré. Dbát o nenásilí, udržitelný rozvoj, spravedlnost a pokoj, pečovat o naše životní prostředí je pro lidstvo životně důležité. Tomu všemu však nelze rozumět, pokud se nepřistoupí k hluboké reflexi nad vrozenou důstojností každého lidského života od početí až do přirozené smrti. Náš svět je unaven chtivostí, zbídačováním a rozpory, fádností falešných idolů, pokryteckými odpověďmi a smutkem falešných slibů. Naše srdce a naše mysl touží po životní vizi, kde kraluje láska, kde jsou dary sdíleny, kde se buduje jednota, kde svoboda nachází vlastní význam v pravdě a kde se identita zakládá na ohleduplném společenství. To je dílo Ducha Svatého! To je naděje nabízená evangeliem Ježíše Krista! Byli jste opětovně stvořeni křtem a posílněni dary Ducha Svatého biřmováním, abyste dosvědčovali tuto realitu! To ať je poselství, které přivezete světu ze Sydney!

4LIFE:

Země má svá zranění - chováš se k přírodě šetrně? Jsi dobrým správcem? Zneužíváš něčeho ke své zábavě nebo máš svůj jasně postavený žebříček hodnot? Nesnažíš se vnitřní prázdnotu zalepit povrchní zábavou? Přemýšlej nad svou životní vizí, nad cíli, jichž chceš v životě dosáhnout.

Milujeme-li, stáváme se více sebou samými

*Promluva v nápravném zařízení pro mladistvé, Sydney,
18. července 2008*

Drazí mladí přátelé,

těší mě, že mohu dnes být s vámi tady v Darlinghurst, a srdečně zdravím všechny účastníky programu „Alive“, jakož i personál, který jej vede. Modlím se, abyste se mohli nadále všichni těšit podpoře, kterou zajišťuje Social Services arcidiecéze v Sydney, a aby dobro, jež se zde koná, trvalo i v budoucnu.

Název programu, který sledujete, nás přivádí k formulaci otázky: co to vlastně znamená, když se řekne být „živý“, žít život naplno? Právě to všichni chceme, zejména mládež, a právě to chce Kristus pro nás. On totiž řekl: „*Já jsem přišel, aby měli život a aby ho měli v hojnosti*“ (Jan 10,10). Nejhlouběji zakořeněný instinkt každé živé bytosti je setrvat při životě, růst, rozvíjet se a předávat dar života druhým. Z toho plyne, že je více než přirozené ptát se, jak to uskutečnit co nejlépe.

Pro ty, kdo žili ve Starém zákoně, byla tato otázka stejně naléhavá jako dnes pro nás. Nepochybně pozorně naslouchali Mojžíšovi, když jim říkal: „*Hleď, předkládám ti dnes život a dobro, smrt a zlo. Příkazuji ti dnes, abys miloval Hospodina, svého Boha, chodil po jeho cestách a dbal na jeho příkazy, nařízení a ustanovení, požehnání i kletbu. Zvol si život, abys byl živ ty i tvé potomstvo a miloval Hospodina, svého Boha, naslouchal jeho hlasu a lnul k němu, neboť v tom je tvůj život*“ (Dt 30,19-20). Bylo jasné, co měli dělat: měli odstoupit od jiných bohů a ctít pravého Boha, který se zjevil Mojžíšovi, a měli poslouchat jeho příkazy. Možná pokládáte za nepravděpodobné, že lidé v dnešním světě ctí jiné bohy. Někdy se však lidé klaní „jiným bohům“, aniž by si to uvědomovali. Falešní „bohové“, ať už je jakékoli jejich jméno, podoba či forma, které jim přisuzujeme, se téměř vždycky pojí se třemi skutečnostmi: materiálním dobrem, vlastnickou láskou a mocí. Dovolte mi, abych to vysvětlil podrobněji.

Materiální dobra jsou sama o sobě dobrá. Nepřežijeme dlouho bez peněz, oblečení a obydlí. K životu potřebujeme jídlo.

Pokud jsme ale nenasytní a odmítáme se rozdělit o to, co máme, s hladovým a chudým, pak tato dobra přetváříme na falešná božstva. Kolik jen hlasů nám v naší materialistické společnosti říká, že štěstí závisí na co největším možném počtu dober a předmětů blahobytu! To však znamená přetvářet tato dobra na falešná božstva. A namísto toho, aby přinášela život, přináší smrt.

Autentická láska je zajisté dobrem. Bez ní by život stěžl stál za to, aby se žil. Láska vede k uspokojení naší nejhlubší potřeby, a když milujeme, stáváme se více sebou samými, stáváme se plněji lidskými. Jak snadno však může být láska přetvořena na falešné božstvo! Lidé si většinou myslí, že milují, když se stávají vlastníkem druhého nebo s ním manipulují. Lidé někdy zacházejí s druhými jako s předměty, aby uspokojili své vlastní potřeby, a ne jako s osobami, hodnými úcty a lásky. Jak snadno mohou oklamat četné hlasy, jež v naší společnosti prosazují povolnost ve vztahu k sexualitě bez ohledu na zdrženlivost, úctu k sobě a k morálním hodnotám, které činí lidské vztahy kvalitními! To je klanění se falešným božstvům, jež namísto života přináší smrt.

Moc, kterou nám dal Bůh na utváření světa kolem nás, je zajisté dobrem. Užívá-li se patřičně a odpovědně, dovoluje nám přetvářet život lidí. Všechny společnosti mají zapotřebí schopné představitele. Jak silné je však pokušení přilnout k moci pro ni samu, snažit se ovládnout druhé nebo vykořisťovat životní prostředí pro vlastní sobecké zájmy! Takto se moc přetváří na falešné božstvo. Namísto života přináší smrt.

Kult materiálních dober, kult vlastnické lásky a kult moci často vedou lidi k tomu, aby „jednali jako Bůh“, snažili se převzít totální kontrolu bez jakéhokoli ohledu k moudrosti a k přikázáním Boha, jenž nám je dal poznat. Toto je život, který vede ke smrti. Naproti tomu klanění se jedinému pravému Bohu znamená uznávat v něm zdroj všeho, co je dobré, svěřovat mu sami sebe, otevřít se uzdravující síle jeho milosti a poslouchat jeho přikázání: toto je cesta, která volí život.

Zářivým příkladem toho, co znamená odejít z cesty smrti a vykročit na cestu života, nacházíme v jednom úryvku evangelia, který, jak jsem si jist, všichni dobře znáte: podobenství o marnotratném synu. Když na začátku příběhu onen mladík opouštěl dům, dychtil po iluzorních rozkoších slibovaných falešnými „bohy“. Prohýřil svůj dědický podíl v neřestném životě a nakonec se ocitl v té nejbídnější chudobě a nouzi. Když spadl na dno, vyhladovělý a opuštěný, pochopil, jak byl hloupý,

že opustil svého otce, který jej miloval. Pokorně se vrátil a žádal o odpuštění. Otec, naplněn radostí, jej objal a zvolal: „*Tento můj syn byl mrtev, a zase žije, byl ztracen, a je zas nalezen*“ (Lk 15,24).

Příběh, kterým prošel onen mladík, mnozí z vás osobně zakusili. Možná jste učinili rozhodnutí, kterých nyní litujete a která vás přivedla na zdánlivě přitažlivou cestu, která však vedla jen do hlubší nouze a samoty. Zvolit drogy či alkohol, zapojit se do kriminálního nebo sebeničivého jednání mohlo tehdy vypadat jako východisko z obtížné či nepřehledné situace. Nyní víte, že to místo k životu vedlo ke smrti. S radostí přijímám odvalu, kterou jste projevili rozhodnutím vrátit se na cestu života, právě tak jako mladík z onoho podobenství. Přijali jste pomoc od přátel či příbuzných, od personálu programu „Alive“, od těch, kterým leží na srdci vaše blaho a vaše štěstí.

Drazí přátelé, vidím ve vás vyslance naděje pro ty, kteří se nacházejí v podobných situacích. Vy je můžete přesvědčit o nutnosti zvolit si cestu života a odejít z cesty smrti, protože mluvíte na základě zkušenosti. Ve všech evangeliích jsou Ježíšem obzvláště milováni ti, kteří se dopustili chybných rozhodnutí, protože se více než ostatní otevřeli jeho uzdravujícímu slovu, jakmile postřehli svůj omyl. Ježíš byl často kritizován domněle spravedlivými za to, že trávil mnoho času ve společnosti těchto lidí. „*Proč váš Mistr jí s celníky a hříšníky?*“ ptali se. On odpověděl: „*Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní... nepřišel jsem totiž povolovat spravedlivé, ale hříšníky*“ (srov. Mt 9,11-13). Ti, kteří toužili svůj život změnit, projevili větší ochotu naslouchat Ježíšovi a stát se jeho učedníky. Vy můžete jít v jejich stopách, také vy můžete vyrůstat ve zvláštní Ježíšově blízkosti právě proto, že jste se rozhodli k němu vrátit. Můžete si být jisti, že Ježíš vás přijímá s otevřenou náručí stejně jako otec z podobenství o marnotratném synovi. Nabízí vám svou nezištnou lásku. V hlubokém přátelství s ním se nalézá plnost života.

Jak jsem před chvílí řekl, milujeme-li, naplňujeme své nejhlubší touhy a stáváme se plněji sebou samými, stáváme se plněji lidskými. Milovat – k tomu jsme naprogramováni, k tomu jsme byli projektováni Stvořitelem. Přírozeně nemluvím o přechodných, povrchních vztazích. Mluvím o pravé lásce, o jádru Ježíšova morálního učení: „*Miluj svého bližního jako sám sebe*“ (srov. Mk 12,30-31). To je program vepsaný do nitra každé osoby. Kéž bychom měli dost prozíravosti a velkorysosti přizpůsobit se mu, kéž bychom byli připraveni zřici se svých preferencí, dát se do služeb dru-

hých, dát svůj život pro dobro ostatních a v první řadě Ježíši, který nás miloval a dal za nás svůj život. To jsou lidé povoláni dělat. To znamená být skutečně „živými“.

Drazí mladí přátelé, poselství, kterým se k vám dnes obracím, je stejné jako to, které tak dávno formuloval Mojžíš. „Zvol si život, abys byl živ ty i tvé potomstvo a miloval Hospodina, svého Boha“. Jeho Duch ať vás vede na cestě života: poslouchat jeho přikázání, následovat jeho učení, opustit chybná rozhodnutí, jež vedou ke smrti, a navázat přátelství s Ježíšem Kristem na celý život. Silou Ducha Svatého zvolte život a zvolte lásku, a budete před světem svědky radosti, která z ní plyne. To je má modlitba za každého z vás v tento Světový den mládeže. Bůh vám všem žehnej.

4LIFE:

Která materiální dobra potřebuješ ke svému životu? Co je však tvým sobectvím? Máš přátele, kteří ti pomohou v dobách životní krize? Hledej je ve společenství. Pros o velkorysost v životních rozhodnutích. Buď připraven sloužit z lásky...

Věřte ve světlo

*Promluva při mši svaté v katedrále Panny Marie, Sydney,
19. července 2008*

Drazí bratři a sestry,

těší mne, že mohu v této majestátní katedrále pozdravit své bratry biskupy, kněze a jáhny, zasvěcené osoby a laiky arcidiecéze Sydney. Obzvláště zdravím seminaristy, novice a novicky; podobně jako mladí Izraelité z prvního dnešního čtení jsou i oni znamením naděje a obnovy Božího lidu. Podobně jako u mladých Izraelitů je i jejich posláním budovat pro příští generace dům Boží. Obdivujeme-li tuto skvostnou budovu, nemůžeme nepomyslet na řady kněží, řeholníků a věřících laiků, kteří každý svým způsobem přispěli k šíření církve v Austrálii. Vzpomínka patří zejména oněm rodinám emigrantů, jimž otec Jeremiah O'Flynn svěřil při odjezdu Nejsvětější svátost, tomu „malému stádcí“, kterému byl onen cenný poklad tak drahý. Předávali jej následujícím generacím, které pak vybudovaly tento obrovský svatostánek ke slávě Boží. Radujme se z jejich věrnosti a vytrvalosti a pokračujme v nesení jejich námah při šíření evangelia, k obrácení srdcí a růstu církve ve svatosti, jednotě a lásce.

Chystáme se na slavnost posvěcení nového oltáře této ctihodné katedrály. Jeho čelní reliéf nám působivě připomíná, že každý oltář je symbolem Ježíše Krista, který je přítomný ve své církvi jako kněz, oltář a oběť (*srov. Velikonoční preface V*). Kristus ukřižovaný, pohřbený a zmrtvýchvstalý, navracený k životu v Duchu a sedící po pravici Otce, se stal naším veleknězem, který se za nás navěky přimlouvá. V liturgii církve a zejména v mešní oběti, přinášené na oltářích světa, nás, členy svého mystického těla, zve, abychom sdíleli jeho sebeobětování. Volá nás jako kněžský lid nové a věčné Smlouvy, abychom v jednotě s ním přinášeli své každodenní oběti pro spásu světa.

V dnešní liturgii nám církev připomíná, že jsme i my, tak jako tento oltář, zasvěceni, „dání stranou“, abychom sloužili Bohu a budovali jeho království. Příliš často se však ocitáme ve světě, který by chtěl „dát stranou“ Boha. Ve jménu lidské svobody a autonomie se Boží jméno přechází mlčením, náboženství je redukováno na osobní zbožnost a víra je odstavena z veřejného fóra. Někdy může tato mentalita, jež naprosto protičeří podstatě evangelia, zatemnit dokonce i samo naše chápání církve a jejího poslání. I my můžeme být pokoušeni redukovat život víry na záležitost pouhého cítění a oslabovat tak jeho schopnost inspirovat soudržnou vizi světa a poctivý dialog s mnoha jinými vizemi, které se jako o závod snaží získat mysl i srdce našich současníků.

Dějiny, včetně těch soudobých, nicméně dokazují, že tázání po Bohu nemůže být nikdy umlčeno. Stejně tak lhostejnost vůči náboženské dimenzi lidské existence v konečném důsledku člověka samotného poníží a oklame. Není snad právě toto poselství, které hlásá nádherná architektura této katedrály? Není snad právě toto tajemství víry, které je při každém slavení eucharistie ohlašováno od tohoto oltáře? Víra nás učí, že v Ježíši Kristu, vtěleném Slovu, pochopíme samotnou velikost našeho lidství, tajemství našeho života na zemi a vznešený úděl, který nás čeká v nebi (*srov. Gaudium et spes, 24*). Víra nás dále učí, že jsme Božími tvory, učiněnými k jeho obrazu a podobě, obdarovanými nezczizitelnou důstojností a povolányi k životu věčnému. Tam, kde je umenšován člověk, stává se svět, který nás obklopuje, menším, ztrácí svůj hlavní smysl a postrádá svůj cíl. Plyne z toho kultura nikoli života, ale smrti. Jak pojmenovat takovýto „pokrok“? Naopak. Je to krok zpět, forma úpadku, která nakonec vysuší samotné prameny života jak jednotlivců, tak celé společnosti.

Víme, že nakonec – což tak zřetelně nahlédl svatý Ignác z Loyoly – jediným skutečným kritériem, kterým lze měřit každou lidskou skutečnost, je kříž a jeho poselství nezasloužené lásky, jež triumfuje nad zlem, hříchem a smrtí a tvoří nový život a nepomíjející radost. Kříž zjevuje, že sami sebe nalezneme jedině tehdy, darujeme-li své životy, přijmeme-li lásku Boží jako zdarma daný dar a přičiníme-li se o to, aby každý muž a každá žena byli nasměrováni ke kráse této lásky a ke světlu pravdy, jež jediná dává světu spásu.

V této pravdě – tajemství víry – jsme byli posvěceni (*srov. Jan 17,17-19*) a do této pravdy jsme povoláni dorůstat s pomocí Boží milosti, v každodenní věrnosti jeho slovu a ve společenství církve, která dává život. Tato pouť zasvěcení je nicméně obtížná. Vyžaduje neustálé obrácení, obětavé umírání sobě samým, které je podmínkou plné příslušnosti k Bohu, změnu mysli a srdce, která vede k pravé svobodě a k novému rozšíření vize. Dnešní liturgie nám nabízí výmluvný symbol oné postupné duchovní proměny, k níž je každý z nás povolán. Od kropení vodou, čtení slova Božího, vzývání všech svatých až ke konsekrační modlitbě, pomazání a umytí oltáře, jeho odění do zářivé bělosti – všechny tyto obřady nás vybízejí oživit naše vlastní křestní zasvěcení. Vybízejí nás odmítat hřích a jeho falešnou přitažlivost a stále hlouběji pít z oživujícího pramene Boží milosti.

Draží přátelé, kéž je tato slavnost za přítomnosti Petrova nástupce momentem opětovného odevzdání se a obnovy celé církve v Austrálii! Chci se nyní na chvíli zastavit a přiznat zahanbení, které jsme všichni pocítili nad pohlavním zneužíváním nezletilých některými kněžími či řeholníky v této zemi.

Hluboce lituji bolesti a utrpení, které oběti zakusily, a jako pastýř je ujišťuji svým soucitem v jejich utrpení.

Tyto hanebnosti, jež jsou vážnou zradou důvěry, musejí být jednoznačně odsouzeny. Vyvolaly velkou bolest a poškodily svědectví církve. Všechny vás žádám, abyste podpořili své biskupy, pomáhali jim a spolupracovali s nimi při potírání tohoto zla. Obětem se musí dostat soucitu a péče a ti, kdo jsou zodpovědní za tyto zločiny, musejí být pohnáni před spravedlnost. Naléhavá priorita je vytvářet bezpečné a zdravé prostředí zejména pro mládež. Během oslav Světového dne mládeže jsme vyzváni k reflexi nad velkým pokladem, který nám byl v této naší mládeži svěřen, i nad tím, kolik sil věnovala církev v této zemi její výchově

a péči o ni. Církev v Austrálii nadále v duchu evangelia účinně čelí této závažné pastorační výzvě. Sjednocuji se s vámi v modlitbě za to, aby tento čas očistění přinesl uzdravení, smíření a větší věrnost morálním požadavkům evangelia.

Nyní se chci se srdečnými slovy povzbuzení obrátit zvláště k seminaristům, novicům a novickám, kteří jsou mezi námi. Draží přátelé: s velkorysostí jste se vydali na jedinečnou cestu zasvěcení, zakořeněného ve vašem křtu, abyste odpověděli na osobní Pánovo povolání. Různými způsoby se snažte přijmout Kristovo pozvání a následovat ho, zanechat za sebou vše, věnovat celý svůj život dosažení svatosti a sloužit svému lidu.

V dnešním evangeliu nás Pán volá, abychom „věřili ve světlo“ (srov. Jan 12,36). Tato slova mají zvláštní význam pro vás, drazí seminaristé a řeholníci. Jsou apelem na víru v pravdu Božího slova a na pevnou naději v jeho přísliby. Vybízejí nás, abychom očima víry všude kolem viděli neomylné dílo jeho milosti i v oněch temných dobách, kdy se všechno naše úsilí zdá marné. Kéž je tento oltář s výmluvným obrazem Krista, trpícího Služebníka, pro vás stálou inspirací. Jistě nastanou chvíle, kdy každý věřící učeďník pocítí tíži a horko dne (srov. Mt 20,12) i boj o prorocké svědectví vydávané světu, jenž se může zdát hluchým k požadavkům Božího slova. Ale nemějte strach! Věřte ve světlo! Vezměte si k srdci pravdu, kterou jsme slyšeli v dnešním druhém čtení: „Ježíš Kristus je stejný včera i dnes i navěky“ (Žid 13,8). Světlo Velikonoc nadále zahánání temnoty!

Pán nás volá, abychom kráčeli ve světle (srov. Jan 12,35). Každý z vás podstoupil největší a nejslavnější bitvu o to, abyste byli zasvěcení pravdě, rostli ve ctnostech, dosáhli harmonie mezi myšlením a ideály i mezi slovy a činy. Přijměte upřímně a do hloubky disciplínu a ducha programů vaší formace. Kráčejte každý den ve světle Kristově skrze věrnost v osobní i liturgické modlitbě. Syťte se rozjímáním slova inspirovaného Bohem. Církevní otcové rádi nahlíželi Písmo jako duchovní ráj, zahradu, kde můžeme svobodně kráčet s Bohem, obdivovat krásu a harmonii jeho spásonosného plánu, který tak bude přinášet plody v našem životě, v životě církve a v průběhu dějin. Modlitba a meditace slova Božího ať jsou tedy světlem, které svítí, očisťuje a vede vaše kroky po cestě, kterou vám Pán určil. Každodenní slavení eucharistie ať je středem vašeho života. V každé mši, ve které se po eucharistické modlitbě pozdvihují Tělo

a Krev Páně, pozvedejte své srdce a svůj život v Kristu, s ním a pro něho v jednotě s Duchem Svatým jako láskyplnou oběť našemu Bohu Otcí.

Takto se vy, drazí mladí seminaristé a řeholníci, sami stanete živými oltáři, na nichž bude zpřítomňována láskyplná oběť Krista jako inspirace a zdroj duchovního pokrmu pro ty, které potkáte. Přijetím Pánova povolání a jeho následováním v čistotě, chudobě a poslušnosti vykročíte na cestu radikálního učednictví, jež z vás učiní „*znamení odporu*“ (srov. Lk 2,34) pro mnohé vaše současníky. Utvářejte denně svůj život láskyplným sebedarováním samotnému Pánu v poslušnosti Otcově vůli. Takto objevíte svobodu a radost, které mohou přitáhnout druhé k oné Lásce, jež je zdrojem a dovršením každé jiné lásky. Nezapomeňte nikdy, že čistota pro království Boží znamená naprostou životní oddanost lásce, jež vás uschopní odevzdat se bez výhrad do služby Bohu, abyste byli plně nablízku bratřím a sestrám, zejména těm, kteří jsou v nouzi. Největší poklad, který sdílíte s ostatními mladými – váš idealismus, štědrost, čas a energii, je pravou obětí, přinášenou na Pánův oltář. Kéž jste si neustále vědomi tohoto svého nádherného charismatu, který vám dal Bůh ke své slávě a pro budování církve!

Drazí přátelé, dovoluňte mi skončit toto zamyšlení tím, že vaši pozornost obrátím k velkému oknu nad kůrem této katedrály. Na něm je znázorněna Madona, Královna nebes, na majestátním trůnu po boku svého božského Syna. Umělec zobrazil Marii jako novou Evu nabízející Kristu, novému Adamovi, jablko. Toto gesto symbolizuje převratný čin, kterým Marie obrátila neposlušnost našich prapředků; bohatý plod, který milost Boží vnesla do jejího života, a první plody onoho vykoupeného a oslaveného lidstva, které sama předešla do ráje. Prosme Marii, Pomocnici křesťanů, aby podporovala v australské církvi věrnost oné milosti, kterou ukřižovaný Pán nepřestává „*přitahovat k sobě*“ celé stvoření a každé lidské srdce (srov. Jan 12,32). Kéž moc Ducha Svatého posvětit věřící této země v pravdě, přinese hojné plody svatosti a spravedlnosti pro vykoupení světa a vede celé lidstvo k plnosti života kolem onoho oltáře, kam jsme povoláni, abychom zde ve slávě nebeské liturgie zpívali chvály Bohu navěky. Amen.

4LIFE:

Křtem jsi povolán/a jít po cestě svatosti. Chceš patřit Bohu? Obnov svůj křest. Zasvěcený život, kněžství jsou výsadním povoláním! Vážíš si jich? Nebojíš se Božího volání? Modlíš se za nová povolání k řeholnímu životu a ke kněžství?

Duch Svatý, Duch lásky

Promluva při modlitební vigílii, Randwick, Sydney

19. července 2008

Drahá mládeži,

opět jsme tento večer slyšeli velký Kristův příslib: „*Až na vás sestoupí Duch Svatý, dostanete moc*“. Slyšeli jsme také jeho pokyn: „*Budete mými svědky... až na konec země*“ (Sk 1,8). Právě tato slova byla poslední, která Ježíš pronesl před svým nanebevstoupením. Můžeme si jenom představit, co zakoušeli apoštolové, když mu naslouchali. Víme však, že jejich hluboká láska k Ježíši a jejich důvěra v jeho slova je vedly k tomu, aby se shromáždili a čekali. Nečekali však bezúčelně, ale společně se ženami a s Marií byli v hořejší místnosti sjednoceni v modlitbě (srov. Sk 1,14). Dnes večer činíme totéž. Shromáždění před naším křížem, který toho tolik prošel, před mariánskou ikonou a pod nebeskou krásou souhvězdí Jižního kříže se modlíme. Tento večer se modlím za vás a za mládež ze všech částí světa. Nechte se inspirovat příkladem svých patronů! Přijměte svým srdcem a svou myslí sedm darů Ducha Svatého! Poznejte moc Ducha Svatého ve svém životě a věřte v ni!

Včera jsme mluvili o jednotě a harmonii Božího stvoření a o našem postavení v něm. Připomněli jsme si, jak jsme se my, kteří jsme stvoření k obrazu a podobě Boží, narodili prostřednictvím velkého daru křtu a stali se adoptivními dětmi Boha, novým stvořením. A proto také jako děti Kristova světla – symbolizovaného rozžatými svícemi, jež nyní držíte v rukou – vydáváme v našem světě svědectví kráse, kterou žádná temnota nemůže přemoci (srov. Jan 1,5).

Tento večer soustředíme svou pozornost na to, jak se stát svědky. Potřebujeme poznat osobu Ducha Svatého a její oživující přítomnost v našem životě. Není to snadné! Různost obrazů, které v Písmu nacházíme v souvislosti s Duchem – vítr, oheň, dech – jsou totiž příznakem toho, že je pro nás těžké srozumitelně vyjádřit své porozumění. Přesto však víme, že Duch Svatý, ač tichý a neviditelný, dává našemu svědectví o Ježíši Kristu směr a tvar.

Vy už víte, že naše křesťanské svědectví se nabízí světu, který je z mnoha hledisek křehký. Jednota Božího stvoření je oslabena zraněními, která sahají hluboko zvláště tehdy, jsou-li porušeny sociální vazby anebo je-li lidský duch téměř úplně potlačen zbídačováním a zneužíváním osob. Současná společnost skutečně trpí jakýmsi rozpadem v dů-

sledku onoho způsobu myšlení, které je svou podstatou krátkozraké, protože nedbá na celý horizont pravdy o Bohu a o nás. Relativismus ze své podstaty není schopen vidět celý rámeček. Ignoruje ony principy, které nám dávají schopnost žít a růst v jednotě, řádu a harmonii.

Jakou odpověď dáme jako křesťanští svědkové tomuto rozdělenému a rozdrobenému světu? Jak můžeme nabízet naději na mír, uzdravení a harmonii oněm „místům“ konfliktů, utrpení a napětí, kterými jste se rozhodli putovat s tímto křížem Světového dne mládeže? Jednoty a smíření nelze dosáhnout pouze našimi silami. Bůh nás učinil jedny pro druhé (*srov. Gn 2,24*) a pouze v Bohu a v jeho církvi můžeme nalézt onu jednotu, kterou hledáme. I přes osobní či institucionální nedokonalosti a zklamání přece jen někdy máme pokušení uměle si konstruovat „dokonalou“ společnost. Není to pokušení nové. Dějiny církve znají mnohé příklady pokusů obcházet či překročit lidské slabosti i poklesky a vytvářet tak dokonalý celek, duchovní utopii.

Takovéto pokusy o vybudování jednoty ji ve skutečnosti podkopávají. Oddělování Ducha Svatého od Krista, přítomného v institucionální struktuře církve, ohrožuje jednotu křesťanského společenství, která je výslovným darem Ducha! To by narušilo povahu církve jako živého chrámu Ducha Svatého (*srov. 1Kor 3,16*). Duch je totiž tím, kdo vede církve na cestě plné pravdy a sjednocuje ji ve společenství a ve službě (*srov. Lumen gentium, 4*). Pokušení „jít kupředu sami“ bohužel trvá. Někteří hovoří o svém místním společenství jako o něčem, co je odděleno od takzvané institucionální církve, a říkají o něm, že je flexibilní a otevřené Duchu, zatímco o církvi tvrdí, že je rigidní a Ducha postrádá.

Jednota patří k podstatě církve (*srov. KKC, 813*), je to dar, který máme uznávat a vážit si jej. Modleme se tento večer na úmysl kultivovat jednotu a přispět k ní, odolat každému pokušení k odchodu pryč! Poněvadž právě tato šíře, rozsáhlá vize naší víry, pevná a zároveň otevřená, soudržná a zároveň dynamická, pravdivá, a přesto směřující ke stále hlubšímu poznání, je tím, co můžeme nabízet našemu světu. Drazí mladí, copak není vaše víra důvodem, proč se vaši přátelé, kteří se ocitli v těžkostech, anebo hledají smysl života, obrací právě na vás? Buďte bdělí! Umějte naslouchat! Skrze nesoulad a rozdělení světa můžete zaslechnout svorný hlas lidství. Od opuštěného dítěte v táboře v Dárfúru přes nervózního teenagera až ke znepokojenému rodiči na nějaké pe-

riferii anebo právě nyní z hloubi vašeho srdce vystupuje totéž lidské volání, které dychtí po uznání, spolupatříčnosti a jednotě. Kdo uspokojí tuto podstatnou lidskou touhu být jedno, být ponořen do společenství, být povznesen a veden pravdou? Duch Svatý! Toto je jeho úkol: přivést k dovršení dílo Kristovo. Obohaceni dary Ducha dostanete sílu překračovat jednostranné vize, prázdnou utopii i ošidnou vratkost a místo nich nabízet soudržnost a jistotu křesťanského svědectví.

Přátelé, když se modlíme Krédo, tvrdíme: „*Věřím v Ducha Svatého, Pána a Dárce života*“. „*Duch stvořitel*“ – to je moc Boha, který dává život všemu stvoření a je pramenem nového a bohatého života v Kristu. Duch uchovává církev v jednotě s jejím Pánem a ve věrnosti apoštolské tradici. On inspiruje Písmo svaté a vede Boží lid k plnosti pravdy (srov. Jan 16,13). Všemi těmito způsoby je Duch dárce života, který nás přivádí k srdci samotného Boha. Čím více tak dovolíme Duchu, aby nás vedl, tím větší bude naše připodobnění Kristu, a tím hlouběji budeme ponořeni do života trojjediného Boha.

K této účasti na samotné přirozenosti Boha (srov. 2Petr 1,4) dochází v průběhu každodenních událostí života, ve kterém je on stále přítomen (srov. Bar 3,38). Přesto však nastávají momenty, v nichž můžeme cítit pokušení hledat určité uspokojení mimo Boha. Ježíš sám se otázal Ddanácti apoštolů: „*I vy chcete odejít?*“ (Jan 6,67). Takový odchod možná skýtá iluzi svobody. Ale kam nás přivede? Kam lze odejít? Ve svém srdci totiž poznáváme, že jedině Pán má „*slova věčného života*“ (Jan 6,67-69). Odchod od něho je pouze chabý pokus o útěk od nás samotných (srov. sv. Augustin, *Vyznání VIII*, 7). Bůh je s námi v realitě života, a nikoli ve fantazii! Čelit skutečnosti, a ne od ní utíkat, to je to, co hledáme! Proto nás Duch Svatý s jemností, ale i rozhodností přitahuje k tomu, co je skutečné, trvalé a pravé. Duch nás přivádí do společenství s Nejsvětější Trojicí.

Duch Svatý byl různými způsoby opomíjenou osobou Nejsvětější Trojice. Zdá se téměř mimo náš dosah, abychom o něm měli jasné povědomí. A přesto, když jsem byl ještě chlapec, moji rodiče mne - stejně jako vás ti vaši - naučili žehnat se znamením kříže, a tak jsem záhy došel k tomu, že je Bůh ve třech osobách a že Trojice je středem křesťanské víry a života. Když jsem dosáhl věku, kdy jsem mohl do jisté míry porozumět Bohu Otci a Bohu Synu - už ta jména znamenala mnoho - moje pochopení třetí osoby Trojice zůstávalo velmi skrovné. Proto jsem se

jako mladý kněz, pověřený vyučováním teologie, rozhodl studovat významné svědky Ducha v dějinách církve. V této souvislosti jsem se dostal – mimo jiné – také k četbě sv. Augustina.

Jeho chápání Ducha Svatého se rozvíjelo postupně. Byl to zápas. Jako mladík byl stoupencem manicheismu, což byl jeden z oněch pokusů, který – jak jsem před chvílí zmínil – usiloval o vytvoření duchovní utopie tím, že odděloval věci duchovní od tělesných. V důsledku toho se Augustin stal podezřivým vůči křesťanské nauce o vtělení Boha. Jeho zkušenost lásky Boží jej nicméně dovedla k tomu, aby hledal její pramen v životě trojjediného Boha. Byl tak přiveden ke třem jednotlivým vizím ohledně Ducha Svatého jako pouta jednoty v Nejsvětější Trojici: jednoty jako společenství, jednoty jako trvalé lásky a jednoty jako daru a dárce. Tyto tři intuice nejsou jenom teoretické. Pomáhají vysvětlit, jak Duch působí. Ve světě, kde jak jednotlivci tak společenství často trpí nedostatkem jednoty a soudržnosti, nám tyto intuice pomáhají být v souladu s Duchem, rozšířit a objasnit prostor našeho svědectví.

Proto za pomoci svatého Augustina hledejme vysvětlení pro to, co působí Duch Svatý. Augustin si všímá, že se obě slova, „Duch“ i „Svatý“, vztahují k tomu, co patří k božské přirozenosti, jinými slovy k tomu, co sdílí Otec a Syn, k jejich společenství. A je-li tedy vlastní charakteristikou Ducha, že je tím, co sdílí Otec a Syn, vyvozuje z toho Augustin, že specifickou vlastností Ducha je jednota. Jednota žitého společenství: jednota osob ve vzájemném vztahu trvalého daru, Otce a Syna, kteří se dávají jeden druhému. Mám za to, že začínáme tušit, jakým světlem je pojetí Ducha Svatého jako jednoty, jako společenství. Pravá jednota nemůže být nikdy založena na vztazích, které by popíraly rovnost důstojnosti druhých osob. Jednotou není ani pouhý celkový součet skupin, jimiž se někdy snažíme „definovat“ sami sebe. Jenom v životě společenství se totiž uchovává jednota a plně se realizuje lidská identita. Uznáváme společnou potřebu Boha, odpovídáme na jednotící přítomnost Ducha Svatého a dáváme se vzájemně do služeb jedni druhým.

Druhou Augustinovou intuicí je Duch Svatý jakožto trvalá láska. Ta vychází ze studia prvního listu svatého Jana, z pasáže, kde autor praví, že „*Bůh je láska*“ (1Jan 4,16). Augustin navrhuje, aby se tato slova, přestože se vztahují na Trojici jako celek, chápala také jako výraz určité výjimečné charakteristiky Ducha Svatého. Když uvažuje o trvalé přirozenosti lásky – „*kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm*“ (tamtéž),

Augustin se táže: je zárukou trvalosti daru láska, nebo Duch? A dochází k tomuto závěru: „Duch Svátý způsobuje, že přebýváme v Bohu a Bůh v nás, ale příčinou toho je láska. Duch je tedy Bohem jakožto láska.“ (*De Trinitate, 15,17,31*). Je to velkolepé vysvětlení: Bůh sdílí sebe samého jako lásku v Duchu Svatém. Co dalšího se můžeme dozvědět na základě této intuice? Láska je znamením přítomnosti Ducha Svatého. Ideje nebo slova, kterým chybí láska, přestože vypadají sofistikovaně či důvtipně, nemohou být „z Ducha“. Láska má ještě jeden výjimečný rys: není proměnlivá a vratká, ale má určitý úkol či účel, trvá. Ze své přirozenosti je láska trvalá. Můžeme, drazí mladí, znovu pohlédnout na to, co Duch Svátý nabízí světu: lásku, která rozptyluje nejistotu, překonává strach ze zrad, lásku, jež v sobě nese věčnost. Pravá láska nás uvádí do jednoty, jež je trvalá!

Třetí intuicí je Duch Svátý jako dar a Augustin jej vyvozuje z úvahy nad jedním evangelním úryvkem, který všichni známe a máme rádi: rozhovor Krista se Samaritánkou u studny. Tady se Ježíš zjevuje jako dárce živé vody (*srov. Jan 4,10*), která je pak nazvána Duchem (*srov. Jan 7,39; 1 Kor 12,13*). Duch je „dar Boží“ (*Jan 4,10*), vnitřní pramen (*srov. Jan 4,14*), který opravdu tiší naši nehlubší žízeň a přivádí nás k Otci. Z tohoto postřehu Augustin dochází k závěru, že Bůh, který se nám dává jako dar, je Duch Svátý (*srov. De Trinitate, 15,18,32*). Přátelé, ještě jednou se podívejme na působení Trojice: Duch Svátý je Bůh, který se věčně dává. Právě tak jako trvalý pramen nám nenabízí nic menšího než sebe sama. Pozorujeme-li tento nepřetržitý dar, dokážeme vidět meze všeho toho, co pomíjí, nesmyslnost konzumní mentality. A především začneme chápat, proč nám vyhledávání novinek nepřináší uspokojení, ale touhu po něčem dalším. Nehledáme snad nějaký věčný dar? Pramen, který nebude nikdy vyčerpán? Spolu se Samaritánkou zvolme: Dej mi tu vodu, abych už nikdy neměl žízeň (*srov. Jan 4,15*)!

Drazí mladí, viděli jsme, že Duch Svátý uskutečňuje podivuhodné spojení věřících v Ježíši Kristu. Je věrný své přirozenosti Dárce i daru a nyní působí mezi vámi. Inspirováni intuicemi svatého Augustina učíte svým kritériem sjednocující lásku; ať je vaší výzvou láska trvalá a vašim posláním ať je láska, jež obdarovává!

Zítřka bude tento dar Ducha slavnostně udělen našim biřmovancům. Budu se modlit: „Daruj jim ducha moudrosti a rozumu, ducha rady a síly, ducha umění a zbožnosti a naplň je duchem bázně Boží.“ Tyto dary Ducha,

z nichž každý, jak nám připomíná sv. František Saleský, je způsobem účasti na jediné lásce Boží, nejsou ani odměnou ani vyznamenáním; jsou jednoduše darovány (*srov. 1Kor 12,11*). Od příjemce vyžadují jen jedinou odpověď: „*Přijímám!*“ Vnímáme tady hluboké tajemství, kterým je křesťanská existence. Naše víra není tvořena v první řadě tím, co konáme, ale tím, co dostáváme. Mnozí velkorysí lidé, kteří nejsou křesťany, mohou uskutečnit mnohem více než to, co činíme my. Přátelé, přijímáte, že budete uvedeni do trojičního života Božího? Přijímáte, že budete uvedeni do jeho společenství lásky?

Dary Ducha, který v nás působí, vtiskují našemu svědectví směr a dávají tvar. Dary Ducha směřují svou přirozeností k jednotě, dary Ducha nás ještě těsněji spojují s celkem Kristova těla (*srov. Lumen gentium, 11*) a dávají nám větší schopnost budovat církve a sloužit tak světu (*srov. Ef 4,13*). Volají nás k činné a radostné účasti na životě církve: ve farnostech a v církevních hnutích, v hodinách náboženství ve škole, v univerzitních kaplích a v ostatních katolických organizacích. Ano, církve má růst v jednotě, má sílit ve svatosti, omlazovat se a neustále se obnovovat (*srov. Lumen gentium, 4*). Ale podle jakých kritérií? Podle těch od Ducha Svatého! Obraťte se k němu, drazí mladí, a odhalíte pravý smysl obnovy.

Tento večer, kdy jsme shromážděni pod krásou nočního nebe, se naše srdce a naše mysl naplňuje vděčností k Bohu za velký dar víry v Trojici. Vzpomeňme na naše rodiče a prarodiče, kteří kráčeli po našem boku, když jsme byli dětmi, a byli oporou prvních krůčků na naší cestě víry. Nyní, po mnoha letech, jste se jako mladí dospělí lidé shromáždili kolem Petrova nástupce. Jsem naplněn hlubokou radostí z toho, že jsem zde s vámi. Vyzývejme Ducha Svatého: on je tvůrce Božích děl (*srov. KKC, 741*). Nechte se utvářet jeho dary. Tak jako církve putuje s celým lidstvem, tak jste také vy povoláni uplatňovat dary Ducha ve výšinách i nížinách každodenního života. Přičiňte se, aby vaše víra dozrála studiem, prací, při sportu, hudbou, uměním. Podpořte ji modlitbou a žijte ji svátostmi, aby tak byla pramenem inspirace a pomoci pro ty, kteří jsou kolem vás. Život konec konců není pouhým hromaděním a je mnohem víc než dosažený úspěch. Opravdu žít znamená být proměněn zevnitř, být otevřen silou lásky Boží. Přijetím moci Ducha Svatého můžete i vy proměnit svoje rodiny, společenství i národy. Osvobodte tyto dary! Učiňte, ať jste velcí díky moudrosti, rozumu, síle, umění a zbožnosti!

A nyní, zatímco se připravujeme na adoraci Nejsvětější svátosti, vám v tichu a čekání zopakují slova, která bl. Mary McKillop pronesla ve svých 26 letech: „Věř tomu, co Bůh šeptá v tvém srdci!“ Věřte v něho! Věřte v moc Ducha lásky!

4LIFE:

Jako věřící člověk můžeš být pramenem naděje pro lidi kolem sebe. Kde ji čerpáš? Duch Svatý je trojalá láska! Věříš z celého srdce, že tě Bůh miluje neustále? Nech se utvářet dary Ducha Svatého. On ti dá v pravý okamžik potřebné dary.

Až na vás sestoupí Duch Svatý, dostanete moc

*Promluva při mši svaté, Randwick, Sydney,
20. července 2008*

Drazí bratři a sestry,

„*až na vás sestoupí Duch Svatý, dostanete moc*“ (Sk 1,8). Viděli jsme uskutečnění tohoto příslibu! Jak jsme slyšeli v prvním čtení, se-slal v den Letnic vzkříšený Pán, který sedí po pravici Otce, Ducha na učedníky, shromážděné ve večeřadle. Mocí tohoto Ducha Petr a apoštolé vyšli hlásat evangelium až na konec země. V každé době a v každém jazyce stále církev hlásá celému světu divy Boží a zve všechny země a národy k víře, naději a novém životu v Kristu.

V těchto dnech jsem i já jako Petřův nástupce vstoupil na tuto krásnou australskou zemi. Přišel jsem vás, drazí mladí bratři a sestry, utvrdit ve vaší víře a otevřít vaše srdce moci Kristova Ducha a hojnosti jeho darů. Modlím se, aby se toto velké shromáždění, které spojuje mládež „*ze všech národů pod nebem*“ (Sk 2,5), stalo novým večeřadlem. Kéž oheň lásky Boží sestoupí a naplní vaše srdce, abyste byli stále více sjednoceni s Pánem v jeho církvi, a pošle vás jako novou generaci apoštolů, abyste nesli světu Krista!

„*Až na vás sestoupí Duch Svatý, dostanete moc.*“ Tato slova zmrtvých-vstalého Krista mají zvláštní význam pro ty mladé lidi, kteří budou během této mše svaté posílení a poznamenáni darem Ducha Svatého. Tato slova jsou však adresována také každému z nás, všem těm, kteří křtem obdrželi dar Ducha smíření a nový život, kteří ho biřmováním přijali do svých srdcí jako pomoc a vedení a kteří denně rostou skrze dary jeho milosti ve svátosti eucharistie. V každé mši totiž Duch Svatý, vzýván slavnostní modlitbou církve, znovu sestupuje nejen proto, aby proměnil

naše dary chleba a vína na Tělo a Krev Páně, ale aby také proměnil naše životy a učinil z nás svou mocí „jedno tělo a jednoho ducha v Kristu“.

Co je však tato „moc“ Ducha Svatého? Je to moc Božího života. Je to moc téhož Ducha, který se vznášel nad vodami na úsvitu stvoření a který v plnosti časů vzkřísil Ježíše z mrtvých. Je to moc, která vede nás i náš svět vstříc příchodu Božího království. V dnešním evangeliu Ježíš ohlašuje začátek nové éry, v níž bude na lidstvo seslán Duch Svatý (*srov. Lk 4,21*). On sám, počatý z Ducha Svatého a narozený z Panny Marie, přišel mezi nás, aby nám tohoto Ducha přinesl. Duch Svatý jako zdroj našeho nového života je také skutečnou duší církve, láskou, která nás pojí s Pánem a mezi sebou navzájem, i světlem, které otevírá náš zrak, abychom viděli divy milosti Boží v nás všech.

Tady v Austrálii, v této „velké jižní zemi Ducha Svatého“, jsme všichni učinili skvělou zkušenost přítomnosti a moci Ducha v přírodních krásách. Měli jsme otevřené oči, aby vnímaly okolní svět takový, jaký opravdu je: „naplněný“ – jak říká básník – „velkolepostí Boží“, plný slávy jeho stvořitelské lásky.

Také zde v tomto velkém shromáždění mladých křesťanů jsme živě zakusili přítomnost a moc Ducha v životě církve. Viděli jsme církev takovou, jaká opravdu je: Kristovo Tělo, živé společenství lásky, zahrnující lidi všech ras, národů a jazyků, každého věku a místa v jednotě, zrozené z naší víry ve vzkříšeného Pána.

Moc Ducha nikdy nepřestává naplňovat život církve. Skrze milost svátostí církve plyne tato moc také do našeho nitra jako podzemní řeka, která živí ducha a přitahuje nás stále blíže k prameni pravého života, kterým je Kristus. Svatý Ignác z Antiochie, který zemřel jako mučedník v Římě začátkem 2. století, nám zanechal nádherný popis moci Ducha, který v nás přebývá. Mluvil o Duchu jako o prameni živé vody, která přystí v jeho srdci a šeptá: „Pojď, pojď k Otci!“ (*srov. List Římanům, 6,1-9*).

Tato moc a milost Ducha však není něčím, co si můžeme zasloužit nebo získat. Můžeme ji pouze obdržet jako dar. Láska Boží může vylít svou moc pouze tehdy, když jí dovolíme, aby nás uvnitř změnila. Musíme jí dovolit, aby pronikla skrze tvrdou slupku naší lhostejnosti, naší duchovní únavy a slepého konformismu vůči duchu této doby. Pouze tak mu můžeme dovolit, aby zažehnul naši představitivost a formoval naše nejhlubší touhy. Proto je tak důležitá modlitba, každodenní modlitba, ta soukromá v příbytku našich srdcí a před Nejsvětější svátostí,

i ta liturgická modlitba v srdci církve. Je to čirý příjem milosti Boží, činné lásky, společenství s Duchem, který v nás přebývá a vede nás skrze Ježíše (přítomného) v církvi ke svému nebeskému Otci. Mocí svého Ducha je Ježíš v našich srdcích neustále přítomen a klidně čeká, až se mlčky usadíme vedle něho, abychom slyšeli jeho hlas, zůstali v jeho lásce a dostali „moc shůry“, která nás učiní způsobilými k tomu, abychom byli solí a světlem pro náš svět.

Vzkříšený Pán při svém Nanebevstoupení řekl svým učedníkům: „*Budete mi svědky... až na konec země*“ (Sk 1,8). Tady v Austrálii děkujeme Pánu za dar víry, který se dostal až k nám, tady a teď, jako poklad předávaný z generace na generaci ve společenství církve. Tady v Oceánii děkujeme obzvlášť všem hrdinským misionářům, kněžím a řeholníkům, křesťanským rodičům a prarodičům, učitelům a vychovatelům, kteří budovali církve v této zemi. Také svědkům jako jsou bl. Marie McKillop, sv. Petr Chanel, bl. Petr To Rot a mnozí jiní. Moc Ducha, zjevná v jejich životech, ještě působí v dobrém díle, jež zanechali ve společnosti, kterou vytvořili, a nyní se předává vám.

Drazí mladí přátelé, dovolte mi, abych vám nyní položil otázku. Co zanecháte příštím generacím vy? Stavíte svou existenci na pevných základech? Budujete něco, co přetrvá? Žijete své životy tak, abyste dávali prostor Duchu uprostřed světa, který chce na Boha zapomenout, nebo jej přímo zavrhnout ve jménu falešného pojetí svobody? Jak užíváte dary, které vám byly dány, a „moc“, kterou se vám Duch Svatý chystá také nyní dát? Jaký odkaz zanecháte mladým, kteří přijdou? Čím vyniknete?

Moc Ducha Svatého nás nejen osvětluje a utěšuje, ale také nás směřuje do budoucnosti, k příchodu Božího království. Jak velkolepou vizi vykoupeného a obnoveného lidstva spatřujeme v nové éře příslibené dnešním evangeliem! Svatý Lukáš nám říká, že Ježíš Kristus je dovršením všech Božích příslibů, je Mesiášem, který má plnost Ducha Svatého, aby ho udělil celému lidstvu. Vylití Kristova Ducha na lidstvo je zárukou naděje a osvobození proti všemu, co nás ochuzuje. Toto vylití dává nový zrak slepému, zajaté propouští na svobodu a vytváří jednotu v různosti a spolu s ní (srov. Lk 4,18-19; Iz 61,1-2). Tato moc může vytvořit nový svět, může „*obnovit tvář země*“ (srov. Žl 104,30)!

Nová generace křesťanů, posílená Duchem a přitahovaná bohatou vizí víry, je povolána budovat svět, který přijímá a respektuje život a s láskou o něj pečuje, místo aby jej odmítal nebo se jej obával jako ně-

jaké hrozby, a proto jej ničil. Novou éru, v níž láska nebude žádostivá a sobecká, ale ryzí, věrná a upřímně svobodná, otevřená vůči druhým a respektující jejich důstojnost, láska, která prosazuje jejich dobro, vyznačuje radost a líbeznost. Novou éru, v níž nás naděje vysvobodí od povrchnosti, apatie a uzavřenosti, které umrtvují naše duše a otravují lidské vztahy. Drazí mladí přátelé, Pán vás žádá, abyste byli proroky této nové éry, posly jeho lásky, schopní přitahovat lidi k Otci a vytvářet budoucnost naděje pro celé lidstvo.

Svět potřebuje tuto obnovu! V mnoha našich společnostech se vedle materiální prosperity šíří duchovní poušť: vnitřní prázdnota, nedefinovatelný strach, skrytý pocit zoufalství. Kolik našich současníků je jako rozpukané a prázdné cisterny (*srov. Jer 2,13*), zoufale hledající poslední smysl, který může poskytnout jenom láska? To je veliký a osvobozující dar, který s sebou přináší evangelium: zjevuje naši důstojnost lidí stvořených k obrazu a podobě Boží. Zjevuje vznešené povolání lidstva, totiž nalezení jeho vlastní plnosti v lásce. Ta zpřístupňuje pravdu o člověku, pravdu o životě.

Také církev potřebuje tuto obnovu! Potřebuje vaši víru, váš idealismus a vaši velkorysost, aby mohla být stále mladá v Duchu (*srov. Lumen gentium, 4*). V druhém dnešním čtení nám apoštol Pavel připomíná, že každý jednotlivý křesťan obdržel dar, který musí být použit k budování Kristova těla. Církev obzvláště potřebuje dar mládeže, veškeré mládeže. Potřebuje růst v moci Ducha, který i nyní dává radost vám, mladí přátelé, a inspiruje vás sloužit Pánu s radostí. Otevřete svá srdce této moci! Obracím se s touto výzvou zvláště na ty, kteří jsou povoláni ke kněžskému a řeholnímu životu. Nemějte strach říci Ježíšovi své „ano“, nalézt svou radost v plnění jeho vůle a darovat se plně, abyste došli svatosti a užívali svých talentů ke službě druhým!

Za okamžik budeme slavit svátost biřmování. Duch Svatý sestoupí na kandidáty, budou „poznámenáni“ darem Ducha a poslání, aby svědčili o Kristu. Co znamená obdržet „pečeť“ Ducha Svatého? Znamená to být nesmazatelně poznámenán, nevratně změněn, znamená to být novým stvořením. Pro ty, kteří obdrželi tento dar, nemůže už nikdy být nic stejné! Být „pokřtěn“ v Duchu Svatém znamená planout láskou k Bohu. Být „opojen“ Duchem (*srov. 1Kor 12,13*) znamená být osvěžen líbezností plánu, který má Bůh s námi a se světem, a stát se zdrojem svěžesti pro druhé. Být „poznáčen pečeti Ducha“ znamená také nemít strach za-

stat se Krista, dovolit, aby pravda evangelia pronikla náš způsob vidění, myšlení a jednání, když pracujeme pro vítězství civilizace lásky.

Modleme se za biřmovance a prosme, aby moc Ducha Svatého oživila milost našeho vlastního biřmování. Kéž Duch vylije své dary v hojnosti na všechny přítomné a město Sydney, na tuto australskou zem a na všechny její lid. Kéž je každý z nás obnoven v duchu moudrosti a rozumu, duchu spravedlnosti a odvahy, poznání a zbožnosti, duchu úžasu a bázně z Boží přítomnosti!

Kéž na laskavou přímluvu Marie, Matky církve, je tento XXIII. světový den mládeže prožíván jako nové večeradlo, abychom my všichni, zapálení ohněm lásky Ducha Svatého, mohli nadále hlásat vzkříšeného Pána a přitahovat k němu každé srdce. Amen.

4LIFE:

Dovolíš Boží lásce, aby pronikala den co den pod slupku tvé lhostejnosti, únavy, vyprahlosti? Duch Svatý je jako pramen v poušti...

Poznej svého křestního a biřmovacího patrona! Přečti si jejich životopisy.

Nauč se s nimi rozmlouvat a prosit je o přímluvu, radu, ochranu...

Co trvalého po tobě zůstane? Budou na tebe lidé vzpomínat v dobrém?

Maria je náš příklad a naše inspirace

Modlitba Anděl Páně, Randwick, Sydney

20.července 2008

Drazí mladí přátelé,

přistupme nyní společně ke krásné modlitbě Anděl Páně. Uvažujeme v ní o Marii, mladé ženě, rozmlouvající s andělem, který ji jménem Božím zve k výjimečnému daru sebe sama, daru vlastního života, vlastní budoucnosti ženy a matky. Můžeme si představit, jak se asi Maria v té chvíli cítila: plna rozechvění, naprosto přemožena perspektivou, před níž byla postavena.

Anděl chápal její úzkost a okamžitě ji ujistil: „*Neboj se, Maria... Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní*“ (Lk 1,30,35). Byl to Duch Svatý, jenž jí dal moc a odvalu odpovědět na Pánovo povolání. Byl to Duch, který jí pomohl chápat velké tajemství, které se uskutečňovalo jejím prostřednictvím. Byl to Duch, který ji zastínil svou láskou a uschope, aby do svého lůna přijala Božího Syna.

Tato scéna je ústředním momentem v dějinách vztahu Boha a jeho lidu. Ve Starém zákoně se Bůh zjevoval postupně a částečně, jak to či-

níme my všichni ve svých osobních vztazích. Bylo zapotřebí času, aby vyvolený lid prohloubil svůj vztah k Bohu. Smlouva s Izraelem byla jakoby dobou namlouvání, dlouhými zasnubami, než nadešel definitivní okamžik, moment svatby, realizace nové a věčné smlouvy. V té chvíli Maria před Pánem představovala celé lidstvo. V andělově poselství to byl Bůh, který přišel k lidstvu s návrhem manželství. A naším jménem řekla Maria ano.

Tady v pohádkách vyprávění končí: „A od té doby žili šťastně a spokojeně“. Ve skutečném životě to není tak snadné. Mnoho bylo soužení, s nímž se Maria musela vyrovnávat v důsledku svého „ano“, daného Pánu. Simeon jí prorokoval, že její srdce pronikne meč. Když měl Ježíš dvanáct let, zakusila tu největší hrůzu, kterou může rodič zažít, když musela tři dny čelit ztrátě syna. A po Ježíšově veřejném vystoupení protrpěla agónii, když byla u jeho křížování a smrti. V nejrůznějších zkouškách zůstala vždy věrná svému slibu, podporována Duchem síly. A byla za to odměněna slávou.

Drazí mladí přátelé, i my musíme zůstat věrní onomu „ano“, kterým jsme přijali Pánovu nabídku přátelství. Vězte, že on nás nikdy neopustí. Vězte, že on nás stále podporuje dary Ducha. Maria přijala Pánovu „nabídku“ naším jménem. Obraťme se tedy k ní a prosme ji, aby nás vedla v obtížích, abychom zůstali věrní onomu oživujícímu vztahu, který Bůh s každým z nás navázal. Maria je náš příklad a naše inspirace. Ona se za nás přimlouvá u svého Syna a s mateřskou láskou nás chrání před nebezpečími.

Po modlitbě Anděl Páně:

A nyní přišla chvíle, abychom se rozloučili nebo si spíše řekli na shledanou! Děkuji vám všem za vaši účast na Světových dnech mládeže 2008 tady v Sydney a doufám, že se uvidíme za tři roky. Světový den mládeže 2011 se bude konat v Madridu ve Španělsku. Modleme se do té doby za sebe a před světem vydávejme naše radostné svědectví Kristu.

Bůh vám všem žehnej.

4LIFE:

*Uč se pravidelně modlit modlitbu Anděl Páně. Najdeš hlubokou úctu k Marii. Tvé „ano“ pro Boha tě přivede někdy do těžkých situací. Síla Ducha Svatého tě však neopustí! Důvěřuj Bohu jako Maria!
Osobní zasvěcení Panně Marii ti dá sílu k věrnosti.*

XXIV. světový den mládeže - diecézní rovina **„Máme naději v živém Bohu“ (1Tim 4,10)**

*Poselství k XXIV. světovému dni mládeže (5. dubna 2009), Vatikán,
22. února 2009*

Milí přátelé,

o nejbližší Květné neděli slavíme na diecézní úrovni XXIV. světový den mládeže. Zatímco se připravujeme na toto výroční setkání, vzpomínám s velkou vděčností Pánu na setkání, které se minulý rok v červenci konalo v Sydney, nezapomenutelné setkání, během něhož Duch Svatý obnovil život mnoha mladých z celého světa. Radost tohoto svátku a duchovní nadšení, které se projevily během těchto dní, byly výmluvným znamením přítomnosti Ducha Kristova. Nyní se blížíme k plánovanému mezinárodnímu setkání v Madridu v roce 2011, jehož tématem budou slova apoštola Pavla: „*V Kristu zapusťte kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte víry*“ (srov. Kol 2,7). S ohledem na takové světové setkání mladých se chceme společně připravit a zamýšlet se v roce 2009 nad výrokem sv. Pavla: „*Máme naději v živém Bohu*“ (1 Tim 4,10) a v roce 2010 nad otázkou bohatého mladíka Ježíšovi: „*Mistře dobrý, co musím dělat, abych dostal věčný život?*“ (Mk 10,17).

Mládí, čas naděje

V Sydney se naše pozornost soustředila na to, co říká dnes Duch Svatý věřícím a zvláště vám, drazí mladí. Během závěrečné mše jsem vás povzbudil, abyste se jím nechali přetvářet, abyste byli posly božské lásky, schopnými vytvářet budoucnost naděje pro celé lidstvo. Otázka naděje je skutečně v jádru našeho lidského života a našeho křesťanského poslání, zejména v současné době. Všichni pociťujeme potřebu naděje - nejen jakékoli naděje, nýbrž pevné a spolehlivé naděje, jak jsem se snažil zdůraznit v encyklice Spe salvi. Mládí je obzvlášť obdobím naděje, protože hledí vstříc budoucnosti s mnoha očekáváními. Když je člověk mladý, nosí v sobě ideály, sny a projekty; mládí je dobou, kdy dozrávají rozhodující volby pro zbytek života. Možná i z tohoto důvodu je obdobím života, kdy se s velkou intenzitou vynořují zásadní otázky: Proč jsem na této zemi? Jaký je smysl života? Jaký bude můj život? A dále: Jak dosáhnout blaženosti? Proč existuje utrpení, nemoc a smrt? Co je

po smrti? Otázky, které se stávají naléhavými, když je třeba čelit překážkám, jež se kolikrát zdají být nepřekonatelné: obtíže při studiu, nezaměstnanost, nedorozumění v rodině, krize ve vztazích s přáteli nebo v utváření partnerského vztahu, nemoc nebo handicap, nedostatek potřebných prostředků kvůli současné ekonomické a sociální krizi. Člověk si tedy klade otázku, kde čerpat a jak ve svém srdci živit plamen naděje.

Hledání „velké naděje“

Zkušenost ukazuje, že osobní kvality a materiální dobra nestačí k tomu, aby byly základem této naděje, již lidská duše neustále hledá. Jak jsem už napsal v encyklice *Spe salvi*, politika, věda, technika, ekonomie a všechny ostatní materiální prostředky samy od sebe nestačí k tomu, aby poskytly velkou naději, k níž všichni směřují. Tato naděje „může být jen Bůh, který zahrnuje celek a který nám může předložit a darovat to, čeho my sami nejsme schopni dosáhnout“. Proto jedním z hlavních důsledků zapomínání na Boha je zjevně zmatek charakteristický pro naši společnost, se svým rozměrem samoty a násilí, nespokojení a ztráty důvěry, které často ústí do beznaděje. Jasná a pevná výzva, kterou nám předkládá Boží slovo: „*Prokletý člověk, který spoléhá na člověka, kdo za svou oporu pokládá smrtelníka, svým srdcem odstupuje od Hospodina! Je jako jalovec na pustině: nevidí, že by přišel déšť*“ (Jer 17,5–6).

Krize naděje snadněji zasahuje nové generace, které musí v sociokulturních souvislostech zbavených jistot, hodnot a pevných referencí čelit obtížím jevícím se nad jejich síly. Myslím, drazí mladí přátelé, na tolik vašich současníků zraněných životem, ovlivněných osobní nezralostí, která je často důsledkem rodinné prázdnoty, vše dovolujícího a mravně uvolněného způsobu výchovy a negativních a zraňujících zkušeností. Pro některé – a je jich bohužel mnoho – je téměř nevyhnutelným východiskem útek k riskantním a násilným postojům, k závislosti na drogách a alkoholu a k tolika dalším formám nerovnováhy. Proto i u těch, kdo se nacházejí v obtížných situacích, protože poslouchali „špatné učitele“, existuje neuhasitelná touha po pravé lásce a autentické blaženosti. Ale jak hlásat naději těmto mladým? Víme, že jedině v Bohu nalézá člověk svou skutečnou realizaci. Hlavním úkolem nás všech je nová evangelizace, jež pomáhá novým generacím odkrýt autentickou tvář Boha, který je láska. K vám, drazí mladí, kteří hledáte pevnou naději, se obracím stejnými slovy, jimiž se sv. Pavel obracel na křesťany pronásledované

tehdejší Řím: „*A Bůh, (dárce) naděje, ať vás naplní samou radostí i pokojem ve víře, abyste prospívali v naději s mocnou pomocí Ducha Svatého*“ (Řím 15,13). Během tohoto jubilejního roku věnovaného Apoštolu národů při příležitosti dvoutisícího výročí jeho narození, se od něj učme být věrohodnými svědky křesťanské naděje.

Svatý Pavel, svědek naděje

Zaplaven obtížemi a zkouškami všeho druhu napsal Pavel svému věrnému učedníkovi Timotejovi: „*Máme naději v živém Bohu*“ (1Tim 4,10). Jak se v něm zrodila tato naděje? Abychom mohli odpovědět na tuto otázku, musíme vyjít od jeho setkání se zmrtvýchvstalým Ježíšem na cestě do Damašku. Tehdy byl Šavel mladý jako vy, kolem dvaceti nebo pětadvaceti let, věrný v zachování Mojžíšova Zákona a rozhodnutý všemi prostředky potírat ty, které považoval za nepřátele Boha (srov. Sk 9,1). Když tedy šel do Damašku, aby zatkl Kristovy učedníky, byl oslněn tajemným světlem a slyšel volat své jméno: Šavle, Šavle, proč mě pronásleduješ? Padl na zem a zeptal se: Kdo jsi, Pane? A hlas odpověděl: Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ (srov. Sk 9,3–5). Po tomto setkání se Pavlův život radikálně změnil: přijal křest a stal se apoštolem evangelia. Na cestě do Damašku byl vnitřně přetvořen božskou láskou, s níž se setkal v osobě Ježíše Krista. Jednoho dne napíše: „*Tento život v těle žiji ve víře v Božího Syna, protože on mě miloval a za mě se obětoval*“ (Gal 2,20). Z pronásledovatele se tedy stal svědkem a misionářem; založil křesťanské obce v Malé Asii a v Řecku a ušel tisíce kilometrů, kdy čelil všemožným obtížím až po mučednictví v Římě. To všechno z lásky ke Kristu.

Velká naděje je v Kristu

Pro Pavla není naděje pouze ideál nebo sentiment, ale živá osoba, Ježíš Kristus, Boží Syn. Vnitřně proniknut touto jistotou bude moci napsat Timotejovi: „*Máme naději v živém Bohu*“ (1Tim 4,10). „*Živý Bůh*“ je Kristus zmrtvýchvstalý a přítomný ve světě. On je pravá naděje: Kristus, který žije s námi a v nás a který nás volá k účasti na svém vlastním věčném životě. Pokud nejsme sami, pokud je on s námi, nebo lépe, jestli on je naše přítomnost a budoucnost, proč mít strach? Křesťanská naděje totiž znamená toužit „*po nebeském království a po věčném životě jako po svém štěstí tím, že důvěřujeme Kristovým příslibům a nespolehnáme na své síly, ale na pomoc Ducha Svatého*“.

Na cestě k velké naději

Drazí mladí, jako se Ježíš jednoho dne setkal s mladým Pavlem, tak se chce také setkat s každým z vás. Ano, dříve, než se toto setkání stane naší touhou, je velkou touhou Krista. Někdo z vás se mě však může zeptat: jak se s ním mohu setkat já, dnes? Nebo spíš: jak se on přiblíží ke mně? Církev nás učí, že už touha po setkání s Pánem je plodem milosti. Když v modlitbě vyjadřujeme svou víru, i když to je v temnotě, už se s ním setkáváme, protože on se nám dává. Vytrvalá modlitba otvírá naše srdce pro jeho přijetí, jak to vysvětluje sv. Augustin: „Bůh chce, aby se naše touha vyzkoušela v modlitbě. Tím nás připravuje k přijetí toho, co je připraven nám dát.“ Modlitba je dar Ducha, který z nás dělá muže a ženy naděje, a modlit se znamená uchovávat svět otevřený vůči Bohu.

Dejte ve svém životě prostor modlitbě! Modlit se sám je dobré, a modlit se společně je ještě lepší a prospěšnější, protože Pán slíbil, že bude přítomen tam, kde se dva nebo tři shromáždí v jeho jménu (*sv. Mt 18,20*). Je mnoho způsobů, jak s ním navázat přátelství: existují zkušenosti, skupiny a hnutí, setkání a návody, jak učit modlitbě a tak růst ve zkušenosti víry. Zúčastňujte se liturgie ve své farnosti a hojně se syťte Božím slovem a aktivní účastí na svátostech. Jak víte, vrchol a střed existence a poslání každého věřícího a každé křesťanské komunity je eucharistie, svátost spásy, v níž je přítomný Kristus a dává jako duchovní pokrm pro věčný život své vlastní tělo a svou vlastní krev. Skutečně nevýslovné tajemství! Kolem eucharistie se rodí a roste církev, velká rodina křesťanů, do níž se vstupuje křtem a kde je člověk neustále obnovován svátostí smíření. Břimováním jsou pokřtění utvrzováni Duchem Svatým v životě jako autentičtí přátelé a svědci Kristovi, zatímco svátosti svěcení a manželství je uschopňují realizovat jejich apoštolské úkoly v církvi a ve světě. Konečně pomazání nemocných nám dává zakusit Boží útěchu v nemoci a utrpení.

Jednat podle křesťanské naděje

Jestliže se sytíte Kristem, drazí mladí, a žijete vnoření do něj jako apoštol Pavel, nebudete moci jednat jinak, než o něm mluvit a dávat ho poznat a milovat tolika svým přátelům a vrstevníkům. Když se stanete jeho věrnými učedníky, budete schopni přispět k utváření křesťanských společenství proniknutých láskou, jako byly ty, o nichž se zmiňuje kniha Skutků apoštolů. Církev s vámi počítá pro tento misionářský úkol.

Ať vás neodradí obtíže a zkoušky, které vás potkají. Buďte trpěliví a vytrvalí a přemáhejte přirozené sklony mladých k ukvapenosti a chtění všeho a hned.

Drazí přátelé, buďte jako Pavel svědky Zmrtvýchvstalého! Dejte ho poznat všem mladým i dospělým, kteří hledají „velkou naději“, jež by dala smysl jejich životu. Pokud se Ježíš stal vaší nadějí, řekněte to také ostatním skrze svou radost a duchovní, apoštolské a sociální nasazení. Kristus se ve vás zabydlel, když jste mu s vírou odpověděli a dali mu veškerou svou důvěru; šířte tuto naději kolem sebe. Provádějte volbu, jíž se projevuje vaše víra: ukazujte, že jste prohlédli nástrahy modlářství a peněz, materiálních dober, kariéry a úspěchu a nenecháváte se přitahovat falešnými přeludy. Nepodléhejte logice egoistických zájmů, ale pěstujte lásku k bližnímu a usilujte o to, abyste dávali sebe a své lidské a profesionální schopnosti do služeb společného dobra a pravdy, stále hotovi odpovědět a obhájit se „před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje“ (1Petr 3,15). Autentický křesťan není nikdy smutný, i když zrovna musí čelit různým zkouškám, protože Ježíšova přítomnost je tajemstvím jeho radosti a pokoje.

Maria, Matka naděje

Ať je vám sv. Pavel vzorem na této cestě apoštolského života, on, který živil svůj život neustálou vírou a nadějí a následoval tak příklad Abrahama, o němž napsal v listu Římanům: „*Ačkoli už nebylo naděje, on přece doufal a uvěřil, že se stane otcem mnoha národů*“ (Řím 4,18). Ve stopách lidu naděje – formovaného proroky a svatými všech dob – pokračujme na cestě uskutečňování Království a ať nás na naší duchovní cestě doprovází Panna Maria, Matka naděje. Ta, v níž se vtělila naděje Izraele, která dala světu Spasitele a která zůstala pevná v naději u paty kříže, je pro nás vzorem a oporou. Maria se za nás předešim přimlouvá a vede nás z temnoty našich obtíží k zářícímu rozbřesku setkání se Zmrtvýchvstalým. Toto poselství bych chtěl zakončit, drazí mladí přátelé, přisvojením si onoho krásného a proslulého povzbuzení sv. Bernarda, inspirovaného mariánským titulem Stella Maris, Hvězda mořská: „Ty, který si uvědomuješ, že se na tomto světě spíš zmítáš v bouřích a vichřicích, než abys kráčel po pevné zemi, nespouštěj oči z této zářící hvězdy, pokud nechceš být pohlcen bouří. Ať se zdvihají vichry pokušení, ať se staví do cesty úskalí protivenství, hled’ na hvězdu, vzývej Marii…

V nebezpečích, v úzkostech, v kritických situacích, myslí na Marii, vyzývá Marii... Když ji budeš následovat, neztratíš se; když ji budeš vzývat, nepropadneš beznaději; když na ni budeš myslet, nezmýlíš se. S její oporou neupadneš; pod její ochranou se nemáš čeho bát; pod jejím vedením nepoznáš únavu; s její pomocí dosáhneš cíle.“

Maria, Hvězdo mořská, veď mladé celého světa k setkání se svým božským Synem Ježíšem a buď také nebeskou ochránkyní jejich věrnosti evangeliu a jejich naděje!

S ujištěním o své každodenní modlitbě za každého z vás vám, drazí mladí, i vašim drahým z celého srdce žehnám.

4LIFE:

Nenech se ovládat strachem z budoucnosti. Hledání „velké naděje“ tě přivádí k Bohu! Živému osobnímu Bohu, který tě miluje do krajnosti!

Zkoušky v životě - přemýšlej nad příslovím „Přes překážky ke hvězdám“ ...

Rozhodni se prožívat mši svatou častěji než jen jednou za týden z povinnosti.

Svěřit se Bohu znamená přijmout řád reality

Výběr z homilie na Květnou neděli - XXIV. WYD, Náměstí sv. Petra, 5. dubna 2009

Drazí bratři a sestry, drazí mladí.

Svatý Jan po vyprávění o vjezdu do Jeruzaléma podává ve svém evangeliu řadu vyjádření, v nichž Ježíš vysvětluje podstatu tohoto nového typu království. Po prvním přečtení těchto textů můžeme rozpoznat tři odlišné obrazy království, v nichž se stejné tajemství odráží vždy různými způsoby. Jan vypráví nejprve o tom, že mezi poutníky, kteří se o svátcích „chtěli účastnit bohoslužeb“ bylo také několik Řeků (*srov. Jan 12,20*). Povšimněme si skutečnosti, že pravým cílem těchto poutníků byla účast na bohoslužbách. To dokonale koresponduje s tím, co Ježíš řekl při vyčištění chrámu: „*Můj dům je domem modlitby pro všechny národy*“ (*Mk 11,17*). Pravým účelem pouti je setkat se s Bohem, klanět se Bohu a dát tak správný řád základnímu vztahu našeho života. Řekové jsou osoby, které hledají Boha; svým životem jsou na cestě k Bohu. A nyní za pomoci dvou apoštolů, kteří uměli řecky, Ondřeje a Filipa, přistupují k Pánu s prosbou: „*Rádi bychom viděli Ježíše*“ (*Jan 12,21*). Jsou to velká slova. Drazí přátelé, proto jsme zde sešli: Chceme vidět Ježíše. S tímto cílem přišly loni tisíce mladých lidí do Sydney. Ti měli na této

pouti zajisté mnohá očekávání, ale podstatným cílem bylo toto: Chceme vidět Ježíše.

***

Drazí přátelé!

Na závěr této liturgie předá mládež ze Sydney Kříž Světového dne mladých svým vrstevníkům ze Španělska. Kříž putuje z jedné strany světa na druhou, od moře k moři. A my jej doprovázíme. Postupujeme spolu s ním vpřed a nacházíme tak svou cestu. Když se dotýkáme kříže, ba neseme-li jej, dotýkáme se tajemství Boha, tajemství Ježíše Krista; tajemství toho, že Bůh tolik miloval svět – nás, že dal svého jednorozeného Syna za nás (*srov. Jan 3,16*). Dotýkáme se podivuhodného tajemství lásky Boží, jediné vskutku výkupné pravdy. Dotýkáme se však také základního zákona, konstitutivní normy našeho života, tj. faktu, že nedáme-li svolení kříži a nepůjdeme-li denně ve společenství s Kristem, život se nemůže vydařit. Čím více z lásky k této velké pravdě a velké lásce (z lásky k pravdě a k lásce Boží) můžeme přinášet také nějaký sebezápor, tím větším a bohatším se život stává. Kdo chce uchovat svůj život pro sebe, ztratí ho. Kdo svůj život dává v každodenních malých gestech, která jsou součástí onoho velkého rozhodnutí, ten jej nachází. Toto je pravda náročná, ale také hluboce krásná a osvobozující a v ní chceme krok za krokem jít cestou kříže napříč kontinenty. Kéž nám Pán na této cestě žehná! Amen.

4LIFE:

Chceme vidět Ježíše. Kde hledáš Kristovu přítomnost? Nejsou to jen mimořádné cesty, po nichž chceš jít? Umiš si vážít tradičních způsobů vyjádření víry? Najdi si znamení, která ti budou připomínat lásku Boží. Nádherným znamením je prostý křížek, který můžeš nosit na krku a který ti připomene cenu života.

Urči si osobní formu sebezáporu, kterým porosteš k lásce schopné oběti. Prober ji se svým zpovědníkem.

2. Co říká papež mládeži - výběr textů

Apoštolská cesta Benedikta XVI. do Polska

Postavit svůj dům na skále

Krakov-Blonie,
27. května 2006

Drazí mladí přátelé!

Srdečně vás vítám! Vaše přítomnost mi dává radost. Jsem vděčný Pánovi za toto setkání s vaší vroucí srdečností. Víme, že „*kde jsou dva nebo tři sjednoceni v Ježíšově jménu, On je uprostřed nich*“ (srov. Mt 18,20). Ale vy jste zde dnes v mnohem větším počtu. Každému a každé z vás za to děkuji. Ježíš tedy je zde s námi. Je přítomný mezi mladými z polské země, aby k nim hovořil o domě, který se nezhroutí, protože je postavený na skále. To je slovo z evangelia, kterému jsme před chvílí naslouchali (srov. Mt 7,24-27).

V srdci každého člověka, přátelé, existuje touha po domově. Tím spíše v mladém srdci je velká touha po vlastním domově, který by byl stálý a kam by se nejen mohl vracet s radostí, ale také by tam s radostí mohl přijímat každého hosta, který přijde. Je to touha po domově, kde by každodenním chlebem byla láska, odpuštění a potřeba pochopení a kde pravda by byla zdrojem, z něhož tryská pokoj v srdci. Je to touha po domově, na který můžeme být hrdí, za který se nemusíme stydět a nikdy nemusíme oplakávat jeho zhroucení. Tato touha není ničím jiným než požadavkem po plném, šťastném a vydařeném životě. Nemějte z této touhy strach! Neutíkejte před ní! Neztrácejte odvahu, když vidíte zhroucené domovy, promarněná přání a zmizelé touhy. Bůh Stvořitel, který vkládá do mladého srdce nesmírnou touhu po štěstí, jej neopouští při namáhavé stavbě tohoto domu, který se nazývá život.

Milí přátelé, vnucuje se nám otázka: „Jak stavět tento dům?“ Jistě je to otázka, jež se mnohokrát objevila ve vašem srdci a ještě mnohokrát se tam vrátí. Je to otázka, kterou si musíme sami nejednou položit. Každý den se musí nacházet před očima našeho srdce. Jak budovat dům, který se nazývá život? Ježíš, jehož slovům jsme naslouchali v Matoušově evangeliu, nás vyzývá, abychom budovali na skále. Jedině tak se dům nezhroutí. Ale co to znamená budovat dům na skále? Budovat na skále v první řadě znamená budovat na Kristu a s Kristem. Ježíš říká: „*A tak každý, kdo slyší tato má slova a plní je, bude podoben rozváznému muži, který*

postavil svůj dům na skále“ (Mt 7,24). Nejedná se o nějaká prázdná slova vyslovená kýmkoli, ale o Ježíšova slova. Nejedná se o to naslouchat jakémukoli člověku, ale naslouchat Ježíšovi. Nejedná se o to vykonávat cokoli jiného, ale vykonávat Ježíšova slova.

Stavět na Kristu a s Kristem znamená stavět na základě, který se nazývá ukřižovaná láska. Znamená to stavět s Někým, kdo nás zná lépe než my sami a říká nám: *„Protože jsi v mých očích tak drahý [...] jsi hodný úcty a miluji tě“ (srov. Iz 43,4). Znamená to stavět s Někým, kdo je stále věrný, i když my svou věrnost porušíme, protože On nemůže zapřít sám sebe (srov. 2Tim 2,13). Znamená to stavět s Někým, kdo se stále sklání ke zraněnému srdci člověka a říká: „Neodsuzuji tě; jdi a již nehřeš“ (srov. Jan 8,11). Znamená to stavět s Někým, kdo z výšky kříže rozevřít své paže, aby po celou věčnost opakoval: „Dávám svůj život za tebe, človče, protože tě miluji.“ Stavět na Kristu také znamená zakládat na jeho vůli všechna svá přání, očekávání, sny, touhy a všechny své plány. Znamená to říci si sám sobě, své rodině, svým přátelům, celému světu a především Kristu: „Pane, v životě nechci dělat nic proti tobě, protože ty víš, co je pro mne nejlepší. Jen ty máš slova věčného života“ (srov. Jan 6,68). Přátelé, nemějte strach směřovat ke Kristu! Mějte tužbu po Kristu jako po základu svého života! Zapalte v sobě touhu stavět svůj život s ním a pro něho! Vždyť nemůže prohrát ten, kdo naplno směřuje k ukřižované lásce vtěleného Slova.*

Stavět na skále znamená stavět na Kristu a s Kristem, který je skála. V prvním listě Korintřanům hovoří sv. Pavel o pouti vyvoleného národa přes poušť a vysvětluje, že *„pili totiž z duchovní skály, která je doprovázela, a tou skálou byl Kristus“ (1Kor 10,4). Otcové vyvoleného národa určitě nevěděli, že tou skálou byl Kristus. Nebyli si vědomí toho, že je doprovází Ten, který se v plnosti času vtělil a přijme lidské tělo. Nepotřebovali rozumět tomu, že jejich žízeň bude utišena ze samotného Pramene života, který je schopen dávat živou vodu, aby napojila každé srdce. Avšak stejně pili z této duchovní skály, kterou je Kristus, protože toužili po vodě života a potřebovali ji. Na cestách životem si možná často nejsme vědomí Ježíšovy přítomnosti. Avšak právě tato živá a věrná přítomnost, přítomnost v díle stvoření, přítomnost v Božím slově a v eucharistii, přítomnost ve společenství věřících a v každém člověku vykoupeném vzácnou Kristovou krví, tato přítomnost je nevyčerpatelným zdrojem lidské síly. Ježíš z Nazareta, Bůh, který se stal člověkem, stojí vedle nás*

při každém dobrém i zlém osudu a žízni po tomto spojení, které v podstatě je základem autentického lidství. V Apokalypse čteme tato důležitá slova: „*Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou*“ (Zj 3,20).

Přátelé, co znamená stavět na skále? Stavět na skále také znamená stavět na Někom, kdo byl odmítnutý. Svatý Petr hovoří věřícím o Kristu jako o „*živém kameni, který sice lidé odhodili, ale který je v Božích očích vyvolený a vzácný*“ (srov. 1Petr 2,4). Nepopíratelná skutečnost Ježíšova vyvolení Bohem nezakrývá tajemství zla, kvůli němuž je člověk schopen odmítnout toho, který ho miloval až do krajnosti. Odmítnutí Ježíše ze strany lidí, o němž se zmiňuje sv. Petr, se táhne historií lidstva a zasahuje až do naší doby. Není zapotřebí příliš bystré mysli, abychom rozpoznali mnohé projevy odmítání Ježíše, a to i tam, kde nám Bůh dal vyrůstat. Často bývá Ježíš přehlížen a vysmíván a je prohlašován za krále minulosti, ale nikoli dneška a tím méně zítřka; odkládá se do přihrádky určené pro záležitosti a pro lidi, o nichž se nemá na veřejnosti hovořit nahlas. Když při stavbě domu svého života se setkáte s těmi, kteří pohrdají základem, na němž stavíte, neztrácejte odvahu! Silná víra musí překonávat zkoušky. Aby naše víra v Ježíše Krista takovou zůstala, často se musí konfrontovat s nedostatkem víry ostatních.

Milí přátelé, co znamená stavět na skále? Stavět na skále znamená být si vědomí, že se setkáme s protivenstvími. Kristus říká: „*Tu spadl přívál, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a vrhly se na ten dům; ale nepadl, neboť měl základy na skále*“ (Mt 7,25). Tyto přirozené jevy nejsou jen obrazem mnoha protivenství lidského osudu, ale ukazují i to, že se dají předvídat. Kristus neslibuje, že se na dům ve výstavbě nepřizhene liják, neslibuje, že ničivá vlna nezavalí to, co je nám nejdražší, neslibuje, že bouřlivý vítr neodnese to, co jsme vybudovali často za velkých obětí. Kristus nejen chápe touhu člověka po trvalém domově, ale je si plně vědom i všeho, co může obrátit štěstí člověka v trosky. Nedivte se tedy protivenstvím, ať jsou jakákoli! Neztrácejte kvůli nim odvahu! Dům postavený na skále není stavbou vydanou hře přirozených sil vepsaných do tajemství člověka. Postavit na skále znamená, že se můžeme vědomě spoléhat na to, že v těžkých chvílích je tady jistá síla, s níž můžeme zaručeně počítat.

Přátelé, dovolte mi, abych naléhal: Co znamená stavět na skále? Znamená to stavět na moudrosti. Nikoli bez důvodu přirovnává Ježíš ty, kdo poslouchají jeho slova a uvádějí je do praxe, k moudrému člově-

ku, který postavil svůj dům na skále. Je totiž pošetilý stavět na písku, když můžeme stavět na skále, a tak získat dům, který může odolat každé bouři. Je pošetilý stavět dům na pozemku, který nedává záruku, že v těžkých chvílích vydrží. Kdoví, možná je jednodušší zakládat vlastní život na pohyblivých píscích svého vidění světa a stavět svou budoucnost daleko od Ježíšova slova a často dokonce proti němu. Platí však, že ten, kdo buduje tímto způsobem, není moudrý, protože chce přesvědčit sebe samého i ostatní, že v jeho životě nikdy nevypukne žádná bouře a žádná vlna na dům nenarazí. Být moudrý znamená vědět, že pevnost domu závisí na zvoleném základu. Nemějte strach být moudří, to znamená, nemějte strach stavět na skále!

Moji přátelé! Co znamená stavět na skále? Stavět na skále také znamená stavět na Petrovi a s Petrem. Jemu totiž Pán řekl: „*A já ti pravím, že ty jsi Petr – Skála – a na této skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou*“ (Mt 16,18). Pokud Kristus, který je živý a vzácná Skála, nazývá skálou svého apoštola, znamená to, že chce, aby Petr a s ním i celá církev byl viditelným znamením jediného Spasitele a Pána. Tady v Krakově, milovaném městě mého předchůdce Jana Pavla II., slova o budování s Petrem a na Petrovi určitě nikoho nepřekvapí. Proto vám říkám: nemějte strach budovat svůj život v církvi a s církví! Buďte hrdí na lásku k Petrovi a k církvi, která je mu svěřena. Nenechte se oklamat těmi, kdo chtějí postavit Krista proti církvi! Existuje jediná skála, na níž má smysl stavět dům. Tou skálou je Kristus. Existuje jenom jediná skála, o níž má smysl opírat všechno. Tou skálou je ten, jemuž Kristus řekl: „*Ty jsi Petr – Skála – a na této skále zbuduji svou církev*“ (Mt 16,18).

Vy, mladí, jste dobře poznali Petra naší doby. Proto nezapomínejte, že ani ten Petr, který pozoruje naše setkání z okna Otcova domu, ani tento Petr, který teď stojí před vámi, ani žádný jiný následující Petr nikdy nebude proti vám ani proti budování pevného domu na skále. Naopak, nasadí své srdce a obě ruce, aby vám pomáhal stavět život na Kristu a s Kristem.

Drazí přátelé, když uvažujeme o Kristových slovech o skále jako vhodném základu pro dům, nemůžeme nezdůraznit, že posledním slovem je slovo naděje. Ježíš říká, že i navzdory rozpoutaným živlům dům nepadl, protože byl založen na skále. V tomto slově je mimořádná důvěra v sílu základu, víra, jež se nebojí, že bude vyvrácena, protože ji potvrzuje Kristova smrt a zmrtvýchvstání. Je to ta víra, kterou po letech vyzná

Petr ve svém listu: „*Hle, kladu na Siónu kámen vyvolený, úhelný, vzácný; kdo v něj věří, nebude zahanben*“ (1Petr 2,6). Určitě „*nebude zklamán ...*“ Drazí mladí přátelé, strach z neúspěchu často může zastavit i ty nejkrásnější sny. Může ochromit vůli a zablokovat víru v existenci domu postaveného na skále. Může nás přesvědčit o tom, že touha po domově je jenom dětským přáním a nikoli celoživotním plánem. Tomuto strachu spolu s Ježíšem řekněte: „*Dům postavený na skále nemůže padnout.*“ Spolu se svatým Petrem zareagujte na pokušení pochybnosti: „*Kdo věří v Krista, nebude zklamán.*“ Buďte svědky naděje, té naděje, která se nebojí stavět dům svého života, protože dobře ví, že se může spolehnout na základ, jenž se nikdy nezhroutí: na Ježíše Krista, našeho Pána.

4LIFE:

Toužíš po domově? Jak si ho představuješ? Co děláš pro to, abys jednou svou touhu uskutečnil?

Vypiš si z textu, co vše znamená stavět svůj život na skále.

Stavět svůj život na Ježíši je jistá cesta k úspěchu. Neboj se obtíží a náročnosti.

Apoštolská cesta Benedikta XVI. do Latinské Ameriky **Vy mladí nejste jen budoucností,** **ale přítomností církve i lidstva**

*Promluva k mládeži na stadionu Pacaembo, São Paulo,
10. května 2007*

Drazí mladí! Milí přátelé!

„Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým [...] pak přijď a následuj mě“ (Mt 19,21).

1. Toužebně jsem si přál setkat se s vámi během této mé první cesty do Latinské Ameriky. Přijel jsem zahájit V. konferenci latinskoamerického episkopátu, která se – podle mého přání – koná v Aparecidě, tady v Brazílii, na poutním místě Naší Paní. Ona nás vede k Ježíšovým nohám, abychom se vyučili v jeho učení o Království, a pobízí nás stát se jeho misionáři, aby národy tohoto „Kontinentu naděje“ měli v Něm život v plnosti.

Vaši brazilští biskupové se loni na svém plenárním zasedání zamýšleli nad tématem evangelizace mládeže a dali vám do rukou jistý text. Žádají, aby byl od vás přijat a během celého roku zdokonalován. Na svém

posledním setkání se k tématu, obohacenému o vaši spolupráci, vrátili a přejí si, aby se tyto reflexe a načrtnuté linie staly podnětem a majákem na vaší cestě. Slova arcibiskupa São Paula a ředitele sekce pro mládež, za která děkuji, potvrzují, jaký duch hýbe vaším srdcem.

Když jsem včera odpoledne letěl nad brazilským územím, přemýšlel jsem nad tímto naším setkáním na Stadioně Pacaembu a přál jsem si stisknout v širokém – velmi brazilském – objetí vás všechny a dát průchod citům, které nesu v hloubi srdce a které nám velmi příhodně ukazuje také dnešní evangelium.

Cítím vždy při těchto setkáních zvláštní radost. Vzpomínám zvláště na XX. světový den mládeže, kterému jsem měl příležitost předsedat před dvěma lety v Německu. Také někteří z vás, zde přítomných, tam tehdy byli! Rád na ty chvíle vzpomínám, zvláště pro hojnost milosti, kterou Pán dal. A nepochybně prvním z plodů mezi jinými, jak jsem si mohl ověřit, je dokonalé bratrství mezi všemi, které zřetelně dokládá trvalou vitalitu Církve na celém světě.

2. Proto jsem si jist, drazí přátelé, že dnes zažijeme znovu to, co jsme pocítili při setkání v Německu. V roce 1991 Boží služebník papež Jan Pavel II. blahé paměti při své návštěvě v Mato Grosso řekl, že „mladí jsou prvními protagonisty třetího tisíciletí [...] právě oni vyznačí osud této nové etapy v životě lidstva“ (*promluva z 16. 10. 1991*). Dnes se cítím vybídnut k tomu, abych spolu s vámi konstatoval totéž.

Pán nepochybně oceňuje váš křesťanský život v mnoha farních komunitách, v malých církevních komunitách, na univerzitách, v kolejích a ve školách a především na ulicích a v místech, kde pracujete, ve městech i na venkově. Je ale potřeba jít dál. Nikdy nelze říci dost, protože Boží láska je nekonečná a Pán nás žádá, nebo lépe, požaduje, aby naše srdce byla široká, aby v nich bylo stále více lásky, dobroty, porozumění pro naše bližní a pro problémy, které se týkají nejen lidského soužití, ale také samotného zachování a ochrany přírodního prostředí, jehož jsme všichni součástí. „Naše lesy jsou plny života,“ jak zpíváte ve své národní hymně. Nedopusťte tedy, aby tento plamen naděje zhasl. Ničení přírodního prostředí v Amazónii a ohrožení lidské důstojnosti jejích obyvatel vyžadují větší angažovanost v nejrůznějších oblastech činnosti podporovaných společností.

3. Dnes bych se chtěl s vámi zamýšlet nad textem sv. Matouše (Mt 19,16-22), který jsme právě vyslechli. Mluví o mladíkovi, jenž přichází za Ježíšem. Za zmínku stojí už jeho netrpělivost. Vidím v tomto mladíkovi vás všechny, mladí z Brazílie a Latinské Ameriky. Přišli jste na naše setkání z různých oblastí tohoto kontinentu. Chcete v papežově hlasu vyslechnout slova samého Ježíše. Máte na rtech klíčovou otázku, zaznamenanou v evangeliu, s níž se na Něho chcete obrátit. Je to táž otázka onoho mladíka, který přispěchal vstříc Ježíšovi: Co mám dělat, abych získal věčný život? Chtěl bych se nad touto otázkou spolu s vámi zamyslet trochu hlouběji. Jde v ní o život. Život, který ve vás překypuje a je krásný. Co s ním dělat? Jak ho plně prožívat?

Okamžitě pochopíme už z formulace otázky, že „tady“ a „ted“ nestačí; jinak řečeno, my sami nedokážeme vtěsnat svůj život do prostoru a času, jakkoli se snažíme rozšiřovat jeho horizonty. Život je přesahuje. Jinými slovy: chceme žít a ne zemřít. Cítíme, že nám něco zjevuje, že život je věčný a že je třeba zasazovat o tom, aby nadešel. Zkrátka, život je v našich rukou a záleží do jisté míry na našem rozhodnutí.

Evangelijní otázka se ale netýká jen budoucnosti. Netýká se jen toho, co se stane po smrti. Naopak, souvisí s přítomností, tady a teď, která musí garantovat autenticitu a v důsledku také budoucnost. Stručně řečeno, otázka před nás klade smysl života. Může být proto formulována takto: co mám dělat, aby můj život měl smysl? Tedy, jak mám žít, abych plně sklízel plody života? Nebo ještě jinak: co mám dělat, aby můj život neuplynul neúčinně?

Ježíš je jediný, kdo nám může dát odpověď, protože je jediným, kdo může garantovat věčný život. Proto je také jediným, kdo dokáže ukazovat smysl přítomného života a dát mu v plnosti jeho obsah.

4. Dříve, než dá svou odpověď, Ježíš zpochybňuje otázku onoho mladíka na základě jedné velmi důležité věci: proč se mě dotazuješ na to, co je dobré? V této otázce je totiž také klíč k odpovědi. Ten mladý člověk vnímá, že Ježíš je dobrý, že je Mistr. Učitel, který neklame. My jsme tady proto, že jsme o tom přesvědčeni zrovna tak: Ježíš je dobrý. Možná neumíme tak docela vysvětlit, proč to tak vnímáme, ale jisté je, že toto přesvědčení nás přibližuje k němu a otevírá nás jeho učení: on je dobrý mistr. Když někdo rozpoznává dobro, znamená to, že miluje. A kdo miluje, poznává Boha, jak to šťastně vyjádřil sv. Jan (*srov. 1Jan 4,7*). Mladík z evangelia vnímal v Ježíši Kristu Boha.

Ježíš nás ujišťuje, že dobrý je jedině Bůh. Když vidíme krásu stvoření a zakoušíme dobrotu v něm přítomnou, není možné nevěřit v Boha a nemít zkušenost jeho přítomnosti, která je spásná a útěšná. Kdybychom dokázali vidět všechno dobro, které je na světě, a ještě víc zakusit dobro, které pochází od Boha samého, nikdy bychom se mu nepřestali přibližovat, chválit ho a děkovat mu. On nás bez ustání naplňuje radostí a dobrem. Jeho radost je naší silou. My ale poznáváme jen v částečně. Abychom dobře pochopili, potřebujeme pomoc, kterou nám církev nabízí při mnoha příležitostech, zejména v katechezi. Ježíš sám ukazuje, co je pro nás dobré, a sám nám také dává první katechezi. „*Chceš-li vejít do věčného života, zachovávej přikázání!*“ (Mt 19,17). Vychází z toho, co ten mladík jistě už získal v rodině a v Synagoze, on totiž zná přikázání. Ta vedou k životu, to znamená, že nám zajišťují autenticitu. Jsou velkými ukazateli, které nám vyznačují správnou cestu. Kdo zachovává přikázání, je na Boží cestě.

Pouhá jejich znalost ale nestačí. Svědectví je silnější než vědění, je totiž vědění, které už je aplikované. Přikázání nám nejsou nařizována zvenčí, neumenšují naši svobodu. Naopak, tvoří mocné vnitřní stimuly, které nás vedou k jednání určitým směrem. V jejich základu je milost a přirozenost, které nám nedovolí stagnovat. Musíme jít. Jsme pobízení, abychom něco dělali, abychom se realizovali. A realizovat se skrze činy vlastně znamená stát se skutečnými, reálnými. Do značné míry jsme už od mládí tím, čím chceme být. Jsme, abychom tak řekli, dílem svých rukou.

5. Obracím se tedy znovu k vám, mladí, protože i od vás chci slyšet odpověď onoho mladíka z evangelia: všechny tyto věci jsem od mládí zachovával. Mladík z evangelia byl dobrý. Zachovával přikázání. Kráčel po Boží cestě. Ježíš se na něj tedy zadíval s láskou. Když rozpoznává, že Ježíš je dobrý, je to důkaz také o jeho dobrotě. Měl zkušenost dobroty a tedy také Boha. A vy, mladí z Brazílie a celé Latinské Ameriky, objevili jste už, co je dobré? Následujete Pánova přikázání? Objevili jste, že toto je jediná a pravá cesta ke štěstí?

Léta, která prožíváte, jsou roky přípravy na vaši budoucnost. „Zítřek“ zaleží do značné míry na tom, jak žijete „dnešek“ svého mládí. Před očima máte život, který si přejeme dlouhý. Drazí mladí, tenhle život je ale jen jeden, je jedinečný. Nedovolte, aby uběhl nadarmo, nepromarněte ho. Žijte s nadšením, s radostí, ale zvláště se smyslem pro odpovědnost.

Nám pastýřům se často chvějí srdce, když konstatujeme situaci naší

doby. Slyšíme mluvit o obavách dnešní mládeže, ve kterých se odhaluje ohromný deficit naděje: strach ze smrti, v okamžiku, kdy život rozkvétá a hledá vlastní způsob realizace; strach z neúspěchu, že nebude nalezen smysl života; a strach zůstat mimo tváří v tvář překotnému běhu událostí a komunikací. Zaznamenáváme vysoké procento mrtvých mezi mladými, hrozby násilím, politováníhodné šíření drog, které otrásá až do nehlubších kořenů mladými lidmi dneška. V důsledku toho se mluví o vykořeněné mládeži.

Když ale hledím na vás, mladí, kteří jste tady, a vidím, jak z vás vyzařuje radost a nadšení, získávám Ježíšův pohled, pohled lásky a důvěry, jistoty, že jste našli pravou cestu. Vy jste mladí církve. Vysílám vás tedy za velkým posláním evangelizovat chlapce a dívky, kteří jdou tímto světem špatně, jako ovce bez pastýře. Buďte apoštoly mladých. Povzbuzujte je, aby šli s vámi, aby došli ke stejné zkušenosti víry, naděje a lásky, aby se setkali s Ježíšem a pocítili, že jsou skutečně milováni, přijati, že mají otevřenou možnost realizovat se. Aby také oni objevili jisté cesty příkázání, kráčeli po nich a došli k Bohu.

Můžete se stát protagonisty nové společnosti, pokud se budete snažit o konkrétní život, inspirovaný univerzálními mravními hodnotami a osobně se nasadíte v lidské a duchovní formaci, která je životně důležitá. Muž nebo žena nepřipravení na reálné výzvy, předkládané správnou interpretací křesťanského života ve vlastním prostředí, stanou se snadnou kořistí všech útoků materialismu a laicismu, které jsou na všech úrovních stále aktivnější.

Buďte muži a ženy svobodní a odpovědní. Učiňte z rodiny jádro, z něhož vyzařuje pokoj a radost. Buďte šířiteli života, od jeho počátku do přirozené smrti. Pečujte o staré, protože si zaslouží úctu a obdiv pro dobro, které vám učinili. Papež také očekává, že se mladí budou snažit obětovat svou práci, totiž plnit ji kompetentně a svědomitě, aby přispívali k pokroku všech svých bratří a osvětcovali světlem Slova všechnu lidskou činnost (*srov. Lumen Gentium, 36*). Především si ale papež přeje, abyste dokázali být protagonisty spravedlivější a bratrštější společnosti, plnili své povinnosti vzhledem ke státu, respektovali jeho zákony, nenechávali se unášet nenávisť a násilím a snažili se být příkladem křesťanského života v pracovním prostředí i jinde, abyste vynikali poctivostí v sociálních i profesních vztazích. Připomínejte si, že nepřiměřená touha po bohatství a moci vede ke korupci vlastní i jiných. Neexistují žádné platné důvody,

keré by ospravedlňovaly pokusy nechat převážit vlastní lidské aspirace, ať už ekonomické nebo politické, prostřednictvím podvodů a lží.

A konečně je tady ohromné pole působnosti, ve kterém otázky sociálního, ekonomického a politického řádu nabývají zvláštního významu. Ať je vždy zdrojem jejich inspirace evangelium a sociální učení církve. Budování spravedlivější a solidárnější společnosti, smířené a pokojné; angažovanost v zastavení násilí; iniciativy na podporu plného života, demokratického řádu, společného dobra a zvláště ty, které směřují k odstranění jistých diskriminací uvnitř latinskoamerické společnosti. Ať různost není důvodem k vylučování, nýbrž ke vzájemnému obohacování.

Mějte ve velké úctě instituci svátosti manželství. Skutečné štěstí u domácího krbu není možné, pokud ho nedoprovází věrnost manželů. Manželství je institucí přirozeného práva, kterou Kristus povýšil na svátost. Je to velký dar, který dal Bůh lidstvu. Respektujte ho a ctěte ho. Stejně tak vás Bůh volá, abyste se navzájem respektovali v zamilovanosti a v době zasnoubení. Manželský život je z božského ustanovení vyhrazen manželským dvojicím, bude zdrojem radosti a štěstí do té míry, v níž dokážete zachovat čistotu, uvnitř i mimo manželství, které je záštitou vašich budoucích nadějí. Opakuji vám všem, že „eros nás chce pozvednout [...] k Božskému, vyvést nás nad nás samé, ale právě proto vyžaduje cestu askeze, odříkání, očišťování a uzdravení“ (*srov. Deus caritas est*, 5). Stručně řečeno: vyžaduje ducha oběti a odříkání pro větší dobro, kterým je právě Boží láska ke všemu. Snažte se pevně vzdorovat svodům zlého, přítomným v mnoha prostředích, které vás vede k nevázanému, paradoxně prázdnému životu, připravuje vás o vzácný dar vaší svobody a pravého štěstí. Pravá láska „bude vždy hledat víc štěstí druhého, bude mít vždy větší starost o něj, bude dávat sebe a přát si být pro druhého“ (*tamtéž*, 7) a díky tomu bude stále věrnější, nerozlučitelnější a plodnější.

Spolehejte v tom na pomoc Ježíše Krista, který svou milostí činí všechno možným (*srov. Mt 19,26*). Život z víry a modlitby vás povede po cestách blízkosti Boží a porozumění velikosti plánů, které On má s každým člověkem. „Pro nebeské království“ (*tamtéž*, v.12) jsou někteří povolání k naprostému a definitivnímu darování sebe, aby se zasvětili Bohu v řeholním životě, „znamenitém daru milosti,“ jak ho označil II. Vatikánský koncil (*srov. Perfectae caritatis*, 12). Zasvěcení lidé, kteří se pohnuti Duchem Svatým zcela oddávají Bohu, se účastní poslání církve jako svědci naděje nebeského království mezi všemi lidmi. Žehnám

a prosím o Boží ochranu pro všechny řeholníky, kteří se na vinici Páně věnují Kristu a bratřím. Zsvěcení lidé si opravdu zaslouží vděčnost církevního společenství: kontemplativní mniši a mnišky, řeholníci a řeholnice, kteří se věnují apoštolátu, členové Sekulárních institutů a společností apoštolského života, poustevníci a zsvěcené panny. „Jeich existence je svědectvím lásky ke Kristu, když se vydávají na cestu jeho následování doporučenou evangeliem a v hluboké radosti přijímají tentýž styl života, který On zvolil pro sebe“ (*Kongregace pro instituty zsvěceného života a společnosti apoštolského života, instrukce Vyjít od Krista*, 5). Přeji si, aby v tomto okamžiku milosti a hlubokého společenství v Kristu, Duch Svatý probudil v srdcích mnoha mladých nadšenou lásku, aby se vydali následovat a napodobovat Ježíše Krista, cudného, chudého a poslušného, naprosto oddaného slávě Otce a lásce bratřím a sestřám.

6. Evangelium nás ujišťuje, že onen mladík, který vyšel vstříc Ježíšovi, byl velmi bohatý. Rozumějme tomuto bohatství nejen v materiálním smyslu. Samo mládí je jedinečným bohatstvím. Je potřeba objevit ho a zhodnotit. Ježíš je cenil natolik, že toho mladíka dokonce vyzval, aby se podílel na jeho poslání spásy. Splňoval všechny podmínky k tomu, aby je mohl velkolepě uskutečňovat, aby vytvořil velké dílo.

Evangelium nám ale říká, že tento mladík se zasmušil, když uslyšel pozvání. Odešel skleslý a zarmoucený. Tento příběh nás ještě jednou vede k zamyšlení nad bohatstvím mládí. Na prvním místě nejde o materiální dobra, nýbrž o vlastní život, o hodnoty, které k mládí patří. Ty mají původ v dvojím dědictví: v životě, předávaném z generace na generaci, na jehož prvopočátku je Bůh, plný moudrosti a lásky, a ve vzdělání, které nás začleňuje do kultury a to do té míry, že můžeme říkat, že jsme spíše dětmi kultury, a tedy také víry, než přírody. Ze života klíčí svoboda, která se zvláště v této fázi projevuje jako odpovědnost. Velký okamžik rozhodování se týká dvou oblastí, první je rozhodování o životním stavu a druhý o profesi. To také odpovídá otázce: co dělat se svým životem.

Jinými slovy, mládí je bohatstvím, protože vede k objevení života jako daru a úkolu. Mladík z evangelia pochopil, v čem je bohatství jeho mládí. Šel za Ježíšem, za dobrým Mistrem, aby hledal orientaci. V hodině velké volby nicméně neměl odvahu vsadit všechno na Ježíše Krista. Proto nakonec odešel skleslý a zarmoucený. To se stává pokaždé, když naše rozhodnutí pokulhávají, směřují k malichernostem a sobectví. Pochopil,

že mu chybí velkorysost, a to mu nedovoluje plnou realizaci. Ustoupil svému bohatství a dovolil, aby z něj udělalo egoistu. Ježíšovi se nelíbil onen smutek a malichernost mladíka, který za ním přišel. Apoštolové, stejně jako vy všichni a vy všechny, vyplňujete to prázdno, které zanechal onen mladík, co odešel zarmoucený a skleslý. Stejně jako oni jsme šťastní, protože víme, komu jsme uvěřili (*srov. 2Tim 1,12*). Víme a dosvědčujeme svým životem, že jenom On má slova věčného života (*srov. Jan 6,68*). Proto můžeme se sv. Pavlem volat: Radujte se vždy v Pánu! (*srov. Fil 4,4*).

7. Můj dnešní apel na vás, mladí, kteří jste přišli na toto setkání, zní: nepromrhejte své mládí. Nesnažte se od něj utéci. Žijte ho intenzívně. Zasvěťte ho vysokým ideálům víry a lidské solidarity. Vy, mladí, nejste jen budoucností církve a lidstva, jako by šlo o jakýsi útěk od přítomnosti. Naopak, vy jste mladá přítomnost církve a lidstva. Jste její mladou tvář. Církev vás potřebuje jako mladé, aby ukazovala světu tvář Ježíše Krista, která se zračí v křesťanském společenství. Bez této mladé tváře by se církve prezentovala zkresleně.

Drazí mladí, zanedlouho zahájím pátou generální konferenci latinskoamerického episkopátu. Žádám vás, abyste pozorně sledovali její práci, abyste se účastnili jejích diskusí a sbírali její plody. Tak jako tomu bylo u příležitosti předchozích konferencí, tak také tato významně vytyčí příští desetiletí evangelizace v Latinské Americe a v Karibské oblasti. Nikdo nesmí v tomto úsilí církve zůstat na okraji nebo lhostejný, a tím méně pak mladí. Jste plnoprávními členy církve, která představuje tvář Ježíše Krista v Latinské Americe a v Karibské oblasti.

Zdravím francouzsky mluvící komunitu latinskoamerického kontinentu a vyzývám ji, aby svědčila o evangeliu a stávala se protagonistou života církve. Má modlitba patří zvláštním způsobem vám, mladým, vy jste povoláni stavět svůj život na Kristu a na základních lidských hodnotách. Ať se všichni cítí pozváni ke spolupráci na budování světa spravedlnosti a míru.

Drazí mladí přátelé! Jako mladík z evangelia, který se ptal Ježíše: „Co mám dělat dobrého, abych získal věčný život?“, také vy všichni hledáte cesty, abyste velkoryse odpověděli na Boží volání. Modlím se za to, abyste slyšeli jeho spásná slova a stali se jeho svědky pro současné národy. Kéž Bůh na vás všechny vylije své požehnání pokoje a radosti.

Drazí mladí, Kristus vás volá ke svatosti. On sám vás zve a chce kráčet

spolu s vámi, aby oživoval svým Duchem kroky Brazílie na začátku tohoto třetího tisíciletí křesťanské éry. Obracím se prosbou k Senhora Aparecida, aby vás vedla svou mateřskou pomocí a doprovázela vás na cestě životem. Pochválen buď náš Pán Ježíš Kristus!

4LIFE:

Láska má široké srdce, jedná ve prospěch druhých a přispívá k řešení problémů lidstva včetně ekologických.

Mládí je velkým darem. Vypiš si z textu alespoň tři důvody proč.

Mít v úctě svátost manželství znamená usilovat o dosažitelný náročný ideál.

Setkání s italskou mládeží v Loretu (Agora dei giovani)

Bez obav sněte sny, které ve vás vzbuzuje Duch svatý

Promluva a rozhovor při vigílii setkání mladých, Montorso, Loreto,

1. září 2007

Drazí mladí, kteří jste nadějí církve v Itálii! Jsem šťasten, že se s vámi mohu setkat na tak jedinečném místě v tento výjimečný večer, bohatý na modlitbu, zpěv i mlčení, plné nadějí a hlubokých emocí. Toto údolí, kde se i můj milovaný předchůdce Jan Pavel II. možná s mnohými z vás sešel, se nyní stalo vaší „agorou“, vaším fórem bez bariér a zdí, kam mnohé cesty vedou a mnohé odtud vycházejí. Pozorně jsem naslouchal těm, kteří mluvili vaším jménem. Přišli jste na toto místo pokojného, autentického a radostného setkání z mnoha různých důvodů: někdo proto, že patří k nějaké skupině, někdo byl pozván přítelem, někdo z vnitřního přesvědčení, někdo s pochybnostmi v srdci, někdo jen se zvědavostí... Ať už je ale důvod, který vás sem přivedl, jakýkoliv, mohu vám říci, že dohromady nás sem v podstatě přivedl Duch Svatý. Ano, je tomu právě tak. Přivedl vás sem Duch, přišli jste sem se svými pochybnostmi i vašimi jistotami, vašimi radostmi i starostmi. Je nyní na vás, abyste otevřeli svá srdce a všechno nabídli Ježíšovi.

Řekněte mu: hle, tady jsem, jistě ještě nejsem takový, jakým bys mne chtěl mít ty, nedokážu plně pochopit ani sebe sama, ale s tvou pomocí jsem připraven tě následovat. Pane Ježíši, tento večer bych s tebou chtěl mluvit a vzít si za svůj onen vnitřní postoj a důvěřivou oddanost ženy, která před dvěma tisíci lety řekla své „ano“ Bohu Otci, který ji vybral, aby byla tvou Matkou. Otec si ji vybral, protože je chápavá a poslušná

k jeho vůli. Jako ona, jako ona mladičká Maria, každý z vás, drazí mladí přátelé, řekněte Bohu s vírou: „Hle, ať se mi stane podle tvého slova!“

Tento večer prožíváme nádhernou podívanou mladé a uchvacující víry! Tento večer se Loreto díky vám stalo duchovní metropolí mladých lidí; centrem, k němuž se duchovně sbíhá množství jiných mladých lidí z pěti kontinentů. Cítím se v této chvíli jakoby obklopen očekáváními a nadějemi milionů mladých z celého světa: tento večer někteří bdí, jiní spí, další studují či pracují; někdo doufá, někdo si zoufá, někdo věří a někdo věřit nedokáže, někdo miluje život a někdo jej zahazuje. Rád bych, aby ke všem dosáhla moje slova: Papež je vám nablízku, sdílí vaše radosti i bolesti, sdílí především nejniternější naděje vaší duše a za každého z vás se modlí k Pánu, aby vám daroval plný a šťastný život, bohatý na smysl, pravý život.

Plný a šťastný život se dnes, bohužel, mnohým mladým jeví jako obtížný sen, a někdy takřka nerealizovatelný. Mnozí vaši vrstevníci hledí do budoucnosti s obavami a kladou si nemálo otázek. Ustaraně se ptají: jak se zařadit do společnosti, poznamenané tolika tak závažnými nespravedlnostmi a svízelemi? Jak reagovat na egoismus a násilí, které někdy zdánlivě převažují? Jak dát plný smysl životu? S láskou a přesvědčením opakuji vám, drazí zde přítomní mladí, a prostřednictvím vás i vašim vrstevníkům z celého světa: Nemějte obavy, Kristus může naplnit ta nejniternější očekávání vašeho srdce! Existují snad nerealizovatelné sny, když je vzbuzuje a pěstuje v srdci Duch Svatý? Nic a nikdo, řekl by apoštol Pavel, nás nebude moci odloučit od Boží lásky v Ježíši Kristu našem Pánu (*srov. Řím 8,35-39*).

Nechte mne, abych vám je tento večer zopakoval: každý z vás, pokud zůstane sjednocen s Kristem, může dosáhnout velkých věcí. Proto, drazí přátelé, můžete bez obav snít s otevřenýma očima velké projekty dobra a nemusíte se nechat odrazovat obtížemi. Kristus má ve vás důvěru a touží, abyste každý z vás mohl uskutečnit svůj nejušlechtlejší a nejvznešenější sen autentického štěstí. Nic není nemožné tomu, kdo důvěřuje Bohu a svěřuje se mu. Hleďte na mladou Marii! Anděl ji postavil před něco vskutku nepochopitelného: podílet se tím nejúžasnějším způsobem na velkolepém Božím plánu, na spáse lidstva. Tohoto návrhu se Maria zalekla, když pomyslela na nepatrnost svojí existence před Boží všemohoucností, a ptala se: Jak je to možné, proč právě já? Byla však ochotna splnit božskou vůli a pohotově pronesla své „ano“, které změnilo její ži-

vot i dějiny celého lidstva. Díky jejímu „ano“ se i my dnes večer tady setkáváme.

Kladu si otázku a ptám se vás: mohou se požadavky, s nimiž se na nás obrací Bůh, ať už se zdají jakkoli náročné, vůbec někdy srovnávat s tím, co žádal Bůh na mladičké Marii? Drazí chlapi a děvčata, učme se od Marie říkat „ano“, protože ona opravdu ví, co to znamená velkodušně odpovédět na Pánovy návrhy. Maria zná, drazí mladí, vaše nejvznešenější a nejhlubší očekávání. Zná dobře zejména vaši velkou touhu po lásce, vaši potřebu milovat a být milováni. Budete-li na ni hledět a chápavě ji následovat, objevíte krásu lásky - nikoli oné lásku typu „použij a zahod“, přechodné a klamné věžeňkyně sobecké a materialistické mentality, ale lásku opravdovou a hlubokou. Každý chlapec a každé děvče na prahu svého života chovají v hloubi svého srdce sen o lásce, která dá plný smysl jejich budoucnosti. Mnozí z nich naleznou jeho splnění ve volbě manželství a vytvoření rodiny, kde je láska mezi mužem a ženou žita jako vzájemný a trvalý dar, jako definitivní dar, jenž je zpečetěn přitakáním proneseným před Bohem v den svatby, „ano“ vysloveným na celý život. Dobře vím, že tento sen je co do uskutečnění dnes stále méně snadný. Kolik je kolem nás selhání v lásce! Kolik manželských párů sklání hlavy, vzdává to a rozvádí se! Kolik rodin se rozpadá! Kolik mladých, i mezi vámi, se stalo svědky rozchodu a rozvodu svých rodičů! Těm, kdo se nacházejí v těchto tak delikátních a složitých situacích, bych rád tento večer řekl: Matka Boží, společenství věřících i papež vám jsou nablízku a modlí se za to, aby se krize, jež poznamenávají rodiny naší doby, nestaly nevratnými. Kéž křesťanské rodiny s podporou božské milosti, zůstanou věrni onomu slavnostnímu závazku lásky přijatému s radostí před knězem a křesťanským společenstvím ve svatební den.

Před tolika selháními nezřídka vyvstává otázka: jsem já lepší než moji přátelé a moji rodiče, kteří se pokusili, a nedokázali to? Proč bych já, právě já, měl dokázat to, co mnozí jiní vzdali? Tato lidská obava může zablokovat i odvážného ducha, ale tuto nastávající noc, drazí mladí přátelé, Maria u prahů svého Svatého domku, každému z vás opakuje slova, s nimiž se na ni samotnou obrátil anděl: Nebojte se! Nemějte strach! Duch Svatý je s vámi a nikdy vás neopustí. Tomu, kdo důvěřuje v Boha, není nic nemožné. Platí to pro ty, kterým je určen život manželský, a tím víc pro ty, kterým Bůh navrhuje život totálního odstupu od dober této země, aby byli naplno oddáni jeho království. Mezi vámi

jsou takoví, kteří vykročili ke kněžství, k zasvěcenému životu; někteří touží být misionáři, i když vědí kolik a jaká rizika to obnáší. Myslím na kněze, řeholníky i laické misionáře, kteří padli na brázdě lásky ve službách evangelia. Mnoho by nám k tomu mohl říci otec Giancarlo Bossi, za něhož jsme se modlili během jeho únosu na Filipínách, a dnes se těšíme z jeho přítomnosti mezi námi. Rád bych v jeho osobě pozdravil všechny, kteří vydávají svůj život pro Krista na frontách evangelizace, a poděkoval jim. Drazí mladí, pokud vás Pán povolá žít niterněji v jeho službách, odpovězte velkodušně. Buďte si jisti tím, že život darovaný Bohu není nikdy promarněn.

Drazí mladí, neskončím svou promluvu, aniž bych vás před tím otcovsky neobjal. Objímám tedy jednoho po druhém a srdečně vás zdravím. Zdravím přítomné biskupy, počínaje arcibiskupem Angelo Bagnaschem, předsedou Italské biskupské konference, a arcibiskupa Gianni Danzi, který nás hostí ve svém církevním společenství. Zdravím kněze, řeholníky, řeholnice, animátory, kteří vás doprovázejí. Zdravím občanské autority a ty, kteří se postarali o uskutečnění tohoto setkání. „Virtuálně“ se ještě později spojíme a znovu se uvidíme zítra ráno na závěr této noční vigilie v tom nejvznešenějším momentě našeho setkání, až se Ježíš samotný reálně zpřítomní ve svém slově a v tajemství eucharistie. Také bych vás už nyní rád pozval na schůzku do Sydney, kde se bude za rok konat příští Světový den mládeže. Víím, že Austrálie je daleko a pro mladé Italy je doslova na opačném konci světa. Prosme Pána, který koná divy, aby mnohým z vás dal možnost tam přijet. Kéž to udělí mně a kéž to udělí vám. Je to jeden z mnoha snů, který tuto noc při společné modlitbě svěříme Marii.

Byl sobotní podvečer 1. září 2007. Poté, co několik set tisíc mladých Italů pozdravilo papeže, který přiletěl do Loreta helikoptérou a pak projížděl mezi shormážděnými ve svém papamobilu, všichni se ztišili ke chvíli vážného dialogu o náročných otázkách našich každodenních životů. Začali dva mladí manželé z jihoitalského Bari:

A) Jsme Giovanna a Piero, je nám 27 let a jsme z Bari.

Giovanna: Já jsem sociální asistentka. Pracuji se starými lidmi a spolupracuji s charitou v Bari, kde jsem jako dobrovolnice v centru pro přijetí imigrantů.

Piero: Já jsem inženýr. Nebylo pro mě jednoduché vystudovat – ze základní školy jsme šli na gymnázium jenom tři a pouze já jsem vystudoval univerzitu. Teď

ještě budu nějaký čas nezaměstnaný a pak se přestěhuji kvůli práci do Říma, ostatně jako většina mých vrstevníků.

Giovanna: Oba pocházíme ze čtvrti San Paolo, která je na okraji města. Je to čtveř s temnými ulicemi, oplocenými zónami a vysokými domy, které vzbuzují depresivní pocity. Cítíme se jako odpadky globalizačních procesů: mnozí se stěhují pryč a kdo zůstane, musí bojovat, často sám, proti nespravedlnostem, jež zabíjejí naše sny. Přesto tato periferie patří k oblastem, kde žije nejvíce mladých lidí. Je těžké vysvětlit úctu k vlastnictví druhých, pokud sami nic nevládnou. To samé platí i pro mezilidské vztahy: nedostatek pozornosti, láskyplných malicherností a rodinných citů často vede k postojům uzavřenosti a nepřátelství.

Piero: To je i případ Giovanniho. Neznal svého otce, protože byl již léta ve vězení. Jeho matka začala žít s někým jiným a on zůstal na ulici. Musel krást, aby přežil. Někteří jeho kamarádi byli zabiti při přestřelce v baru. To se mohlo stát osudovým i jemu. Dnes žije Giovanni na severu Itálie a pracuje jako tesař. Objevil hodnotu čestnosti, a to i díky svému vztahu k Ježíšovi. Stále však sní o tom, že se vrátí žít a pracovat do Bari.

Giovanna: Bohužel, spousta životních příběhů nemá takové řešení se šťastným koncem, jako v případě Anny. Ona, podobně jako mnoho jejích spolužáků, vychodila jenom základní školu. Utekla z domu s Markem, který je bez práce a žije z malých krádeží. Mají spolu syna. Marek je často ve vězení a Anna je stále doma, kde ho čeká a sdílí jeho vězeňský osud. Oba se již vzdali svých snů po jiném životě.

Piero: Giovanni, Salvatore, Vito a Antonello byli přátelé, chladnokrevně zavraždění z malicherných důvodů a částečně také díky lhostejnosti čtvrti, v níž žili. Nám nyní připadá, jako by nás právě oni povzbuzovali k tomu, abychom naplnili jejich naděje. Chceme to zkusit, Svatý otče, a prosíme, abychom nezůstali sami.

Piero a Giovanna přicházejí přímo k papežovi, zdraví ho a ptají se jej:

Mnohým z nás, mladých na periferii, chybí centrum – místo nebo osoby schopné dát nám identitu. Často jsme bez životních příběhů, bez perspektiv a tedy i bez budoucnosti. Zdá se, že to, po čem toužíme, se snad nikdy nestane. Z toho vyplývá pocit opuštěnosti a často různých závislostí. Svatosti, jak se můžeme stát pro někoho nebo pro něco důležitými? Jak je možné doufat, když realita ničí každý sen o štěstí, každý životní projekt?

Benedikt XVI. odpovídá: Díky za tuto otázku a za velmi realisticke popsání vaší situace. V perifériích tohoto světa s velkými problémy není jednoduché nacházet řešení. Nechceme žít v zjednodušujícím op-

timismu, na druhou stranu ale musíme mít odvahu jít dopředu, a tak bych hned zpočátku uvedl jádro své odpovědi: Ano, i dnes je tu naděje. Každý z vás je důležitý, protože každý z vás je poznáván a chtěn a pro každého má Bůh svůj plán. Naším úkolem je objevit ho a vzájemně si pomoci k jeho uskutečnění, navzdory těmto nepříznivým podmínkám.

Abychom to upřesnili: na okrajích města se zdá být těžký rozvoj a proměna světa k lepšímu. Všechno jako by bylo koncentrováno ve velkých centrech ekonomické a politické moci. Vládne tu velká byrokracie a kdo se nachází na okraji, jako by byl vyloučen z tohoto života.

Pak je tu další stránka této situace vyvržení mnohých, totiž že základní buňky života společnosti, které se mohou stát centry i na periférii, jsou rozdělené. Rodina, která by měla být místem, kde se setkávají generace od pradědečka až k pravnukovi a kde se učí tomu základnímu pro život. Místo toho je však často rozdělená a v nebezpečí. O to víc musíme dělat vše možné pro to, aby rodina žila, aby i dnes byla živou buňkou, centrem v periférii.

Podobně také farnost, živoucí buňka církve, má být místem inspirace života a solidarity. Zde musím říct, že se často hovoří o církvi na periférii a v centru, tedy v Římě. Ale ve skutečnosti v církvi nejsou okrajové zóny, protože kde je Kristus, tam se všechno stává centrem. Kde se slaví eucharistie a kde je svatostánek, tam je Kristus, a tedy centrum. My musíme dělat všechno pro to, aby tato živá centra byla účinná a stala se skutečnou silou, bránící tomuto vyvržení. Církve živá, církve malých společenství, církve farností a hnutí by měla vytvářet centra na periférii a pomáhat tak překonat věci, které velká politika nepřekoná. V naší současné společnosti nestačí velká síla moci, ale je potřeba solidarity iniciativy a tvořivosti všech.

Vím, že je lehčí o tom hovořit než to realizovat, ale vidím zde osoby, které pracují na tom, aby na okrajích rostla tato centra a s nimi i naděje. Zdá se mi, že právě na těchto místech se máme chopit iniciativy, aby tam byla přítomná církev a s ní také centrum světa, kterým je Kristus.

Viděli jsme, a dnes v evangeliu znovu vidíme, že pro Boha neexistují okrajové zóny. Svatá země byla periférií Římského impéria, Nazaret podřadným a neznámým městem. Právě toto místo se však stalo středem, který změnil svět. I my jsme povoláni vytvořit centra víry, naděje a lásky, solidarity, smyslu pro spravedlnost a spolupráci. Jenom tak bude moci moderní společnost přežít. Potřebujeme velké odvahy k překonání

současné beznaděje. Musíme dát naše síly dohromady ve prospěch solidarity a udělat maximum pro to, aby vzrostla naděje, lidé mohli spolupracovat a žít.

Vidíme, že svět se musí změnit. A to je právě posláním mladé generace! Nedokážeme to udělat jen vlastními silami, ale ve společenství jedné víry a jedné cesty. Ve společenství s Kristem, s Marií a všemi svatými můžeme udělat něco podstatného. Povzbuzuji vás a zvu vás, abyste měli důvěru v Krista, abyste měli důvěru v Boha, abyste žili ve velkém společenství svatých a šli kupředu změnit svět vytvářením center v periférii. Tak se bude moci zviditelnit a realizovat naděje všech a každý bude moci říct – já jsem v dějinách světa důležitý. Pán nám pomůže.

*B) **Sára z Janova vypráví:** Jmenuji se Sára, je mi 24 let a jsem z Janova. Již 2 roky pracuji v obchodě se sportovními potřebami a žiji se svojí rodinou na okraji města ve čtvrti Begato, jež je považována za velmi nebezpečnou. Žiji zde od svého narození a moji rodiče po životě plném tvrdé práce a obětí si konečně mohli dovolit koupit dům. S rodinou jsme vždycky chodili do kostela a na programy Katolické akce. Prožila jsem dětství a mládí v místě, kde jen málokdo se zajímá o člověka a o prostředí ke hře a ke studiu, a s přáteli, kteří se často cítí opuštění a vykořenění. Ve farnosti jsem velmi brzy pomáhala vychovávat chlapce a děvčata jen o něco mladší, než jsem byla já. Byly to děti z naší čtvrti s nejrůznějšími osudy, ale často s oním pocitem opuštěnosti, který jsem i já občas zakoušela navzdory pěkné rodině a mnoha přátelům.*

Bylo mi 7 let, když jsme si s mamkou, tatškou a bratrem všimli dítěte přibližně mého věku. Bylo stále samotné a špatně oblečené a celý den bloudilo po ulicích čtvrti jako ztracené. Moji rodiče se zajímali o jeho situaci a ono k nim získalo důvěru a sympatie. Zde vzniklo rozhodnutí vzít ho, po dohodě se sociálními službami, do péče naší rodiny.

Ondřej a já jsme vyrůstali spolu. Zakusila jsem, co to znamená, být někomu bližním. Také jsem poznala, jak je těžké cítit se poznamenaný, protože Ondřej, navzdory příležitosti v nové rodině, zůstal přesvědčen, že „když se narodíš nešťastným, zemřeš nešťastným“.

Takovéto myšlenky mělo i mnoho mých přátel, s nimiž jsem vyrůstala. Je to, jako kdyby všechny zaplavilo velké a těžké ticho, naprostá kapitulace. Myslím na desítky mladých dívek, které bloumají po ulicích takřka bez oblečení, jež se často stanou těhotnými ještě předtím, než pochopí, co to znamená. Myslím na časté vandalství a hloupé šikanování, kterým i osoby mě blízké vyplňují prázd-

notu noci. Všímám si, že to ticho je ve skutečnosti plné výkřiků o pomoc, které nikdo neumí nebo nechce slyšet.

Svatý otče, to ticho je také otázkou pro moji víru, protože není vždy jednoduché hovořit o Bohu právě v těchto situacích. Tento tichý výkřik se týká i dalších čtvrtí Janova a mnoha mladých lidí, kteří jsou na tom sociálně a ekonomicky lépe než my. V obchodech, v práci, na mnoha místech si všímám, jak tento typ opuštěnosti nepatří jen okraji mého města, ale je určitým „okrajem života“.

Sára se ptá Svatého otce: Věřím v Boha, který se dotknul mého srdce, ale je tu mnoho nejistot, otázek a obav, které nosím v sobě. Není jednoduché hovořit o Bohu s přáteli. Mnozí z nich vidí církve jako tu, která mladé soudí, která jim brání v jejich tužbách po štěstí a lásce. Tváří v tvář tomuto odmítnutí vnímám celou svou lidskou osamělost a chtěla bych cítit Boží blízkost. Svatosti, kde je v tomto tichu Bůh?

Benedikt XVI. odpovídá: Ano, i my věřící známe Boží mlčení. V žalmu, který jsme se před chvílí modlili, zazněl tento takřka zoufalý výkřik: „Mluv Bože, neskrývej se!“

Před nedávnem byla publikována kniha duchovních zkušeností Matky Terezy, v níž je popsáno, jak se vši svojí láskou a silou víry trpěla v Božím mlčení. **Z jedné strany musíme snášet toto Boží ticho** také proto, abychom mohli pochopit naše bratry, kteří Boha neznají. Z druhé strany můžeme spolu s autorem žalmu stále znovu volat k Bohu: „Mluv, projev se!“ **Bez pochyby můžeme ve svém životě nalézt velké okamžiky, v nichž se Boží přítomnost stává reálně vnímatelnou, pokud je naše srdce otevřené.**

Vzpomínám si v této chvíli na jednu malou příhodu, kterou vyprávěl Jan Pavel II. na duchovních cvičeních ve Vatikánu, když ještě nebyl papežem. Vyprávěl, že po válce jej navštívil jeden ruský důstojník, který byl vědcem, a jako vědec mu řekl: „Jsem si jist, že Bůh neexistuje. Ale když stojím na krásné, majestátné hoře, jsem si stejně tak jist, že Stvořitel existuje, že existuje Bůh.“ **Nádhera stvoření je jedním z pramenů, kde se můžeme reálně dotknout Boží krásy.** Můžeme vidět, že Stvořitel existuje a že je dobrý. Zde chápeme pravdu bible, která říká ve vyprávění o stvoření světa, že Bůh jej vytvořil svým srdcem, svou vůlí a svým rozumem a viděl, že je dobrý. On je dobrý a my máme být také dobří, abychom měli srdce otevřené pro skutečnou Boží přítomnost. Když pak slyšíme Boží slovo při bohoslužbách, doprovázených hudbou víry, vnímáme tuto přítomnost.

Vzpomínám si nyní na jinou malou událost, kterou mi před časem vyprávěl jeden biskup: Znal prý jednu ženu, nekřesťanku, která byla velmi inteligentní a začala poslouchat hudbu Bacha, Händela a Mozarta. Byla jí fascinována a jednoho dne řekla: „Musím najít pramen, z něhož mohla vzejít tato krása!“ A ta žena se obrátila na křesťanství, na katolickou víru, protože pochopila, že tato krása má svůj pramen. Je to pramen Kristovy přítomnosti v srdcích, ve zjevení Krista v tomto světě. Tedy, **slavnostní bohoslužby, ale také úplně osobní rozhovor s Kristem, jsou místem, kde tu a tam on reálně hovoří.**

Dále je tu přátelství, společenství víry. Dnes, kdy jsme se shromáždili tady v Loretu, vidíme, jak nás víra sjednocuje, jak z nás přátelství vytváří společenství na cestě. Vnímáme, že to nepochází zničehonic, ale že to má reálný zdroj, jímž je Bůh – tichý i mluvící, ten, který se zjevuje a jehož máme být svědky, protože jeho přítomnost umožňuje, aby naše víra byla světlem i pro druhé. Na jednu stranu tedy musíme přijmout, že Bůh je často mlčenlivý, ale na druhou stranu nemůžeme být hlouzí k jeho slovům, k tomu, jak se zjevuje při různých příležitostech – ve stvoření, při krásných bohoslužbách, přátelství uprostřed církve.

Pokud jsme naplněni jeho přítomností, můžeme toto světlo dávat druhým. A tak přecházím k odpovědi na první část tvé otázky – je těžké hovořit přátelům o Bohu a ještě těžší je hovořit o církvi. Oni totiž vidí v Bohu pouze omezení své svobody. Představují si Boha příkázání a zákazů a církev jako instituci, která nás omezuje a ukládá zákazy. Ale my se máme snažit zviditelnit církev živou, nikoliv jako nějaké centrum moci s těmito nálepkami, ale jako společenství přátel, v nichž se rodí radost k životu, navzdory všem jeho problémům.

Teď mě napadá třetí vzpomínka. Byl jsem v Brazílii v jednom zařízení, kde se starají o narkomany, kteří zde obnovují svou naději, znovu nacházejí chuť do života. Právě oni zde dosvědčovali, že poznání Boží existence pro ně znamenalo uzdravení ze zoufalství. Tak pochopili, že život má smysl, a našli radost z pobývání na tomto světě i sílu k řešení problémů lidského života.

V každém lidském srdci, navzdory všem problémům, je žízeň po Bohu. Tato žízeň po nekonečnu, skrytá v srdcích, se projevuje i ve světě drog – člověk chce rozšířit prostor svého života, mít z něj víc, mít nekonečno. Avšak droga je lží a zradou, protože život nerozšiřuje, ale ničí. Pravá je ta žízeň, která se obrací k Bohu a vede nás, abychom se vydali

na cestu k němu. Na této cestě si pak musíme vzájemně pomáhat.

Kristus přišel právě proto, aby vytvořil ve světě síť společenství, kde se můžeme navzájem nést a společně nacházet cestu života. Máme pochopit, že Boží přikázání nejsou omezením naší svobody, ale jsou cestami, které nás vedou k druhému, k plnosti života. Prosme Pána, aby nám pomohl pochopit jeho přítomnost a být plnými jeho zjevení, jeho radosti a pomáhat si navzájem ve společenství víry jít kupředu. Nacházet stále více s Kristem pravou tvář Boha, a tak také pravý život.

C) Jako třetí zaznělo působivé svědectví Ilarie: Jmenuji se Ilaria a pocházím z Říma. Můj život byl poznamenán tichým, ale hlubokým násilím již od malička: Otec násilník, často mimo domov, a následný rozvod mých rodičů a další konkrétní těžkosti. Přiznávám, že jsem si přála, abych se nikdy nenarodila.

Vyrůstala jsem s celou tou bolestí uvnitř, v rodině, ve škole, s přáteli. Skrze různé způsoby zábavy jsem se snažila ukrýt tyto problémy před sebou i před druhými, a tak jsem hodně poslouchala hudbu, provozovala sport a dokonce studovala. Avšak dříve nebo později bylo potřeba tento problém vyřešit. S plynoucím časem bylo stále náročnější o tom hovořit. Žila jsem dál v tichosti a všechno skrývala do té doby, než se můj špatný stav projevil anorexií. Na vlastní kůži jsem se přesvědčila, že vnitřními problémy se musí léčit jako každá nemoc. Trpěla jsem velmi silnými panickými záchvaty, které způsobovaly ochablost svalů a dýchací problémy. Často mě museli hospitalizovat, jednou dokonce na jednotce intenzivní péče.

Z této situace jsem se dostala, jen díky několika osobám, které mi pomohly. Především díky své matce, která mi darovala víru, v níž mě vychovávala: večerní modlitby byly mým jediným úkrytem. Pomohla mi paradoxně také tím, že v určité chvíli pochopila, že mi nemůže pomoci přímo a stáhla se do pozadí.

Dále děkuji donu Robertovi, knězi, který mě v 18 letech připravoval na biřmování a poté mi umožnil prožít nádherné světové setkání mládeže v roce 2000 v Římě. Během večera na tomto setkání jsem vnímala Boží objetí. Načerpala jsem tam sílu, jež nepocházela ze mne. Můj stav se začal zlepšovat, a to i díky terapeutce, kterou mi don Robert sehnal. Sama bych jistě mnoho pokroku neudělala.

Můj psychologický pokrok pokračoval spolu s duchovním – začala jsem se věnovat duchovnímu rozlišování, ve kterém jsem vnímala, že Bůh ke mně hovoří tváří v tvář skrze své slovo. Vdala jsem se v roce 2004, když mi bylo 23 let a stala jsem se matkou jednoho krásného dítěte. Jmenuje se Alessandro a je mu teď 21 měsíců.

Svěřuji ho Matce Boží, jejíž mimořádnou přítomnost jsem objevila při modlitbě růžence. Samozřejmě, že některé problémy zázračně nezmizely a projevují se i v životě rodiny. Ale psychologický a zároveň duchovní pokrok pomáhá nalézt správný způsob, jak čelit a dokonce milovat vlastní kříž, aniž bychom ztratili naději. Dnes večer jsem tady, abych dala hlas tomu, kdo hlas nemá, tomu kdo, jako já v určité době, nedokáže doufat a nese si v sobě utlumený výkřik o pomoc.

Pán tě nese v náručí, pokud se necháš nést.

4LIFE:

Ježíš naplňuje všechna nejniternější očekávání lidského srdce.

Prožíváš svůj život víry v malém společenství? Pokud ne, co uděláš pro to, abys našel/našla další mladé, s kterými budeš moci sdílet víru?

Někdy se nám může zdát, že Bůh mlčí. Je třeba odvahy k hledání Boha ve stvoření, v umění a v přátelském společenství církve.

Pokora je úkonem odvahy a vítězstvím lásky nad sobectvím

*Homilie při nedělní mši svaté, Montorso, Loreto,
2. září 2007*

Drazí bratři a sestry, drazí mladí přátelé!

Po této noční vigílii se naše loretánské setkání končí u oltáře slavnostní eucharistickou liturgií. Znovu vás všechny co nejsrdечněji zdravím, zvláště biskupy. Děkuji arcibiskupovi Angelo Bagnascovi, který mi před chvílí tlumočil vaše pocity. Zdravím arcibiskupa Loreta, jenž nás zde srdečně a starostlivě přijal. Zdravím kněze, řeholníky, řeholnice a všechny, kdo se podíleli na přípravě této významné manifestace víry. Zdravím ctěné, občanské i vojenské autority, zejména místopředsedu italské vlády pana Francesca Rutelliho.

Toto je vskutku den milosti! Čtení, která jsme před chvílí vyslechli, nám pomohou pochopit, jak veliké věci učinil Pán, že nám dal setkat se tady v Loretu v takovém počtu a v tak radostné a sváteční atmosféře modlitby. Na tomto našem setkání nedaleko svatyně Nejsvětější Panny se v určitém smyslu naplňují slova z listu Židům: „Přistoupili jste k hoře Siónu a k městu živého Boha.“ Slavením eucharistie ve stínu Svatého domu i my přistupujeme „k obci prvorozenců, kteří jsou zapsáni v nebi“. Můžeme tak okusit předchuť radosti z toho, že přistupujeme „k soudci, Bohu všech, k duším spravedlivých, kteří už dosáhli cíle“.

Spolu s Marií, Matkou Vykupitele a Matkou naší jdeme vstříc především „prostředníku nové smlouvy“, našemu Pánu Ježíši Kristu (*srov. Žid 12,22-24*). Nebeský otec, který mnohokrát a mnoha způsoby mluvil k lidem, chtěl v plnosti časů uzavřít s lidmi novou, definitivní a neodvolatelnou smlouvu a zpečetit ji krví svého jednorozeného Syna, zabitého a zmrtvýchvstalého pro spásu celého lidstva. Ježíš Kristus, Bůh, který se stal člověkem, přijal z Marie naše tělo, účastnil se našeho života a chtěl sdílet naše dějiny. Bůh, aby uskutečnil svou smlouvu, hledal mladé srdce a našel je v Marii, „mladé ženě“.

I dnes Bůh hledá srdce mladých, hledá mladé lidi s velkým srdcem, schopné dát mu prostor ve svém životě a stát se protagonisty nové smlouvy. K přijetí přitažlivé nabídky, jakou je ta, kterou nám činí Ježíš; k uzavření smlouvy s ním, je zapotřebí být cele mladí, schopní nechat se oslovit jeho novostí a vykročit s Ním na nové cesty. Ježíš má mladé lidi v oblibě, jak to dobře ukazuje dialog s bohatým mladíkem (*srov. Mt 19,16-22; Mk 10,17-22*); respektuje jejich svobodu, ale nikdy jim nepřestává nabízet nejvyšší cíle jejich života: novost evangelia a krásu svatého jednání. Církev, následující příklad svého Pána, se i nadále vyznačuje stejnou pozorností. Proto na vás, drazí mladí, hledí s nezměrnou sympatií, je vám nablízku ve chvílích radosti i slavení, zkoušek i rozpaků; podporuje vás dary svátostné milosti a provází vás při rozlišování vašeho povolání. Drazí mladí, nechte se vtáhnout do nového života, který vyvěrá ze setkání s Kristem, a budete s to být apoštoly jeho pokoje ve vašich rodinách, mezi vašimi přáteli, uvnitř vašich církevních společenství a v různých prostředích, ve kterých žijete a působíte.

Co však činí opravdu „mladým“ v evangelním smyslu? Toto naše setkání, které se koná ve stínu mariánské svatyně, nás vybízí hledět na Madonu. Ptáme se tedy: Jak žila své mládí Maria? Jak to, že se v ní nemožné stalo možným? Vyjevuje to ona sama ve chvalozpěvu Magnificat: Bůh „*shlédl na svou nepatrnou služebnici*“ (*Lk 1,48a*). Mariina pokora je tím, co na ní Bůh oceňuje více než co jiného. A právě o pokore mluví další dvě čtení dnešní liturgie. Není to snad šťastná náhoda, že je nám toto poselství podáno právě tady v Loretu? Tady se naše myšlení přirozeně obrací ke Svatému nazaretskému domku, jenž je svatyní pokory: pokory Boha, který se stal tělem, a pokory Marie, která jej přijala do svého lůna; pokory Stvořitele a pokory stvoření. Z tohoto setkání pokor se zrodil Ježíš, Syn Boží a Syn člověka. „*Čím jsi větší, tím víc se pokořuj, a před Pánem*

nalezneš milost. Neboť veliká je moc Pána“, říká nám úryvek ze Sirachovce (Sir 3,18). A Ježíš v evangeliu, po podobenství o pozvaných na hostinu, uzavírá: *„Každý, kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se ponižuje, bude povýšen“* (Lk 14,11). Tato perspektiva, naznačená Písmem, se dnes v rámci kultury a vnímavosti současného člověka ukazuje více než kdy předtím jako provokující. Pokora je vnímána jako rezignace, poraženectví. Pokorný je někdo, kdo nemá světu co říci. Avšak právě toto je mistrovská cesta. Nejen proto, že pokora je velká lidská ctnost, ale na prvním místě proto, že reprezentuje způsob jednání Boha samého. Je to cesta zvolená Kristem, prostředníkem nové smlouvy, který *„byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži“* (Flp 2,8).

Draží mladí, zdá se mi, že v tomto Božím slovu o pokoře vychází najevo důležité a jako nikdy předtím aktuální poselství pro vás, kteří chcete následovat Krista a být součástí jeho Církve. To poselství říká: nechoďte cestou pýchy, nýbrž pokory. Jděte proti proudu: neposlouchejte zistné a svůdné hlasy, které dnes z mnoha stran propagují modely života, poplatné aroganci a násilí, zpupnosti a úspěchu za každou cenu, zdání a vlastnění na úkor bytí. Kolik poselství, jež k vám přicházejí zejména prostřednictvím médií, je adresováno právě vám! Buďte bdělí! Buďte kritičtí! Nenechte se strhnout touto vlnou působivého přemlouvání. Nemějte strach, draží přátelé, preferovat „alternativní“ cesty, jež indikuje pravá láska: střízlivý a solidní životní styl; upřímné, citlivé a čisté vztahy; poctivé nasazení ve studiu i v práci; hluboký zájem o obecné blaho. Nemějte strach jevit se odlišnými a být kritizovanými za to, co se může jevit jako zpozdilé a nemódní: vaši vrstevníci, ale i dospělí, a zejména ti, kteří se zdají být nejvíce vzdáleni mentalitě a hodnotám evangelia, mají hluboce zapotřebí vidět někoho, kdo se odvažuje žít podle plnosti lidství, zjeveného Ježíšem Kristem.

Cesta pokory, draží mladí, proto není cestou rezignace, ale odvahy. Není to výsledek porážky, ale vítězství lásky nad sobectvím a milosti nad hříchem. Následováním Krista a napodobováním Marie musíme mít odvalu k pokoře, musíme se pokorně svěřit Pánu, protože jenom tak budeme moci být chápavými nástroji v jeho rukou, a dovolíme mu učinit s námi veliké věci. Veliké divy Pán učinil v Marii a ve svatých! Myslím na příklad Františka z Assisi a Kateřiny Sienské, patronů Itálie. Myslím také na skvělou mládež jako svatá Gemma Galgani, svatý Gabriel od Bolestné Matky, svatý Alois Gonzaga, svatý Dominik Savio,

svatá Maria Goretti, jež se narodila nedaleko odtud, blahoslavení Piergiorgio Frassati a Alberto Marvelli. A myslím také na mnohé chlapce a děvčata, kteří patří k zástupu „anonymních“ svatých, ale kteří nejsou anonymní před Bohem. Pro něho je každá jednotlivá osoba jedinečná, má své jméno a svou tvář. Vy víte, že všichni jsme povoláni k tomu, abychom byli svatými!

Jak vidíte, drazí mladí, pokora, které nás učí Pán a kterou dosvědčují svatí, každý podle originality vlastního povolání, je všechno jiné než poraženecký přístup k životu. Hledme především na Marii: na její školu. Stejně jako ona můžeme i my učinit zkušenost onoho *ano* daného lidstvu Bohem, z něhož plynou všechna *ano* našeho života. Pravda, mnohé a velké jsou výzvy, kterým musíte čelit. První z nich však navždy zůstane následovat Krista do všech důsledků, bez výhrad a kompromisů. A následovat Krista, znamená cítit se živou součástí jeho těla, kterým je Církev. Nelze se nazývat Kristovými učedníky a přitom nemilovat a nenásledovat jeho Církev. Církev je naše rodina, v níž nám láska k Pánu a k bratřím, zejména v účasti na eucharistii, dává zakusit radost z toho, že může již nyní okoušet budoucí život, který bude naprosto osvícen Láskou. Naše každodenní závazky ať jsou žity tady na zemi tak, jako bychom byli již nahoře. Cítit se církví je proto povoláním ke svatosti pro všechny: je to každodenní závazek budovat společenství a jednotu přemáháním každého odporu a každého nepochopení. V Církvi se učíme milovat výchovou k nezištnému přijímání bližního, starostlivé pozornosti vůči těm, kteří jsou v těžkostech, chudým a posledním. Zásadní motivací, která sjednocuje věřící v Krista, není úspěch, ale dobro; dobro, které je tím autentičtější, čím více je sdílené, a které v první řadě nespočívá v tom něco vlastnit a mít moc, ale být. Tak se buduje Boží město s lidmi, město, které zároveň vyrůstá ze země a sestupuje z nebe, protože se rozvíjí v setkání a spolupráci mezi lidmi a Bohem (*srov. Zjev 21,1-3*).

Následovat Krista, drazí mladí, kromě toho obnáší úsilí přispět k budování spravedlivější a solidárnější společnosti, kde se mohou všichni těšit pozemskými dobry. Víím, že mnozí z vás velkodušně dosvědčují vlastní víru v různých sociálních prostředích: prací ve voluntariátu, prací ve prospěch obecného dobra, pokoje a spravedlnosti v každém společenství. Jedna z oblastí, v nichž se potřeba jednat jeví naléhavou, je zajištění ochrana stvoření. Novým generacím je svěřena budoucnost planety,

v níž jsou patrná znamení vývoje, který ne vždy dovede zachovávat jemnou rovnováhu přírody. Dříve, než bude pozdě, je třeba přijmout odvážné kroky, které dokáží obnovit mocnou smlouvu mezi člověkem a zemí. Je zapotřebí rozhodného ano k ochraně stvoření a mocného úsilí k obrácení oněch tendencí, které hrozí vést k situacím nevratné degradace. Proto jsem ocenil iniciativu italské církve prosazovat vnímavost k problematice ochrany stvoření ustanovením Národního dne ochrany stvoření, který připadá na 1. září. Tento rok je pozornost upřena především na vodu, drahocenné dobro, které – pokud nebude vyvážené a pokojně sdíleno – stane se, bohužel, důvodem závažného napětí a ostrých konfliktů.

Drazí mladí přátelé, po vyslechnutí vašich reflexí ze včerejšího večera a této noci a za doprovodu Božího slova chtěl jsem vám nyní svěřit toto své zamyšlení, které je míněno jako otcovské povzbuzení k následování Krista, abychom byli svědky jeho naděje a jeho lásky. Já vám budu i nadále nablízku modlitbou a srdcem, abyste pokračovali s nadšením na cestě Agory, této speciální tříleté pouti naslouchání, dialogu a poslání. Tímto nádherným setkáním končím dnes její první rok a nemohu vás nevyzvat k tomu, abyste již nyní hleděli k velkému setkání Světového dne mládeže, které se bude konat v červenci příštího roku v Sydney. Zvu vás k přípravě na tuto velkou manifestaci mladé víry rozjímáním poselství, které prohlubuje téma Ducha Svatého, abychom společně žili nové jaro Ducha. Očekávám vás tedy v hojném počtu také v Austrálii na závěr druhého roku vaší Agory. Obraťme nyní znovu své zraky k Marii, vzoru pokory a odvahy. Pomoz nám, Nazaretská Panno, být chápavými k dílu Ducha Svatého, jako jsi byla ty; pomoz nám stávat se stále více svatými, učedníky zamilovanými do tvého Syna Ježíše; podpoř a provázej tyto mladé lidi, aby byli radostnými a neúnavnými misionáři evangelia mezi svými vrstevníky ve všech končinách Itálie. Amen!

4LIFE:

Neboj se jít proti převládající mentalitě, kterou rozšiřují média. Neboj se být jiný = Kristův, neboj se být jiná = Kristova...

Svatí jsou nám příkladem a povzbuzením, že v každé době - i přes velké obtíže - je možné žít s Kristem.

Krista následujeme uprostřed církve. Jak se to konkrétně projevuje v tvém životě?

Přinášet světu evangelium vtělené, nikoli abstraktní

Modlitba Anděl Páně, Loreto,

2. září 2007

Na závěr této eucharistické slavnosti, drazí mladí, recitujme modlitbu Anděl Páně v duchovním společenství se všemi těmi, kteří jsou s námi spojeni rádiem a televizí. Loreto je po Nazaretu ideálním místem pro meditaci o tajemství vtělení Boží Syna. Proto vás nyní všechny zvu vydat se myslí a srdcem do svatyně Svatého domu, mezi ony stěny, které podle tradice pocházejí z Nazareta, na místo, kde Nejsvětější Panna řekla Bohu „ano“ a ve svém lůně počala vtělené věčné Slovo.

Před rozpuštěním tohoto našeho shromáždění proto na chvíli ještě opusťme „agoru“, fórum či náměstí a pomyslně vstupme do Svatého domu. Mezi náměstím a domem je vzájemný vztah. Náměstí je velkým, otevřeným místem setkání s druhými, místem dialogu, konfrontace; dům je však místem usebrání a vnitřního mlčení, kde v hloubi může být přijato Slovo. Aby bylo možné přinést Boha na náměstí, do fóra, je třeba jej niterně přijmout v domě jako Maria při zvěstování. A naopak: dům je otevřen k náměstí. Naznačuje to i fakt, že Svatý dům v Loretu má tři stěny, nikoli čtyři: je to otevřený dům, otevřený ke světu, životu, i k této Agoře mladých Italů.

Drazí přátelé, je to pro Itálii velké privilegium, že tento půvabný kout kraje Marche chová svatyni Svatého domu. Buďte na to právem hrdi a využívejte to! V nejdůležitějších chvílích vašeho života přijďte alespoň v srdci sem mezi stěny Svatého domu duchovně se usebrat. Modlete se k Panně Marii, aby vám vymohla světlo a sílu Ducha Svatého, abyste Božímu hlasu odpovídali naplno a velkodušně. Pak se stanete jeho pravými svědky na náměstí, na fóru, ve společnosti, a přinesete tam evangelium nikoli abstraktní, ale vtělené ve vašem životě.

4LIFE:

Potřebujeme dům, domov – místo klidu, ticha a naslouchání slovíům Ježíše. Na náměstí (tržiště) světa je třeba přinášet Ježíše. Co to pro tebe konkrétně znamená? O co se budeš snažit?

Objevuj církev a pomoz konkrétně svými dary, aby byla domovem a školou společenství (Jan Pavel II., NMI, 43)

Apoštolská cesta Benedikta XVI. do USA

Křesťanské učednictví charakterizuje smysl pro úžas

Setkání s mládeží a seminaristy, New York,

20. dubna 2008

Eminence, drazí spolubratři v biskupské službě,

drazí mladí přátelé,

hlásejte Krista Pána „*a buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje*“ (1 Petr 3,15). Těmito slovy prvního Petrova listu srdečně zdravím každého z vás. Děkuji kardinálu Eganovi za jeho vlídná slova na uvítanou a také děkuji zástupcům z vašich řad za vroucí přijetí. Můj zvláštní pozdrav i vděčnost patří biskupu Walshovi, rektorovi Semináře sv. Josefa, personálu a seminaristům.

Velmi mne těší, mladí přátelé, že mám příležitost s vámi mluvit. Vyřídte, prosím, mé srdečné pozdravy členům vašich rodin a vašim příbuzným, jakož i učitelům a personálu různých škol, kolejí a univerzit, k nimž příslušíte. Víím, že mnozí z vás intenzivně pracovali na přípravách tohoto našeho setkání. Jim vyslovuji své velké uznání. Rád bych také ocenil váš zpěv k mým narozeninám. Díky za toto dojemné gesto! Všem vám dávám „jedničku s hvězdičkou“ za vaši německou výslovnost! Dnes večer bych se s vámi rád podělil o některé myšlenky, týkající se toho, co to znamená být učedníky Ježíše Krista. V Pánových stopách se náš život stává cestou naděje.

Před sebou máte obrazy šesti obyčejných mužů a žen, kteří prožili neobyčejný život. Církev je ctí jako ctihodné, blahoslavené či svaté: každý z nich odpověděl na Boží povolání žít z lásky a každý mu sloužil tady, na ulicích a sídlištích New Yorku. Udivuje mne, jak je tato skupina různorodá: chudí i bohatí, laici i laičky – jedna byla dobře postavenou manželkou a matkou, dále kněžší a sestry, imigranti zdaleka, dcera jednoho válečníka Mohawků a matky z kmene Algonkinů, haitský otrok a kubánský intelektuál.

Svatá Elizabeth Anna Seton, svatá Františka Xaveria Cabrini, svatý Jan Nepomuk Neumann, blahoslavená Kateri Tekakwitha, ctihodný Pierre Toussaint a otec Felix Varela: každý z nás by mohl být mezi nimi, protože v této skupině se nevyskytuje žádný stereotyp, žádná uniformita. Bližší pohled však vyjevuje některé společné prvky. Horlivou láskou k Ježíši se jejich životy staly mimořádnými cestami naděje. Pro některé to znamenalo opustit vlast a nastoupit cestu dlouhou tisíce kilometrů.

Pro každého to byl úkon odevzdání se Bohu v důvěře, že on je posledním cílem každé cesty. A všichni nabízeli vztaženou ruku naděje těm, které cestou potkali, a nezdědka v nich probudili život víry. V sirotčincích, školách a nemocnicích se starali o chudé, nemocné a ty, kteří stáli na okraji společnosti, a prostřednictvím přesvědčivého svědectví, které plyne z pokorného kráčení v Ježíšových slépějích, otevřelo těchto šest osob cestu víry, naděje a lásky nesčetným lidem, možná i vašim předkům.

A dnes? Kdo nese svědectví dobré zvěsti do ulic New Yorku, do neklidných čtvrtí a okrajů města, do míst, kde se scházejí mladí a hledají někoho, komu by se mohli svěřit? Od Boha pocházíme a k němu směřujeme a Ježíš je cesta. Průběh této cesty se klikatí tak, jak tomu bylo i v případě našich svatých: radostmi a zkouškami normálního každodenního života, uvnitř vašich rodin, ve škole či v koleji, při trávení volného času i ve vašich farních společenstvích. Všechna tato místa jsou poznamenána kulturou, v níž vyrůstáte. Jakožto mladým Američanům se vám nabízejí mnohé možnosti osobního rozvoje a jste vychováváni se smyslem pro velkorysost, službu a férovost. Není nutné, abych vám připomínal, že existují i těžkosti: způsoby jednání a myšlení, které dusí naději, cesty, které se zdají vést ke štěstí a spokojenosti, ale končí jen ve zmatku a úzkosti.

Léta, která jsem já prožil jako teenager, byla zmařena neblahým režimem, jenž se domníval, že má odpovědi na všechno; jeho vliv pronikl do škol, do občanských institucí, do politiky a dokonce do náboženství dříve, než byl rozpoznán jako zločinný. Zbavil se Boha, a tak se stal nepřístupným pro všechno, co je pravdivé a dobré. Mnozí z vašich rodičů a prarodičů vám vyprávěli o hrůzách ničení, které pak následovalo. Někteří totiž přišli do Ameriky právě proto, aby před těmito hrůzami utekli.

Děkujeme Bohu za to, že dnes se mnozí lidé z vaší generace mohou těšit svobodám, které povstaly díky rozšíření demokracie a respektu k lidským právům. Děkujeme Bohu za všechny, kteří se zasazují o to, abyste mohli vyrůstat v prostředí podporujícím všechno krásné, dobré a pravdivé: za vaše rodiče a prarodiče, za vaše učitele a kněze, za občanské představitele, kteří usilují o právo a spravedlnost.

Moc ničit nicméně zůstává. Tvrdit opak by znamenalo klamat sami sebe. Nikdy však nebude triumfovat: byla poražena. To je podstata naděje, která nás jakožto křesťany vyznačuje; církve to připomíná velmi dramatickým způsobem během velikonočního třídního a radostně sla-

ví během velikonoční doby. Ten, který nám ukazuje cestu za hranice smrti, je zároveň tím, kdo nám ukazuje, jak překonávat ničení a úzkost. Proto je Ježíš učitelem života (*srov. Spe salvi, 6*). Jeho smrt a vzkříšení znamená, že můžeme nebeskému Otci říci: „Tys všechno obnovil“ (*Velký pátek, Modlitba po přijímání*). A proto jsme před několika týdny, během překrásné liturgie velikonoční vigilie, volali k Bohu nikoli z beznaděje či z úzkosti, ale v důvěře naplněné nadějí a ku prospěchu našeho světa: Zažehnej temnoty našeho srdce. Rozjasni temnoty našeho ducha! (*srov. Modlitba při zapálení paškálu*).

Co jsou ony temnoty? Co se stane, když se lidé, zvláště ti nejzranitelnější, setkají se sevřenou pěstí represe či manipulace namísto otevřené dlaně naděje? První okruh příkladů se týká srdce. Tady mohou být sny a touhy, za nimiž mládež jde, velice snadno roztrženy a zničeny. Mám na mysli ty, kteří jsou postiženi užíváním drog a narkotik, chybějícím domovem, chudobou, rasismem, násilím a ponižováním – obzvláště, pokud jde o dívky a ženy. Příčiny těchto problematických situací jsou složité, všechny však mají společný původ v otrávené mentalitě, která se projevuje tím, že zachází s lidskými osobami jako se zbožím. Utvrzuje se tak necitelnost srdce, které nejprve ignoruje a potom se vysmívá důstojnosti, již dal každé lidské osobě Bůh. Podobné tragédie také ukazují, co by se mohlo stát a co by se stalo, kdyby se k nim natáhly jiné ruce – vaše ruce. Vybízím vás proto, abyste zvali druhé, zejména ty zranitelné a nevinné, aby se přidávali k vám na cestách dobroty a naděje.

Druhá oblast temnot, ta, která postihuje ducha, zůstává často nepostřehnutá a z tohoto důvodu je obzvláště škodlivá. Je to manipulace pravdy, při níž je zkreslováno naše vnímání reality a špiněna naše představivost a touhy. Zmínil jsem před chvílí množství svobod, kterým se naštěstí můžete těšit. Zásadní význam svobody je třeba pečlivě chránit. Neudivuje tedy, že četní jednotlivci i skupiny se svých svobod hlasitě a veřejně dožadují. Svoboda je však hodnota choulostivá. Snadno může být zkreslena nebo zneužita, takže nevede ke štěstí, které od ní všichni očekáváme, nýbrž do temné oblasti manipulací, v níž bude naše sebechápání i rozumění světu pomýleno či dokonce znetvořeno těmi, kteří mají svůj vlastní skrytý plán.

Všimli jste si, jak často bývá vznášen požadavek svobody, aniž by se vztahoval k pravdě o lidské osobě? Jsou dnes tací, kteří mají za to, že respektováním svobody jednotlivce se stává nesprávným samo hledá-

ní pravdy, včetně pravdy o tom, co je to dobro. Mluvení o pravdě je v určitém prostředí chápáno jako zdroj konfliktů či střetů, a proto je odkazováno spíše do soukromé sféry. Namísto pravdy – nebo spíše namísto chybějící pravdy – šíří se názor, že přízná-li se hodnota všemu bez rozdílu, bude zajištěna svoboda a osvobozeno svědomí. A to nazýváme relativismem. Jaký účel však má „svoboda“, která ignoruje pravdu a následuje to, co je falešné či nesprávné? Kolika mladým lidem byla nabídnuta ruka, která ve jménu svobody či zážitku vedla do propadliště drogových závislostí, do morálního či intelektuálního chaosu, do násilí, do ztráty úcty k sobě samým, ba do zoufalství a k tragédii sebevraždy? Draží přátelé, pravda není diktát. Není to ani pouhý souhrn pravidel. Je to objev Jediného, který nás nikdy nezradí; Jediného, kterému můžeme vždycky důvěřovat. Při hledání pravdy docházíme k životu podle víry, protože pravda je jistá osoba: Ježíš Kristus. A to je důvod, proč autentická svoboda není rozhodnutí „nevázat se“. Je to rozhodnutí „nasadit se“; tedy nic menšího než vyjít ze sebe samých a nechat se vtáhnout do Kristova „bytí pro druhé“ (*srov. Spe salvi*, 28).

Jak tedy můžeme jakožto věřící pomáhat druhým kráčet cestou svobody, která vede k plnému uspokojení a trvalému štěstí? Vraťme se opět ke svatým. Jak to, že jejich svědectví skutečně osvobodila druhé od temnot srdce a ducha? Odpověď se nachází v jádru jejich víry – naší víry. Ježíšovo vtělení a narození nám říká, že Bůh skutečně našel místo mezi námi. Útulek je obsazen, on tedy vstupuje skrze stáj, a tam jsou lidé, kteří vidí jeho světlo. Poznávají tak, že Herodův svět je temný a uzavřený, a sledují na ztemnělém nebi zář hvězdy, která je vede. Co vyznačuje? Tady si můžete vybavit modlitbu, pronášenou o velikonoční noci: „Otče, jenž jsi skrze svého Syna, který je světlem světa, ukázal svou slávu, zapal v nás živý plamen své naděje!“ (*Požehnání ohně*). A pak jsme při slavnostním procesí předávali zapálenými svícemi jeden druhému Kristovo světlo. Je to světlo, které „potírá zlo, smývá viny, hříšníkům navrácí nevinnost, zarmouceným vrací radost, zahání nenávisť, vytváří jednotu srdcí a pokořuje pýchu světa“ (*Exsultet*). Takové je působení Kristova světla. To je cesta svatých. Je to velkolepá vize naděje, Kristova světla, jež nás zve, abychom byli hvězdami pro druhé a kráčeli Kristovou cestou odpuštění, smíření, pokory, radosti a pokoje.

Někdy jsme ovšem pokoušeni uzamykat se do sebe, pochybovat o síle Kristovy záře, omezovat horizont naděje. Osmělte se! Upřete své zraky

na naše svaté! Různost jejich zkušenosti s Boží přítomností nám ukazuje, jak znovu objevit šíři a hloubku křesťanství. Nechejte svou fantazii stoupat volně po neomezených horizontech křesťanského učednictví. Někdy jsme považováni za lidi, kteří mluví jenom o zákazech. Nic nemůže být vzdálenější pravdě! Skutečné křesťanské učednictví charakterizuje smysl pro úžas. Stojíme před Bohem, kterého známe a milujeme jako přítele, před nezměrností jeho stvoření a krásou naší křesťanské víry.

Draží přátelé, příklad svatých nás dále zve, abychom vzali do úvahy čtyři podstatné aspekty pokladu naší víry: osobní modlitbu a mlčení, liturgickou modlitbu, praktickou lásku a povolání.

Nejdůležitější věcí je rozvinout osobní vztah k Bohu. Tento vztah se vyjadřuje v modlitbě. Bůh svou vlastní přirozeností mluví, naslouchá i odpovídá. Svatý Pavel nám připomíná, že se máme a můžeme „*modlit bez přestání*“ (1Sol 5,17). Aniž bychom se upínali sami na sebe nebo se odtahovali od životních výšin a nížin, obracíme se v modlitbě k Bohu a jeho prostřednictvím jedni k druhým, včetně všech, kteří jsou na okraji, i těch, kteří sledují jiné než Boží cesty (*srov. Spe salvi*, 33). Svatí nás tak procitěně učí tomu, že modlitba se stává uskutečňovanou nadějí. Kristus byl jejich stálým druhem, s nímž rozmlouvali na každém kroku své cesty ve službách druhým.

Existuje ještě jeden aspekt modlitby, na který musíme pamatovat: mlčenlivé rozjímání. Například svatý Jan nám říká, že pro chápání Božího zjevení je třeba nejprve naslouchat a pak odpovídat a zvěstovat to, co jsme slyšeli a viděli (*srov. 1Jan 1,2-3; Dei Verbum*, 1). Neztratili jsme snad něco z tohoto umění naslouchat? Necháváte si trochu prostoru pro naslouchání šepotu Boha, který vás volá, abyste postupovali směrem k dobru? Přátelé, nemějte strach z mlčení a klidu, naslouchejte Bohu, adorujte ho v Eucharistii! Dovolte, aby jeho slovo utvářelo vaši cestu rozvoje svatosti.

Při liturgii nalézáme celou církev v modlitbě. Slovo „liturgie“ znamená účast Božího lidu na „díle Krista kněze a jeho těla, církve“ (*Sacrosanctum concilium*, 7). V čem spočívá toto dílo? Vztahuje se především na Kristovo utrpení, jeho smrt, vzkříšení a nanebevstoupení, na to, co nazýváme „velikonočním tajemstvím“. Vztahuje se rovněž na samotné slavení liturgie. Tyto dva významy jsou totiž neoddělitelně spojeny, protože toto „Ježíšovo dílo“ je pravým obsahem liturgie. Liturgií se „Ježíšovo dílo“ neustále dotýká dějin i našeho života, aby je utvářelo. Tady

se přibližujeme k dalšímu rysu velikosti naší křesťanské víry. Pokaždé, když se shromažďujete ke mši svaté, když jdete ke zpovědi, vždy když slavíte některou svátost, jedná Ježíš. Prostřednictvím Ducha Svatého vás přitahuje k sobě, vtahuje vás do své obětavé lásky k Otci, která se stává láskou ke všem. Tak vidíme, že liturgie církve je pro lidstvo službou naděje. Vaše účast, naplněná vírou, je úkonem naděje, který pomáhá udržovat svět světců i hříšníků v otevřenosti k Bohu, a to je ta pravá lidská naděje, kterou nabízíme každému (*srov. Spe salvi, 34*).

Vaše osobní modlitba, čas mlčenlivého rozjímání i vaše účast na liturgii církve vás přitahují blíže k Bohu a připravují tak ke službě druhým. Svatí, kteří nás dnes večer doprovázejí, nám ukazují, že život víry a naděje je také životem lásky. Rozjímáme-li o ukřižovaném Ježíši, vidíme lásku v její nejradikálnější formě. Můžeme si začít představovat cestu lásky, po níž se máme vydat (*srov. Deus caritas est, 12*). Příležitostí k této cestě je mnoho. Dívejte se kolem sebe Kristovýmá očima, naslouchejte jeho ušima, snažte se cítit a myslet jeho srdcem a jeho duchem. Jste připraveni dát všechno za pravdu a spravedlnost, jako to učinil on? Mnoho příkladů utrpení, na které naši svatí soucitně reagovali, je stále přítomno zde v tomto městě a jeho okolí. A vyvstaly i nové nespravedlnosti: některé z nich jsou komplikované a pramení z vykořisťování srdce a manipulace duchem. I toto naše všední prostředí, samotná země, sténá pod tíží konzumní chtivosti a nezodpovědného využívání. Je třeba pozorně naslouchat a odpovídat obnoveným sociálním jednáním, které se rodí z univerzální lásky, jež nezná hranice. Tak budeme mít jistotu, že se naše skutky milosrdenství a spravedlnosti stanou skutkem naděje pro druhé.

Drazí mladí lidé, chtěl bych na závěr říci ještě pár slov o povoláních. Myslím především na vaše rodiče, prarodiče a kmotry. Oni byli vašimi prvními vychovateli ve víře. Tím, že vás dali pokřtít, vám dali možnost obdržet největší životní dar. Onoho dne jste vstoupili do svatosti samotného Boha. Byli jste přijati za syny a dcery Otce, vtělení do Krista a stali jste se příbytkem jeho Ducha. Modleme se za matky a otce celého světa, zejména za ty, kteří všemi způsoby – sociálně, materiálně, duchovně – bojují v tomto světě. Važme si povolání k manželství a důstojnosti rodinného života. Vždycky uznávejme, že rodiny jsou místem, kde se rodí povolání.

Zdravím přítomné seminaristy, shromážděné zde v Seminári sv. Josefa, a povzbuzuji všechny bohoslovce kdekoli v Americe. Těší mne, že váš počet roste! Boží lid od vás očekává, že budete svatými kněžími na cestách každodenního obrácení a že budete druhé inspirovat k touze vstoupit hlouběji do církevního života věřících. Vybižím vás, abyste prohloubili své přátelství s Ježíšem, Dobrým Pastýřem. Mluvte s ním od srdce k srdci. Odmítejte každé pokušení okázalosti, kariérismu či samolibosti. Usilujte o životní styl, jenž je opravdu charakterizován láskou, čistotou a pokorou v následování Krista, věčného Velekněze, jehož živým obrazem se máte stát (*srov. Pastores dabo vobis*, 33). Drazí seminaristé, každý den se za vás modlím. Připomínejte si, že to, co před Pánem platí, je přebývání v jeho lásce a vyzářování jeho lásky k druhým.

Řeholní sestry, bratři a kněží bohatě přispívají k poslání církve. Jejich prorocké svědectví je charakterizováno hlubokým přesvědčením o prvenství, s jakým evangelium utváří křesťanský život a proměňuje společnost. Chtěl bych dnes obrátit vaši pozornost k pozitivní duchovní obnově, kterou nastupují kongregace ve vztahu ke svým charismatům. Slovo „charisma“ znamená dar svobodně a nezaslouženě daný. Charismata jsou udělována Duchem Svatým, který inspiruje zakladatele a zakladatelky, a oni pak tímto duchovním odkazem formují řeholní instituty. Obdivuhodná řada charismat vlastních každému řeholnímu institutu je mimořádným duchovním pokladem. Dějiny církve jsou totiž asi nejkrásněji ilustrovány dějinami spiritualit, z nichž větší část je součástí života svatých zakladatelů a zakladatelek. Jsem si jist, že objevem charismat, která produkují takovou šíři duchovní moudrosti, budou někteří z vás mladých přitahováni k životu apoštolské či kontemplativní služby. Neostýchejte se promluvit si s řeholníky, sestrami či kněžími o charismatech a spiritualitě jejich kongregace. Neexistuje žádné dokonalé společenství, ale jde o to rozlišit věrnost charismatu zakladatele, nikoli nějaké jednotlivé osobě. To je to, co od vás chce Pán. Buďte odvážní! I vy můžete ze svého života učinit dar z lásky k Pánu Ježíši a v něm ke každému členu lidské rodiny (*srov. Vita consecrata*, 3).

Přátelé, ptám se vás znovu, co říci o nynější době? Co hledáte? Co vám Bůh naznačuje? Nadějí, která nikdy neklame, je Ježíš Kristus. Svátí nám ukazují nezištnou lásku jeho cesty. Jako Kristovi učedníci podnikli mimořádné cesty uvnitř onoho společenství naděje, kterým je církev. Uvnitř církve najdete i vy odvahu a oporu, abyste se mohli vydat

na cestu Páně. Nasycení osobní modlitbou, připravení mlčením, přetvoření liturgií církve objevíte zvláštní povolání, které vám Pán vyhradil. S radostí jej obejměte. Kristovými učedníky jste dnes vy. Vyzařujte jeho světlo na toto město i mimo ně. Ukažte světu důvod vaší naděje. Mluvte s druhými o pravdě, která vás osvobozuje. S těmito pocity velké naděje ve vás se s vámi loučím v očekávání nového setkání letos v červenci na Světových dnech mládeže. Jako pečeť svých vroucích citů uděluji s radostí vám a vašim rodinám své apoštolské požehnání.

4LIFE:

Hledáš skutečnou pravdu a nebo se necháváš manipulovat médii, reklamou či názorem většiny?

Už jsi prožil/a, že Ježíš šeptá svá slova v tichu modlitby? Přemýšlej, jak takové ticho najít: v kostele, doma brzo ráno nebo večer, na vycházce v přírodě...

Vážíš si povolání k řeholnímu životu a ke kněžství? Proč?

Pastorační návštěva Janova

Proč je krásné být mladým?

Setkání s mládeží, Janov,

18. května 2008

Drazí mladí,

bohužel mne v těchto dnech všude pronásleduje déšť, ale přijměme to jako znamení požehnání ku plodnosti země a také jako symbol Duchu Svatého, který přichází obnovit zemi, včetně vyprahlé země našich duší. Vy jste mládí Janova! Srdečně vás v Kristu objímám! Děkuji dvěma vašim reprezentantům, kteří stali vašimi „mluvčími“. A děkuji vám všem za všechny přípravné práce tohoto setkání, nejen vnější, ale zejména duchovní: eucharistické adorace a modlitební vigilie. Takto jste skutečně vyšli vstříc Duchu Svatému a v Duchu jste vstoupili do dnešní slavnosti Nejsvětější Trojice. Díky za tuto cestu, kterou jste podnikli! A děkuji za vaše nadšení, které má být charakteristické pro vaše duše nejen na prahu mládí, plného očekávání a snů, ale stále, i poté, až mladá léta přejdou a vy budete povoláni žít jiná období. V srdci máme všichni zůstat mladí! Je krásné být mladými a dnes chtějí být všichni mladí. Chtějí zůstat mladými a maskují se, aby vypadli jako mladí, třebaže čas mládí je již viditelně pryč. Kládl jsem si otázku a přemýšlel jsem nad tím: Proč je krásné být mladými?

Sen trvalého mládí vyznačují patrně dva zásadní prvky. Mládí má

ještě všechnu budoucnost před sebou a všechna budoucnost je časem naděje. Je plna příslibů. Máme-li být upřímní, pro mnohé je budoucnost také temná, plná hrozeb. Nic není jisté... Najdu zaměstnání? Najdu bydlení? Najdu lásku? Co bude mou skutečnou budoucností? A před těmito hrozbami se budoucnost může jevit také jako prázdnota. Proto dnes nemálo lidí chce zastavit čas ze strachu před prázdnotou budoucností. Chtějí krásy života konzumovat ihned. A tak je olej do lamp spotřebován, dříve než život začal. Proto je důležité zvolit dobře, nezničit budoucnost. První základní volbou musí být Bůh, Bůh zjevený v Synu, Ježíši Kristu. Ve světle této volby se nám zároveň dostává průvodce na cestu, věrohodný průvodce, který mne nikdy neopustí.

Ve světle této volby lze nalézt kritéria dalších nezbytných kroků. Být mladým v sobě obsahuje zahrnuje být dobrým a velkodušným. A dobrotou osobně je Ježíš Kristus; ten Ježíš, kterého znáte nebo kterého vaše srdce hledají. On je přítel, který nikdy nezradí, je věrný až po dar vlastního života na kříži. Poddejte se jeho lásce! Jako to hlásá nápis, jenž nosíte na svých tričkách, která jste si připravili pro toto setkání: „odvažte se“ před Ježíšem, protože pouze On vás může vyprostit z vašich úzkostí a obav a splnit vaše očekávání. On za vás dal život. Jak by mohl zradit vaši důvěru? Jak by vás mohl uvést na špatnou cestu? Jeho stezky jsou stezkami života a vedou na pastviny duše, ačkoli jsou strmé a obtížné. Vybízím vás, drazí přátelé, abyste kultivovali svůj duchovní život. Ježíš řekl: *„Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, neboť beze mne nemůžete dělat nic“* (Jan 15,5). Ježíš se neuchyluje ke slovním obrátům, ale je jasný a přímý. Všichni ho chápou a zaujímají svůj postoj. Život duše je setkání s Ním, konkrétní tvář Boha; je to mlčenlivá a vytrvalá modlitba, je to svátostný život, je to meditované evangelium, je to duchovní doprovázení, je to srdečná příslušnost k církvi, k vašim církevním společenstvím.

Jakpak lze ale milovat nepoznané? Poznání přivádí k lásce a láska podněcuje k poznání. A tak je tomu i s Kristem. Abychom našli lásku ke Kristu, abychom jej skutečně našli jako průvodce svého života, musíme jej především poznat. Jako oni dva učedníci, kteří jej následovali po slovech Jana Křtitele a říkají nesměle: „Rabbi, kde bydlíš?“. Chtějí ho poznat blíže. A Pán, když mluví s učedníky rozlišuje. Ptá se „Co o mně lidé říkají?“ - a má na mysli ty, kteří ho znají zdálky, z druhé ruky. A potom „Co říkáte vy o mně?“ - a má na mysli ty, kteří ho znají z první ruky, protože

s ním žili, vstoupili do jeho nejosobnějšího života, ba dokonce do jeho modlitby, do jeho dialogu s Otcem. Tak je také pro nás důležité nepatřit prostě jen k těm mnoha, kteří zaslechli, že je to velká osobnost, ale navázat s ním osobní vztah a poznat jej skutečně. A to si žádá poznat Písmo a evangelia, zvláště ta místa, kde k nám Pán mluví. Ne vždy jsou tato slova snadná, ale vstoupíme-li do nich, vstoupíme-li do dialogu klepáním na bránu těch slov, přičemž se obracíme k Pánu slovy „Otevři mi“, nalezneme skutečně slova věčného života, slova živá dnes, slova stejně aktuální, jako byla aktuální tehdy a jak budou aktuální v budoucnu. Tato rozmluva s Pánem v Písmu musí být vždycky rozmluvou nejen individuální, ale i komunitní, v onom velkém společenství církve, kde je Kristus vždy přítomen, ve společenství liturgie, v nejosobnějším setkání nejsvětější eucharistie a svátosti smíření, kde mi Pán říká „Odpouštím ti.“

Velmi důležitým prvkem této cesty je také pomoc potřebným, kteří jsou v nouzi. Mít čas pro druhého. Existují mnohé dimenze seznámení se s Ježíšem. Přirozeně také v životech svatých. V Ligurii, v Janově máte mnoho svatých, kteří nám pomáhají objevit pravou Ježíšovu tvář. Pouze takto, tedy osobním poznáním Ježíše můžeme toto naše přátelství předávat druhým. Můžeme překonat indiferenci. Třebaže se někdy může zdát nepřekonatelnou, někdy se může zdát, že indiference nepotřebuje Boha, ale ve skutečnosti všichni vědí, že v jejich životě něco chybí. A teprve, když objeví Ježíše, zjistí: „To bylo to, na co jsem čekal.“ A čím více se skutečně stáváme Ježíšovými přáteli, tím více můžeme otevírat srdce druhých, aby se i oni mohli stát opravdu mladými a měli tak před sebou velkou budoucnost.

Na závěr našeho setkání budu mít to potěšení předat několika z vás evangelium na znamení misijního poslání. Jděte, drazí mladí, na pole života, do vašich farností, do těch nejobtížnějších čtvrtí, do ulic! Hlásejte Krista Pána, naději světa. Čím více se člověk vzdaluje od Boha, svého Zdroje, tím více se ztrácí sobě samému, lidské soužití se stává svízelnějším a společnost se rozpadá. Buďte mezi sebou jednotní, pomáhejte si žít a růst ve víře a v křesťanském životě, abyste mohli být zapálenými svědky Páně. Buďte jednotní, ale nikoli uzavření. Buďte pokorní, ale nikoli úzkostliví. Buďte prostí, ale nikoli naivní. Buďte přemýšliví, ale nikoli komplikovaní. Vstupujte do dialogu se všemi, ale zůstaňte sebou samými. Zůstaňte ve společenství se svými pastýři: jsou služebníky evangelia, božské eucharistie, Božího odpuštění. Jsou vám otci a přáteli,

druhy na vaší cestě. Potřebujete je a oni – my všichni – potřebujeme vás.

Každý z vás, drazí mladí, zůstane-li sjednocen s Kristem a s církví, může vykonat velké věci. A to je přání, které vám zanechávám. Nashledanou v Sydney s těmi z vás, kteří jste již přihlásili na světové setkání v červenci, a také všem ostatním, protože celou událost může každý sledovat také odtud. Víím, že právě v oněch dnech budou diecéze pořádat společná setkání, aby to byly opravdu nové Letnice mladých z celého světa. Svěřuji vás Panně Marii, vzoru ochoty a pokorné odvahy přijmout Pánovo poslání. Učte se od ní dělat ze svých životů jediné přítakání Bohu! Tak přijde Ježíš přebývat mezi vás, a vy jej poneseíte s radostí druhým. Spolu s mým požehnáním!

4LIFE:

Jak chápeš slogan: „mladý starý“ a „starý mladý“?

Kdo chce milovat Krista, musí ho znát. Vypiš si, co to vše znamená.

Co můžeš udělat, aby někdo druhý uslyšel o Ježíši Kristu? Nemusíš jít hned osobně hlásat do ulic, a přece máš být aktivní v evangelizaci.

Pastorační návštěva ve svaté Marii di Leuca v Brindisi **Snažte se poznat církvev**

Setkání s obyvateli a mládeží na náměstí Leonio Flacco, Brindisi

14. června 2008

Chtěl bych se nyní zvláště obrátit na mládež, která je tu hojně zastoupena. Drazí přátelé, děkuji za vaše vřelé přijetí, děkuji za vroucí dojmy, které vyjádřil váš zástupce. Vaše hlasy, které nacházejí bezprostřední odezvu v mé duši, mi sdělují vaši otevřenou důvěru, vaši touhu žít. V těchto hlasech rovněž spatřuji problémy, které vás sužují a které někdy mají tendenci uhasit nadšení typické pro toto období vašeho života. Znáím tíhu, která působí na mnohé z vás a na vaši budoucnost, kterou působí dramatický fenomén nezaměstnanosti, jenž především postihuje mladé lidi jižní Itálie. Zároveň víím o tom, že vaše mládí je ovlivňováno vidinou snadného výdělků, pokušením útěku do umělého ráje nebo přitahováním zkreslených forem hmotného uspokojení. Nenechte se svést nástrahy zla! Hledejte spíše existenci bohatou na hodnoty, abyste dali život spravedlivější společnosti, která bude otevřenější budoucnosti. Nechte dozrát dary, kterými Bůh obdařil vaše mládí: sílu, inteligenci, odvalu, nadšení a vůli žít. S tímto vybavením a stálým spoléháním se

na Boží pomoc můžete živit naději ve vás a kolem vás. Záleží na vás a na vašem srdci, zda se tento proces změní ve větší dobro pro všechny. A cesta dobra – jak dobře víte – má jméno láska.

V lásce, pouze v autentické lásce, tkví klíč každé naděje, protože láska má svůj kořen v Bohu. Čtete v Písmu: „*Také my jsme poznali lásku, kterou Bůh má k nám, a věříme v ni. Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm*“ (1 Jan 4,16). A Boží láska má svou sladkou a soucitnou tvář Ježíše Krista. Takto jsme dospěli k srdci křesťanského poselství: Kristus je odpovědí na vaše otázky a problémy; v něm bude zhodnocena každá poctivá snaha lidské bytosti. Kristus je však náročný a opovrhuje polovičatostí. On ví, že může spoléhat na vaši velkorysost a zásadovost: proto se od vás tolik očekává. Následujte ho věrně, a abyste se s ním mohli setkat, milujte jeho církev, pociťujte za ni odpovědnost, neodmítejte být, každý ve svém prostředí, odvážnými protagonisty. Bod, ke kterému bych chtěl obrátit vaši pozornost, je tento: snažte se poznat církev, pochopit ji, milovat ji, a věnujte pozornost hlasu jejích pastýřů. Ona je složena z lidí, ale Kristus je její hlavou a jeho duch ji pevně vede. Jste mladou tváří církve: nezanedbávejte proto váš podíl, aby evangelium, které ona hlásá, mohlo všude proniknout. Buďte apoštoly vašich vrstevníků!

4LIFE:

Kristus nemá rád polovičatost, ale dává hodnotu každé poctivé lidské snaze. Pociťuješ odpovědnost za církev? Jak se to konkrétně projevuje? Jak by vypadal tvůj osobní dopis papeži? Co by v něm stálo? Můžeš jej napsat.

Pobyt Benedikta XVI. v Brixenu

Nikdo nemůže dát to, co sám nemá

Setkání s kněžími a seminaristy, odpovědi na jejich otázky, Brixen, 6. srpna 2008

Svatý Otče, jmenuji se Michael Horrer, a jsem bohoslovcem. Na XXIII. světovém dni mládeže v Sydney v Austrálii, kterého jsem se zúčastnil s jinými mladými naší diecéze, jste přítomným stále zdůrazňoval důležitost působení Ducha Svatého v nás mladých a v církvi. Téma Světového dne bylo: „Dostanete moc Ducha Svatého, který na vás sestoupí a budete mými svědky“ (Sk 1,8). Nyní, my mladí, posílení Duchem Svatým a Vašimi slovy, jsme se vrátili do svých domovů, do svých diecézí a do všedního života.

Svatý Otče, jak konkrétně máme žít zde, ve své vlasti a ve všedním životě dary Ducha Svatého a vydávat mu svědectví u druhých, aby i naši rodiče, přátelé a známí cítili a zakoušeli moc Ducha Svatého a my vykonávali své poslání svědků Krista? Co byste nám poradil, aby naše diecéze zůstala mladá, navzdory stárnutí kléru, a aby zůstala otevřená Božímu Duchu, který řídí církev?

Odpověď Benedikta XVI.: Děkuji za tuhle otázku. Těší mě, když vidím bohoslovce této diecéze, v jehož tváři mohu v jistém smyslu znovu nacházet mladou tvář diecéze. Těší mě, když slyším, že jste byl spolu s ostatními v Sydney, kde jsme při velké slavnosti víry společně zakoušeli právě mládí církve. Také pro Australany to byla veliká zkušenost. Zpočátku se dívali na toto světové setkání mládeže s velkou skepsí. Očekávali, že do všedního života přinese mnoho překážek, jako například komplikace v dopravě. Ale nakonec - pozorovali jsme to také ve sdělovacích prostředcích - jejich předsudky kus po kusu opadly. Všichni se cítili strženi touto atmosférou radosti a víry. Viděli, že mladí přicházejí a nepůsobí bezpečnostní ani žádné jiné problémy, ale že v radosti dokážou být pospolu. Viděli, že i dnes je víra silou, která je schopná dát lidem správné zaměření, a proto nadešla chvíle, kdy jsme opravdu cítili vanutí Ducha Svatého, které odstraňuje předsudky a které dává lidem pochopit, že toto je směr, jakým máme jít; a tak se dá žít a otevírat se budoucnosti.

Správně jste řekl, že to byl silný okamžik, z nějž jsme si domů odnesli plamínek. Ve všedním životě je ale mnohem obtížnější konkrétně vnímat působení Ducha Svatého nebo být osobně prostředkem, aby On mohl být přítomen, aby se uskutečnilo jeho vanutí, které odstraňuje dobové předsudky, které v temnotě zažihá světlo a dává nám zakoušet, že víra nejenže má budoucnost, nýbrž že je budoucností! Jak to můžeme uskutečnit? Samozřejmě, sami toho schopni nejsme. Je to Pán, kdo nám pomáhá, ale my musíme být ochotnými nástroji. Jednoduše řečeno: nikdo nemůže dát to, co sám nemá. Nemůžeme tedy účinně předávat Ducha Svatého, činit ho vnímatelným, jestliže mu my sami nejsme blízko. Právě proto myslím, že je nejdůležitější, abychom setrvali v dosahu vanutí Ducha Svatého, ve styku s ním. Druhým ho budeme moci předávat jedině tehdy, bude-li se nás stále vnitřně dotýkat, bude-li v nás přítomen. Potom nám on sám nám vnukne nápad, co a jak dělat. Takové nápady nelze naplánovat, ty vyrůstají z momentální situace působením Ducha Svatého.

Janovo evangelium nám vypráví, jak po vzkříšení Pán přichází mezi učedníky, dýchne na ně a říká: „Přijměte Ducha Svatého“. To je paralela ke knize Genesis, která nám vypráví, jak Bůh dýchl na uhnětenou hlínu a ta oživila a stala se člověkem. Nuže člověk, který je vnitřně zatemněný a polomrtvý, znovu dostane Kristův dech a tento božský dech dá jeho životu nový rozměr, dává mu život s Duchem Svatým. Můžeme tedy říci: Duch Svatý je dech Ježíše Krista, a my musíme prosit Krista, aby na nás stále dýchal, aby se v nás tento dech stal živým a mocným a působil ve světě. To znamená, že se musíme zdržovat v Kristově blízkosti. Děláme to tím, že rozjímáme jeho slovo. Víme, že hlavním autorem Písma svatého je Duch Svatý. Když skrze Písmo hovoříme s Bohem, nehledáme jen minulost, ale skutečně přítomného Pána, který k nám mluví, a je to tedy - jak jsem to také řekl v Austrálii - jako bychom se procházeli v zahradě Ducha Svatého, mluvili s ním a on s námi. Naučit se být doma v tomto prostředí, v prostředí Božího slova je velmi důležité, a v jistém slova smyslu nás to uvádí do vanutí Boha. Pak se přirozeně toto naslouchání, toto procházení se v prostředí Slova, přeměnění v odpověď, v odpověď v modlitbě, ve styku s Kristem. Především ve svátosti eucharistie, v níž nám jde vstříc a vstupuje do nás, téměř se s námi slévá, ale pak také ve svátosti smíření, která nás stále očišťuje, která smývá temnoty, jimiž nás zanáší každodenní život. Stručně: život s Kristem v Duchu Svatém, v Božím slově a ve společenství církve, v jejím živém společenství. Sv. Augustin řekl: „Chceš-li Ducha Božího, musíš být v Kristově Těle.“ V mystickém těle Krista se nachází prostředí jeho Ducha.

To všechno by mělo určovat průběh našeho dne tak, aby se stal strukturovaným, aby se stal dnem, v němž k nám má Bůh vždycky přístup, v němž se neustále ověřuje spojení s Kristem, v němž neustále přijímáme vanutí Ducha Svatého. Budeme-li dělat toto, nebudeme-li příliš líní, neukáznění nebo lhostejní, tehdy se nám přihodí to, že den nabude tvar a náš život formu a bude z nás vyzařovat světlo, aniž bychom museli příliš přemýšlet nad tím, co dělat. Přijde to samo sebou.

K tomu bych pak přidal druhý rozměr, logicky spojený s prvním: žijeme-li s Kristem, také lidské věci se nám budou dařit. Vždyť víra nezahrnuje pouze nadpřirozený aspekt; ona rekonstruuje člověka, přivádí ho k jeho lidství, jak to ukazuje ona obdoba mezi knihou Genesis a 20. kapitolou Janova evangelia. Zakládá se právě na přirozených ctnostech, jako jsou čestnost, radost, ochota naslouchat bližním, schopnost odpouštět,

velkomyslnost, dobrota a srdečnost. Tyto lidské ctnosti poukazují na fakt, že je víra opravdu přítomna, že jsem opravdu v Kristu. Myslím, že bychom si také měli dávat pozor na to, abychom v nás dávali dozrávat ryzímu lidství, protože víra zahrnuje plné uskutečnění lidského bytí, lidskosti. Měli bychom si dávat pozor, abychom správným způsobem uskutečňovali lidské věci i v zaměstnání, v respektování bližního tím, že se o něj staráme. To je nejlepší způsob, jak se starat o sebe: vždyť „být tady“ pro druhého, je nejlepší způsob, jak „být tady“ pro nás samé. A z toho pak vznikají ony iniciativy, které se mohou plánovat: společenství modlitby, společenství, která čtou Bibli, nebo také účinná pomoc lidem v nouzi, jež se ocitli na okraji života, nemocným, tělesně postiženým a podobně. Kéž se nám otevřou oči, abychom viděli své osobní schopnosti, abychom se pustili do vhodných iniciativ a uměli vlévat odvahu druhým, aby jednali podobně. A právě tyto lidské věci nás pak upevňují tím, že nás nějakým způsobem nově uvádějí do styku s Božím Duchem.

Velmistr Maltézských rytířů v Římě mi vyprávěl, že o vánocích šel s několika mladými na nádraží Termini, aby přinesl kousek vánoč opuštěným lidem. Když pak odcházeli, slyšel, jak jeden mladík říká druhému: „Toto je mnohem lepší než diskotéka! Tohle bylo opravdu krásné, že můžu udělat něco pro druhé!“ Toto jsou iniciativy, které v nás Duch Svatý probouzí. Bez dlouhých řečí nám dávají zakoušet sílu Ducha a člověk se stává vnímavým pro Krista. Možná jsem byl málo konkrétní, ale myslím, že nejdůležitější je, aby byl náš život zaměřen na Ducha Svatého, abychom žili v jeho prostředí, v Kristově těle a odtud pak zakoušíme zlidštění, pěstujeme prosté lidské ctnosti a učíme se tak být dobří v nejširším slova smyslu. Tímto způsobem se nabývá citlivost pro podněty dobra, které pak přirozeně rozvíjejí misionářskou sílu a v jistém smyslu připravují onu chvíli, v níž se stává rozumné a pochopitelné mluvit o Kristu a o naší víře.

4LIFE:

Proč si papež váží světových dnů mládeže?

Žiješ v blízkosti Ducha Svatého?

Nauč se často modlit: Přijď, Duchu Svatý, a buď světlem mého života.

Pastorační cesta Benedikta XVI. na Sardinii

Hledejte to, co vám nemůže dát dnešní společnost

Promluva k mládeži, Sardinie,

7. září 2008

Moji drazí,

je to pro mne velká radost setkat se s vámi na konci tohoto krátkého, ale intenzivního pobytu na vašem krásném ostrově. Všechny vás zdravím a děkuji za vřelé přijetí. Zvláště děkuji těm, kteří mi vaším jménem vyjádřili vroucí city, jež vás naplňují. Víím, že někteří z vás se účastnili Světového dne mládeže v Sydney, a jsem si jist, že načerpali z této výjimečné církevní události hodně sil. Jak jsem mohl sám vidět, světové dny mládeže představují mimořádnou příležitost, která umožňuje mladým z celého světa vzájemně se poznat, společně sdílet víru a lásku ke Kristu a k jeho církvi, aby posílili společnou angažovanost udělat všechno pro vybudování budoucnosti pokoje a spravedlnosti.

S láskou vás zdravím, drazí chlapci a děvčata: vy tvoříte budoucnost plnou naděje tohoto regionu. Zním vaše nadšení, touhy a úsilí, které vyvíjíte k jejich uskutečnění. Nicméně nepřehlížím také obtíže a problémy, s nimiž zápasíte. Myslím například na zlo nezaměstnanosti a nejistotu práce, které ohrožují vaše plány; myslím na emigraci, na exodus čerstvých a podnikavých sil a s ním spojeným odcizováním, které s sebou nese psychologické, mravní ale i sociální škody. A co říci o tom, jak se v současné konzumní společnosti zisk a úspěch stávají novými božstvy, před nimiž mnozí padají na kolena? Proto jsou pak lidé nakloněni cenit si pouze toho, kdo má štěstí a určitou popularitu, a nikoli toho, kdo musí v životě denně namáhavě zápasit. Vlastnění hmotných dober a potlesk davu nahradily onu práci na sobě samých, která upevňuje ducha a formuje ryzí osobnost. Riskuje se tak, že se člověk stane povrchním, že se pustí na nebezpečné zkratky hledání úspěchu, a vystaví tak svůj život zkušenostem, které vzbuzují bezprostřední uspokojení, ale samy jsou ošidné a klamné. Roste sklon k individualismu, a když se člověk soustředí pouze na sebe, stane se nutně křehkým, chybí mu trpělivost naslouchat, což je nezbytná fáze k pochopení druhého a ke spolupráci.

20. října 1985 Jan Pavel II. poukázal při setkání s mladými, pocházejícími z celé Sardinie, na tři důležité hodnoty pro vybudování bratrské a solidární společnosti. Jsou to směrnice více než kdy aktuální i dnes; rád je znovu uvádím a na první místo stavím hodnotu rodiny, kterou je nut-

no hájit jako „starobylé a posvátné dědictví“. Vy všichni znáte důležitost rodiny, protože jste děti a sourozenci, ale schopnost vytvořit novou rodinu není samozřejmá. Je třeba se na to připravovat. V minulosti tradiční společnost více pomáhala vytvářet a hájit rodinu. Dnes tomu tak už není anebo je to jen na papíře, ale ve skutečnosti převládá jiná mentalita. Jsou připouštěny jiné formy soužití; někdy se používá termínu „rodina“ ve vztahu k takovému soužití, které ve skutečnosti není rodinou. Především se ale velmi oslabila schopnost manželů bránit jednotu rodinného jádra za cenu velkých obětí. Drazí mladí, znovu si osvojte hodnotu rodiny; milujte ji ne jen z tradice, nýbrž pro zralou a uvědomělou volbu: milujte svou původní rodinu a připravujte se mít rádi také tu, kterou s Boží pomocí sami vytvoříte. Říkám „připravujte se“, protože pravá láska se neimprovizuje. K lásce patří kromě citu, také odpovědnost, stálost, vědomí závazku. To všechno se člověk naučí dlouhým cvičením křesťanských ctností jako je důvěra, čistota, odevzdanost do Boží prozřetelnosti a modlitba. V tomto úsilí o růst ke zralé lásce vás bude vždy podporovat křesťanské společenství, protože v něm rodina nachází svou nejvyšší důstojnost. Druhý vatikánský koncil ji nazývá „malá církev“, protože manželství je svátost, tj. svaté a účinné znamení lásky, kterou nám Bůh dává v Kristu prostřednictvím církve.

S tím je úzce spojena druhá hodnota, kterou chci zdůraznit: opravdová intelektuální a morální formace, nezbytná pro plánování a budování vaší i společenské budoucnosti. Kdo vám v této oblasti dává „slevu“, nechce vaše dobro. Vždyť jak byste mohli opravdově plánovat svůj zítřek, zanedbáte-li přirozenou touhu, která je ve vás, totiž vědět a konfrontovat se. Krize nějaké společnosti začíná, když neumí předávat své kulturní bohatství a své hodnoty novým generacím. A nemám na mysli jen školní systém. Otázka je mnohem širší. Je to nouzový stav výchovy jako takové, který, má-li se mu čelit, vyžaduje rodiče a vychovatele schopné předávat to, co dobrého a pravdivého oni sami zakusili a sami prohloubili. Vyžaduje mladé lidi, vnitřně otevřené, zvědavé, učenívé a schopné všechno znovu vztáhnout k původním požadavkům a zřejmostem srdce. Buďte opravdu svobodní neboli zapálení pro pravdu. Pán Ježíš řekl: „*Pravda vás osvobodí*“ (Jan 8,32). Moderní nihilismus hlásá pravý opak, totiž že svoboda vás učiní opravdovými. Ba dokonce existuje někdo, kdo zastává, že neexistuje žádná pravda, a tím otevírá cestu k vyprázdnění pojmů dobra a zla a činí je dokonce vzájemně zaměnitel-

né. Řekli mi, že v sardské kultuře existuje toto přísloví: „Je lepší, když chybí chléb než spravedlnost.“ Člověk totiž může snášet a překonat hladování hladu, ale nemůže přežít v prostředí, odkud jsou vykázány spravedlnost a pravda. Hmotný chléb nestačí k tomu, aby člověk mohl žít plně lidsky; potřebuje jiný chléb, po němž stále hladoví a kterým musí živit svůj osobní růst a tím i růst rodiny a společnosti.

Tímto pokrmem – a to je třetí velká hodnota – je upřímná a hluboká víra, jež se stane podstatou vašeho života. Když se ztratí smysl pro přítomnost Boha, všechno se „stane nudným“ a redukuje se na jediný rozměr. Všechno zůstává „zmáčknuto“ na hmotnou úroveň. Je-li každá věc nazírána podle své užitečnosti, nevyhmátne se podstata toho, co nás obklopuje a především osob, s nimiž se setkáváme. Po ztrátě tajemství Boha zmizí také tajemství všeho, co existuje. Věci a osoby mě zajímají do té míry, do jaké naplňují mé potřeby, ne samy pro sebe. Všechno se to stává kulturním faktem, který se vdechuje od narození a má trvalé vnitřní účinky. V tomto smyslu je víra – dříve než nějaký náboženský názor – způsob vidění skutečnosti, způsob myšlení, vnitřní sensibilita, která obohacuje lidské bytí jako takové. Nuže, draží přátelé, Kristus je také v tomto směru Učitelem, protože sdílel ve všem naše lidství a je současníkem člověka v každé době. Tato typicky křesťanská skutečnost je úchvatnou milostí! Jste-li s Ježíšem a navštěvujete-li ho jako přítele v evangeliu a ve svátostech, můžete se novým způsobem naučit tomu, co vám společnost není s to dát, totiž náboženský smysl. A právě proto, že je to nová věc, je úchvatné to objevit.

Draží mladí, jako mladý sv. Augustin, každý z vás slyší symbolické volání každého tvora k výšinám; každý krásný tvor odkazuje ke kráse Stvořitele, jež je jakoby soustředěna ve tváři Ježíše Krista. Když ji duše zakusí, zvolá: „Pozdě jsem si tě zamiloval, krásno tak dávná a tak nová, pozdě jsem si tě zamiloval“ (*Vyznání X*, 27.38) Kéž každý z vás dokáže objevit Boha jako smysl a základ každého tvora, světlo pravdy, plamen lásky, pouto jednoty, jak zpívá hymnus Agory italských mladých. Buďte vnímaví pro sílu Ducha! Byl to On, Duch Svatý, hlavní představitel Světového dne mládeže v Sydney; On z vás udělá svědky Krista, ne jen slovy, nýbrž skutky, novým způsobem života. Nebudete už mít strach, že ztratíte svou svobodu, protože ji bude žít v plnosti a dávat ji z lásky. Nebudete lpět na hmotných statcích, protože budete v sobě cítit radost, že se o ně může dělit. Nebudete smutní smutkem světa, ale budete za-

koušet bolest kvůli zlu a radost z dobra, zvláště z milosrdenství a odpuštění. Nebudet už myslet na církev jako na vnější instituci, ale jako na svou duchovní rodinu. Toto je víra, kterou vám předali vaši otcové. Jste povoláni žít tuto víru dnes ve zcela odlišné době.

Rodina, formace, víra. Drazí mladí z Cagliari a z celé Sardinie, také já vám zanechávám tato tři slova, tři hodnoty, abyste je přijali se světlem a silou Ducha Kristova za vlastní. Naše Paní z Bonarie, největší patronka a sladká Královna Sardů kéž vás vede, kéž vás chrání a kéž vás stále doprovází! S láskou vám žehnám a ubezpečuji vás, že na vás budu denně myslet v modlitbách.

4LIFE:

Jak se konkrétně připravuješ na své životní povolání: manželství, rodinu nebo zasvěcení se Bohu?

Bez Boha se všechno „stane nudným“. Poznámka: „S Bohem nuda není...“

Co děláš pro kvalitativní růst své víry?

Apoštolská cesta Benedikta XVI. do Francie

Počítám s vámi

Setkání s mládeží, Paříž,

12. září 2008

Drazí mladí,

po modlitebním usebrání při nešporách v Notre-Dome mne zdravíte s nadšením, kterým dotváříte slavnostní a milou podobu tohoto setkání. Připomíná mi to onu nezapomenutelnou událost z letošního července v Sydney, kde jste se někteří z vás účastnili Světových dní mládeže. Dnes večer bych k vám chtěl promluvit o dvou věcech, které spolu hluboce souvisejí. Představují opravdový poklad, k němuž můžete upnout své srdce (*srov. Mt 6,21*).

První se pojí s tématem, zvoleným pro Sydney. Je to také téma vaší modlitební vigilie, která za chvíli začne. Jde o úryvek ze Skutků apoštolů, z knihy, kterou někteří právem nazývají evangeliem Ducha Svatého: „Až na vás sestoupí Duch Svatý, dostanete moc a budete mými svědky“ (*Sk 1,8*). Sydney pomohlo mnoha mladým objevit důležitost Ducha Svatého v životě křesťana. Duch nás uvádí do důvěrného vztahu s Bohem, v němž je pramen každého autentického lidského bohatství. Vy všichni hledáte pravdu a chcete ji žít. Touto pravdou je Kristus. On je jedinou

Cestou, jedinou Pravdou a pravým Životem. Následovat Krista znamená vykročit, jak někdy říkají žalmy. Cesta pravdy je jediná a zároveň mnohotvárná podle různých charismat, jako je pravda jediná a zároveň nevyčerpatelně bohatá. Svěřte se Duchu Svatému, abyste mohli objevit Krista. Duch je nezbytným vůdcem v modlitbě, duší naší naděje a pramenem pravé radosti.

K prohloubení těchto pravd víry vás vybízím, abyste rozjímali o velikosti svátosti biřmování, kterou jste obdrželi a která vás uvádí do života zralé víry. Je důležité tuto svátost chápat stále lépe, ověřovat kvalitu a hloubku vlastní víry a posilovat ji. Duch Svatý vás přiblíží tajemství Boha a dá vám pochopit, kdo je Bůh. On vás zve, abyste ve svém bližním viděli bratra, kterého vám Bůh daroval, abyste žili ve společenství s ním lidsky i duchovně, tedy abyste žili v církvi. Tím, že vám zjevuje, kdo je Kristus, jenž pro nás zemřel a vstal z mrtvých, vás vybízí ke svědectví. Jste ve věku obětavosti. Je nezbytně nutné, abyste kolem sebe, v rodinách a s přáteli i tam, kde studujete, pracujete a bavíte se, mluvili o Kristu. Nemějte strach! Mějte „*odvahu žít evangelium a smělost jej hlásat*“ (*Poselství mládeži, 20. července 2007*). Proto vás vybízím, abyste nacházeli vhodná slova ke hlásání Boha všude kolem a opírali své svědectví o moc Ducha, vzývaného v modlitbě. Neste dobrou zvěst svým vrstevníkům i jiným lidem: zakoušejí citové zmatky, starosti a nejistotu ve vztahu k práci a ke studiu, čelí utrpení a zakoušejí i jedinečné radosti. Dosvědčujte Boha, neboť - přestože jste mladí - plně náležíte do katolického společenství díky svému křtu a pro společné vyznání víry (*srov. Ef 4,5*). Chci vás ujistit, že církev s vámi počítá!

V tomto roce věnovaném svatému Pavlovi bych vám chtěl svěřit další poklad, který byl středem života tohoto strhujícího apoštola. Jde o tajemství kříže. V Lurdech budu v neděli spolu s mnoha poutníky slavit svátek Povýšení svatého Kříže. Mnozí z vás nosí na krku řetízky s křížkem. Také nosím kříž, jako ostatně všichni biskupové. Není to ozdoba ani šperk. Je to drahocenný symbol naší víry, viditelný a hmatatelný znak spojení s Kristem. Svatý Pavel hovoří o kříži jasně na začátku prvního listu Korintánům. V Korintu žila neklidná a bouřlivá komunita, jež byla vystavena a rizikům, přítomným v jejím okolí. Tato nebezpečí jsou podobná těm, která denně poznáváme i my. Budu jich citovat jen pár: kontroverze a spory uvnitř společenství věřících, svody falešných náboženských či filosofických nauk, povrchnost víry a uvolněná morálka. Sv. Pavel začíná

svůj list slovy: „*Ti ovšem, kteří jdou k záhubě, považují nauku o kříži za hloupost. My však, kteří budeme zachráněni, víme, že tím Bůh projevil svou moc*“ (1Kor 1,18). Potom apoštol ukazuje jeden zvláštní protiklad existující mezi moudrostí a bláznovstvím podle Boha a podle lidí. Mluví o tom, když připomíná založení církve v Korintu, a pak v souvislosti s vlastním kázáním. Končí tím, že klade důraz na krásu moudrosti Boží, kterou Kristus a v jeho šlépějích i jeho apoštolové přišli učit svět a křesťany. Tuto tajemnou a skrytou moudrost (srov. 1Kor 2,7) nám zjevil Duch, protože „*člověk se schopnostmi pouze přirozenými nepřijímá ty pravdy, které pocházejí od Božího Ducha. Zdají se mu hloupé a nemůže je pochopit, protože ty věci se dají pochopit jen s pomocí Ducha*“ (1Kor 2,14).

Duch otevírá lidské inteligenci nové horizonty, které ji překračují, a dává jí pochopit, že jediná pravá moudrost spočívá ve velikosti Krista. Pro křesťany je kříž symbolem moudrosti Boha a jeho nekonečné lásky, zjevené spasitelským darem Krista zabitého a vzkříšeného pro život světa, pro život každého a každé z vás. Kéž vás tento převratný objev vybídne k respektu a úctě ke kříži! On je nejenom znamením vašeho života v Bohu a vaší spásy, ale je také – jak víte – němým svědkem utrpení lidí a zároveň jedinečným a drahocenným výrazem všech jejich nadějí. Drazí mladí, vím, že úcta ke kříži vyvolává někdy posměch a také pronásledování. Kříž do jisté míry zpochybňuje lidské bezpečí, ale také, a zejména, zabezpečuje milost Boží a potvrzuje naši spásu. Tento večer vám svěřuji Kristův kříž. Duch Svatý vám dá pochopit tajemství lásky, abyste pak spolu se sv. Pavlem zvolali: „*Ať je daleko ode mne, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista, kterým je pro mě ukřížován svět a já světu*“ (Gal 6,14). Pavel pochopil Ježíšovo – zdánlivě paradoxní – slovo, podle něhož darováním („ztrátou“) života lze vlastní život najít (srov. Mk 8,35; Jan 12,24), a vyvodil z toho, že kříž vyjadřuje základní zákon lásky, dokonalou formuli pravého života. Kéž prohloubení tajemství kříže pomůže některým z vás objevit povolání zcela sloužit Kristu v kněžském či řeholním životě!

Nastal čas zahájení modlitební vigilie, k níž jste se dnes večer sešli. Nezapomeňte na dvě drahocenné věci, které vám papež dnes večer prezentoval: Duch Svatý a kříž! Chtěl bych vám na závěr ještě jednou říci, že s vámi počítám, drazí mladí, a přál bych si, abyste dnes i zítra zakoušeli v církvi váženost a vroucnost! Kéž vás Bůh denně provází a žehná vám, vašim rodinám a vašim přátelům. Ze srdce rád uděluji apoštolské požehnání vám i všem mladým lidem Francie.

4LIFE:

Církev počítá s tím, že budeš mít odvahu s druhými lidmi hovořit o Kristu. Kříž není ozdoba či šperk, ale symbol víry, znamení spojení s Kristem, vyjádření lásky, potorzením naší spásy.

Inspirován/a slovy papeže, pomodli se křížovou cestu.

Apoštolská cesta Benedikta XVI. do Afriky **Pouze definitivní rozhodnutí neničí svobodu**

*Setkání s mládeží, Stadio dos Coqueiros - Luanda, Angola,
21. března 2009*

Drazí přátelé,

přišli jste ve velkém počtu a jménem mnoha jiných, kteří jsou s vámi spojeni duchovně, abyste se setkali s Petrovým nástupcem a abychom společně a přede všemi otevřeně svědčili o radosti z víry v Ježíše Krista a obnovili závazek být v naší době jeho věrnými učedníky. Podobné setkání se v tomto městě konalo 7. června 1992 s naším milovaným papežem Janem Pavlem II. Za trochu jiných okolností, ale se stejnou láskou v srdci stojí před vámi nynější Petrův nástupce a všechny vás objímá v Ježíši Kristu, který je „*stejný včera i dnes a navěky*“ (Žid 13,8).

Nejprve vám chci poděkovat za tuto slavnost, kterou jste mi připravili, i za sváteční atmosféru, kterou zde vytváříte, za vaši přítomnost a radost. Srdečně zdravím ctilodné bratry v biskupské a kněžské službě a vaše animátory. Ze srdce děkuji všem, kteří toto setkání připravili, zejména Biskupské komisi pro mládež a povolání v čele s jejím předsedou Mons. Kandou Almeidou, kterému také děkuji za laskavá slova na uvítanou. Zdravím všechny mladé, katolíky i nekatolíky, kteří hledají odpovědi na své otázky a problémy. Některé z nich představili vaši zástupci, jejichž slovům jsme s povděkem naslouchali. Objetí, která jsem si s nimi vyměnil, patří přirozeně vám všem.

Setkat se s mladými je dobré pro všechny. Jsou často vystaveni mnoha těžkostem, ale nesou si velkou naději, mnoho nadšení a tolik ochoty začínat znovu. Drazí přátelé, nesete si v sobě sílu utvářet budoucnost. Vybízáím vás, abyste se do ní zadívali očima apoštola Jana: „*Potom jsem viděl nová nebesa a novou zemi... A uviděl jsem svaté město, nový Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha; bylo vystrojeno jako nevěsta okrášlená pro svého ženicha. A uslyšel jsem od trůnu mohutný hlas: Hle – Boží stan mezi lidmi!*“ (Zj 21,1-3).

Drazí přátelé, Bůh činí rozdíly. Počínaje klidnou důvěrností mezi Bohem a lidským párem v zahradě Eden, přes božskou slávu, která vyzařovala ze stánku úmluvy uprostřed izraelského lidu na cestě pouště, až po vtělení Syna Božího, který se s člověkem nerozlučitelně spojil v Ježíši Kristu. Tento Ježíš prochází znovu pouští našeho lidství, když překonává smrt a spolu s celým lidstvem vstupuje skrze vzkříšení k Bohu. Ježíš teď už není omezen nějakým místem a určitým časem, ale jeho Duch, Duch Svatý z něho vychází, vstupuje do našich srdcí a spojuje nás tak se samotným Ježíšem a s Otcem, s trojjediným Bohem.

Ano, moji drazí přátelé! Bůh činí rozdíly... Ba co víc! Bůh nás proměňuje, činí nás novými. To je příslib, který nám on sám dává: „*Hle – všechno tvořím nové*“ (Zj 21,5). A je to pravda! Říká nám to apoštol Pavel: „*Když se tedy někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pominulo, nové nastoupilo. A všechno to pochází od Boha; on nás smířil se sebou skrze Krista*“ (2 Kor 5,17-18). Ježíš Kristus vystoupil na nebesa, vstoupil do věčnosti a stal se Pánem všech dob. Proto může být naším průvodcem v přítomnosti a ve svých rukou nést knihu našeho života. V ní je pevně obsažena minulost, prameny a základy našeho bytí; v ní pečlivě uchovává budoucnost a umožňuje nám vytušit ten nejkrásnější úsvit našeho života, který z něj vyzařuje, totiž vzkříšení v Bohu. Budoucností nového lidstva je Bůh a její předzvěstí je jeho církev. Až se vám naskytne příležitost, přečtěte si pozorně její dějiny. Zjistíte, že církev v průběhu let nestárne, ba dokonce stále mládne, protože jde vstříc setkání s Pánem a každým dnem se stále více blíží k jedinému a opravdovému prameni, z něhož prýští mládí, obnova a životní síla.

Přátelé, kteří mne posloucháte, budoucnost je Bůh. Jak jsme před chvílí slyšeli, „*on jim setře každou slzu z očí: nebude už smrt ani zármutek, nářek ani bolest už nebude, protože co dříve bylo, pominulo*“ (Zj 21,4). Spatřuji zde mezi vámi některé z těch mnoha tisíců mladých lidí, zmrzačených v důsledku války a min, a myslím na nezměrné množství slz, které mnozí z vás prolili při ztrátě svých blízkých. Není těžké si představit temné mraky, které dosud zakrývají nebe vašich nejkrásnějších snů... Ve vašich srdcích spatřuji pochybnost, s níž se na mne obrácíte: „*Tohle zde máme... To, co říkáš ty, není vidět. Příklad má božskou záruku a my tomu věříme. Ale kdy Bůh povstane, aby stvořil všechno nové?*“ Ježíšova odpověď je právě ta, kterou dal svým učedníkům: „*Ať se vaše srdce nechvěje! Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků.*

Kdyby nebylo, řekl bych vám, že odcházím vám připravit místo?" (Jan 14,1-2). Ale vy, drazí mladí, budete naléhat: „Dobře. Ale kdy se to všechno stane?“ Na podobnou otázku odpověděl Ježíš apoštolům: „To není vaše věc, abyste věděli čas a okolnosti, jak je Otec z vlastní moci ustanovil. Ale až na vás sestoupí Duch Svátý, dostanete moc a budeteými svědky... až na konec země“ (Sk 1,7-8). Vidíte, že Ježíš nás nenechává bez odpovědi. Říká nám jasně jedno: obnova začíná zevnitř; dostanete moc shůry. Síla k přetváření budoucnosti leží ve vašem nitru.

Je uvnitř... ale jak? Jako je život uvnitř seménka; tak vysvětlil Ježíš v jedné kritické chvíli svou službu. Její počátek provázelo velké nadšení, poněvadž lid viděl, jak uzdravuje nemocné, vyhání demony, hlásá evangelium. V ostatních ohledech však svět zůstal stejný: stále vládli Římané a každodenní život byl svízelný navzdory oněm znamením a krásným slovům. A nadšení se začalo vytrácet až do té míry, že svého Mistra, který kázal, ale nezměnil svět, opouštěli mnozí učedníci (srov. Jan 6,66). Všichni se ptali: jaký význam vlastně má toto poselství? Co nám ten prorok Boží přináší? Proto Ježíš mluvil o rozséváči, který seje na poli světa, a pak vysvětlil, že semenem je jeho slovo (srov. Mk 4,3-20). Uskutečněných uzdravení je opravdu málo, srovnáme-li je s obrovskou nouzí a těžkostmi každodenní reality. A přece je v semeni přítomna budoucnost, protože semeno v sobě nese zítřejší chléb, zítřejší život. Semeno se zdá být téměř ničím, ale je zpřítomněnou budoucností, je příslibem přítomným už dnes. Až padne do země, přinese užitek třicetinasobný, šedesátinasobný a stonásobný.

Moji přátelé, vy jste semenem, které Bůh zasal do země a které v jádru nese moc shůry, sílu Ducha Svatého. Přesto je však pro přechod od příslibu života k plodu jediná možná cesta: nabídnout z lásky život, z lásky zemřít. Řekl to Ježíš sám: *„Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek. Kdo má svůj život rád, ztratí ho; kdo však svůj život na tomto světě nenávidí, uchová si ho pro život věčný“* (srov. Jan 12,24-25). Tak mluvil Ježíš a tak to také udělal: jeho ukřižování vypadá jako totální prohra, ale není. Ježíš, oživen silou *„skrze věčného Ducha, sám sebe přinesl Bohu jako oběť bez poskorny“* (Žid 9,14). Když takto padl do země, může vydávat užitek v každé době a ve všech dobách. Tento nový chléb, chléb budoucího života, se nachází uprostřed vás: je jím nejsvětější Eucharistie, která nás oživuje a dává klíčit trojičnímu životu v srdcích lidí.

Drazí přátelé, seménka obdařená silou téhož věčného Ducha, vykličte vroucností Eucharistie, v níž se uskutečňuje Pánova závěť: on se nám dává a my odpovídáme tím, že se z lásky k němu dáváme druhým. To je cesta života; projít ji bude ale možné jen pod podmínkou neustálého dialogu s Pánem a opravdového vzájemného dialogu mezi sebou. Vládnoucí kultura ve společnosti vám nepomáhá žít Ježíšovo slovo ani darovat se sobě navzájem, jak k tomu on vybízí podle Otcova plánu. Drazí mladí, síla se však nachází ve vašem nitru, jak to řekl Ježíš: „*Otec, který ve mně přebývá, koná své skutky... Kdo věří ve mne, i ten bude konat skutky, které já konám, ba ještě větší bude konat, protože já odcházím k Otci*“ (Jan 14,10.12). Nemějte proto strach učinit definitivní rozhodnutí. Vím, že štědrost vám nechybí. Ale před rizikem závazku na celý život, ať už v manželství nebo v životě zvláštního zasvěcení, zakoušíte strach: „Svět žije v neustálém pohybu a život je plný možností. Mohu v této chvíli rozvrhnout celý svůj život a nebrat zřetel na nepředvídatelné věci, které mi život připraví? Nebude to tak, že si definitivním rozhodnutím zahrávám se svou svobodou a svážu si tak sám vlastní ruce?“ Takové pochybnosti na vás doléhají a nynější individualistická a požitkářská kultura jim napomáhá. Pokud se však mladý člověk nerozhodne, vystavuje se nebezpečí, že zůstane věčným dítětem!

Říkám vám: Mějte odvahu! Nebojte se definitivních rozhodnutí, protože ta jediná neničí svobodu, ale vedou vás správným směrem, umožňují vám kráčet vpřed a dosáhnout v životě něčeho velkého. Není pochyb, že život má cenu pouze tehdy, budete-li mít odvahu k dobrodružství a důvěru, že vás Pán nikdy nenechá samotné. Angolská mládeži, osvobod' v sobě Ducha Svatého, moc shůry! S důvěrou v tuto moc riskuj, jako Ježíš, tento skok, učiň konečné rozhodnutí a dej tak možnost životu! Tak se mezi vámi vytvoří oázy, ostrovy a pak rozlehlá území křesťanské kultury, v níž se stane viditelným „svaté město, jak sestupuje z nebe od Boha, vystrojené jako nevěsta okrášlená pro svého ženicha.“ Tento život je hoden žití a právě takový život vám ze srdce přeji. Ať žije mládež Angoly!

4LIFE:

Seménko je malinké. Podstatné je, že pomalu roste.

Čím povzbudíš růst zrna svého života? Inspiruj se nabídkou papeže.

Pouze definitivní rozhodnutí (např. manželství, zasvěcení) umožňují v životě dosáhnout něčeho skutečně velkého. Vyprošuj si odvahu k takovým rozhodnutím.

Pouť Benedikta XVI. do Svaté země

Boží láska zachraňuje

*Promluva v rehabilitačním centru Panny Marie Královny míru, Ammán,
8. května 2009*

Jak víte, návštěva v Centru Panny Marie, Královny míru tady v Ammánu je první zastávkou na mé pouti. Stejně jako u nesčetných tisíců poutníků přede mnou je nyní i na mně řada, abych nasycil onu hlubokou touhu dotknout se míst, kde žil Ježíš, načerpal z nich útěchu a uctil místa posvěcená jeho přítomností. Od apoštolských dob byl Jeruzalém hlavním poutním místem pro křesťany, ale ještě předtím, ve starověku, zřídily semitské národy na Blízkém východě posvátná místa, připomínající přítomnost nebo působení božského zásahu. A prostí lidé čerpali útěchu z toho, že na tato místa přicházeli a přinášeli s sebou část plodů země a svých zvířat, aby je nabídli v oběť k jeho cti a jako výraz vděčnosti.

Draží přátelé, každý z nás je poutníkem. Všichni jsme cíleně vedeni po Boží cestě. Máme přirozeně sklon dívat se zpět na uplynulý život, někdy s lítostí či zraněními, často s vděčností a uznáním, ale hledíme také dopředu, někdy s chvěním a úzkostí, vždy však s očekáváním a nadějí; máme přitom na paměti, že existují druzí lidé, kteří nás na cestě povzbuzují. Víím, že cesty, které vás mnohé svedly do Centra Regina pacis, byly poznamenány soužením a zkouškami. Někteří z vás odvážně bojují s projevy postižení, jiní museli snášet odmítnutí a někteří z vás byli k tomuto místu pokoje přitahováni jednoduše proto, že hledali povzbuzení a oporu. Dobře víím, že zvláště významný je velký úspěch tohoto centra v prosazování spravedlivého postavení postižených ve společnosti a péče o to, aby jim byla poskytována péče a vhodné prostředky, které tuto integraci usnadňují. Za tuto prozíravost a rozhodnost si všichni zasluhujete velkou chválu a povzbuzení.

Někdy je obtížné najít důvod toho, co se jeví jen jako překážka, kterou třeba překonat, nebo také jako tělesná či duševní bolest, kterou je třeba snést. Víra a rozum nám však pomáhají vidět horizont, který nás přesahuje, abychom si představili život, který je vlastní Bohu. Bezpodmínečná láska Boha, jenž dává život každému lidskému jedinci, směřuje k jedinému významu a smyslu každého lidského života. Jeho láska zachraňuje (*srov. Jan 12,32*). Křesťané vyznávají, že skrze kříž nás Ježíš skutečně uvádí do věčného života, a tak nám ukazuje cestu do budoucna, cestu naděje, jež řídí každý náš krok, takže se my sami stáváme pro druhé nositeli této naděje a lásky.

Přátelé, na rozdíl od poutníků v minulých dobách nepřicházím s dary ani oběťmi. Přicházím jednoduše s určitým úmyslem, s nadějí: modlit se za cenný dar jednoty a míru, a to zejména na Blízkém východě; za pokoj pro jednotlivce, pro rodiče a děti, za společenství, za pokoj pro Jeruzalém, pro Svatou zemi, pro tento region, pokoj pro celou lidskou rodinu; za pokoj trvalý, zrozený ze spravedlnosti, poctivosti a soucitu, pokoj, který plyne z pokory, z odpuštění a z hluboké touhy žít v harmonii jako jeden celek.

Modlitba je činná naděje. Právě ona totiž obsahuje ten pravý důvod: vstupujeme do láskyplného kontaktu s jediným Bohem, Stvořitelem světa, a tak si uvědomujeme prchavost lidských rozdělení a předsudků a zároveň si všímáme podivuhodných možností, které se před námi otevírají, když se naše srdce obrací k Boží pravdě, k jeho plánu, který má s každým z nás i s naším světem.

Drazí mladí přátelé, zvláště vám toužím říci, že jsem-li mezi vámi, pociťuji sílu, která přichází od Boha. Vaše bolestná zkušenost, vaše svědectví o soucitu, vaše rozhodnost při překonávání překážek, které vás potkávají, mne povzbuzují ve víře, že utrpení může způsobit změnu k lepšímu. Prožíváme-li osobní zkoušky nebo jsme-li nablízku druhým v jejich utrpení, chápeme podstatu našeho lidství a stáváme se takřikajíc lidštějšími. Začínáme se učit na jiné rovině, že ani srdce zatvrzelá cynismem, nespravedlností či nechotou odpustit nejsou nikdy mimo dosah Božího působení a mohou být vždycky otevřena novému způsobu existence, nové vizi pokoje.

Vyzývám vás všechny, abyste se každý den modlili za náš svět. A chci vás dnes požádat, abyste přijali i jeden zvláštní úkol: modlete se prosím za každý den této mé pouti, za mou duchovní obnovu v Pánu a za obrácení srdcí k odpuštění a solidaritě, jež jsou vlastní Bohu, aby tak má naděje – naše naděje – na jednotu a pokoj světa přinesly hojné plody.

Kéž Bůh žehná každému z vás i vašim rodinám, učitelům, ošetřovatelům, správcům a dobrodincům tohoto centra. Kéž vás chrání Panna Maria, Královna pokoje, a vede vás na pouti po cestě svého Syna, Dobrého Pastýře.

4LIFE:

Život mladých lidí je mnohdy poznamenán utrpením. V čem prožíváš utrpení ty? Jak pomáháš ulehčit utrpení druhých?

Papež prosí, abychom se za něj modlili. Děláš to?

Apoštolská cesta Benedikta XVI. do České republiky

Modlitba nešpor - část promluvy

*katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha, Praha,
26. září 2009*

V promluvě při modlitbě nešpor s kněžími, řeholníky, řeholnicemi, seminaristy a zástupci církevních hnutí papež mj.řekl:

Vaše křesťanská společenství se po dlouhé zimě komunistické diktatury před 20 lety opět začala svobodně vyjadřovat, když váš lid po událostech započatých studentskou demonstrací 17. listopadu 1989 znovu získal svobodu. Jistě jste si však povšimli, že ani dnes není snadné žít a dosvědčovat evangelium. Společnost ještě stále nese rány způsobené ateistickou ideologií a je často okouzlena moderní mentalitou hédonistického konzumismu, který vede k nebezpečné krizi lidských a náboženských hodnot a k rozmachu etického a kulturního relativismu. V tomto kontextu je nutné znovu nasadit všechny složky církve k posílení duchovních a morálních hodnot v životě dnešní společnosti. Víím, že vaše komunity se angažují na mnoha místech, především v oblasti záslužné činnosti Charity. Vaše pastorační snaha se však musí zaměřit zejména na oblast výchovy nových generací. Katolické školy nechť podporují úctu k člověku; ať se věnuje pozornost pastoraci mládeže i mimo školní okruh, aniž by se přitom zanedbávaly ostatní kategorie věřících. Kristus je pro všechny!

Svatost, univerzální povolání všech pokřtěných

*Promluva při mši svaté na Proboštské louce, Stará Boleslav,
28. září 2009*

Páni kardinálové, ctihodní bratři v biskupské a kněžské službě, draží bratři a sestry, milí mladí přátelé,

s velikou radostí se s vámi setkávám dnes ráno, kdy se chýlí ke konci má apoštolská cesta v milované České republice. Všechny srdečně zdravím, především pana kardinála arcibiskupa, jemuž jsem vděčný za slova, která mi přednesl vaším jménem na začátku této eucharistické slavnosti. Svůj pozdrav adresuji i dalším kardinálům, biskupům, kněžím a zasvěceným osobám, představitelům laických hnutí a sdružení, a obzvláště mládeži. Vítám pana prezidenta republiky, jemuž srdečně blahopřeji k jeho jmeninám; blahopřání posílám všem, kdo nosí jméno Václav, a celému českému lidu v den jeho státního svátku.

Dnes ráno nás u oltáře sjednocuje slavná vzpomínka na mučedníka svatého Václava, jehož relikvie jsem před mší svatou uctil v bazilice jemu zasvěcené. Svou krví skropil vaši zem. Jeho orlice, kterou jste vybrali jako znak mé návštěvy zde – před chvílí to připomněl váš kardinál arcibiskup – je historickým symbolem vznešeného českého národa. Tento veliký světec, kterého rádi nazýváte „věčným“ knížetem Čechů, nás zve, abychom vytrvale a věrně následovali Krista, vybízí nás, abychom byli svatí. On sám je vzorem svatosti pro všechny, obzvláště pro ty, kteří řídí osudy společnosti a národa. Avšak ptáme se: je svatost v dnešní době ještě aktuální? Anebo je to spíše něco, co je málo přitažlivé a nedůležité? Nehledají se dnes více úspěch a lidská sláva? Avšak jak dlouho trvá a jakou cenu má pozemský úspěch?

Minulé století – a vaše země toho byla svědkem – vidělo padnout nemálo mocných, o nichž se zdálo, že dosáhli výšin takřka závratných. A najednou byla jejich moc pryč. Ti, kdo popírají Boha, a v důsledku toho postrádají úctu k člověku, mají – zdá se – snadný život a dosahují materiálního úspěchu. Stačí však nahlédnout pod povrch a zjistíme, že tito lidé jsou nešťastní a nespokojení. Pouze ten, kdo v srdci uchovává posvátnou „bázeň Boží“, má důvěru i v člověka a dokáže věnovat svůj život vytvoření spravedlivějšího a bratrského světa. Dnes je třeba lidí „věřících“ a „věrohodných“, připravených rozšířit do každé oblasti společnosti ty křesťanské zásady a ideály, jimiž se inspiruje jejich jednání. To je svatost, univerzální povolání všech pokřtěných, které je vede, aby plnili své povinnosti věrně a s odvahou, aby nehleděli na vlastní sobecký zájem, ale na společné dobro, a hledali v každém okamžiku Boží vůli.

V evangeliu jsme k tomu zcela jasně slyšeli: *„Neboť co prospěje – říká Ježíš – člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši?“* (Mt 16,26). Pán nás tak vybízí, abychom si uvědomili, že skutečnou hodnotu lidské existence nelze měřit jen pozemskými statky a pomíjivými zájmy. Nejsou to hmotné věci, které by uspokojily nesmírnou touhu ukrytou v srdci každého člověka po nalezení smyslu vlastního života a po štěstí. Proto Ježíš neváhá navrhnout svým učedníkům „úzkou“ cestu svatosti: *„Kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho“* (v. 25). A dnes ráno nám jasně opakuje: *„Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě!“* (v. 24). Jistě, je to tvrdá řeč a je těžké ji přijmout a uskutečnit. Svědectví světců a světic nám však dokazuje, že je to možné, svěří-li se člověk Kristu a spolehne se na něj. Příklad svatých povzbuzuje každého, kdo si říká

křesťan, aby byl důvěryhodný, tedy žil v souladu s principy víry, kterou vyznává. Opravdu nestačí působit zdáním dobrého a čestného člověka; je třeba jím skutečně být. A dobrý a čestný je ten, kdo nezakrývá sám sebou světlo Boží, nevynáší sebe, nýbrž nechává skrze sebe prosvítat Boha.

To je i poučení ze života svatého Václava, který měl odvahu dát přednost království nebeskému před kouzlem pozemské moci. Jeho pohled se nikdy neodloučil od Ježíše Krista, který za nás trpěl, a dal nám tak příklad, abychom šli v jeho stopách, jak píše svatý Petr v druhém čtení, které jsme před chvílí slyšeli. Jako Pánův poslušný učedník, mladý kněz Václav zůstal věrný učení evangelia, jež mu vštípila jeho svatá babička, mučednice Ludmila. Proto ještě předtím, než se pustil do budování pokojného soužití ve své vlasti a se sousedními zeměmi, postaral se, aby upevnil křesťanskou víru. Proto povolával kněze a stavěl kostely. V první staroslověnské „legendě“ čteme, že „přisluhoval služebníkům Božím, mnohé kostely zdobil zlatem“ a že „všem chudým prokazoval dobrodiní, nahé odíval, lačné krmil, pocestné přijímal podle slov evangelia, vdovám nedal ukřivdit, všechny lidi, chudé i bohaté miloval“. Od Pána se naučil být „milosrdný a milostivý“ (*responsoriální žalm*) a prodchnut duchem evangelia dokázal odpustit i bratru, který usiloval o jeho život. Právem ho proto vzýváte jako „dědice“ svého národa a ve vám dobře známé písni jej prosíte, aby mu nedal zahynout.

Václav zemřel jako mučedník pro Krista. Je zajímavé si povšimnout, že Boleslav se sice bratrovraždou zmocnil pražského knížecího stolce, avšak koruna, kterou si pak vkládali na hlavu jeho následníci, nenesla Boleslavovo jméno. Nese naopak jméno svatého Václava, na svědectví, že „trůn krále, který soudí chudáky spravedlivě, bude stát navěky“ (*srov. dnešní liturgie hodín*). To lze hodnotit jako zázračný zásah Boha, který nepouští své věrné: „Nevinný poražený zvítězil nad krutým nepřítelem stejně jako Kristus na kříži“ (*srov. Legenda o svatém Václavu*) a krev mučedníka nevolala po nenávisti a pomstě, ale po odpuštění a míru.

Drazí bratři a sestry, poděkujme společně v této eucharistii Pánu, že vaši vlasti a církvi dal tohoto svatého panovníka. Zároveň se modleme, abychom jako on i my rozhodným krokem putovali ke svatosti. Je to samozřejmě těžké, neboť víra je stále vystavována mnoha zkouškám; když se však necháme přitahovat Bohem, který je Pravda, bude náš krok pevný, protože poznáme sílu jeho lásky. Kéž tuto milost získáme

na přímluvu svatého Václava a dalších svatých ochránců českých zemí. Ať nás ochraňuje a vždy nám pomáhá Panna Maria, Královna míru a Matka lásky. Amen!

Jste naději církve

*Poselství mládeži, Proboštská louka, Stará Boleslav,
28. září 2009*

Svatého otce nejprve pozdravili zástupci mládeže Marie Lukešová a Vladislav Janouškovec, kteří mu potom také předali dary:

Svatý otče,

chtěl bych Vás pozdravit za všechnu mládež České republiky. Děkujeme Vám, že jste si během této návštěvy udělal čas na setkání s námi a máme z toho upřímnou radost. Rozumíte mladým lidem a my s důvěrou nasloucháme Vaším slovům povzbuzení.

Víme, že tato chvíle je neopakovatelná a že pro nás, mladé lidi naší vlasti, je výzvou, abychom nepromarnili velké dary víry, naděje a lásky. Všichni mladí křesťané, nejen ti, kteří se zde shromáždili, dnes slyšíme z vašich úst výzvu, abychom otevřeli svá srdce k pevnějšímu vztahu s Ježíšem. Doufám, že Duch Svatý, který Vás sem přivedl, abyste nás povzbudil, nám dá sílu žít pravdivě, poctivě a spravedlivě každý den našeho života. Není to snadné, ale chci Vám slíbit, že se budeme snažit – jak nám připomínáte – „proměnit učení ve skutek“.

Chtěli bychom Vám přiblížit život mladých lidí v České republice, proto prosím přijměte knihu s fotografiemi, které zachycují život mladých lidí v jednotlivých diecézích, činnost řádů, hnutí a komunit věnujících se mládeži, ale také nádherné okamžiky velkých setkání.

Když jste v březnu navštívil Afriku, setkal jste se tam také s mládeží. My patříme do bohaté části světa. Jako výraz solidarity s chudými mladými lidmi v Africe, jsme se rozhodli uspořádat sbírku. Podařilo se nám nasbírat 289.922 Kč a předáváme Vám šek „Pro Afriku“, abyste měl možnost pomoci těm nejpotřebnějším lidem, se kterými jste se setkal při své apoštolské cestě.

S vděčností vzpomínáme na Světové dny mládeže v Kolíně nad Rýnem a v australském Sydney, kterých se mnozí z nás zúčastnili. Také naše dnešní setkání je důvodem k velké vděčnosti. S nadějí se však díváme do budoucna. Dá-li Bůh, ve španělském Madridu v roce 2011 zase na viděnou.

Přejeme Vám,

*aby láska Kristova byla také Vaší silou
a aby rostla Vaše naděje v živém Bohu.*

Poté následovalo poselství Svatého otce mládeži:

Milí mladí přátelé!

Na konci této slavnosti se obracím přímo na vás a především vás upřímně zdravím. Přišli jste sem v hojném počtu z celé republiky i ze sousedních zemí; utábořili jste se zde včera večer a přenocovali jste ve stanech, a to pro vás bylo společnou zkušeností víry a bratrství. Díky za tuto vaši přítomnost; cítím z ní nadšení a velkorysost, které jsou vlastní mládí. S vámi se i papež cítí mladý! Rád bych ještě poděkoval vašemu zástupci za laskavá slova a za krásný dar.

Milí přátelé, je jasné, že v každém mladém člověku je touha po štěstí, občas spojená s jakýmsi neklidem; touha, kterou však často dnešní konzumní společnost využívá špatným a odcizujícím způsobem. Je třeba brát vážně toto usilovné hledání štěstí. Vyžaduje si skutečnou a vyčerpávající odpověď. Ve vašem věku se totiž činí první velká rozhodnutí, schopná nasměrovat život k dobru, nebo ke zlu. Bohužel je nemálo vašich vrstevníků, kteří se nechají uchvátit klamnými vidinami umělých rájů, aby se pak ocitli ve smutné osamělosti. Je ale naopak i mnoho chlapců a dívek, kteří chtějí proměnit, jak řekl váš zástupce, nauku v činy, aby svému životu dali plný smysl. Chci vám všem nabídnout zkušenost svatého Augustina, který řekl, že srdce každé osoby je neklidné, dokud nenajde to, co skutečně hledá. On objevil, že pouze Ježíš Kristus je uspokojivou odpovědí na touhu jeho a každého člověka po šťastném, smysluplném a hodnotném životě (*srov. Vyznání I, 1,1*).

Podobně jako u Augustina, přichází Pán vstříc každému z vás. Klepe na dveře vaší svobody a prosí, abyste ho přijali jako přítele. Chce vás učinit šťastnými, naplnit vás lidskostí a důstojností. Křesťanská víra znamená setkání s Kristem, živou Osobou, která dává životu nový rozměr, a tím rozhodující směr. A když se srdce mladého člověka otevře Božím plánům, není už nikterak namáhavé rozpoznat a následovat jeho hlas. Pán skutečně každého volá jménem a každému chce svěřit zvláštní poslání v církvi a ve společnosti. Milí mladí přátelé, buďte si vědomi, že křest z vás udělal Boží děti a údy jeho těla, to jest církve. Ježíš vás neustále zve, abyste byli jeho učedníky a svědky. Mnoho z vás volá k manželství a příprava na tuto svátost znamená skutečně putování za povoláním. Zkoumejte tedy vážně Boží volání, abyste založili křesťanskou rodinu, a vaše mládí ať je obdobím, kdy budete zodpovědně formovat svou budoucnost. Společnost potřebuje křesťanské rodiny, svaté rodiny!

Pokud vás Pán volá, abyste jej následovali ve služebném kněžství nebo v zasvěceném životě, nezdráhejte se odpovědět na jeho pozvání. Obzvláště v tomto Roce kněží se obracím na vás, mladé: buďte pozorní a otevření Ježíšovu volání nabídnout život do služeb Bohu a jeho lidu. Církev i v této zemi potřebuje mnoho svatých kněží a osob zcela zasvěcených službě Kristu, Naději světa.

Naděje! Toto slovo, k němuž se často vracím, se dobře snoubí právě s mládím. Vy, milí mladí přátelé, jste nadějí církve! Ona očekává, že se stanete posly naděje, jak tomu bylo loni v Austrálii na Světovém dnu mládeže, velkém projevu víry mladých, který jsem mohl osobně prožít a kterého se zúčastnili i někteří z vás. Mnohem víc vás bude moci přijet do Madridu v srpnu 2011. Už nyní vás zvu na toto velké setkání mladých s Kristem v církvi.

Milí přátelé, znovu vám děkuji za vaši přítomnost a děkuji za váš dar: za knihu s fotografiemi, které vyprávějí o životě mládeže ve vašich diecézích. Rovněž děkuji za znamení vaší solidarity s mládeží v Africe, které jste mi doručili. Papež vás žádá, abyste svou víru žili s radostí a nadšením; abyste rostli v jednotě mezi sebou a s Kristem; abyste se modlili a byli vytrvalí v přijímání svátostí, zvláště Eucharistie a svátosti smíření; abyste pečovali o svou křesťanskou formaci a byli poslušní nauky vašich pastýřů. Na této pouti ať vás doprovází svatý Václav svým příkladem a svou přímluvou a ať vás stále ochraňuje Panna Maria, Matka Ježíše a nás všech. Ze srdce vám žehnám!

* * *

Milovaní mladí přátelé,

vaše nadšení pro křesťanskou víru je znamením naděje pro církev žijící a působící v těchto zemích. Abyste dali plnější smysl svému mládí, následujte odvážně a štědře Pána Ježíše, který klepe na dveře vašeho srdce. Kristus od vás žádá, abyste jej přijali jako přítele.

Nechť vám Pán žehná a naplní každý váš dobrý životní plán!

4LIFE:

Znáš svaté naší národní historie? V čem tě oslovují, v čem ti jsou příkladem? Křesťanská víra není náboženství knihy, pouhé morálky, ale osobním setkáním s živým Ježíšem.

Papež osobně pozval i Tebe na cestu na příští světové setkání mládeže. Co kdybys pro tuto pouť získal/a aspoň jednoho dalšího mladého?

3. Co řekl papež o mládeži

Promluva k římské kurii

Postavit svůj dům na skále

22. prosince 2008

Každoročně se papež koncem roku setkává se svými spolupracovníky, hodnotí uplynulý rok a vytyčuje důležité body pontifikátu. Právem můžeme tato setkání označit za programová. Právě při takovéto promluvě v roce 1985 Jan Pavel II. vyhlásil Světové dny mládeže. Ve svém projevu Benedikt ukazuje jak vnímá Světové dny mládeže a jaký význam mají v pastoraci.

Páni kardinálové, vážení bratři v biskupské a kněžské službě, milí bratři a sestry!

Svátek Narození Páně je přede dveřmi. Každá rodina v tuto chvíli pociťuje touhu shromáždit se a vychutnat jedinečnou a neopakovatelnou atmosféru, kterou tento svátek dovede vytvořit. Také rodina římské kurie se podle tohoto krásného zvyku dnes ráno shromáždila, abychom se s radostí setkali a navzájem si vyměnili blahopřání v tomto zvláštním duchovním klimatu. Ke každému se obracím se svým srdečným pozdravem a vděčností za velmi cennou spolupráci, kterou poskytujete službě Petrova nástupce. Zvláště srdečně děkuji kardinálu děkanu Angelu Sodanovi. Promluvil andělským hlasem jménem všech přítomných i těch, kteří pracují v různých úřadech a papežských zastoupeních. Na začátku jsem se zmínil o zvláštní atmosféře vánoc. Těší mě myšlenka, že tato atmosféra je jakýmsi prodloužením tajuplné radosti a vnitřního jásotu Svaté rodiny, andělů a betlémských pastýřů, když Ježíš přišel na svět. Označil bych ji za atmosféru milosti, jak to vyjádřil svatý Pavel v listu Titovi: „*Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem*“ (Tit 2,11). Apoštol říká, že Boží milost se ukázala „všem lidem“. Řekl bych, že v tom se také projevuje poslání církve a zejména Petrova nástupce a jeho spolupracovníků: usilovat o to, aby se milost Boha Vykupitele stávala pro všechny viditelnější a všem přinášela spásu.

Rok, který se završuje, byl bohatý na připomínky významných dat nedávných dějin církve. Byl však také bohatý na události, které jsou orientačními znameními pro naši cestu do budoucnosti. Před 50 lety ze-

mřel papeř Pius XII., před 50 lety byl zvolen papeřem Jan XXIII., 40 let uplynulo od zveřejnění encykliky Humanae vitae a 30 let od smrti jejího tvůrce papeře Pavla VI. Poselství těchto událostí bylo různými způsoby připomínáno a meditováno během roku. Nechci se tedy nyní u nich více zastavovat. Pohled vzpomínek však nezasahuje jenom uplynulé století, ale i vzdálenější minulost, a právě tím nám také ukazuje vpřed. V podvečer 28. června jsme mohli ve svatém Pavlu za hradbami za přítomnosti ekumenického patriarchy Bartoloměje I. z Konstatinopole a za přítomnosti zástupců různých jiných církví a církevních společenství zahájit rok svatého Pavla, ve kterém vzpomínáme narození apoštola národů před dvěma tisíci léty. Pavel pro nás není jenom postavou minulosti. Promlouvá k nám svými dopisy stále. Ke komu promluví, ten je jím veden k ukřiřžovanému a zmrtvýchvstalému Kristu. Rok sv. Pavla je rokem putování a to nejen proto, že putujeme na místa spojená s jeho životem, ale především z toho důvodu, že se v něm uskutečňuje spolu s Pavlem pouť srdce k Ježíři Kristu. Pavel nás také učí, že Církev je Kristovým tělem, že hlava a tělo jsou neoddělitelné a že láska ke Kristu není možná bez lásky k Církví a jejímu živému společenství.

Tři významné události končícího roku na sebe zvlášť poutají pozornost. Především Světový den mládeže v Austrálii, veliký svátek víry, který shromáždil více než 200 000 mladých lidí ze všech částí světa. Shromáždili se nejen vnějškově - zeměpisně, ale také vnitřně, neboť je sjednocovalo vzájemné sdílení radosti z toho, že jsou křesťané. Vedle toho se uskutečnily dvě cesty, jedna do Spojených států amerických a druhá do Francie. Církev se jejich prostřednictvím zviditelnila před světem jako duchovní síla, která ukazuje cesty života, a tím, že vydává svědectví víry, vnáší do světa světlo. Byly to dny, které opravdu vyzářovaly světlo, důvěru v hodnotu života a v úsilí o dobro. Ještě je třeba připomenout biskupskou synodu. Pastýři z celého světa se shromáždili kolem Božího slova vyzdviženého mezi nimi; kolem slova Božího, jehož velký projev nacházíme v Písmu svatém. To, co často snadno považujeme za tak obyčejné, jsme nově poznávali v celé vznešenosti: Skutečně promlouvá sám Bůh a odpovídá na naše otázky. Skutečně promlouvá, třebaže lidskými slovy, jako osoba, a my mu můžeme naslouchat a v tomto naslouchání se jej učit znát a rozumět mu. Skutečně vstupuje do našeho života a formuje ho, a my můžeme vyjít z našeho života a vstoupit do jeho nesmírného milosrdenství. Znovu jsme si uvědomili, že se Bůh ve

svém slovu obrací ke každému z nás a promlouvá ke každému srdci. Pokud naše srdce procitne a vnitřní sluch se otevře, každý se může naučit slyšet slovo adresované právě jemu. A právě tehdy, když zaslechneme, jak Bůh osobně hovoří ke každému z nás, uvědomíme si, že jeho slovo je tu proto, abychom se přibližovali jedni k druhým, abychom nacházeli cesty jak vystoupit z toho, co je pouze osobní. Toto Slovo vytvářelo společnou historii a chce v tom pokračovat i nadále. Protože je Slovo tak osobní, nově jsme si uvědomili, že mu můžeme správným a plným způsobem porozumět jen v „my“ společenství, které Bůh ustanovil. Stále si musíme být vědomi, že je nikdy nemůžeme pochopit v celé hloubce a že říká něco nového každé generaci. Pochopili jsme, že biblické texty byly jistě napsány v různých dobách, a tedy jsou v tomto smyslu především knihou pocházející z minulých dob. Viděli jsme ale také, že jejich poselství nezůstává v minulosti a nemůže být do ní uzavřeno. Bůh stále hovoří v přítomnosti - a my nasloucháme Bibli plným způsobem pouze tehdy, když jsme objevili tuto „přítomnost“ Boha, který nás oslovuje dnes.

Bylo důležité, zakusit, že v současné Církvi jsou Letnice i dnes, to znamená, že Církev mluví mnoha jazyky, a to nejen vnějším způsobem, protože jsou v ní zastoupeny všechny velké světové řeči, ale ještě více ve smyslu hlubším. Jsou v ní přítomny rozmanité zkušenosti s Bohem a světem, bohatství kultur a pouze tak se objevuje širší lidské existence a širší slova Božího. Také jsme poznávali, že svatodušní svátky jsou stále jakoby na cestě, stále ještě nenaplněné. Stále ještě existuje mnoho jazyků, které ještě čekají na Boží slovo, obsažené v Bibli. Dojemná byla i mnohá svědectví laiků z celého světa, kteří slovo Boží nejen žijí, ale též pro ně trpí. Cenným příspěvkem byl projev rabína o svatých písmech Izraele, která jsou také našimi svatými písmi. Velký okamžik pro synodu a též pro cestu církve v jejím celku byl, když nám patriarcha Bartoloměj ve světle pravoslavné tradice a s hlubokou analýzou ukázal přístup ke slovu Božímu. Nyní doufáme, že zkušenosti a poznatky Synody budou účinně působit v životě Církve, jak v osobním přístupu k Písmu svatému, tak v jeho interpretaci v liturgii, v katechezi i ve vědeckém bádání, aby Bible nezůstala slovem minulosti, ale aby její životodárnost a aktuálnost byly čteny a odhalovány v širší rozměru jejich významů.

O přítomnosti Božího Slova, samotného Boha v této dějinné hodině, se jednalo také při pastoračních cestách tohoto roku: jejich vlastní smysl

nemůže být jiný než sloužit této přítomnosti. Při takových příležitostech se Církev a s ní víra stávají veřejně viditelnými, a proto se také stávají přinejmenším otázkou o Bohu. Veřejné vyznávání víry svolává všechny, kdo se snaží pochopit přítomnost a síly, které v ní pracují. Fenomén Světových dnů mládeže se čím dál tím více stává předmětem analýz, které se pokoušejí porozumět tomuto způsobu kultury mládeže dneška. Austrálie ještě nikdy neviděla tolik lidí ze všech kontinentů pohromadě jako při Světových dnech mládeže, dokonce ani při olympiádě. Před setkáním velkého počtu mladých lidí byl vyjadřován strach, že by mohlo vést k narušení veřejného pořádku, paralyzovat dopravu, překážet každodennímu životu, podněcovat násilí a otevřít prostor drogám. Ukázalo se, že všechny tyto obavy byly neopodstatněné. Byl to svátek radosti, která nakonec naplnila všechny včetně odpůrců. Na konci se nikdo necítil obtěžován. Tyto dny se staly svátkem pro všechny, dokonce teprve tehdy poznávali, co to znamená „svátek“. Dalo by se říci, událost, při které všichni vystoupili ze sebe, ze sebe sama a právě proto byli se sebou a s druhými. Co je podstatou toho, co se při Světových dnech mládeže odehrává? Jaké síly se zde projevují? Analýzy označují tyto dny jako určitou variantu moderní mladé kultury, jako jistý druh církví organizovaného rockového festivalu s papežem v roli „star“. Ať už s vírou, nebo bez ní, byly by prý tyto festivaly vždycky stejné. Má se tedy za to, že nesouvisejí s otázkou o Bohu. I z katolické strany se ozývají hlasy, které považují všechno jen za veliké představení, dokonce pěkné, ale s malým významem pro víru a přítomnost evangelia v naší době. Považují je za okamžiky jakési sváteční extáze, která nakonec vše zanechá jako dříve bez hlubšího vlivu na život.

Avšak specifičnost těchto dní a zvláštní charakter jejich radostnosti a schopnosti vytvářet společenství tím zdaleka nejsou vysvětleny. Především je třeba zdůraznit, že Světové dny mládeže se nesestávají jenom z jednoho týdne, kterým se projevují na veřejnosti. Vede k nim dlouhá vnější a vnitřní cesta. Kříž provázen obrazem Matky Boží putuje mnoha zeměmi. Víra potřebuje svým způsobem vidět a dotýkat se. Setkání s křížem, který je dotýkán a nošen, vede k vnitřnímu setkání s Tím, který na kříži zemřel. Setkání s křížem mladé lidi přivádí k upření pozornosti na Boha, který se chtěl stát člověkem a s námi trpět. Vedle něj vidíme ženu, kterou nám dal za matku. Slavnostní dny jsou jenom vrcholem dlouhé cesty, na které se setkáváme jedni s druhými

a společně jdeme vstříc Kristu. Ne náhodou se v Austrálii vyvrcholením Světových dnů mládeže stala dlouhá křížová cesta procházející městem. Ona byla ještě jednou souhrnem všeho toho, co bylo vykonáno v předchozích letech a odkazuje na toho, který sjednocuje nás všechny: na Boha, který nás miloval až k smrti na kříži. Takže papež není žádnou „star“, kolem které všechno krouží. On sám je jenom zástupcem a ukazuje na jiného, který stojí uprostřed nás. Sváteční liturgie je ústředním bodem všeho, protože se v ní děje to, co my sami nemůžeme vytvořit, a co přesto stále očekáváme. On je přítomný. On přichází mezi nás. Nebe se roztrhlo a osvětlilo zemi. Právě toto činí život radostným a otevřeným a sjednocuje jedny s druhými v radosti, která je něco zcela jiného než extáze na rockovém festivalu. Friedrich Nietzsche jednou řekl: „Není umění uspořádat slavnost, ale najít takové, kteří na ní najdou radost.“ Radost je podle Písma plodem Ducha Svatého (*srov. Gal 5,22*). A tento plod bylo možno během dnů v Sydney bohatě vnímat. Tak jako Světovým dnům mládeže předchází dlouhá cesta, tak po nich následuje pokračování. Vytvářejí se přátelství, která dodávají odvalu k novému životnímu stylu a niterně jej podpírají. Velké Dny (*WYD, pozn.red.*) mají v neposlední řadě za cíl probouzet taková přátelství a v tomto světě vytvářet místa života z víry, která jsou zároveň místy naděje a prožívané lásky.

Radost jako plod Ducha Svatého - tím jsme se dostali k ústřednímu tématu světových dnů v Sydney, kterým byl Duch Svatý. V tomto pohlednutí bych chtěl souhrnným způsobem poukázat na toto téma. Máme-li před očima svědectví Písma a tradice, není vůbec těžké rozeznat čtyři dimenze tématu o Duchu Svatém.

1. Především je zde tvrzení, které nám od počátku přichází vstříc ve vyprávění o stvoření. Tam se o něm hovoří jako o tvůrčím Duchu, který se vznáší nad vodami, tvoří svět a neustále ho obnovuje. Víra v Ducha Stvořitele je podstatnou součástí křesťanského vyznání víry. Skutečnost, že hmota v sobě nese matematickou strukturu, je plná ducha, je základem, na kterém stojí moderní přírodní vědy. Jenom proto, že je hmota uspořádána inteligentním způsobem, je náš duch schopný ji popisovat a aktivně proměňovat. To, že tato inteligentní struktura pochází od stejného tvůrčího Ducha, který nám zároveň daroval našeho ducha, znamená zároveň úkol a zodpovědnost. Ve víře ve stvoření spočívá po-

slední důvod naší odpovědnosti za tuto zemi. Země není prostě naším majetkem, který bychom mohli vykořisťovat podle našich zájmů a přání. Je darem Stvořitelovým, který do ní vtiskl její vnitřní řád, a tím nám dal orientační znamení, kterými se máme řídit jako správcové jeho stvoření. To, že Země a kosmos zrcadlí tvůrčího Ducha, znamená také, že jejich rozumové uspořádání, které je vyjádřitelné matematickým řádem věcí a je nadto pokusem uchopitelné, nese s sebou též etický řád. Duch, který je formoval, je víc než jen matematika. Je osobním Dobrem, které k nám promlouvá řečí stvoření a ukazuje nám správnou cestu životem.

Protože je víra ve Stvořitele zásadní součástí křesťanského Kreda, nemůže a nesmí se Církev spokojit jen s předáváním poselství spásy. Ona nese zodpovědnost za stvoření a musí tuto odpovědnost též veřejně uplatňovat. Avšak nesmí chránit pouze zemi, vodstva a vzduch, jako dary stvoření, které patří všem. Musí též chránit člověka, aby nezničil sebe sama. Je třeba, aby existovalo něco jako správně pojatá ekologie člověka. Není to překonaná metafyzika, když církev hovoří o přirozenosti člověka jako muže a ženy, a žádá, aby tento řád stvoření byl respektován. Jde zde o víru ve stvoření a o naslouchání řeči stvoření. Pohrdání jí by bylo sebezničením člověka a zároveň zničením Božího díla. To, co se často vyjadřuje a chápe pod pojmem „gender“, se nakonec ukazuje jako odklon člověka od stvoření a Stvořitele. Člověk se chce tvořit sám a vždy jen sám určovat všechno, co se ho týká. Ale to je život proti pravdě, proti tvůrčímu Duchu. Naši ochranu zasluhují tropické pralesy, ale právě tak i člověk jako tvor, do kterého je vepsáno poselství, jež není opakem naší svobody, ale je její podmínkou. Velcí teologové scholastiky označovali manželství, doživotní svazek muže a ženy, jako svátost stvoření, kterou ustanovil sám Stvořitel a kterou Kristus, aniž by toto poselství stvoření měnil, přijal do dějin spásy jako svátost nové smlouvy. K úkolům církve patří svědčit o stvořitelském Duchu, přítomnému v celé přírodě a zvláštním způsobem v přirozenosti člověka, který byl stvořen jako Boží obraz. Z tohoto hlediska by měla být nově čtena encyklika *Humanae vitae*. Záměrem Pavla VI. bylo hájit lásku proti sexualitě chápané jako konzum, budoucnost proti sobecké chtivosti v přítomnosti a přirozenost člověka proti její manipulaci.

2. Jenom ještě pár krátkých poznámek k dalším dimenzím pneumatologie. Zjevuje-li se tvůrčí Duch především v mlčící velikosti vesmíru, ve své inteligentní struktuře, víra nám nadto říká něco překvapivého, že

totiž tento Duch také, řekli bychom, mluví lidskými slovy. Vstupuje do dějin a vystupuje v dějinách jako jejich utvářející síla, jako mluvící Duch, dokonce je to Slovo, které nám prostřednictvím Písma Starého a Nového Zákona přichází vstříc. Co to pro nás znamená, vyjádřil podivuhodně svatý Ambrož v jednom svém dopise: „Také nyní, když čtu božské Spisy, se Bůh prochází v ráji“ (*Ep. 49,3*). Čteme-li Písmo, můžeme i dnes chodit zahradami ráje a setkat se v nich s procházejícím se Bohem. Mezi tématem Světového dne v Austrálii a tématem biskupského synodu je hluboká niterná souvislost. Obě dvě témata, „Duch Svatý“ a „Slovo Boží“, patří k sobě. Čteme-li Písmo, poznáváme, že také Kristus a Duch Svatý jsou navzájem neoddělitelní. Když Pavel v dramatické zkratce říká: „*Pán je Duch*“ (*2Kor 3,17*), jeví se nejen v pozadí trojiční jednotu mezi Synem a Duchem Svatým, ale především jejich jednotu vzhledem k dějinám spásy: v umučení a zmrtvýchvstání Kristově jsou roztrženy opony smyslu pouze literárního a ukazuje se přítomnost Boha, který mluví. Čteme-li Písmo spolu s Kristem, učíme se v lidském slově slyšet hlas Ducha Svatého a odhalujeme jednotu Bible.

3. Nyní se dostáváme k třetímu pneumatologickému rozměru, který spočívá právě v neoddělitelnosti Krista a Ducha Svatého. Snad nejkrásnějším způsobem se to ukazuje ve vyprávění svatého Jana o prvním zjevení Zmrtvýchvstalého svým učedníkům. Pán dechne na učedníky a dává jim tím Ducha Svatého. Duch Svatý je dech Kristův. Tak jako Boží dech ono stvořitelské ráno proměnil prach země v živoucího člověka, tak nás Kristův dech přijímá do bytostného společenství se Synem, činí z nás nové stvoření. Proto je to Duch Svatý, který nám umožňuje se Synem říci: *Abba, Otče* (*Jan 20,22; Řím 8,15*).

4. Jako čtvrtý rozměr spontánně vystupuje spojení mezi Duchem a Církví. Pavel v prvním listě ke Korintským 12 a v Římanům 12 označuje Církev jako Tělo Kristovo a právě proto jako organismus Ducha Svatého, ve kterém se dary Ducha Svatého sjednocují do živoucí celistvosti. Duch svatý je duchem Těla Kristova. V celistvosti tohoto Těla nacházíme naši úlohu, žijeme jedni pro druhé, v závislosti jedněch na druhých. Žijeme hluboce z toho, který pro nás všechny žil a pro nás všechny trpěl a který nás svým Duchem přitahuje k sobě v jednotu všech dětí Božích. „Chceš také ty žít z Ducha Kristova? Buď v Těle Kristově,“ říká k tomu Augustin (*Tr in Jo 26,13*).

V tématu o Duchu Svatém, které provázelo dny v Austrálii a skrytějším způsobem i týdny biskupské synody, vychází najevo celá šíře křesťanské víry. Šíře, která od odpovědnosti za stvoření a za existenci člověka v souladu se stvořením, vede přes témata Písma a dějin spásy až ke Kristu a živému společenství církve, v jejím uspořádání a odpovědnostech jako i v její šíři a svobodě, která se projevuje jak množstvím charismat, tak i ve svatodušním obrazu mnohosti jazyků a kultur.

Nedílnou součástí slavnosti je radost. Slavnost je možné zorganizovat, ale radost ne. Ta může být pouze darována. A nám byla skutečně darována v hojnosti. Proto jsme naplněni vděčností. Tak jako Pavel označil radost za plod Ducha Svatého, tak Jan ve svém evangeliu spojuje Ducha a radost. Duch Svatý nám daruje radost. On sám je radost. Radost je dar, ve kterém jsou všechny ostatní dary obsaženy. Ona je výrazem štěstí, že jsme v souladu sami se sebou, což se může uskutečnit jen tehdy, když jsme v harmonii s Bohem a s jeho stvořením. K radosti patří, že vyzařuje a musí být sdílena. Misionářský duch Církve není nic jiného než pobídnutí tuto radost, která nám byla darována, sdělovat. Kéž je v nás stále živá a tudíž ať vyzařuje do světa a do jeho strastí. To je mé přání na konci tohoto roku. Zároveň děkuji za všechnu vaši snahu a působení a přeji nám všem, aby tato od Boha pocházející radost nám byla bohatě darována také v novém roce.

Tato přání svěřuji přimluvě Panně Marii, Mater Divinae Gratiae a vyprošuji od ní, abychom měli možnost prožít vánoce v radosti a v míru Páně. S těmito pocity vám všem a celé velké rodině římské kurie uděluji ze srdce apoštolské požehnání.

Použité zkratky:

<i>Ep.</i>	.....	<i>Epistulae, sv. Ambrož</i>
<i>KKC</i>	.....	<i>Katechismus katolické církve</i>
<i>NMI</i>	.....	<i>Novo millenio ineunte</i>
<i>PG</i>	.....	<i>Patrologiae cursus completus, Series graeca</i>
<i>PL</i>	.....	<i>Patrologiae cursus completus, Series latina</i>
<i>Tr in Jo</i>	.....	<i>In Evangelium Ioannis tractatus centum viginti quatuor, sv. Augustin</i>
<i>WYD</i>	.....	<i>Světový den mládeže (World Youth Day)</i>

Obsah

ÚVOD	3
1. Světové dny mladých (WYD) a poselství	5
XX. světový den mládeže - Kolín nad Rýnem	5
XXI. světový den mládeže - diecézní slavení	20
XXII. světový den mládeže - diecézní slavení	39
XXIII. světový den mládeže - Sydney	50
XXIV. světový den mládeže - diecézní rovina	86
2. Co říká papež mládeži - výběr textů	93
Apoštolská cesta Benedikta XVI. do Polska	93
Apoštolská cesta Benedikta XVI. do Latinské Ameriky	97
Setkání s italskou mládeží v Loretu (Agora dei giovani)	105
Apoštolská cesta Benedikta XVI. do USA	121
Pastorační návštěva Janova	128
Pastorační návštěva ve svaté Marii di Leuca v Brindisi	131
Pobyt Benedikta XVI. v Brixenu	132
Pastorační cesta Benedikta XVI. na Sardinii	136
Apoštolská cesta Benedikta XVI. do Francie	139
Apoštolská cesta Benedikta XVI. do Afriky	142
Pouť Benedikta XVI. do Svaté země	146
Apoštolská cesta Benedikta XVI. do České republiky	148
3. Co řekl papež o mládeži	154
Promluva k římské kurii	154
OBSAH	162

JSTE NADĚJÍ CÍRKVE

promluvy a poselství papeže Benedikta XVI. mládeži

Překlady textů: P. Josef Koláček, P. Milan Glaser, P. Tomáš Mrňávek

Jazyková úprava, korektury textu: Ing. Marie Světničková

Sazba: Vít Zatloukal

Foto obálka: Filip Kotek

Výběr textů sestavili

a doprovodným textem opatřili

P. Vít Zatloukal

P. Jan Balík

*Vydala Sekce pro mládež České biskupské konference
jako mimořádnou studijní přílohu časopisu Budoucnost církve*

Thákurova 3, Praha 6 Dejvice

Registrace MK ČR E 18746. ISSN 1803-8158

